

ΣΧΟΛΗ Σ.Δ.Ο.
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Π Τ Υ Χ Ι Α Κ Η Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α

ΙΧΘΥΟΚΟΜΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ : ΙΔΡΥΣΗ , ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ , ΕΞΕΛΙΞΗ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ : ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΓΕΡΟΓΙΑΝΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΧΑΤΖΗΠΑΥΛΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΠΑΤΡΑ , ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1996

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΣΕΛΙΔΑ
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
1. ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΕΥΡΥΑΛΩΝ ΨΑΡΙΩΝ ΣΤΙΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΕΣ ΧΩΡΕΣ:	10
2. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	18
2.1. Εγχώρια παραγωγή	19
2.2. Διάρθρωση αλιευτικής παραγωγής	20
2.3. Παραγωγή τσιπούρας - λαυρακιού	23
2.4. Παραγωγή Υδατοκαλλιεργειών	26
2.5. Εισαγωγές-εξαγωγές αλιευτικών προϊόντων	30
2.6. Κατανάλωση	32
2.7. Ακαθάριστο προϊόν υδατοκαλλιεργειών	33
2.8. Συνολικό ακαθάριστο αλιευτικό προϊόν	39
3. ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΕΥΡΥΑΛΩΝ ΨΑΡΙΩΝ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ	42
3.1. Γενικά	43
3.2. Εξέλιξη μονάδων	45
3.3. Χωροταξική κατανομή μονάδων	47
3.4. Δυναμικότητα μονάδων	48
3.5. Μέγεθος μονάδων πάχυνσης	50
3.6. Παραγωγή ιχθυδίων	54
3.7. Εισαγωγή ιχθυδίων για πάχυνση	56
3.8. Παραγωγή-πωλήσεις ψαριών	63
3.9. Μηνιαία κατανομή των πωλήσεων	69
3.10. Απορρόφηση παραγωγής	72
4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΚΤΡΟΦΗΣ ΕΥΡΥΑΛΩΝ ΨΑΡΙΩΝ	75
4.1. Γενικά	75
4.2. Κόστος παραγωγής	75
4.2.1. Ιχθύδια	75
4.2.2. Ιχθυοτροφές	79
4.2.3. Εργασία	84
4.2.4. Λειτουργικές δαπάνες	86
4.2.5. Ασφάλιση	86

4.2.6. Αποοβέσεις	86
4.2.7. Χρηματοοικονομικά	87
4.2.8. Τεχνική διαχείριση	87
α. Απώλειες εκτροφής	87
β. Μετατρεψιμότητα τροφής	88
γ. Διάρκεια εκτροφής	89
δ. Ιχθυοπαθολογία - Υγιεινή μονάδων πάχυνσης	89
4.2.9. Συμμετοχή των συντελεστών παραγωγής στη διαμόρφωση του κόστους	91
4.3. Εξέλιξη του κόστους παραγωγής	94
4.3.1. Τρέχουσες τιμές	94
4.3.2. Αποπληθωρισμένες τιμές	96
4.4. Εξέλιξη των τιμών διάθεσης	99
4.4.1. Τρέχουσες τιμές	99
4.4.2. Μηνιαίες τιμές	103
4.4.3. Αποπληθωρισμένες τιμές	105
4.5. Περιθώρια κέρδους	108
5. ΕΜΠΟΡΙΑ - ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΕΥΡΥΑΛΩΝ ΨΑΡΙΩΝ	117
5.1. Προσφορά των ευρύαλων ψαριών	118
5.1.1. Γενικά	118
5.1.2. Παράγοντες που επηρεάζουν την προσφορά	118
5.1.3. Θεωρητική διερεύνηση της προσφοράς	119
5.2. Ζήτηση ευρύαλων ψαριών	120
5.2.1. Γενικά	120
5.2.2. Καμπύλη ζήτησης	121
5.2.3. Ελαστικότητα της ζήτησης	124
5.3. Εσωτερική αγορά	126
5.4. Εξωτερική αγορά	132
5.4.1. Διακίνηση των αλιευμάτων στις Ευρωπαϊκές χώρες	132
5.4.2. Σημεία πώλησης στην Ευρωπαϊκή αγορά	133
5.4.3. Ο ανταγωνισμός στην Ευρωπαϊκή αγορά	133
5.4.4. Έρευνα αγοράς του εξωτερικού	134

6. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ - ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ	136
7. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	148
7.1. Από πλευράς παραγωγικής διαδικασίας - παραγωγών	148
7.2. Από πλευράς εμπορίας	151
7.3. Από πλευράς πολιτείας	154
8. ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	155
8.1. Ρύπανση - μόλυνση	156
8.2. Ρυπαντικά φορτία και πηγές ρύπανσης ενός ιχθυο- τροφείου.	157
8.3. Περιβαλλοντική πολιτική στη Βόρεια Ευρώπη	161
Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΣΕΛΟΝΤΑ ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΗΡΕΑ ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ ΤΟΥ 1995 - 1996	165
Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΣΕΛΟΝΤΑ ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΗΡΕΑ ΤΟ ΧΕΙΜΩΝΑ ΤΟΥ 1995 - 1996	173
ΔΕΙΚΤΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΚΑΙ Ρ/Ε ΓΙΑ ΣΕΛΟΝΤΑ - ΝΗΡΕΑ	180
ΔΕΙΚΤΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΚΑΙ Ρ/Ε ΓΙΑ RIO-PESCA ΤΟ ΧΕΙΜΩΝΑ ΤΟΥ 1996	181

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1	184
ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΕΥΡΥΑΛΩΝ ΨΑΡΙΩΝ	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2	196
ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΑΧΥΝΣΗΣ ΚΑΙ ΙΧΘΥΟΓΕΝΝΗΤΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ ΤΣΙΠΟΥΡΑΣ-ΛΑΥΡΑΚΙΟΥ	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3	200
ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΑΝΑ ΚΙΛΟ Ζ.Β. ΤΣΙΠΟΥΡΑΣ-ΛΑΥΡΑΚΙΟΥ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟ 1992	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4	201
ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΘΗΚΑΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΝ. 4028/86 ΤΑ ΕΤΗ 1987 - 1992	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5	204
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αν πριν από πενήντα χρόνια είχε κανείς αποπειραθεί να οραματιστεί την εξέλιξη στην αξιοποίηση των ωκεανών , οπωσδήποτε δεν θα ήταν δυνατόν να προβλεφθεί η σημερινή κατάσταση , παρ'όλο που η κατάκτηση και η εκμετάλλευση του θαλασσίου χώρου αποτελούσε τη μόνη διέξοδο για τη λύση του προβλήματος διατροφής του πλανήτη.

Σύμφωνα με προβλέψεις που αναφέρουν ότι ο πληθυσμός της γής θα αυξηθεί στα 8 δις το 2025 , ο θαλάσσιος τομέας της οικονομίας , που περιλαμβάνει την αλιεία και τις υδατοκαλλιέργειες , σε διεθνές επίπεδο , αναγκάζεται να αναπτυχθεί σήμερα ταχύτερα απ'ότι η παγκόσμια οικονομία , για να μπορέσει έτσι να καλύψει ένα σημαντικό μέρος από τις πηγές διατροφής του πλανήτη.

Η διεξόδος της βιομηχανικής επανάστασης στο θαλάσσιο περιβάλλον άρχισε μόλις πρόσφατα και οι υδατοκαλλιέργειες μπορούν να διαδραματίσουν κυρίαρχο ρόλο σε αυτή την εξέλιξη .

Η ανάπτυξη της τεχνολογίας μετασχηματίζει την αλιευτική δραστηριότητα , καθώς το ένα μετά το άλλο θαλάσσια είδη με εμπορικό ενδιαφέρον , περνούν από την παραδοσιακή αλιεία στην βιομηχανική αλιεία . Η εκτροφή υδρόβιων φυτών αντικαθιστά την ελεύθερη αλιεία και συγκομιδή.

Οι υδατοκαλλιέργειες σήμερα συμμετέχουν με 15% στην παγκόσμια αλιευτική παραγωγή και το ποσοστό αυτό αυξάνει με ετήσιο ρυθμό της τάξης του 6%. Έτσι , η συμμετοχή των υδατοκαλλιεργειών θα διπλασιαστεί πριν από το τέλος του αιώνα.

Η Ελλάδα , όπως και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα , στην προσπάθεια της να αντιμετωπίσει δυο αλληλοσυγκρουόμενες τάσεις ,απο τη μια μεριά την αύξηση της κατανάλωσης αλιευμάτων για λόγους διαιτητικής και υγιεινής διατροφής και από την άλλη την μείωση των αλιευτικών αποθεμάτων , που οδηγεί σε ένα συνεχώς διευρυνόμενο εμπορικό ισοζύγιο , προσανατολίστηκε στις υδατοκαλλιέργειες στα πλαίσια μιας κοινοτικής πολιτικής κινήτρων , που αποτελεί σημαντικό μέρος της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής πολιτικής.

Ενώ μόλις πριν μερικά χρόνια το μοναδικό είδος ψαριού που εκτρεφόταν με όλη τη σημασία που συνεπάγεται η λέξη εκτροφή ήταν η πέστροφα , σήμερα έχουμε αύξηση του αριθμού των εκτρεφόμενων οργανισμών στα είδη των γλυκών νερών (χέλια , βατράκια) αλλά κύρια στα θαλάσσια είδη όπως (τσιπούρα , λαυράκι ,χιόνα συναγρίδα κ.λ.π.) Σε αυτό συνέβαλε το γεγονός ότι η Ελλάδα διαθέτει το φυσικό περιβάλλον που την καθιστά το γεωγραφικό τόπο με τις ιδανικές συνθήκες για τις θαλάσσιες ιχθυοκαλλιέργειες.Ακόμα η αλιεία στις Ελληνικές θάλασσες δεν αποδίδει τις απαιτούμενες ποσότητες πρώτων ψαριών , με αποτέλεσμα τα ψάρια αυτά να μην διακινούνται στις ιχθυόσκαλες και τις ψαραγορές , διακινούμενα κατά προτεραιότητα στα εστιατόρια σαν χρηματική αξία. Επίσης παρατηρείται είσοδος στον κλάδο σημαντικών φορέων στα πλαίσια της έντονης επενδυτικής προθυμίας στον τομέα των ιχθυοκαλλιεργειών ευρύαλων ψαριών.Για την εξέλιξη αυτή αποτελεσματικά συνέβαλαν τα πακέτα μέτρων και κινήτρων.

Τα προαναφερθέντα αποτελούν αισιόδοξο πρόλογο για το μέλλον των θαλάσσιων υδατοκαλλιεργειών των ευρύαλων ψαριών ,τσιπούρα και λαυράκι στην Ελλάδα,Για να μπορέσει όμως η θαλάσσια καλ-

λιέργεια να διαδραματίσει έναν ενεργό ρόλο στην εθνική αγροτική οικονομία και να συνεχίσει την αλματώδη ανάπτυξή της , θα πρέπει ο κλάδος και οι μεμονωμένες μονάδες που τον αποτελούν , να προσανατολιστούν κύρια στην εξομάλυνση των ποσοτικών διαφοροποιήσεων προσφοράς μεταξύ των διαφόρων εποχών του έτους για να προσδιορίσουν τις δραστικές εποχιακές μειώσεις των τιμών , τη βελτίωση των στοιχείων που συνθέτουν το κόστος παραγωγής για να διατηρήσουν ικανοποιητικά περιθώρια κέρδους σε συνδυασμό με τη διολίσθηση των τιμών και στην ένταση των προσπαθειών τον τομέα του ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ και ιδιαίτερα του εξωτερικού για να διευρύνουν την αγοράία βάση τους σε συνδυασμό πάλι με την αναπόφευκτη μείωση των τιμών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΕΥΡΥΑΛΩΝ ΨΑΡΙΩΝ ΣΤΙΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

1. ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΕΥΡΥΛΩΝ ΨΑΡΙΩΝ ΣΤΙΣ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΕΣ ΧΩΡΕΣ

Μετά από αξιολόγηση των στοιχείων διαφόρων πηγών που τέθηκαν στη διάθεσή μας, εκτιμήσαμε τα παραγωγικά μεγέθη που αφορούν τα ιχθυόδια και τα ψάρια τσιπούρας - λαυρακίου στους ΠΙΝΑΚΕΣ 1.1, 1.2

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.1

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΙΧΘΥΔΙΩΝ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ (ΧΙΛ. ΙΧΘΥΔΙΑ)

ΧΩΡΑ	\ ΕΤΟΣ	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
ΓΑΛΛΙΑ		-	-	-	-	5.000	9.000	11.000	14.000
ΙΣΠΑΝΙΑ		-	-	-	2.570	9.420	12.840	17.400	18.000
ΙΤΑΛΙΑ		600	1.800	3.400	4.200	5.000	9.300	11.000	12.000
ΕΥΗΡΟΣ		-	-	-	-	2.000	5.500	6.705	7.000
ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ *		-	-	-	-	3.000	5.000	8.700	9.000
ΕΛΛΑΔΑ					1.100	3.100	11.000	23.410	34.650
ΣΥΝΟΛΟ		600	1.800	3.400	7.870	27.520	52.640	78.215	94.650

*: Λοιπές χώρες (ΙΣΡΑΗΛ, ΠΟΡΤΟΓΑΛΛΙΑ, Π. ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΒΙΑ, ΤΟΥΡΚΙΑ, ΤΥΝΗΣΙΑ)

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.2

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΣΙΠΟΥΡΑΣ - ΛΑΥΡΑΚΙΟΥ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ (ΣΕ ΤΟΝΝΟΥΣ)

ΧΩΡΑ	\ ΕΤΟΣ	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
ΓΑΛΛΙΑ						368	450	700	1.200
ΙΣΠΑΝΙΑ		156	153	146	189	366	594	1.164	2.000
ΙΤΑΛΙΑ				650	650	700	900	1.000	1.200
ΕΥΗΡΟΣ						30	50	57	100
ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ *						550	1.000	2.500	3.000
ΕΛΛΑΔΑ		35	89	109	200	500	1.600	2.459	4.845
ΣΥΝΟΛΟ		191	242	905	1.039	2.514	4.594	7.880	12.345

Απο τα παραπάνω στοιχεία που αφορούν την εξέλιξη του κλάδου στις χώρες της Μεσογείου συνάγονται τα ακόλουθα συμπεράσματα:

Κυριότερος ανταγωνιστής της χώρας μας , κυρίως στον τομέα της παραγωγής ιχθυοείων είναι η Ισπανία που προχωρεί με ταχείς ρυθμούς σ' όλους τους κλάδους των υδατοκαλλιεργειών (ευρύαλα , πλατύψαρα , χέλια , οστρακοειδή , καρκινοειδή κ.λ.π.)

Η εξέλιξη αυτή είναι αποτέλεσμα της ευνοϊκής συγκυρίας διαφόρων παραγόντων που υφίστανται στη χώρα αυτή , όπως κατάλληλες παράκτιες περιοχές (Ανδαλουσία , Γαλικία ,Καταλωνία κ.α.) με καλές θερμοκρασίες νερών , αλιευτική παράδοση και εμπειρία , καθώς και υψηλή εγχώρια κατανάλωση ιχθυηρών (40 κιλά/άτομο/έτος).

Οι υδατοκαλλιέργειες στην Ισπανία υποστηρίζονται από πλευράς έρευνας και προγραμματισμού από εξειδικευμένους οργανισμούς και ινστιτούτα σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο.

Από τις εκτιμήσεις που γίνονται για τα παραγωγικά μεγέθη του κλάδου για τα έτη 1996 & 2000 (ΠΙΝΑΚΑΣ 1.3) μέσω του πολυετούς προγράμματος παραγωγής προσανατολισμού , προκύπτει ότι για τα είδη που ενδιαφέρουν άμεσα τη χώρα μας , (τσιπούρα - λαυράκι) , η παραγωγή της Ισπανίας προβλέπεται να ανέλθει στους 11.000 τόννους . Παράλληλα επισημαίνεται η επίδοσή της σε όλους σχεδόν τους εκτρεφόμενους οργανισμούς στο θαλάσσιο περιβάλλον ενώ καταβάλλονται προσπάθειες για την εκτροφή και άλλων ειδών που παρουσιάζουν εμπορικό ενδιαφέρον.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1.3

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΠΟ ΘΑΛΑΣΣΙΕΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΣΤΗΝ
ΙΣΠΑΝΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 1996 ΚΑΙ 2000 (ΣΕ ΤΟΝΝΟΥΣ)

ΕΙΔΗ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΟ 1996	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΟ 2000
ΤΣΙΠΟΥΡΑ	7.500	10.000
ΛΑΥΡΑΚΙ	3.200	6.000
ΠΛΑΤΥΨΑΡΑ	4.700	5.500
ΚΕΦΑΛΟΙ	500	1.500
ΜΑΓΙΑΤΙΚΟ	60	250
ΣΟΛΟΜΟΣ	7.500	15.000
ΜΑΛΑΚΙΑ	250.000	250.000
ΚΑΡΚΙΝΟΕΙΔΗ	2.300	6.000
ΧΕΛΙΑ	750	1.150

Πηγή : E. SANTAELLA

Σημαντική είναι επίσης η εξέλιξη της παραγωγής ιχθυδίων στην Ιταλία όπως απεικονίζεται στο ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1.1 (18 σταθμοί - 11.000.000 ιχθύδια το 1991) με προοπτική τα 18.000.000 ιχθύδια το 1993. Κύρια παραγωγική κατεύθυνση της χώρας αυτής αποτελεί η υδροστασιακή καλλιέργεια και κατά δεύτερο λόγο οι χερσαίες μονάδες παραγωγής ψαριών. Ανασταλτικό παράγοντα στην εξέλιξη του κλάδου στην Ιταλία, αποτελεί το γεγονός, ότι η γειτονική χώρα δεν διαθέτει κατάλληλες ακτές για εγκατάσταση πλωτών ιχθυοκλώβων.

Τελευταία όμως εγκαταστάθηκαν 2-3 συγκροτήματα πλωτών ιχθυοκλώβων ανοικτής θάλασσας (ΚΑΛΙΑΡΙ, ΜΟΝΦΑΛΚΟΝΕ), αλλά γενικά επικρατεί προβληματισμός για την επέκταση της εκτροφής της μορφής αυτής, λόγω του αυξημένου κόστους των παγίων, αλλά και των λειτουργικών δαπανών σε συνάρτηση με την πτωτική τάση που επικρατεί στις τιμές των ψαριών. Ανασταλτικός επίσης παράγοντας για την επέκταση της εκτροφής με χερσαίες μονάδες, κυρίως στην περιοχή της Βενετίας, είναι οι

χαμηλές θερμοκρασίες νερού, λόγω των καιρικών συνθηκών που επικρατούν στην περιοχή αυτή με αποτέλεσμα η μέση διάρκεια εκτροφής στις υπάρχουσες χερσαίες μονάδες να ανέρχεται σε 30-32 μήνες έναντι 18-24 μήνες στην Ελλάδα.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις Ιταλών παραγωγών το μέσο κόστος παραγωγής στις εντατικές μονάδες εκτροφής είναι μεγαλύτερο σε ποσοστό 20-25% ανά κιλό φαριών από το αντίστοιχο κόστος των μονάδων πλωτών κλωβών της χώρας μας.

Θα πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι οι υδατοκαλλιέργειες στην Ιταλία υποστηρίζονται δυναμικά από ερευνητικά Ινστιτούτα σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, σε αντίθεση με τη χώρα μας, που χαρακτηρίζεται από την ανεπάρκεια τέτοιων ιδρυμάτων.

Εφαρμοσμένη έρευνα διεξάγεται επίσης κι από ιδιωτικές επιχειρήσεις του κλάδου για την εκμετάλλευση νέων ειδών του είδους *UBRINA* και *GIRROSA* (Μυλοκόπι) και από το προσεχές έτος θα διατίθενται και ιχθύδια γλώσσας (*SOLEA SOLEA*) κυρίως για ημιεντατική εκτροφή (*VALICOLTURA*) στην Ιταλία.

Όσον αφορά την εξέλιξη της παραγωγής ιχθυδίων τσιπούρας-λαυρακίου στη Γαλλία, σημειώνεται ότι παρά την αρχικά πρωτοποριακή παρουσία της χώρας αυτής στον τομέα αυτό και τη σημαντική συμβολή της στην ιχθυογέννηση, η συνέχεια δεν υπήρξε ανάλογη. Και τούτο επειδή οι εξαγωγικές δυνατότητες της Γαλλίας σε ιχθύδια μειώθηκαν λόγω της ίδρυσης αρκετών ιχθυογεννητικών σταθμών στις χώρες της Μεσογείου και επειδή οι τοπικές συνθήκες δεν προσφέρονται για ανάπτυξη μονάδων πάχυνσης.

Ελάχιστη είναι και η παραγωγή φαριών στη Γαλλία, αφού οι παραγόμενες ποσότητες (1.200 τόνοι το 1992), αφορούσαν μονάδες Γαλλικών συμφερόντων που είναι εγκατεστημένες σε τρίτες χώρες (Τυνησία, Ελλάδα, κ.λ.π.). Κατά συνέπεια η παραπέρα εξέλιξη της παραγωγής φαριών της Γαλλίας θα εξαρτηθεί από τη δυνατότητα ίδρυσης νέων μονάδων στις χώρες αυτές.

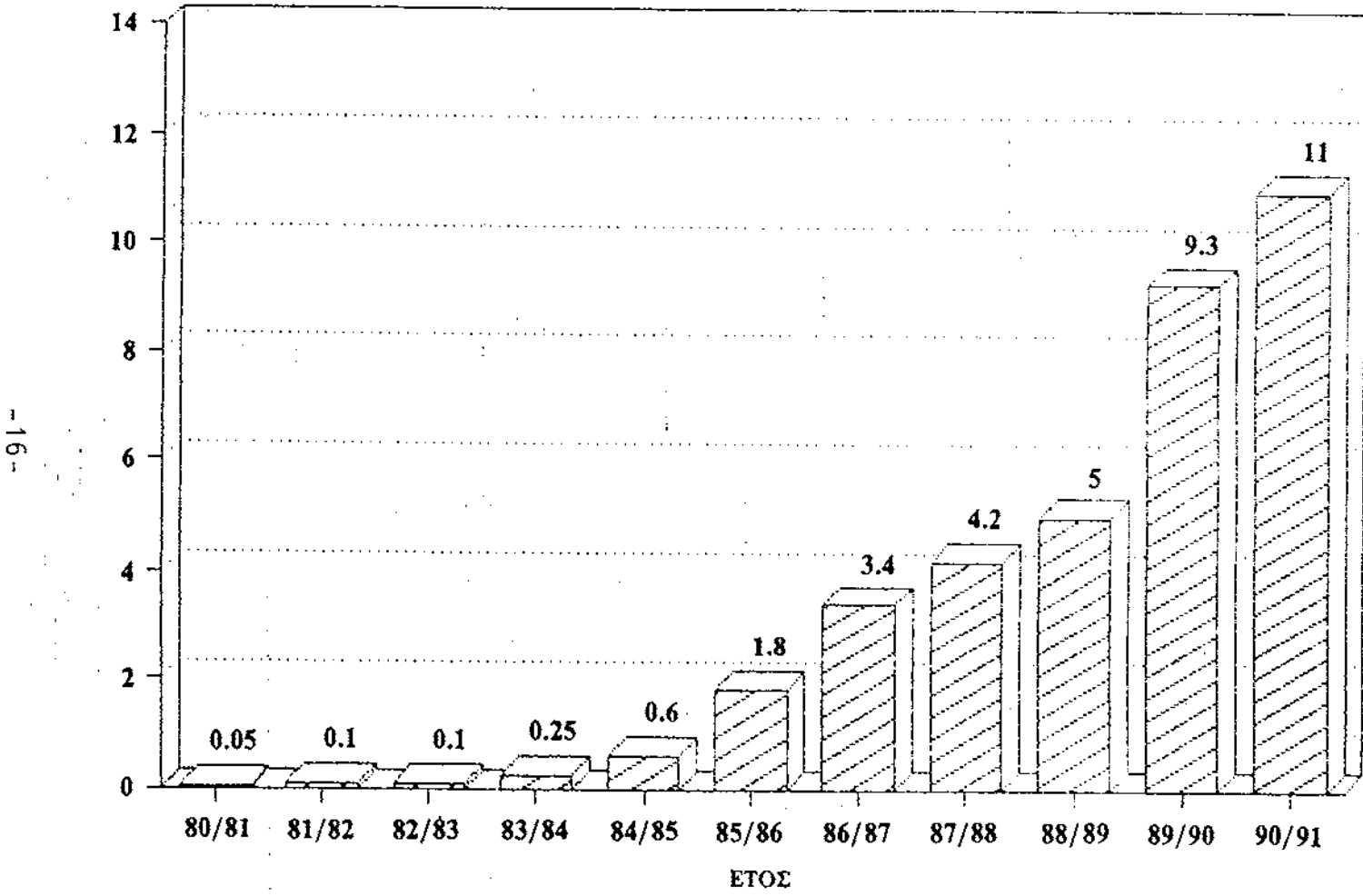
Απο τις υπόλοιπες χώρες της Μεσογείου (Τουρκία ,Ισραήλ ,Αίγυπτος ,Λιβύη ,Τυνησία , Πορτογαλία , κ.λ.π.), αξιόλογες παραγωγικές δυνατότητες εμφανίζει η Τουρκία με παραγωγή 2.000.000 περίπου ιχθυοδίων και 700 τόννων φαριών το 1991 ,κυρίως λόγω της κατάλληλης διαμόρφωσης των Μικρασιατικών παραλίων ,με πολυάριθμους προστατευμένους κόλπους.Σήμερα όμως αντιμετωπίζει προβλήματα τεχνολογικού χαρακτήρα με αποτέλεσμα τα παραγόμενα ιχθυόδια και ψάρια να είναι χαμηλής ποιότητας (ασθένειες,ανομοιομορφίες,παραμορφώσεις, κ.λ.π) και συνεπώς να εμφανίζονται δυσκολίες στη διάθεση της παραγωγής.

Αξιόλογη είναι επίσης η παρουσία της Κύπρου στο χώρο των υδατοκαλλιεργειών τα τελευταία χρόνια, παρ'όλο που η διαμόρφωση των ακτών της δεν ευνοεί ιδιαίτερα την εγκατάσταση μονάδων ιχθυοκλωβών. Πιο συγκεκριμένα στην Κύπρο λειτουργούν 4 ιχθυογεννητικοί σταθμοί που το 1991 παρήγαγαν 6.700.000 ιχθυοδίων τσιπούρας-λαυρακιού.Επίσης έχουν εγκατασταθεί δύο μονάδες ιχθυοκλωβών ανοικτής θαλάσσης δυναμικότητας 600 τόννων ετησίως που ακόμη δεν έφθασαν σε πλήρη παραγωγή.

Όσον αφορά την ποιοτική αξιολόγηση του γόνου με βάση τις παρατηρούμενες παραμορφώσεις ,σκελετικές ανωμαλίες ,κ.λ.π. δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την Ελλάδα και τις άλλες χώρες της Μεσογείου πλην της Ιταλίας.

Από τη μελέτη του ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 1.2, που ανφέρεται σε στοιχεία των ιχθυογεννητικών σταθμών της Ιταλίας, φαίνεται η εντυπωσιακή βελτίωση των ποιοτικών χαρακτήρων των ιχθυοδίων που επιτεύχθηκε μεταξύ των ετών 1980/1981 - 1990/1991.Συγκεκριμένα οι σκελετικές παραμορφώσεις από 90% το 1980 μειώθηκαν σε 30% το 1991.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1.1: Διαχρονική εξέλιξη της παραγωγής ιχθυδίων τσιπούρας-λαυρακιού στην Ιταλία (1980-1991).

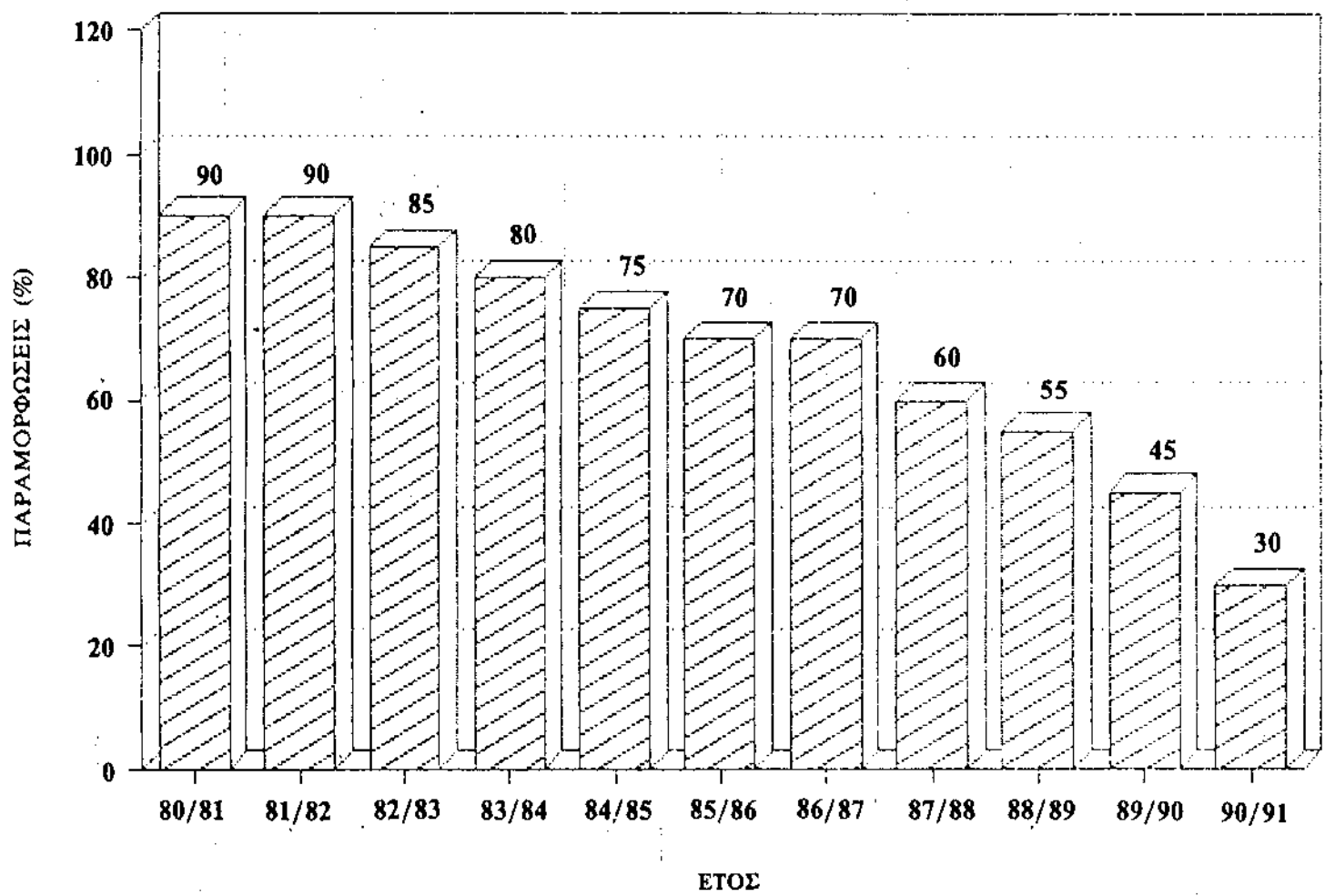

- 16 -

ΠΗΓΗ: RIV. ITAL. ACQUACOLTURA 1992.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1.1: Διαχρονική εξέλιξη της παραγωγής ιχθυδίων τσιπούρας-λαυρακιού στην Ιταλία (1980-1991).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1.2: ΠΟΣΟΤΗΤΙΑ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΟΡΦΩΣΕΩΝ ΣΤΑ ΠΑΡΑ -
ΧΘΕΝΤΑ ΙΧΘΥΟΔΙΑ ΤΟΙΠΟΥΡΑΣ - ΛΑΥΡΑΚΙΟΥ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ (1980-1991).

ΠΗΓΗ: RIV. ITAL. ACQUACOLTURA 1992.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

2. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

2.1 ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Η συνολική παραγωγή των πάσης φύσεως αλιευμάτων (θαλάσσιας αλιείας, αλιείας εσωτερικών νερών και υδατοκαλλιέργειών) και η αντίστοιχη αξία τους για το διάστημα 1980-1992 παρουσιάζεται στον ΠΙΝΑΚΑ 2.1.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1
ΕΤΗΣΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΞΙΑ ΑΥΤΩΝ (1980 - 1992)

ΕΤΟΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ (ΤΟΝ.)	ΑΞΙΑ (ΧΙΛ.ΔΡΧ.)
1980	115.060	13.841.000
1981	115.090	18.506.000
1982	105.436	20.108.000
1983	109.553	25.410.000
1984	124.618	33.091.000
1985	134.058	44.495.000
1986	138.120	50.045.000
1987	149.295	69.478.000
1988	159.845	80.545.000
1989	151.260	84.472.000
1990	160.696	109.263.000
1991	151.184	112.295.000
1992	156.540	121.614.000

Πηγή :ΑΤΕ

Απο τον πίνακα προκύπτει ότι από το 1980 μέχρι το 1987 , παρά την παρατηρηθείσα μείωση των ετών 1982 και 1983, η παραγωγή αυξανόταν με μέσο ετήσιο ρυθμό 4,25%. Από το 1987 μέχρι το 1992 η συνολική ετήσια αλιευτική παραγωγή έχει σταθεροποιηθεί και κυμαίνεται από 150 έως 160 χιλιάδες τόννους , παρά την αύξηση του αριθμού των σκαφών , τη βελτίωση και εκσυγχρονισμό των αλιευτικών εργαλείων και την εντατικοποίηση της εκμετάλλευσης (υπεραλίευση) των αλιευτικών πεδίων.

2.2 ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Η διάρθρωση της αλιευτικής παραγωγής κατά κατηγορία αλιευμάτων (α' κατηγορίας αλιεύματα, λοιπών κατηγοριών, κατεψυγμένων και υδατοκαλλιεργειών) περιέχεται στον ΠΙΝΑΚΑ 2.2, ενώ στον ΠΙΝΑΚΑ 2.3 δίνεται η επί της εκατό συμμετοχή των κατηγοριών αυτών στο σύνολο της αλιευτικής παραγωγής.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.2

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1980-1992

ΕΤΟΣ	Α ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΑ	ΥΔΑΤ/ΡΓΕΙΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
1980	12.894	79.152	20.800	2.214*	115.060
1981	9.468	85.425	18.000	2.197*	115.090
1982	9.223	80.784	13.400	2.029*	105.436
1983	9.701	83.597	14.00	2.255	109.553
1984	9.617	97.044	16.000	1.957	124.618
1985	10.947	104.151	16.800	2.160	134.058
1986	11.799	106.779	17.300	2.242	138.120
1987	12.187	115.209	19.210	2.689	149.295
1988	15.109	119.541	21.250	3.945	159.845
1989	13.300	113.850	19.700	4.410	151.260
1990	12.348	123.702	17.100	7.546	160.696
1991	11.135	113.398	13.980	12.671	151.184
1992	12.058	111.890	11.660	20.932	156.540

Πηγή : ΑΤΕ

*: Μόνο καλλαέργεια πέστροφας

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.3
ΕΚΑΤΟΣΤΙΑΙΑ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1980 - 1992

ΕΤΟΣ	Α ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ	ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΑ	ΥΔΑΤ/ΡΓΕΙΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
1980	11,2	68,8	18,1*	1,9	100
1981	8,2	74,3	15,6*	1,9	100
1982	8,8	76,6	12,7*	1,9	100
1983	8,9	76,3	12,8	2,0	100
1984	7,7	77,9	12,8	1,6	100
1985	8,2	77,7	12,5	1,6	100
1986	8,5	77,3	12,6	1,6	100
1987	8,1	77,2	12,9	1,8	100
1988	9,4	74,8	13,3	2,5	100
1989	8,8	75,3	13,0	2,9	100
1990	7,7	77,0	10,6	4,7	100
1991	7,4	75,0	9,2	8,4	100
1992	7,7	71,5	7,4	13,4	100

Απο τους παραπάνω πίνακες και το **ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.1** φαίνεται ότι:

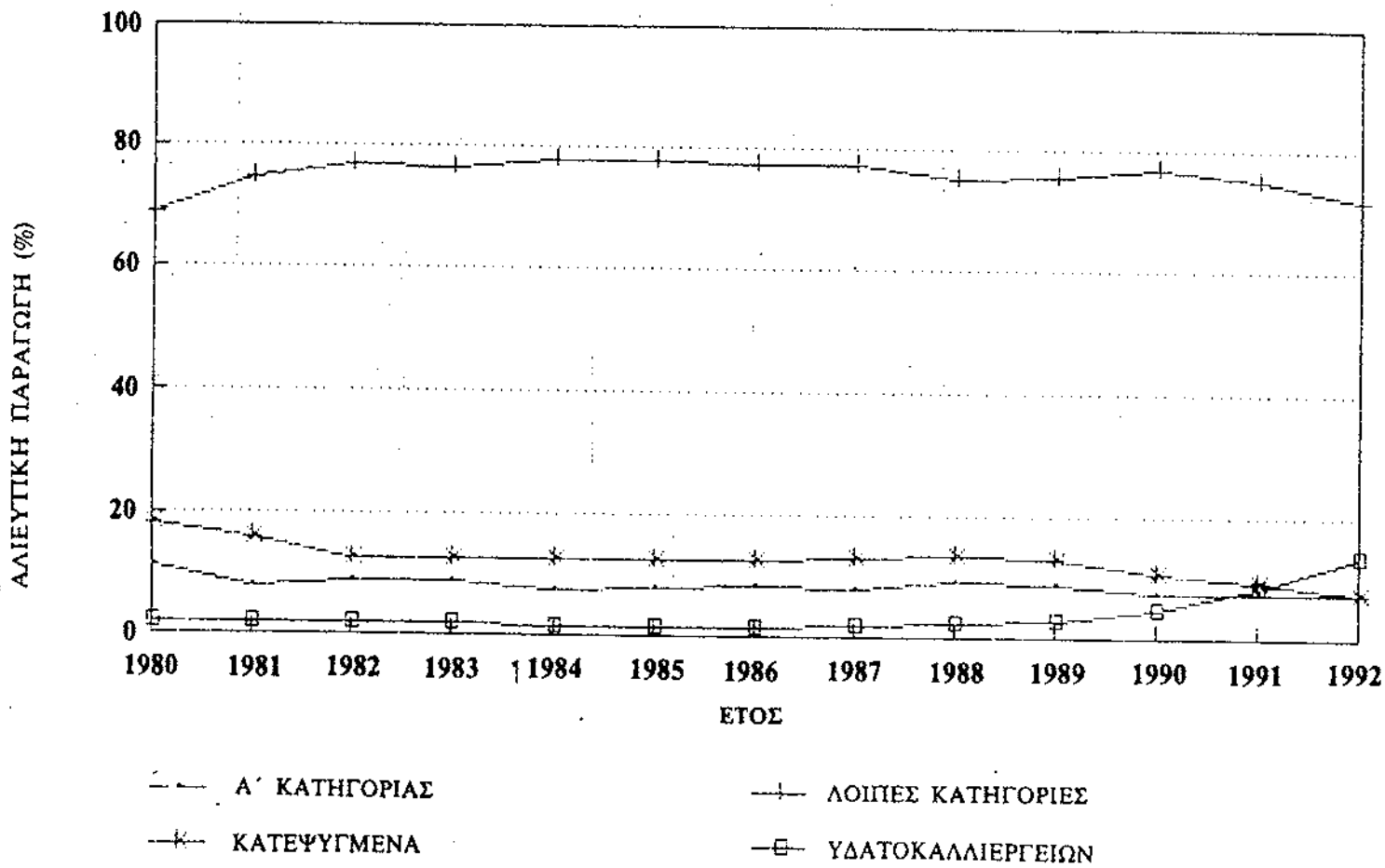
- Τα νωπά αλιεύματα, συμπεριλαμβανομένων και αυτών των υδατοκαλλιεργειών, αποτελούν κατά μέσο όρο το 87,4% της αλιευτικής παραγωγής και τα κατεψυγμένα (ψάρια και γαρίδες) το 12,6%. Απο το 1990 όμως και μετά η συμμετοχή των κατεψυγμένων μειώνεται συνεχώς και το 1992 έφθασε το 7,4%, από 13,3% το 1988, ως αποτέλεσμα κυρίως :

α. Της μείωσης κατά 20,6% των σκαφών που εργάσθηκαν την τριετία 1990-1992.

Πηγή: ΑΓΕ

*: Μόνο από καλλιέργειες πέστροφας.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.1: ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΙΛΕΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΛΕΥΜΑΤΩΝ (1980-1992).

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

β. Του υψηλού κόστους λειτουργίας των σκαφών Ατλαντικής Αλιείας.

γ. Της δυσκολίας εξασφάλισης αδειών αλιείας.

δ. Της υποβάθμισης και υπεραλίευσης των αλιπέδων.

ε. Των ασταθών πολιτικών καταστάσεων στις περισσότερες παραθαλάσσιες χώρες της Αφρικής και την ανεπαρκή υποδομή τους.

- Η συμμετοχή των αλιευμάτων Α' κατηγορίας, στην οποία υπάγονται και τα υπό μελέτη είδη της τσιπούρας και του λαυρακιού, παραμένει σχεδόν σταθερή και καταλαμβάνει κατά μέσο όρο το 8,5% της συνολικής αλιευτικής παραγωγής, με τάσεις μείωσης κατά την τελευταία τριετία.

- Τέλος τα προϊόντα όλων των υδατοκαλλιεργειών το διάστημα 1980-1987 συμμετείχαν στη διαμόρφωση της συνολικής αλιευτικής παραγωγής με ποσοστό που κυμαίνονταν μεταξύ 1,6% και 2%. Όμως μετά το 1988 και μετά παρατηρείται μια συνεχής και σημαντική αύξηση του ποσοστού συμμετοχής τους που το 1992 έφθασε το 13,4% (αύξηση 645% σε σχέση με το 1987). Η αύξηση αυτή οφείλεται στη ραγδαία ανάπτυξη των καλλιεργειών των ευρυάλων ψαριών (τσιπούρας-λαυρακιού) και των μυδιών.

2.3 ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΣΙΠΟΥΡΑΣ - ΛΑΥΡΑΚΙΟΥ

Η αλιευτική παραγωγή της τσιπούρας και του λαυρακιού (εκτός των υδατοκαλλιεργειών) προέρχεται από την ελεύθερη αλιεία και την παραγωγή των λιμνοθαλασσών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΣΥΕ (ΠΙΝΑΚΑΣ 2.4) η μέση παραγωγή α από την αλιεία με μηχανοκίνητα σκάφη, την περίοδο 1982-1987, ανήλθε σε 439,25 τόννους το χρόνο.

Η παραγωγή των λιμνοθαλασσών των ειδών αυτών, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΑΤΕ, παρουσιάζει αυξομειώσεις αλλά κατά μέσο όρο ανέρχεται σε 200-300 τόννους το χρόνο (207,5 τον. το 1990).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.4
ΛΙΞΙΑ ΤΣΙΠΟΥΡΑΣ ΛΑΥΡΑΚΙΟΥ

ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ (ΤΟΝ.)
1982	235,5
1983	220,0
1984	208,0
1985	487,6
1986	1.063,0
1987	421,4

Πηγή: ΕΣΥΕ

Τέλος οι ποσότητες της τσιπούρας και του λαυρακιού που διακινήθηκαν μέσω των ιχθυοσκαλών (ΠΙΝΑΚΑΣ 2.5) αυξήθηκαν από 147 τόνους το 1987 σε 583 τόνους το 1992, δηλαδή αύξηση 296%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.5
ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΤΣΙΠΟΥΡΑΣ ΛΑΥΡΑΚΙΟΥ ΜΕΣΩ ΙΧΘΥΟΣΚΑΛΩΝ

ΕΤΟΣ	ΤΣΙΠΟΥΡΑ		ΛΑΥΡΑΚΙ		ΣΥΝΟΛΟ	
	ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ (ΤΟΝΝΟΙ)	ΑΞΙΑ (ΧΙΛ.ΔΡΧ.)	ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ (ΤΟΝΝΟΙ)	ΑΞΙΑ (ΧΙΛ.ΔΡΧ.)	ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ (ΤΟΝΝΟΙ)	ΑΞΙΑ (ΧΙΛ.ΔΡΧ.)
1987	114,4	97.960	32,5	29.900	146,9	127.860
1988	132,0	134.960	80,9	78.700	212,9	213.660
1989	122,9	149.736	58,9	74.240	181,8	223.976
1990	97,3	184.200	66,4	99.470	163,7	283.670
1991	287,6	556.775	44,1	76.283	331,7	633.058
1992	531,5	970.783	51,5	100.085	583,0	1.070.868

Πηγή: ΕΤΑΝΑΛ

Σχετικά με τα παραπάνω στοιχεία , σημειώνονται τα εξής:

- Τα στοιχεία της ΕΣΥΕ δεν ανταποκρίνονται στη πραγματικότητα γιατί αφορούν μόνον την παραγωγή μηχανοκίνητων αλιευτικών σκαφών με ιπποδύναμη μεγαλύτερη των 20HP, τα οποία είναι υποχρεωμένα να συμπληρώσουν τα ειδικά στατιστικά δελτία. Ένας σημαντικός όμως αριθμός παράκτιων σκαφών , που αλιεύουν κυρίως τα είδη αυτά , είναι μικρότερης ιπποδύναμης και δεν υποχρεούνται να συμπληρώνουν τα συγκεκριμένα δελτία , ενώ παράλληλα σημαντικό ποσοστό της παραγωγής διατίθεται , από του ίδιους τους φαράδες, κατ'ευθείαν στην κατανάλωση (ταβέρνες, ξενοδοχεία , ιδιώτες, κ.λ.π.) χωρίς να δηλώνεται.
- Μικρότερη της πραγματικής εκτιμάται ότι είναι και η δηλούμενη παραγωγή των λιμνοθαλασσών επειδή οι Αλιευτικοί Συνεταιρισμοί, που κυρίως εκμεταλλεύονται τις λιμνοθάλασσες , δηλώνουν συνήθως μικρότερες ποσότητες επειδή το ετήσιο μίσθωμα που καταβάλλουν είναι ανάλογο προς τις αλιευθείσες ποσότητες.
- Οι ποσότητες που διακινούνται από τις ιχθυόσκαλες αποτελούν μέρος της παραγωγής τόσο της ελεύθερης αλιείας όσο και των λιμνοθαλασσών. Τα δύο τελευταία χρόνια χρόνια (1991 & 1992) διακινήθηκε επίσης και μικρό μέρος της παραγωγής των ιχθυοκαλλιεργειών και γι' αυτό οι ποσότητες των δύο αυτών χρόνων είναι σημαντικά αυξημένες (διπλάσιες και τριπλάσιες) του μέσου όρου των προηγούμενων ετών (176 τόννοι).
- Επίσης δεν είναι αμελητέες και οι ποσότητες που αλιεύονται από τον μεγάλο αριθμό των ερασιτεχνών αλιέων , οι οποίες όμως, όπως είναι ευνόητο , δεν είναι δυνατόν να υπολογισθούν.

Με βάση τα όσα εκτέθηκαν πιο πάνω η ετήσια παραγωγή της τσιπούρας και του λαυρακιού, εκτός των υδατοκαλλιεργειών, υπολογίζεται σε 1.000 περίπου τόννους.

2.4 ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

Οι υδατοκαλλιέργειες στην Ελλάδα άρχισαν να εμφανίζονται στο τέλος της δεκαετίας του 1950 και τις αρχές της δεκαετίας του 1960 με την ίδρυση κρατικών ιχθυογεννητικών σταθμών και ιδιωτικών μονάδων εκτροφής πέστροφας σε κατάλληλες περιοχές (Ηπειρος, Μακεδονία κ.λ.π.).

Για είκοσι περίπου χρόνια οι καλλιέργειες της πέστροφας, και σε μικρότερο ποσοστό του κυπρίνου, αποτελούσαν τη μόνη σχεδόν υδατοκαλλιεργική δραστηριότητα.

Απο τις αρχές της δεκαετίας του 1980, ο κλάδος των υδατοκαλλιεργειών άρχισε να αναπτύσσεται ραγδαία και ενώ το 1982 η παραγωγή του αποτελούσε ποσοστό 1,9% της συνολικής αλιευτικής παραγωγής το 1992 έφθασε να αποτελεί το 13,4% (ΠΙΝΑΚΕΣ 2.2 και 2.3).

Σ' αυτό συνετέλεσε κυρίως η ανάπτυξη της καλλιέργειας των ευρυάλων ψαριών (τσιπούρα-λαυράκι) και των μυδιών για τους λόγους που αναφέρονται πιο κάτω στο ΚΕΦ 3.1.

Η εξέλιξη της παραγωγής όλων των κλάδων των υδατοκαλλιεργειών κατά την τελευταία δεκαετία (1983-1992) παροσιάζεται αναλυτικά στον ΠΙΝΑΚΑ 2.6 και παρίσταται γραφικά στα ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ 2.2 και 2.3.

Από την ανάλυση των στοιχείων του ΠΙΝΑΚΑ 2.6 προκύπτει ότι:

- Η παραγωγή των πεστροφοτροφείων έχει σταθεροποιηθεί περίπου στους 2.000 τόννους το χρόνο (μέση ετήσια παραγωγή της δεκαετίας 1970 τόννοι). Η συμμετοχή της όμως στη συνολική παραγωγή των υδατοκαλλιεργειών έχει μειωθεί σημαντικά και από 84,9% που ήταν το 1983 έπεσε στο 9,8% το 1992. Στα ίδια επίπεδα αναμένεται να κυμανθεί και στο μέλλον επειδή η ζήτηση στη χώρα μας είναι περιορισμένη και καλύπτεται από την προσφορά. Η παρατηρούμενη, τα τελευταία χρόνια, στροφή στις μεταποιημένες μορφές της πέστροφας

(καπνιστή, κλπ.) δεν φαίνεται ότι θα επηρεάσει σημαντικά την παραγωγή στο άμεσο μέλλον λόγω της υψηλής τιμής των προϊόντων αυτών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.6

ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1983-1992

ΕΤΟΣ	ΠΕΣΤΡΟΦΕΣ		ΜΥΔΙΑ		ΕΥΡΥΛΑΑ*		ΛΟΙΠΑ ΕΙΔΗ (χέλια, κυπρίνοι κ.α.)		ΣΥΝΟΛΟ	
	ΤΟΝ.	%	ΤΟΝ.	%	ΤΟΝ.	%	ΤΟΝ.	%	ΤΟΝ.	%
1983	1.914	84,9	200	8,9	-	-	141	6,2	2.255	100
1984	1.640	83,8	181	9,2	-	-	136	7,0	1.957	100
1985	1.833	85,1	103	4,8	35	1,6	189	8,5	2.160	100
1986	1.800	80,3	233	10,4	89	4,0	120	5,3	2.242	100
1987	1.900	70,6	380	14,1	109	4,1	300	11,2	2.689	100
1988	2.250	57,0	1.100	27,9	200	5,1	395	10,0	3.945	100
1989	2.000	45,4	1.500	34,0	500	11,3	410	9,3	4.410	100
1990	1.900	25,1	3.800	50,4	1.600	21,2	246	3,3	7.546	100
1991	2.415	19,1	7.580	59,8	2.459	19,4	217	1,7	12.671	100
1992	2.050	9,8	13.670	65,3	4.845	23,1	367	1,8	20.932	100

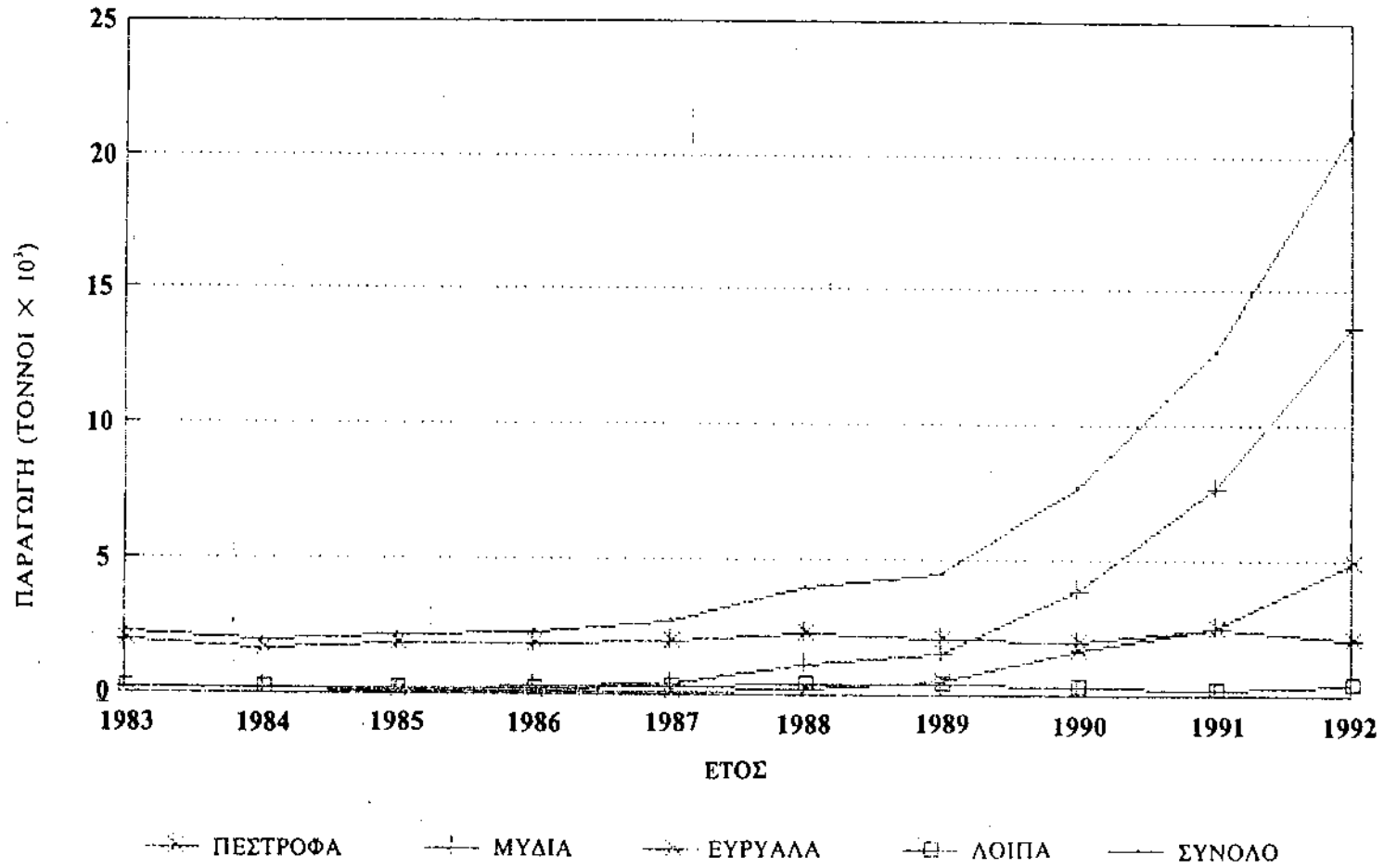
Πηγή: ΑΤΕ

*: Αφορούν τις ετήσιες πωλήσεις.

Παράλληλα οι δυνατότητες εξαγωγής νωπών και καπνιστών προϊόντων είναι πολύ περιορισμένες λόγω της μεγάλης ανάπτυξης του κλάδου στις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.

- Η παραγωγή των μυδιών ενώ κατά την περίοδο 1983-1987 ήταν χαμηλή με μέση ετήσια παραγωγή 220 τόννους (περίπου 10% του συνόλου), από το 1988 και μετά αυξάνεται αλματωδώς με αποτέλεσμα το 1992 να φθάσει του 13.670 τόννους, δηλαδή το 65,3% της συνολικής παραγωγής των υδατοκαλλιεργειών.

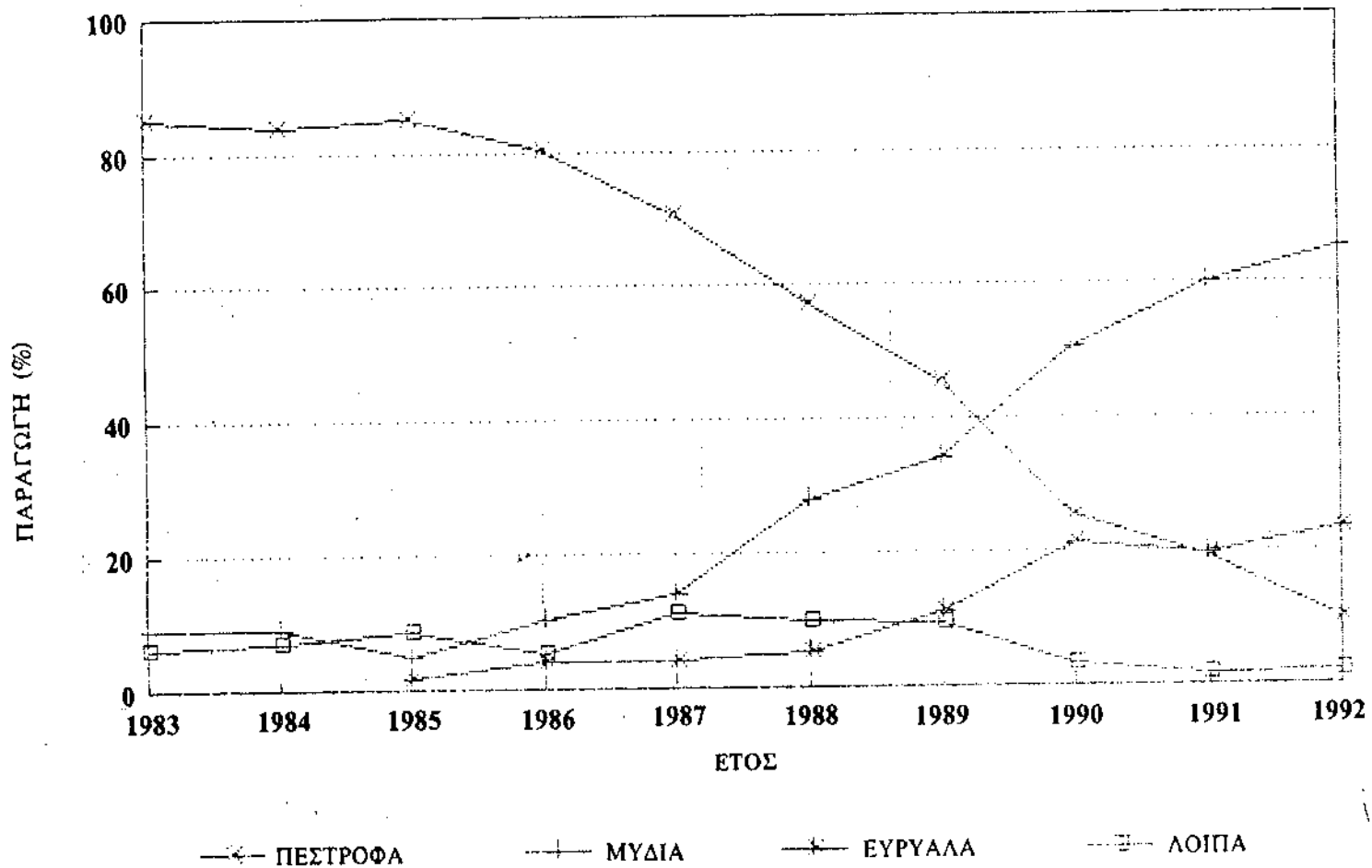
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.2: Εξέλιξη της παραγωγής των υδατοκαλλιέργειών κατά κλάδο (1983-1992).

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.2: ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΥΔΑΤΟΚΑΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ (1983-1992).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.3: ΠΟΣΟΣΤΙΔΙΑ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΥΔΑΤΟΚΑΛΩΝ
 ΛΙΘΥΕΙΩΝ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ (1983-1992).

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

- Η πρώτη παραγωγή ευρύαλων φαριών από υδατοκαλλιέργειες διατέθηκε στην αγορά το 1985. Εκτοτε οι παραγόμενες ποσότητες τσιπύρας - λαυρακίου σχεδόν διπλασιάζονται κάθε χρόνο φθάνοντας το 1992 περίπου τους 5.000 τόννους ανά χρόνο.
- Τέλος η παραγωγή των λοιπών καλλιεργούμενων ειδών, κυρίως χελιών και κυπρίνων, διατηρείται σε χαμηλά επίπεδα. Τα προσεχή όμως χρόνια προβλέπεται, σταθεροποίηση της παραγωγής του κυπρίνου και αύξηση της παραγωγής των χελιών,

2.5 ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ - ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ

Η αλιευτική παραγωγή της χώρας μας δεν επαρκεί για να ικανοποιήσει την αυξημένη ζήτηση ιχθυηρών με αποτέλεσμα να εισάγονται σημαντικές ποσότητες που τα τελευταία χρόνια έχουν σταθεροποιηθεί περίπου στους 60.000 τόννους το χρόνο (ΠΙΝΑΚΑΣ 2.7).

Η αυξημένη αυτή ζήτηση μπορεί μεταξύ των άλλων ν' αποδοθεί :

- Στην ουσιαστικά μειωμένη αλιευτική παραγωγή της χώρας μας.
- Στη στροφή του καταναλωτικού κοινού σε πιο υγιεινούς τρόπους διατροφής.
- Στην άνοδο του βιοτικού επιπέδου,
- Στην αύξηση του τουριστικού ρεύματος στη χώρα μας.

Τα εισαγόμενα αλιεύματα προέρχονται κυρίως από την Αργεντινή, τις Αφρικανικές χώρες, την πρώην Γιουγκοσλαβία και σε μικρότερο ποσοστό από τις χώρες της Ε.Ε (Ευρωπαϊκής Ένωσης).

Παράλληλα ένα ποσοστό, που τα τελευταία χρόνια κυμαίνεται μεταξύ 10-15%, της συνολικής Ελληνικής αλιευτικής παραγωγής, εξάγεται κυρίως στις χώρες της Ε.Ε. (σε ποσοστό περίπου 40%) και στις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Το εμπορικό ισοζύγιο της χώρας μας όπως παρουσιάζεται στον ΠΙΝΑΚΑ 2.7, εμφανίζει αρνητική εικόνα.

Αξιοσημείωτη είναι η μείωση του ισοζυγίου πληρωμών ιχθυηρών κατά το 1992 σε σύγκριση με το 1991 λόγω των σημαντικά αυξημένων εξαγωγών των ευρύαλων ψαριών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.7

ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΙΧΘΥΗΡΩΝ (ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ-ΕΞΑΓΩΓΕΣ) ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1986-1992

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
A. ΠΟΣΟΤΗΤΑ (ΤΟΝ.)							
- Εξαγωγές	13.760	19.500	12.986	19.128	14.000	16.024	22.143
- Εισαγωγές	60.226	64.514	46.770	60.842	59.700	63.949	58.352
ΙΣΟΖΥΓΙΟ	(-46.466)	(-45.014)	(-33.784)	(-41.714)	(-45.700)	(-47.925)	(-36.209)
B. ΑΞΙΑ (ΕΚΑΤ.ΔΡΧ.)							
- Εξαγωγές	4.232	10.704	8.049	14.050	13.146	15.876	21.566
- Εισαγωγές	15.177	18.989	16.917	25.037	27.672	31.887	32.798
ΙΣΟΖΥΓΙΟ	(-10.945)	(-8.285)	(-8.868)	(-10.987)	(-14.526)	(-16.011)	(-11.232)

Πηγή: ΥΠ. ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΣΥΕ, τα κατεψυγμένα και μεταποιημένα προϊόντα αποτελούν την πλειονότητα των εισαγομένων αλιευμάτων ενώ τα νωπά περιορίζονται σε ένα ποσοστό 5-6%.

Αντίστοιχα οι εξαγωγές μας, αποτελούνται κατά 17% από νωπά και τα υπόλοιπα από κατεψυγμένα και μεταποιημένα αλιεύματα.

2.6 ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

Η ετήσια συνολική κατανάλωση αλιευτικών προϊόντων ,υπολογίζεται αν στην εσωτερική παραγωγή προστεθούν οι εισαγωγές και αφαιρεθούν οι εξαγωγές.

Με βάση τα στοιχεία των ΠΙΝΑΚΩΝ 2.1 και 2.7 η συνολική και η κατά κεφαλή ετήσια κατανάλωση εμφανίζεται στον ΠΙΝΑΚΑ 2.8.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.8
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΙΧΘΥΗΡΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1986-1992

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ (ΤΟΝ.)	ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ (ΚΙΛ)
1986	184.586	18,5
1987	194.309	19,4
1988	193.629	19,4
1989	192.974	19,3
1990	206.396	20,6
1991	199.109	19,9
1992	192.749	19,3

Πηγή: ΑΤΕ

Όπως προκύπτει από τον πίνακα ,από το 1986 έως το 1992 ,η συνολική και η κατά κεφαλή ετήσια κατανάλωση διατηρούνται σχεδόν σε σταθερά επίπεδα και κυμαίνονται από 185.000 έως 206.000 τόννους (μέση τιμή 194821 τόν.) και από 18,5 έως 20,6 κιλά (μέση τιμή 19,5 κιλά) αντίστοιχα.

Σε σύγκριση με τις άλλες χώρες της Ε.Ε. η Ελλάδα ,όσον αφορά την κατά κεφαλή κατανάλωση , καταλαμβάνει την πέμπτη θέση μετά τη Δανία ,τη Πορτογαλία , την Ισπανία και τη Γαλλία ,υπολείπεται όμως του μέσου όρου των της Ε.Ε. που ανέρχεται σε 23,7 κιλά/άτομο (ΠΙΝΑΚΑΣ 2.9).

Στο προσεχές μέλλον προβλέπεται αύξηση της κατανάλωσης των ιχθυ-
 ηρών προϊόντων στη χώρα μας λόγω της αναμενόμενης βελτίωσης του
 διαθέσιμου εισοδήματος αλλά και της επικράτησης των νέων διαιτη-
 τικών προτύπων που ευνοούν την κατανάλωση των προϊόντων αυτών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.9

ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΙΧΘΥΗΡΩΝ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ Ε.Ε. ΤΟ 1989

<u>ΧΩΡΑ</u>	<u>ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ (ΚΙΛΟ)</u>
ΔΑΝΙΑ	52,2
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	51,4
ΙΣΠΑΝΙΑ	27,0*
ΓΑΛΛΙΑ	25,0*
ΕΛΛΑΔΑ	19,9*
ΒΕΛΓΙΟ	18,8
ΙΤΑΛΙΑ	16,0*
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	15,8
ΒΡΕΤΑΝΙΑ	15,3
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	10,5
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	9,3
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ Ε.Ε.	23,74

*Στοιχεία 1991

2.7 ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΠΡΟΪΟΝ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ

Η αξία των προϊόντων όλων των κλάδων των υδατοκαλλιεργειών σε
 τρέχουσες τιμές (ΠΙΝΑΚΑΣ 2.10) το 1992 ανήλθε σε 148.750 εκατ-
 ομμύρια δρχ. αυξημένη κατά 10 περίπου φορές σε σχέση με το
 1988.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.10

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΠΡΟΪΟΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΚΛΑΔΩΝ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ

1988-1992 ΣΕ ΤΡΕΙΣΥΣΕΣ ΤΙΜΕΣ (ΧΑΤ.ΔΡ.)

ΕΤΟΣ	ΠΕΣΤΡΟΦΑ		ΜΥΔΙΑ		ΣΥΡΥΛΑΑ		ΛΟΙΠΑ ΕΙΔΗ (ΣΥΡΙΑ - ΚΥΠΡΙΝΟΙ ΚΑΠ.)		ΣΥΝΟΛΟ	
	ΑΣΙΑ	%	ΑΣΙΑ	%	ΑΣΙΑ	%	ΑΣΙΑ	%	ΑΣΙΑ	%
1988	787	52,2	140	9,3	440	29,2	140	9,3	1.507	100
1989	820	33,0	270	10,9	1.200	48,4	191	7,7	2.481	100
1990	950	16,3	570	9,8	4.160	71,2	159	2,7	5.839	100
1991	1.226	11,0	1.114	10,0	8.538	76,8	248	2,2	11.126	100
1992	1.083	7,3	1.613	10,8	11.773	79,2	406	2,7	14.875	100

Πηγή: ΑΥΕ

Από την ανάλυση των στοιχείων του παραπάνω πίνακα , που απεικονίζονται γραφικά στα **ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ 2.4, 2.5 και 2.6**, προκύπτει ότι:

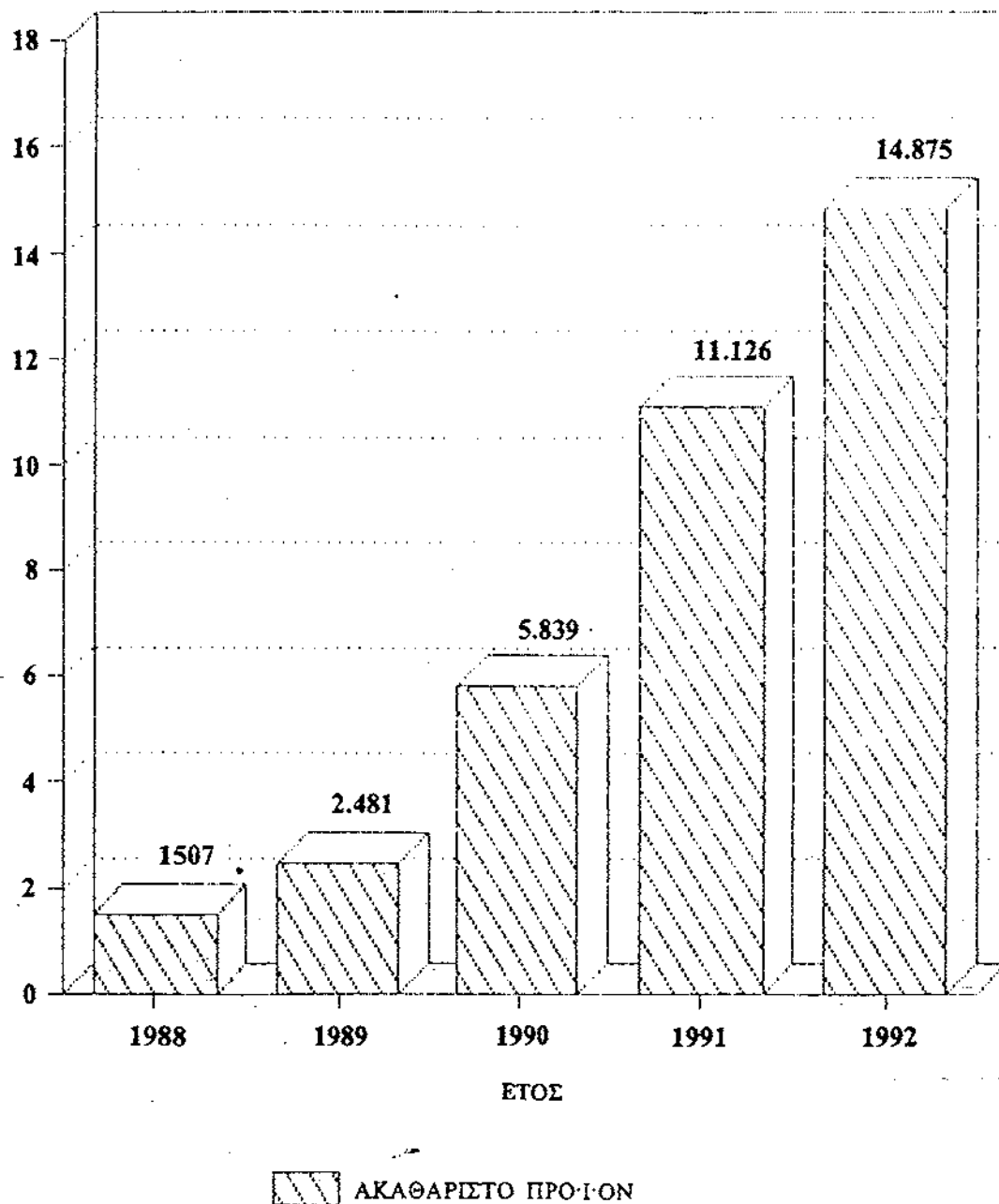
- Ο κυρίαρχος κλάδος στη διαμόρφωση του ακαθάριστου προϊόντος των υδατοκαλλιεργειών είναι αυτός των ευρύαλων φαριών , η συμμετοχή του οποίου συνεχώς αυξάνεται και από 29,2% το 1988 έφθασε το 79,2 το 1992. Η αύξηση αυτή οφείλεται στην μεταβολή του ποσοστού συμμετοχής του στη συνολική παραγωγή , από 5,1% το 1988 σε 23,1% το 1992 (**ΠΙΝΑΚΑΣ 2.6**), και στις μέχρι σήμερα υψηλές τιμές διάθεσης της τσιπούρας και του λαυρακιού που είναι πολλαπλάσιες των τιμών των προϊόντων των άλλων κλάδων (περίπου τετραπλάσιες της πέστροφας και του κυπρόνου και δεκαπενταπλάσιες των μυδιών).
- Το ποσοστό συμμετοχής των μυδιών είναι σχεδόν σταθερό και εκυμαίνεται περίπου στο 10% του συνολικού ακαθάριστου προϊόντος , παρά την συνεχή αύξηση της παραγωγής τους , που το 1992 αντιπροσώπευε ποσοστό 65,3% της συνολικής παραγωγής των υδατοκαλλιεργειών (**ΠΙΝΑΚΑΣ 2.6**), εξαιτίας των χαμηλών τιμών διάθεσης.

- Η σταθεροποίηση της ετήσιας παραγωγής πέστροφας στο ύψος των 2.000 τόννων και η μεγάλη αύξηση των καλλιεργειών των ευρύαλων φαριών και των μυδιών, συνέβαλε ώστε η συμμετοχή του κλάδου στη διαμόρφωση του ακαθάριστου προϊόντος των υδατοκαλλιεργειών να πέσει στο 7,3% το 1992 έναντι 52,2% το 1988 ,ενώ στις αρχές της δεκαετίας του 1980 ξεπερνούσε το 95%.

- Τέλος σημαντικά μειωμένη συμμετοχή στο ακαθάριστο προϊόν εμγαλίζουν και οι καλλιέργειες των λοιπών ειδών (χέλια ,κυπρίνοι , κέφαλοι ,τιλάπια , σολωμός, κ.λ.π.) παρά την παρατηρούμενη τα τελευταία χρόνια αύξηση της παραγωγής των χελιών (15 τόννοι το 1988 , 132 τόννοι το 1992), προϊόντος με μεγάλη εξαγωγική αξία και υψηλή τιμή διάθεσης.

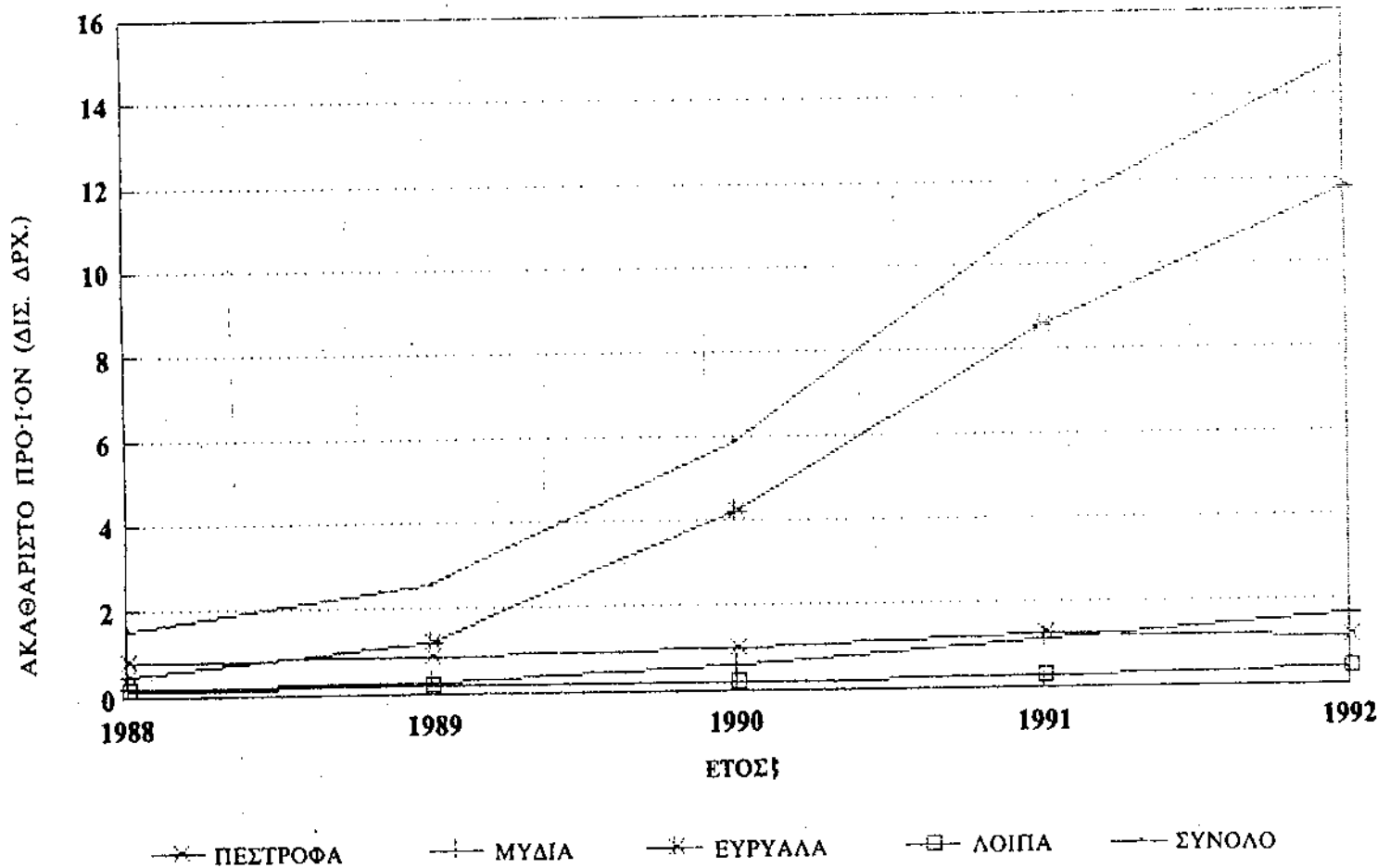
Όσον αφορά τις μελλοντικές εξελίξεις ,αναμένεται περαιτέρω αύξηση του ποσοστού της συμμετοχής των ευρύαλων φαριών στο ακαθάριστο προϊόν των υδατοκαλλιεργειών.Η συμμετοχή αυτή υπολογίζεται ότι θα φθάσει ή και θα ξεπεράσει το 90% τα επόμενα 2-3 χρόνια ,με βάση την αναμενόμενη παραγωγή των 10.000-12.000 τόννων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.4: Διαχρονική εξέλιξη του συνολικού ακαθάριστου προϊόντος των υδατοκαλλιεργειών (1988-1992).

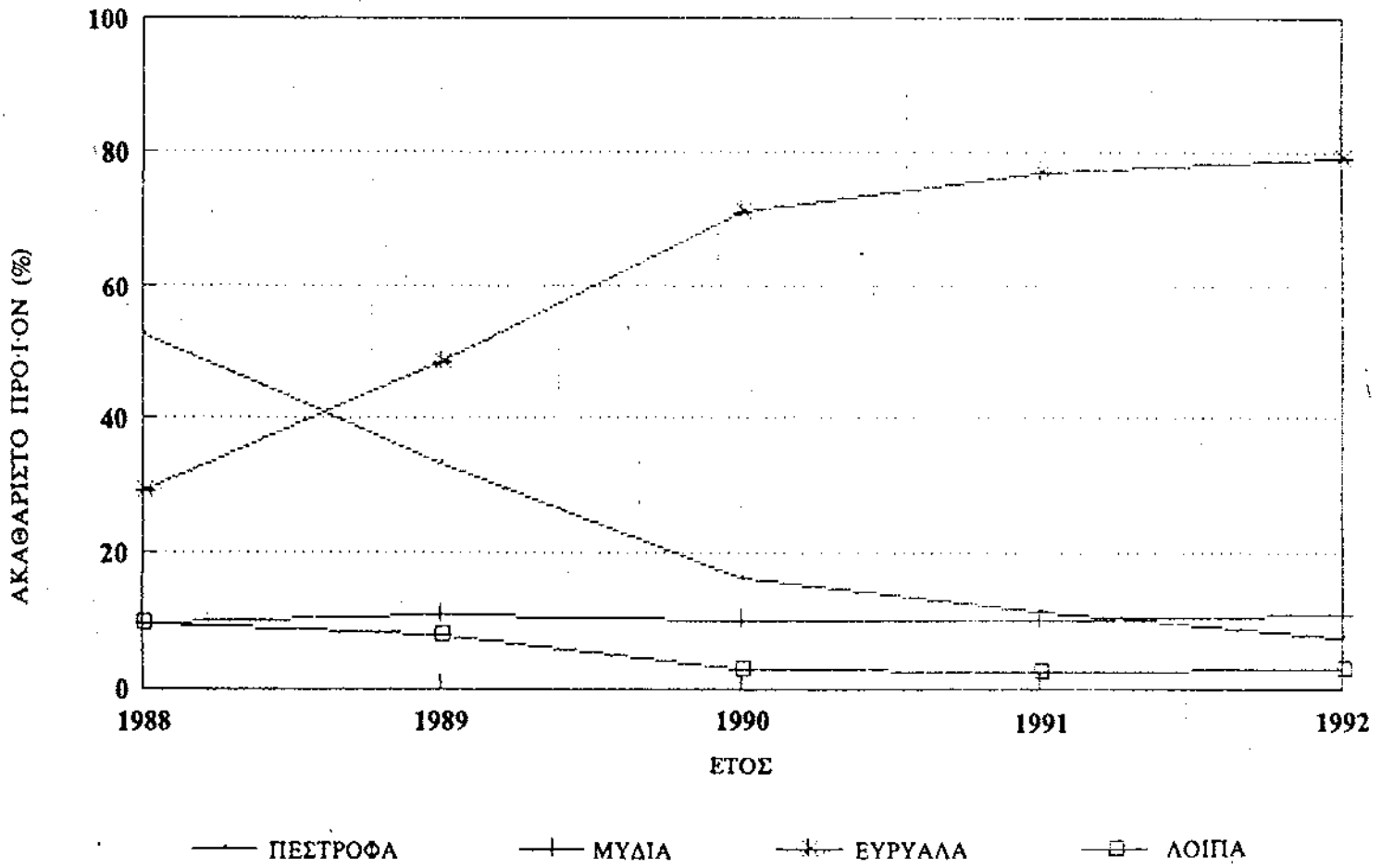
ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.5: ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ ΤΩΝ ΥΔΑΤΟΚΑΘΑΙΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ (1988 - 1992).

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.6: ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ
 ΥΔΑΤΟΚΑΔΑΛΙΕΡΥΣΙΔΩΝ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ (1988 - 1992).

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

2.8 ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ

Η συνολική αλιεία σε τρέχουσες τιμές όλων των αλιευτικών προϊόντων τόσο της αλιείας (θαλάσσης, εσωτερικών υδάτων, λιμνοθαλασσών) όσο και του συνόλου των υδατοκαλλιεργειών (ΠΙΝΑΚΑΣ 2.11), έφθασε το 1992 το ύψος των 121.614 εκατ. δρχ. και είναι αυξημένη κατά 2,5 φορές σε σχέση με το 1986.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.11

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΠΡΟΪΟΝ ΑΛΙΕΙΑΣ-ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1986 - 1992 (ΕΚΑΤ. ΔΡΧ.)

ΕΤΟΣ	ΑΛΙΕΙΑ		ΥΔΑΤ/ΡΥΓΕΙΕΣ		ΣΥΝΟΛΟ	
	ΑΣΙΑ	%	ΑΣΙΑ	%	ΑΣΙΑ	%
1986	49.534	(98,9%)	511*	(1,1%)*	50.045	(100%)
1987	68.889	(99,2%)	589*	(0,8%)*	69.478	(100%)
1988	79.038	(98,1%)	1.507	(1,9%)	80.545	(100%)
1989	81.991	(97,1%)	2.481	(2,9%)	84.472	(100%)
1990	103.424	(94,6%)	5.839	(5,4%)	109.263	(100%)
1991	101.169	(90,1%)	11.126	(9,9%)	112.295	(100%)
1992	106.739	(87,8%)	14.875	(12,2%)	121.614	(100%)

Πηγή: ΑΤΣ

*: Μόνο από καλλιέργεια πέστροφας.

Οι υδατοκαλλιεργείες, με την αλματώδη ανάπτυξη τους, συμμετέχουν στο ακαθάριστο προϊόν αλιείας-υδατοκαλλιεργειών μ'ένα αξιοσημείωτο ποσοστό που ανήλθε σε 12,2% το 1992, υπερδεκαπλάσιο αυτού του 1988 (1,1%).

Η θεαματική αυτή αύξηση οφείλεται κυρίως στις καλλιέργειες των ευρύαλων φαριών, το ποσοστό συμμετοχής των οποίων στη διαμόρφωση του συνολικού ακαθάριστου προϊόντος έφθασε το 9,7% το 1992, ενώ η αντίστοιχη συμμετοχή τους στη συνολική αλιευτική παραγωγή ήταν μόνο 3,1% (ΠΙΝΑΚΑΣ 2.12).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.12

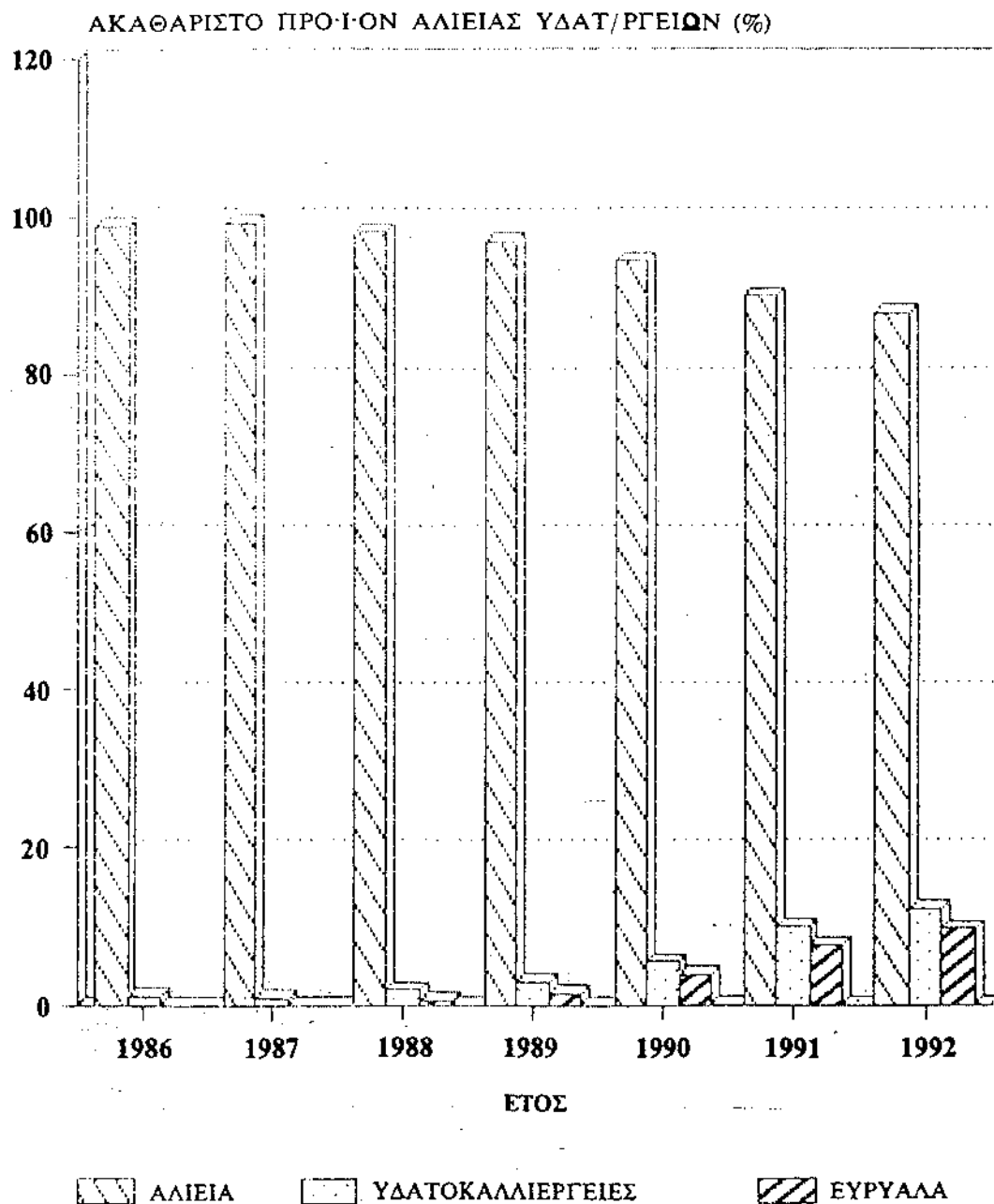
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΥΡΥΑΛΩΝ ΨΑΡΙΩΝ ΣΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΠΡΟΪΟΝ ΑΛΙΕΙΑΣ-ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ (%)

<u>ΕΤΟΣ</u>	<u>ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ</u>	<u>ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΠΡΟΪΟΝ</u>
1988	0,1	0,5
1989	0,3	1,4
1990	1,0	3,8
1991	1,6	7,6
1992	3,1	9,7

Πηγή: ΑΤΕ

Με δεδομένη τη σταθεροποίηση της αλιευτικής παραγωγής και τη συνεχιζόμενη ανάπτυξη των υδατοκαλλιεργειών (κυρίως ευρύαλων ψαριών και μυδιών), η συμμετοχή τους στο ακαθάριστο προϊόν προβλέπεται στα επόμενα 2-3 χρόνια να φθάσει το 20% περίπου.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2.7: Ποσοστιαία συμμετοχή αλείας, υδατοκαλλιεργειών ευρύαλων ψαριών στο συνολικό ακαθάριστο προϊόν (1986-1992).

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΕΥΡΥΑΛΩΝ ΨΑΡΙΩΝ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

3. ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΕΥΡΥΑΛΩΝ ΨΑΡΙΩΝ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ

3.1 ΓΕΝΙΚΑ

Στην Ελλάδα οι καλλιέργειες των ευρύαλων ψαριών (τσιπούρα-λαυρακίου) ξεκίνησαν το 1982 με την ίδρυση της πρώτης μονάδας που είχε περισσότερο διερευνητικό χαρακτήρα για τη δυνατότητα συστηματικής εκτροφής των ψαριών αυτών.

Ουσιαστικά όμως ο κλάδος άρχισε να διαμορφώνεται μετά το 1986 οπότε λειτούργησαν 10 μονάδες. Εκτοτε η ανάπτυξή του υπήρξε αλματώδης (μέχρι το σημερινό επίπεδο).

Η ανάπτυξη αυτή οφείλεται κυρίως:

- Στη συνεχή μείωση των φυσικών αποθεμάτων ψαριών υψηλής ποιότητας όπως η τσιπούρα και το λαυράκι λόγω της υπερεντατικής εκμετάλλευσης των υπάρχοντων αλιευτικών πεδίων και της αυξανόμενης ρύπανσης των θαλασσών.

- Στη σημαντική αύξηση της ζήτησης των ειδών αυτών.

- Στις υψηλές τιμές διάθεσής τους και την προσδοκία υψηλών κερδών από τους επενδυτές.

- Στην καταλληλότητα των κλιματολογικών, φυσικών και μορφολογικών συνθηκών της χώρας μας (υψηλές θερμοκρασίες νερού, πολυάριθμοι όρμοι και κόλποι, ύπαρξη παραλιακών εκτάσεων, απουσία ρύπανσης και μόλυνσης, κ.λ.π.), που εξασφαλίζουν ευνοϊκές προϋποθέσεις εεγκατάστασης των μονάδων και ανάπτυξης των ειδών.

- Στην εξέλιξη και γνώση της τεχνολογίας και ιδιαίτερα τη διερεύνηση του προβλήματος της ιχθυογέννησης και την εντατικοποίηση των ερευνών στο τομέα αυτό, που είχε ως αποτέλεσμα να δοθεί λύση στα περισσότερα από τα προβλήματα που παρουσιάστηκαν κυρίως στην αναπαραγωγή και στην ανάπτυξη των νεαρών ιχθυδίων κατά τα πρώτα στάδια της ζωής τους (στάδια λάρβας και μεταλάρβας).

- Στα κίνητρα της Πολιτείας και της Ε.Ε. (επιχορηγήσεις Ν.1262/82, Ν.1892/90 Καν. 4028 της ΕΟΚ κ.λ.π.).

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονισθεί ιδιαίτερα η μεγάλη συμβολή της **Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος** στην ανάπτυξη του κλάδου παραμένοντας ο αποκλειστικός σχεδόν χρηματοδότης των υδατοκαλλιεργειών (έχει χρηματοδοτήσει ποσοστό μεγαλύτερο του 95% των υλοποιηθέντων επενδυτικών σχεδίων) παρά το ότι από το 1989 και μετά επιτράπη και στις άλλες τράπεζες να χρηματοδοτούν δραστηριότητες του πρωτογενή τομέα.

Με συνεχή αναπροσαρμογή του πιστωτικού της προγράμματος η ΑΤΕ παρέχει στους φορείς σημαντικές διευκολύνσεις για την υλοποίηση των επενδυτικών πρωτοβουλιών με την έγκαιρη, επαρκή και με ευνοϊκούς όρους δανειοδότησή τους, ενώ ταυτόχρονα με το εξειδικευμένο προσωπικό που διαθέτει τους καθοδηγεί και τους παρέχει κάθε τεχνική βοήθεια.

Παράλληλα, το εκπαιδευτικό κέντρο της ΑΤΕ, ένα από τα καλύτερα της Ευρώπης, διοργανώνει με ίδιους και Κοινοτικούς πόρους πλήθος σεμιναρίων για την επιμόρφωση και εκπαίδευση των υπαλλήλων της, στελεχών επιχειρήσεων και νέων επενδυτών στις υδατοκαλλιεργείες.

3.2 ΕΞΕΛΙΞΗ ΜΟΝΑΔΩΝ

Η διαχρονική εξέλιξη των μονάδων εκτροφής ευρύαλων ψαριών παρουσιάζεται αναλυτικά στον ΠΙΝΑΚΑ 3.1 και απεικονίζεται παραστατικά στο ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.1.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1

ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΥΡΥΑΛΩΝ ΨΑΡΙΩΝ

<u>ΕΤΟΣ</u>	<u>ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΑΧΥΝΣΗΣ</u>	<u>ΙΧΘ/ΤΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ</u>
1985	2	-
1986	10	-
1987	18	-
1988	28	1
1989	67	4
1990	95	9
1991	125	11
1992	155	16

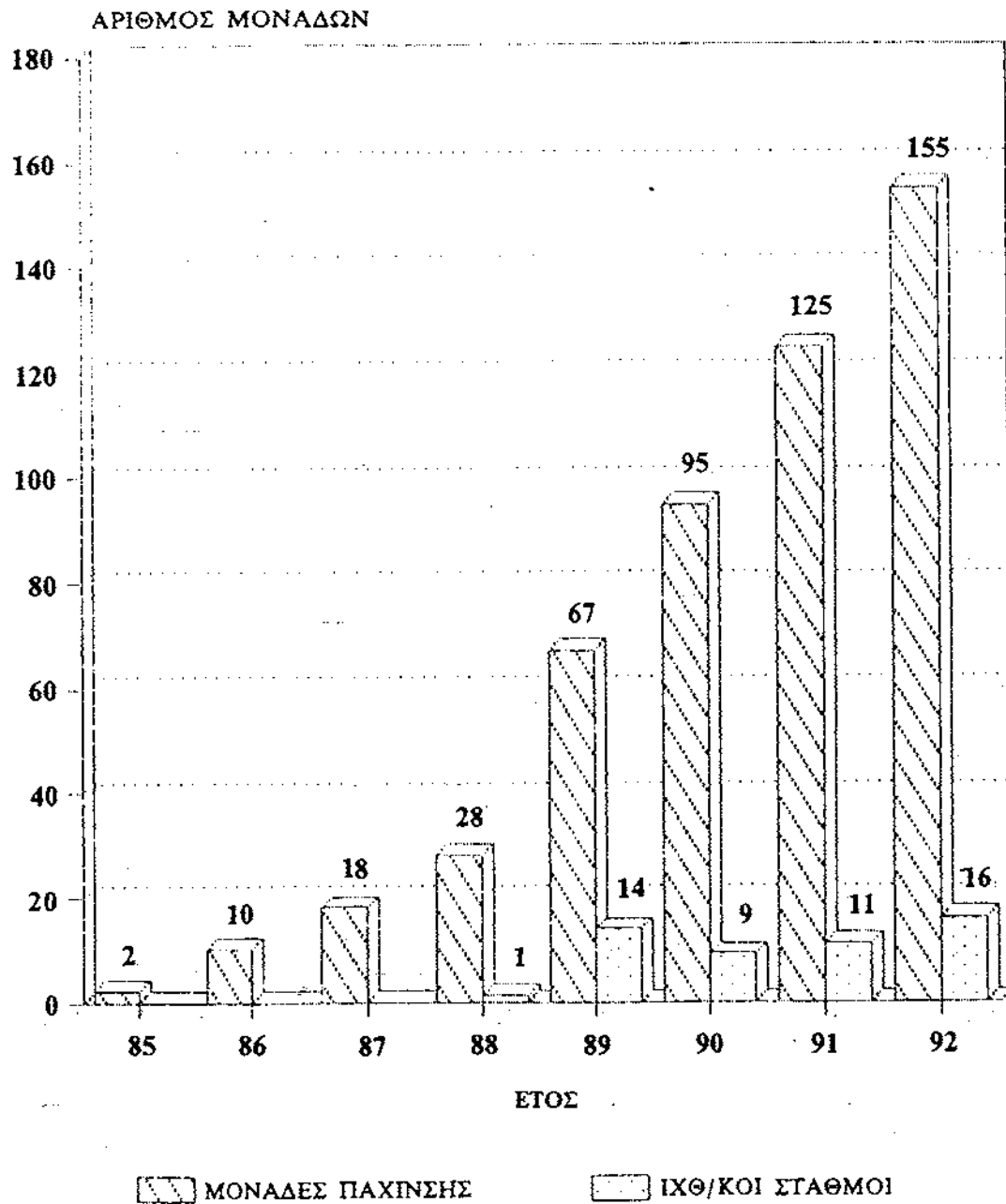
Στοιχεία: ΑΤΕ

Σύμφωνα με τα παραπάνω στοιχεία ενώ το 1985 λειτουργούσαν 2 μόνο μονάδες πάχυνσης, το 1992 λειτουργούσαν 155. Μεγάλη ανάπτυξη παρατηρείται από το 1988 και μετά, όπου κατά μέσον όρο λειτουργούσαν 32 νέες μονάδες το χρόνο, ως αποτέλεσμα της έκρηξης ενδιαφέροντος που παρατηρήθηκε την πενταετία 1986-1990.

Τα προσεχή χρόνια αναμένεται μείωση του αριθμού των δημιουργούμενων μονάδων (ήδη το 1992 κατασκευάζονταν 17 μόνο νέες μονάδες), ως αποτέλεσμα της πτώσης του επενδυτικού ενδιαφέροντος που παρατηρείται από το 1990 και μετά, κυρίως λόγω των μειωμένων επιχορηγήσεων, των υψηλών επιτοκίων, της διαφαινόμενης τάσης κορεσμού του κλάδου και της πτώσης των τιμών.

Το ίδιο φαινόμενο παρατηρείται και στους ιχθυογεννητικούς «σταθμούς» όπου, μετά τη ραγδαία αύξηση τους κατά την τελευταία πενταετία (από 1 σταθμό το 1988 σε 16 σταθμούς το 1992), αναμένεται ση-

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.1: Διαχρονική εξέλιξη του αριθμού των μονάδων καλλιέργειας τσιπούρας - λαυρακιού (1985 -1992).

ΠΗΓΗ: ΑΓΕ

μαντική μείωση του ενδιαφέροντος για τους ίδιους ως άνω λόγους.

3.3 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Η χωροταξική κατανομή των μονάδων ευρύαλων ψαριών ανά περιφέρεια δίνεται στον ΠΙΝΑΚΑ 3.2.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2
ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΥΡΥΑΛΩΝ ΨΑΡΙΩΝ
ΠΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΣΑΝ ΤΟ 1992

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΑΧΥΝΣΗΣ		ΙΧΘ/ΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	
	Αριθμός	Ποσοστό %	Αριθμός	Ποσοστό%
Θράκη	2	1,29	-	-
Α.Μακεδονία	1	0,64	-	-
Κ.Μακεδονία	3	1,94	1	6,25
Ηπειρος	14	9,03	2	12,15
Θεσσαλία	1	0,65	-	-
Εύβοια	21	13,55	2	12,15
Στερ.Ελλάδα	47	30,32	3	18,75
Πελοπόννησος	22	14,19	2	12,50
Νησιά Ιονίου	6	3,87	3	18,75
Νησιά Αιγαίου	21	13,55	1	6,25
Δωδεκάνησα	17	10,97	2	12,50
Κρήτη	-	-	-	-

ΣΥΝΟΛΟ	155	100,00	16	100,0

Απο την ανάλυση των στοιχείων του ΠΙΝΑΚΑ 3.2 προκύπτει ότι από τις 155 μονάδες πάχυνσης (ποσοστό 86,5%) και οι 13 ιχθ/κοι σταθμοί (ποσοστό 81,2%) κατανέμονται γεωγραφικά από τη Στερεά Ελλάδα και νοτιότερα ενώ μόνο 21 μονάδες πάχυνσης (ποσοστό 13,5%) και 3 ιχθυογεννητικοί σταθμοί (ποσοστό 18,8%) λειτουργούσαν στη Κεντρική και Βόρεια Ελλάδα, η πλειονότητα των οποίων (14 μονάδες πάχυνσης και 2 ιχθυογεννητικοί σταθμοί) βρίσκονται στην Ηπειρο.

Απο τα Γεωγραφικά Διαμερίσματα τη μεγαλύτερη συγκέντρωση παρουσιάζει η Στερεά Ελλάδα με συνολικά 50 μονάδες πάχυνσης και ιχθυογεννητικούς σταθμούς (ποσοστό 29,3%) ακολουθούμενη από την Πελοπόννησο με 24 (ποσοστό 14,03%) ,την Εύβοια με 23 (ποσοστό 13,45%) ,τα Νησιά του Αιγαίου με 22 (ποσοστό 11,1%) και τα Δωδεκάνησα με 19 (ποσοστό 11,1%).

Οι σπουδαιότεροι λόγοι που διαμόρφωσαν την παραπάνω χωροταξική κατανομή είναι :

- Οι ευνοϊκότερες κλιματολογικές συνθήκες.
- Η ύπαρξη πολλών κατάλληλων θέσεων για εγκατάσταση μονάδων.
- Η γειτνίαση με τα μεγάλα καταναλωτικά κέντρα (Αθήνα , Πάτρα, Τουριστικές περιοχές).
- Η ευκολότερη πρόσβαση στα διαμετακομιστικά κέντρα.
- Η ευκολότερη πρόσβαση στα κέντρα αποφόσεων.

3.4 ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ ΜΟΝΑΔΩΝ

Η εξέλιξη της ετήσιας δυναμικότητας ακολούθησε ,όπως είναι φυσικό , την αύξηση του αριθμού των μονάδων παραγωγής (ΠΙΝΑΚΑΣ 3.4) και μάλιστα με εντονότερους ρυθμούς.Η εξέλιξη αυτή για την τελευταία τριετία 1990-1992 δίνεται στον ΠΙΝΑΚΑ 3.3.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3

ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΟΝΑΔΩΝ

ΕΤΟΣ	<u>ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΑΧΥΝΣΗΣ</u>			<u>ΙΧΘ/ΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ</u>	
	Ωφέλιμοι χώροι εκτροφής μ ³	Δυν/τητα (τον.)	Δείκτης	Δυν/τητα (τον.)	Δείκτης
1990	470.000	5.040	100,0	25.500.000	100,0
1991	820.000	9.840	174,5	37.000.000	145,1
1992	1.232.000	14.780	262,0	50.000.000	196,1

Πηγή : ΑΤΕ

Το 1992 οι ωφέλιμοι χώροι εκτροφής των μονάδων πάχυνσης έφθασαν τα 1.232.000 μ³ παρουσίασαν δηλαδή αύξηση κατά 162% σε σχέση με το 1990. Κατά το ίδιο ποσοστό αυξήθηκε και η ετήσια δυναμικότητα η οποία από 5.640 τόν. το 1990 έφθασε τους 14.780 τόννους το 1992.

Για τον υπολογισμό της ετήσιας δυναμικότητας ελήφθη υπόψη το 80% των ωφέλιμων χώρων εκτροφής και μέγιστη πυκνότητα βιομάζας 15 κιλά/μ³. Το υπόλοιπο 20% των χώρων εκτροφής δεν συμμετέχει στον υπολογισμό της ετήσιας δυναμικότητας γιατί προορίζεται για την υποδοχή και την ανάπτυξη των ιχθυδίων της επόμενης εκτροφικής περιόδου, μέχρις ότου διατεθεί ο πληθυσμός της προηγούμενης περιόδου. Θα πρέπει όμως να διευκρινισθεί ότι εφόσον οι αναγκαίες ποσότητες ιχθυδίων εισαχθούν στη μονάδα τμηματικά (τουλάχιστον 3-4 φορές το χρόνο), με διαφορά 2-3 μηνών και γίνει σωστή διαχείριση της εκτροφής (συχνές διαλογές κ.λ.π), η ετήσια δυναμικότητα (ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3) μπορεί να αυξηθεί κατά 20%.

Όσον αφορά τους ιχθυογεννητικούς σταθμούς, η αύξηση της δυναμικότητας τους ήταν επίσης μεγάλη και το 1992 έφθασε το 96,1% σε σχέση με αυτή του 1990 (ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3).

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3

ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΟΝΑΔΩΝ

ΕΤΟΣ	ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΑΧΥΝΣΗΣ			ΙΣΘ/ΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ	
	Ωφέλιμοι χώροι εκτροφής (μ ³)	Δυν/τητα (τόν)	Δείκτης	Δυν/τητα (τόν)	Δείκτης
1990	470.000	5.640	100,0	25.500.000	100,0
1991	820.000	9.840	174,5	37.000.000	145,1
1992	1.232.000	14.780	262,0	50.000.000	196,1

Πηγή: ΑΤΣ

3.5 ΜΕΓΕΘΟΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΑΧΥΝΣΗΣ

Το μέσο μέγεθος των μονάδων πάχυνσης και οι ετήσιες και συνολικές μεταβολές της περιόδου 1990-1992 δίνονται στον ΠΙΝΑΚΑ 3.4.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.4

ΜΕΣΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΑΧΥΝΣΗΣ

ΕΤΟΣ	Αρ. μονάδων	Συνολική Δυν/τητα (τον.)	Μέση Δυν/τητα (τον.)	Ετήσια Μεταβολή Μ. Δυν/τητας (%)	Δείκτης
1990	95	5.640	59,4	-	100,0
1991	125	9.840	78,72	32,52	132,5
1992	155	14.780	95,35	21,13	160,5

Πηγή: ΑΤΕ

Η αύξηση αυτή του μεγέθους, οφείλεται αφένος στη δημιουργία, με την πάροδο του χρόνου, μεγαλύτερων μονάδων και αφ'ετέρου στις επεκτάσεις αυτών που ήδη λειτουργούν, λόγω της εν τω μεταξύ αποκτηθείσης εμπειρίας και της δυνατότητας εξεύρεσης των αναγκών ποσοτήτων ιχθυοδίων. Η τάση αυτή αναμένεται να συνεχισθεί και τα προσεχή χρόνια, αλλά με διαρκώς μειούμενο ρυθμό.

Όσον αφορά την κατανομή των μονάδων κατά μέγεθος, όπως προκύπτει από τον ΠΙΝΑΚΑ 3.5 και απεικονίζεται στα ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ 3.2 και 3.3, ποσοστό 40,64% ή 63 μονάδες συνολικής ετήσιας δυναμικότητας 1693 τόννων (ποσοστό 11,45% της συνολικής δυναμικότητας) είχαν μέγεθος μικρότερο των 50 τόννων, ενώ το 72,89% ήτοι 113 μονάδες συνολικής ετήσιας δυναμικότητας 5483 τόννων (ποσοστό 37,09% της συνολικής δυναμικότητας) μικρότερο των 100 τόννων. Πρόκειται δηλαδή για μονάδες μικρού μεγέθους που ιδιαίτερα αυτές με δυναμικότητα μικρότερη των 50 τόννων, θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν μονάδες οικογενειακής μορφής.

Στο άμεσο μέλλον ,λόγω των συνεχών επεκτάσεων που πραγματοποιούν οι καλλιργητές, αναμένεται αύξηση του μεγέθους ώστε η πλειονότητα των μονάδων ν'αποκτήσει δυναμικότητα 50-150 τόννων.

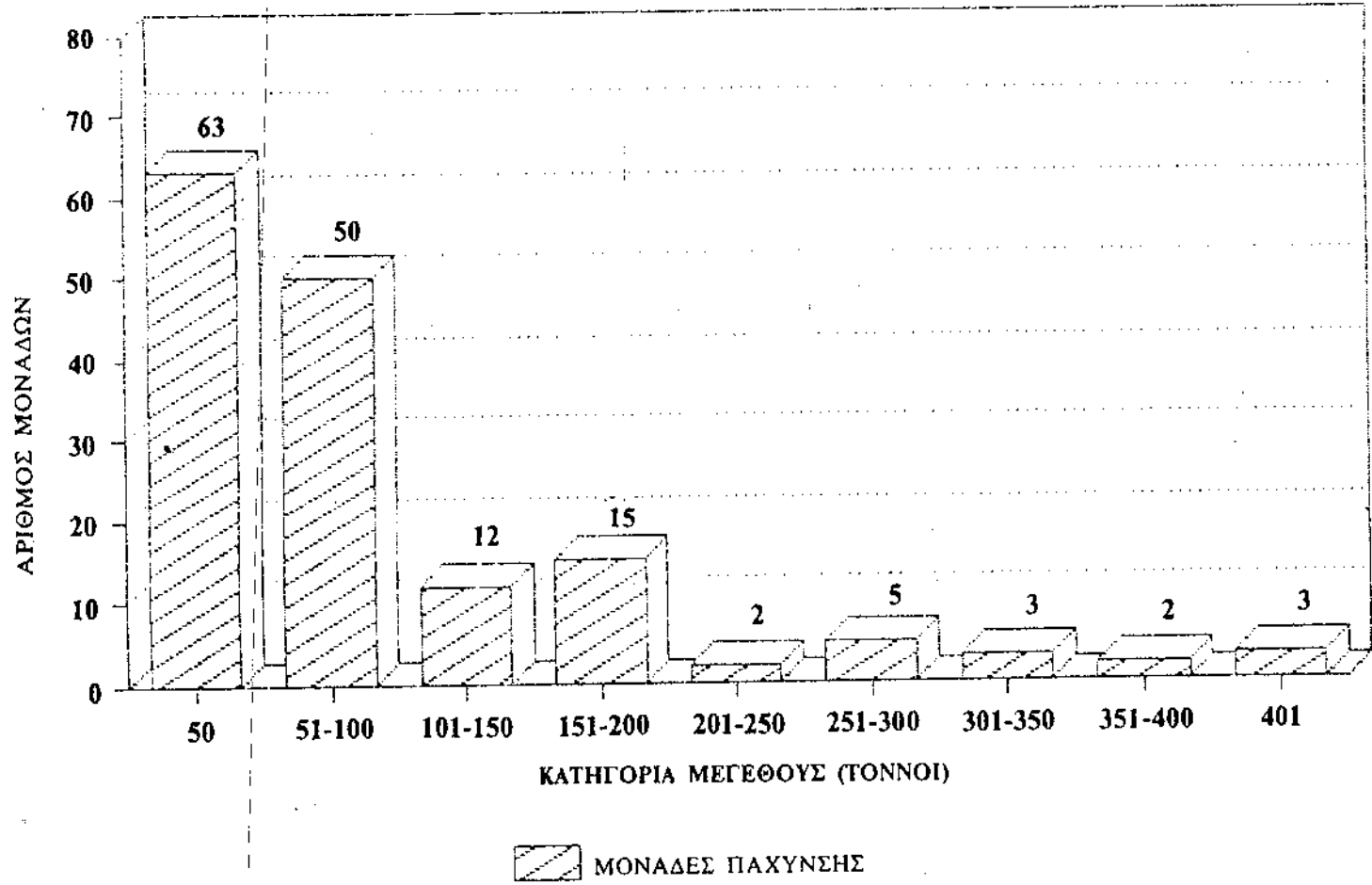
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.5

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΟΝΑΔΩΝ ΚΑΤΑ ΜΕΓΕΘΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 1992

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (Τόννοι)	ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΑΧΥΝΣΗΣ		ΣΥΝ.ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ		ΜΕΣΗ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ
	ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ%	ΤΟΝΝΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ%	
< 50	63	40,64	1.693	11,45	26,9
51-100	50	32,25	3.790	25,64	75,8
101-150	12	7,74	1.580	10,69	131,7
151-200	15	9,68	2.627	17,78	175,1
201-250	2	1,29	475	3,21	237,5
251-300	5	3,23	1.390	9,40	278,0
301-350	3	1,94	980	6,63	326,7
351-400	2	1,29	725	4,91	362,5
> 401	3	1,94	1.520	10,29	506,7
ΣΥΝΝΟΛΟ	155	100,00	14.780	100,00	

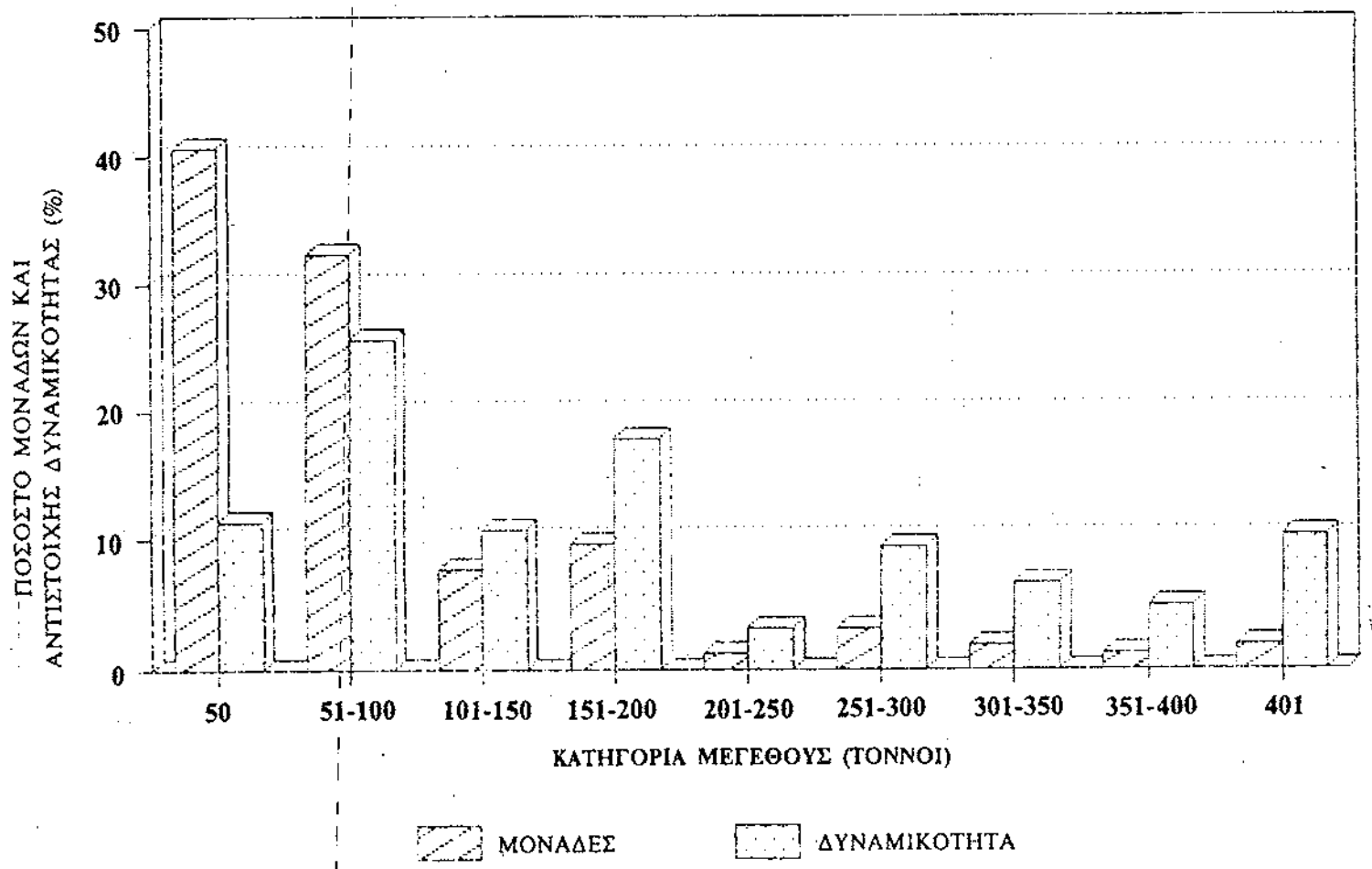
Πηγή: ΑΤΕ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.2: Κατανομή των μονάδων πάχυνσης κατά κατηγορία μεγέθους.

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.3: Ποσοτικά κατανομή των μονάδων πάχυνσης κατά κατηγορία μεγέθους και της αντίστοιχης δυναμικότητας των μονάδων αυτών.

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

3.6 ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΙΧΘΥΔΙΩΝ

Απο το 1988 που λειτούργησε στην Ελλάδα ο πρώτος ιχθυογεννητικός σταθμός μέχρι σήμερα η εξέλιξη της παραγωγής ιχθυδίων τσιπούρας και λαυρακιού βάρους 1,5-2 γραμμ, εμφανίζεται στον ΠΙΝΑΚΑ 3.6 και στο ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.4.

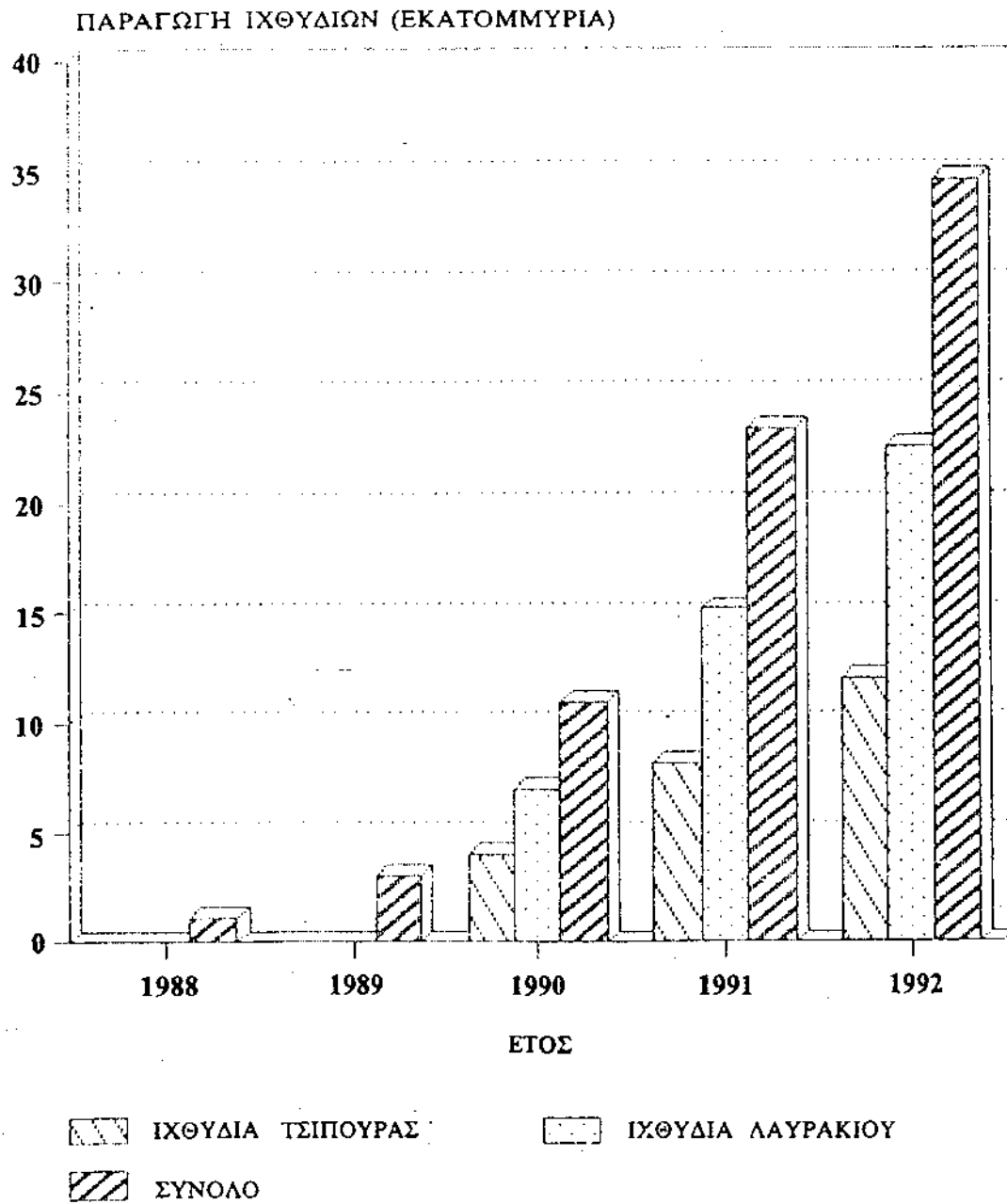
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.6
ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΙΧΘΥΔΙΩΝ ΤΣΙΠΟΥΡΑΣ - ΛΑΥΡΑΚΙΟΥ

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΙΧΘ/ΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΙΧΘΥΔΙΩΝ		ΜΕΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	
		ΤΣΙΠΟΥΡΑ	ΛΑΥΡΑΚΙ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΑ ΣΤΑΘΜΟ
1988	1	-	-	1.100.000	1.100.000
1989	4	-	-	3.100.000	775.000
1990	9	4.000.000	7.000.000	11.000.000	1.222.000
1991	11	9.900.000	13.500.000	23.400.000	2.128.000
1992	16	12.100.000	22.550.000	34.650.000	2.166.000

Πηγή: ΑΓΣ

Όπως προκύπτει από τον παραπάνω πίνακα, την τελευταία τριετία η παραγωγή ιχθυδίων τσιπούρας αντιπροσώπευε περίπου το 1/2 της συνολικής παραγωγής των ιχθυδίων. Η μειωμένη αυτή παραγωγή οφείλεται κρίως στις δυσκολίες που παρουσιάζουν η αναπαραγωγή και η ανάπτυξη των ιχθυδίων (λαρβών) της τσιπούρας έναντι εκείνων του λαυρακιού - αλλά και στο γεγονός ότι η Ιταλική αγορά στην οποία κατευθύνεται ο κύριος όγκος των εξαγωγών, προτιμά το λαυράκι. Η συνολική παραγωγή των ιχθυδίων, με εξαίρεση 400.000 ιχθόδια το 1992 που εξάχθηκαν στην Ιταλία, διατέθηκε στις Ελληνικές μονάδες πάχυνσης.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.4: Διαχρονική εξέλιξη παραγωγής ιχθυδίων τσιπούρας - λαυρακίου (1988 - 1992).

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

3.7 ΙΧΘΥΔΙΑ ΓΙΑ ΠΑΧΥΝΣΗ

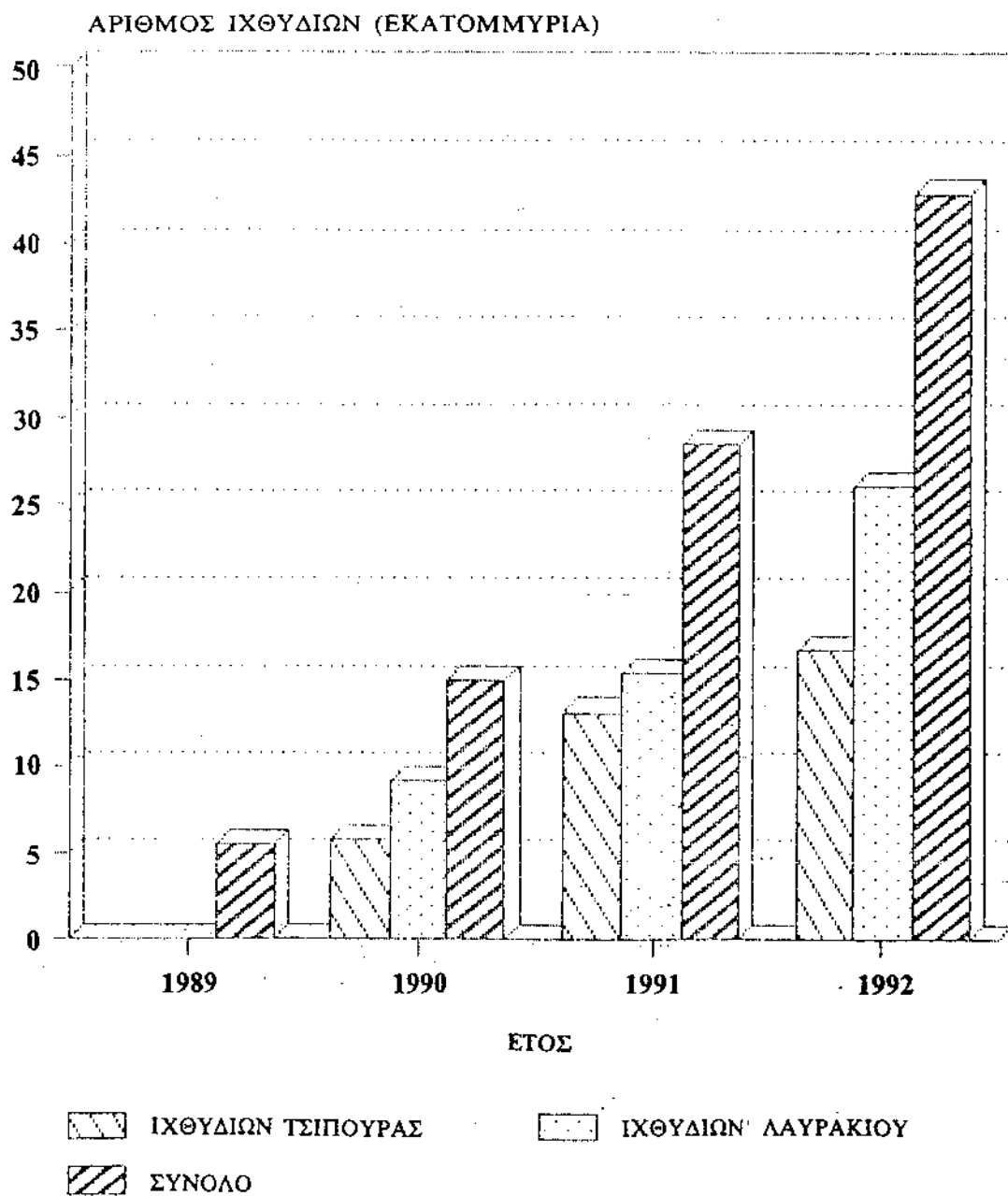
Ο αριθμός των ιχθυδίων που τοποθετήθηκαν στις μονάδες πάχυνσης κατά είδος ψαριού και προέλευση, για το διάστημα 1989-1992 δίνονται αναλυτικά τον ΠΙΝΑΚΑ 3.7, και παρίσταται γραφικά στα ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ 3.5 και 3.6.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.7
ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΠΡΟΕΛΥΞΗ ΙΧΘΥΔΙΩΝ ΓΙΑ ΠΑΧΥΝΣΗ (ΑΤΟΜΑ)

<u>ΕΙΔΟΣ</u>	<u>1989</u>	<u>1990</u>	<u>1991</u>	<u>1992</u>
A. ΤΣΙΠΟΥΡΑ				
- Εσωτερικού	-	4.000.000 (69%)	9.900.000 (75,3%)	12.100.000 (72,2%)
- Εξωτερικού	-	<u>1.800.000 (31%)</u>	<u>3.255.000 (24,7%)</u>	<u>4.650.000 (27,8%)</u>
ΣΥΝΟΛΟ Α	-	5.800.000 (100%)	13.155.000 (100,0%)	16.750.00 (100,0%)
B. ΛΑΥΡΑΚΙ				
- Εσωτερικού	-	7.000.000 (76,1%)	13.500.000 (87,7%)	22.150.000 (84,9%)
- Εξωτερικού	-	<u>2.200.000 (23,9%)</u>	<u>1.900.000 (12,3%)</u>	<u>3.950.000 (15,1%)</u>
ΣΥΝΟΛΟ Β	-	9.200.000 (100,0%)	15.400.000 (100,0%)	26.100.000 (100,0%)
Γ. ΤΣΙΠΟΥΡΑ & ΛΑΥΡΑΚΙ				
- Εσωτερικού	3.100.000 (55,4%)	11.000.000 (73,3%)	23.400.000 (81,9%)	34.250.000 (79,9%)
- Εξωτερικού	<u>2.500.000 (44,6%)</u>	<u>4.000.000 (26,7%)</u>	<u>5.155.000 (18,1%)</u>	<u>8.600.000 (20,1%)</u>
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	5.600.000 (100,0%)	15.000.000 (100,0%)	28.555.000 (100,0%)	42.850.000 (100,0%)

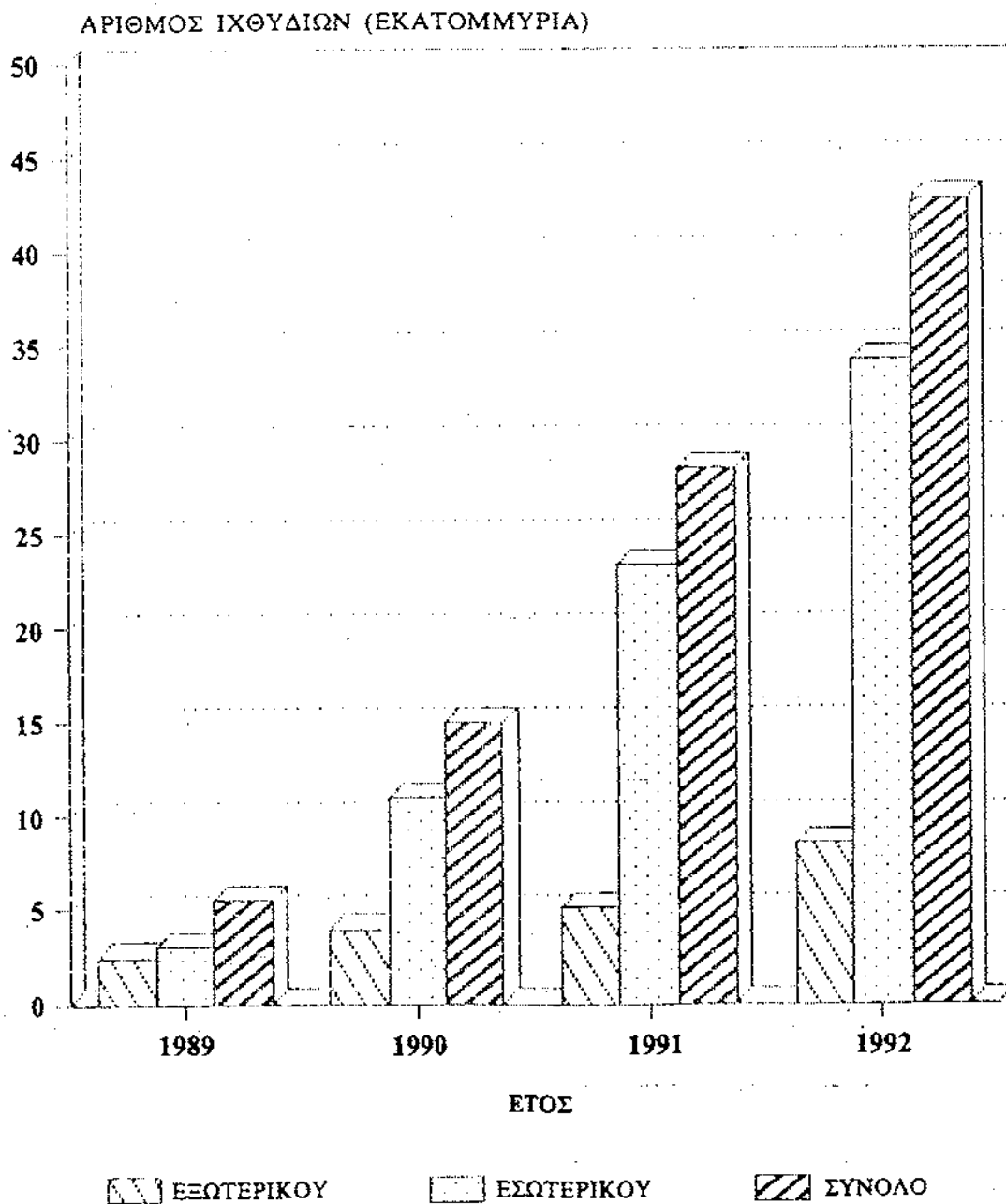
Πηγή: ΑΤΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.5: Τοποθετήσεις ιχθυδίων στις μονάδες πάχυνσης κατά είδος (1989 - 1992).

ΠΗΓΗ: ΑΓΕ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.6: Προέλευση των τοποθετηθέντων για πάχυνση ιχθυδίων (1989 - 1992).

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

Ο αριθμός των ιχθυδίων που προμηθεύτηκαν οι μονάδες πάχυνσης αυξήθηκε την τελευταία τετραετία κατά 665% ως αποτέλεσμα της αύξησης του αριθμού και της δυναμικότητάς τους (ΠΙΝΑΚΕΣ 3-1 & 3-3).

Η μεγάλη όμως αύξηση της παραγωγής των ιχθυδίων των Ελληνικών ιχθυοκομικών σταθμών (ΠΙΝΑΚΑΣ 3-6), δεν ήρταν αρκετή για να καλύψει τις ανάγκες των μονάδων πάχυνσης με αποτέλεσμα σημαντικές ποσότητες ιχθυδίων (ΠΙΝΑΚΑΣ 3-7) να εισαχθούν από το εξωτερικό (Κύπρος, Ισπανία, Ιταλία, Γαλλία και Τουρκία). Το ποσοστό όμως των εισαχθέντων ιχθυδίων μειώνεται συνεχώς και από το 45% των ιχθυδίων που κλάυπιτε το 1989 έπεσε στο 20% το 1992. Εκτιμάται ότι το αργότερο μέχρι το 1995, η παραγωγή ιχθυδίων των Ελληνικών σταθμών θα καλύπτει πλήρως τις ανάγκες των μονάδων. Η εισαγωγή όμως ή όχι ιχθυδίων από το εξωτερικό θα εξαρτηθεί από τη διαμόρφωση των τιμών πώλησής τους, τις πιστωτικές διευκολύνσεις που θα παρέχουν οι ιχθ/κοι σταθμοί, καθώς και από την ποιότητα των εγχώρια παραγόμενων ιχθυδίων. Σημειώνεται ότι το 1992 οι τιμές που προσέφεραν οι ξένοι σταθμοί ήταν πολύ ανταγωνιστικές.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης η μηνιαία κατανομή των ιχθυδίων που τοποθετήθηκαν για πάχυνση στις μονάδες κατά τα έτη 1991 και 1992 (ΠΙΝΑΚΑΣ 3-8) για τα οποία η ΑΤΕ διαθέτει αναλυτικά στοιχεία. Όπως προκύπτει από τον πίνακα, η μηνιαία κατανομή των ιχθυδίων τα δύο αυτά χρόνια παρουσιάζει ομοιόμορφη εικόνα (ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ 3-7 & 3-8).

Ο μήνας με τις μεγαλύτερες τοποθετήσεις είναι ο Ιούνιος (ποσοστό 19,7% το 1991 και 19,9% το 1992) και ακολουθούν οι μήνες Μάιος και Ιούλιος.

Από το σύνολο των ιχθυδίων που τοποθετήθηκαν στις μονάδες πάχυνσης το 56,2% των ιχθυδίων του 1991 και το 55,2% αυτών του 1992 εισήχθησαν το τρίμηνο Μαΐου - Ιουλίου, ενώ το πεντάμηνο Απριλίου - Αυγούστου τα αντίστοιχα ποσοστά ήταν 79,2% και το 79,5%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.8

ΜΗΝΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΙΣΑΧΘΕΝΤΩΝ ΣΤΙΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΓΙΑ ΠΑΧΥΝΣΗ ΙΧΘΥΔΙΩΝ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1991 - 1992

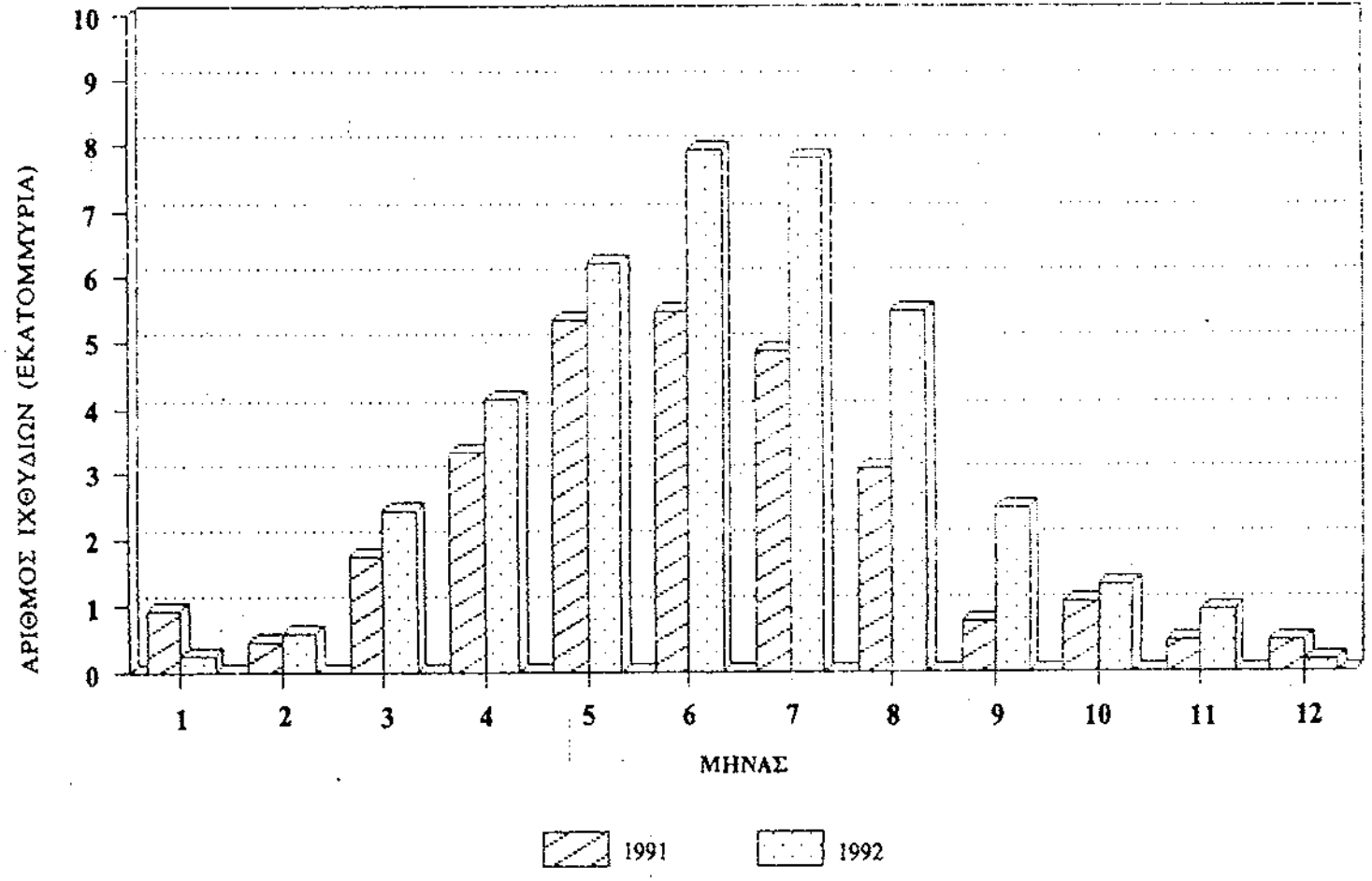
ΜΗΝΕΣ	1991			1992		
	ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ
1	916.000	-	916.000	244.000	-	244.000
2	442.000	-	442.000	474.000	100.000	574.000
3	1.741.000	-	1.741.000	1.618.000	818.000	2.436.000
4	3.016.000	315.000	3.331.000	3.452.000	715.000	4.167.000
5	4.341.000	1.035.000	5.376.000	4.851.000	1.378.000	6.229.000
6	4.843.000	660.000	5.503.000	6.775.000	1.144.000	7.919.000
7	4.113.000	751.000	4.864.000	6.450.000	1.340.000	7.790.000
8	2.082.000	1.000.000	3.082.000	5.143.000	345.000	5.488.000
9	476.000	270.000	746.000	1.891.000	567.000	2.458.000
10	498.000	585.000	1.083.000	1.027.000	310.000	1.337.000
11	178.000	270.000	448.000	603.000	320.000	923.000
12	193.000	266.000	459.000	180.000	-	180.000
ΣΥΝΟΛΟ	22.839.000	5.152.000	27.991.000 *	32.708.000	7.037.000	39.745.000 **

Πηγή: ΑΤΣ

* Ποσοστό 98% στο σύνολο των εισαχθέντων που ανήλθαν σε 28.555.000 ιχθύδια.

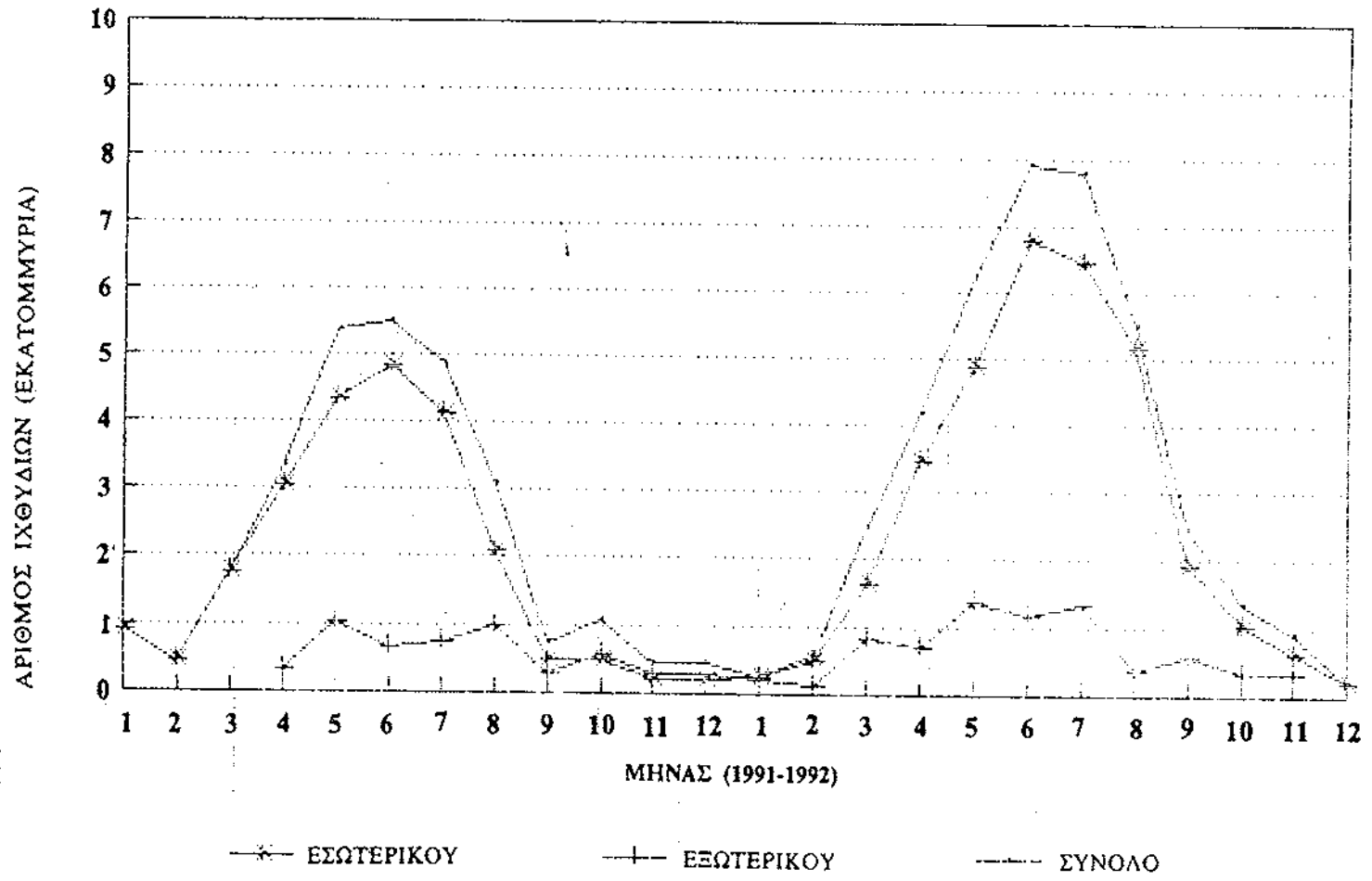
** Ποσοστό 92,7% στο σύνολο των εισαχθέντων που ανήλθαν σε 42.850.000 ιχθύδια.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.7: Μηνιαία κατανομή των τοποθετηθέντων για
πύχνα ιχθυείων (1991 - 1992).

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.8: Μηνιαία κατανομή των τοποθετηθέντων για
 πάχυνση ιχθυοίων ανάλογα με την προέλευση τους .
 (1991 - 1992).

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

Το φαινόμενο αυτό, οφείλεται στο γεγονός ότι οι καλλιεργητές επιθυμούν να ελαχιστοποιήσουν το χρόνο εκτροφής. Πράγματι με την εισαγωγή των ιχθυδίων για πάχυνση την περίοδο Απριλίου-Αυγούστου, η διάρκεια εκτροφής μειώνεται σε 16-20 μήνες επειδή μεσολαβούν δύο θερμές περιόδους (περίοδοι αύξησης ψαριών) και μια ψυχρή (περίοδος στασιμότητας ψαριών). Αντίθετα η εισαγωγή των ιχθυδίων το φθινόπωρο και το χειμώνα παρατείνει τη περίοδο εκτροφής σε 20-24 μήνες επειδή μεσολαβούν δύο ψυχρές περιόδους.

Η εισαγωγή όμως των ιχθυδίων για πάχυνση την Άνοιξη και το Καλοκαίρι έχει το μειονέκτημα ένα μεγάλο μέρος της παραγωγής να είναι έτοιμο για διάθεση την περίοδο Οκτωβρίου-Δεκεμβρίου με αποτέλεσμα να παρατηρείται σημαντική πτώση των τιμών, λόγω υπερπροσφοράς, όπως συνέβη την τελευταία τριετία.

3.8 ΠΑΡΑΓΩΓΗ-ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΨΑΡΙΩΝ

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του ΠΙΝΑΚΑ 3.9 που απεικονίζονται στο ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.9 οι συνολικές πωλήσεις τσιπούρας-λαυρακιού του έτους 1985 ανήλθαν σε 35 τόννους. Από τότε και κάθε χρόνο οι πωλήσεις αυξάνονταν με ρυθμό περίπου 100% φθάνοντας τους 4.845 τόννους το 1992.

Αναλυτικά στοιχεία για τις επιμέρους πωλήσεις κάθε είδους χωριστά (τσιπούρα-λαυράκι) υπάρχουν μόνο για την τριετία 1990-1992 (ΠΙΝΑΚΑΣ 3.9), από τα οποία προκύπτει ότι το κάθε είδος συμμετέχει με ποσοστό περίπου 50%.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι από το 1985 μέχρι και το 1990 όλες οι ποσότητες που παράχθηκαν από τις μονάδες πάχυνσης απορροφήθηκαν χωρίς προβλήματα. Όμως δεν συνέβη το ίδιο και κατά τα δύο τελευταία χρόνια. Έτσι, ενώ οι πωλήσεις το 1991 και το 1992 ανήλθαν σε 2.459 τόννους και 4.845 τόννους αντίστοιχα, ύστερα από σχετική έρευνα της ΑΤΕ, διαπιστώθηκε ότι στο τέλος των ετών αυτών (31/12) υπήρχαν στις εγκαταστάσεις των μονάδων πάχυνσης σημαντικά αποθέματα.

ματα έτοιμου προϊόντος που δεν διατέθηκε. Τα αποθέματα αυτά υπολογίστηκαν σε περίπου 1050 τόννους το 1991 και 2.650 τόννους το '92 ανεβάζοντας έτσι τη συνολική παραγωγή των ετών αυτών σε 3.500 τόννους και 7.500 τόννους αντίστοιχα.

Οι σπουδαιότεροι λόγοι που οδήγησαν σ'αυτήν την αποθεματοποίηση της παραγωγής θεωρούνται:

- Η αύξηση της παραγωγής το τελευταίο τρίμηνο των ετών 1991-1992 ως αποτέλεσμα του γεγονότος ότι το 80% των ιχθυδίων τοποθετήθηκαν στις μονάδες γιά πάχυνση την Ανοιξη και το Καλοκαίρι του προηγούμενου χρόνου αντίστοιχα.
- Τη σημαντική πτώση των τιμών στο τέλος κάθε χρόνου λόγω της μεγάλης προσφοράς ψαριών από τις υδατοκαλλιέργειες, αλλά και την ελεύθερη αλιεία, καθώς και την εποχιακή στρόφη του καταναλωτικού κοινού (γιορτές Χριστουγέννων κ.λ.π.) σε άλλα είδη διατροφής.
- Την αναμενόμενη αύξηση των τιμών από την Ανοιξη του επομένου έτους, όπως πραγματικά συνέβη τόσο το 1992 όσο και το 1993.

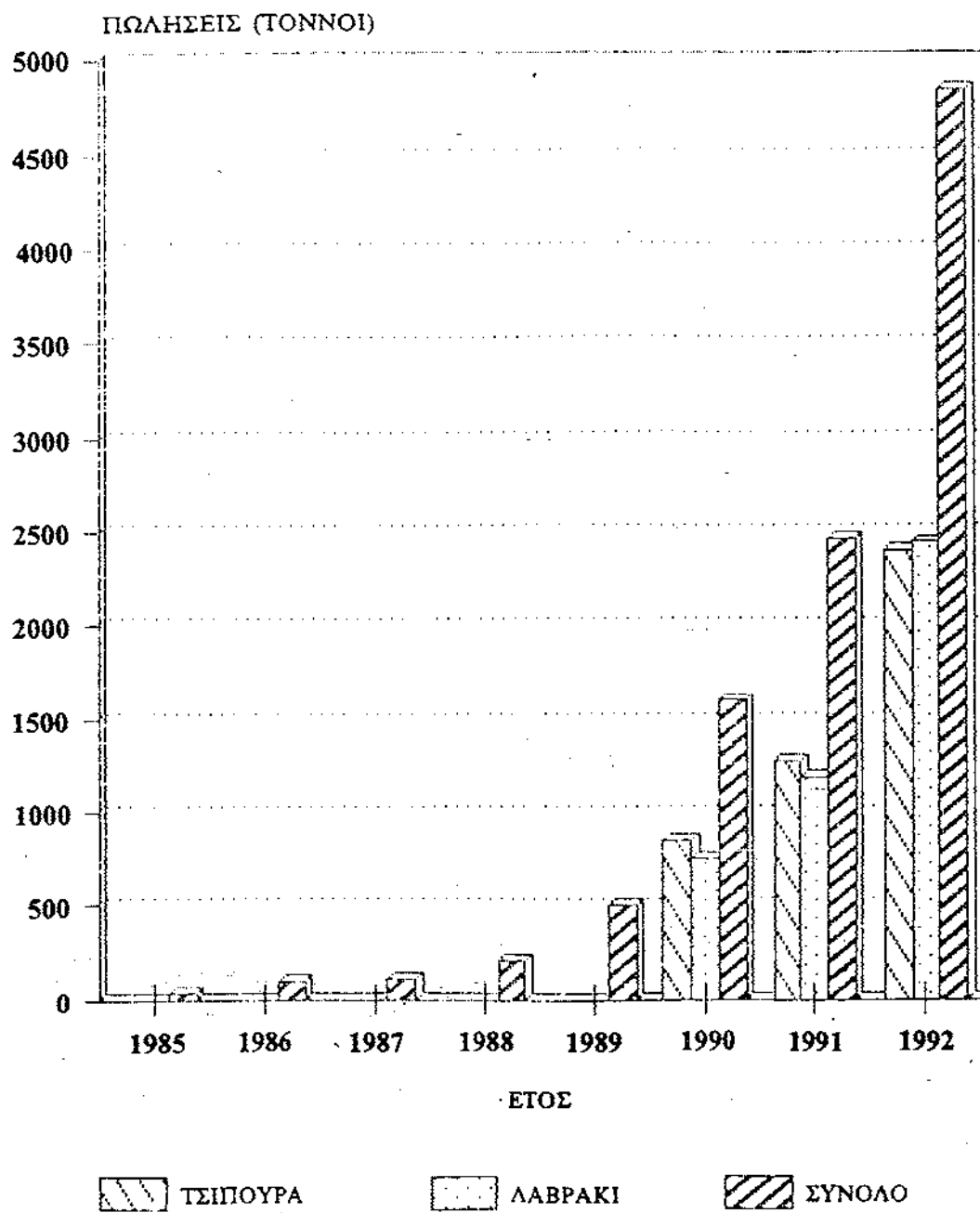
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.9

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΤΣΙΠΟΥΡΑΣ-ΛΑΥΡΑΚΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1985-1992

ΕΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΠΩΛΗΣΕΙΣ		ΣΥΝΟΛΟ	ΜΕΣΗ ΔΙΑΤΕΘ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΝΑ ΜΟΝΑΔΑ (τον.)
		ΤΣΙΠΟΥΡΑ	ΛΑΥΡΑΚΙ		
1985	2			35	17,5
1986	10			89	8,9
1987	18			109	6,0
1988	28			200	7,1
1989	67			500	7,5
1990	95	850	750	1600	16,8
1991	125	1277	1182	2459	19,7
1992	155	2402	2443	4845	31,3

Πηγή: ΑΤΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.9: Διαχρονική εξέλιξη των πωλήσεων τσιπούρας - λαυρακιού (1985 - 1992).

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

- Την οικονομική δυνατότητα, που είχαν αρκετοί καλλιεργητές να παρατείνουν τη διάρκεια εκτροφής κατά 3-5 μήνες για να επιτύχουν καλύτερες τιμές.

Η σχέση μεταξύ της ετήσιας δυναμικότητας των μονάδων πάχυνσης, της αντίστοιχης παραγωγής και των πωλήσεων κατά την τελευταία τριετία δίνεται στον ΠΙΝΑΚΑ 3.10 και παριστάνεται στα ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ 3.10 & 3.11.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.10
ΣΧΕΣΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΠΩΛΗΣΕΩΝ
ΤΣΙΠΟΥΡΑΣ-ΔΑΥΡΑΚΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1990 - 1992

ΕΤΟΣ	ΕΤΗΣΙΑ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ		ΠΩΛΗΣΕΙΣ	
	ΔΥΝΑΜ/ΤΗΤΑ (ΤΟΝΝΟΙ)	ΤΟΝΝΟΙ	% ΔΥΝΑΜ/ΤΗΤΑΣ	ΤΟΝΝΟΙ	% ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
1990	5.640	1.600	28.4	1.600	100.0
1991	9.840	3.500	35.6	2.459	70.3
1992	14.780	7.500	50.7	4.845	64.6

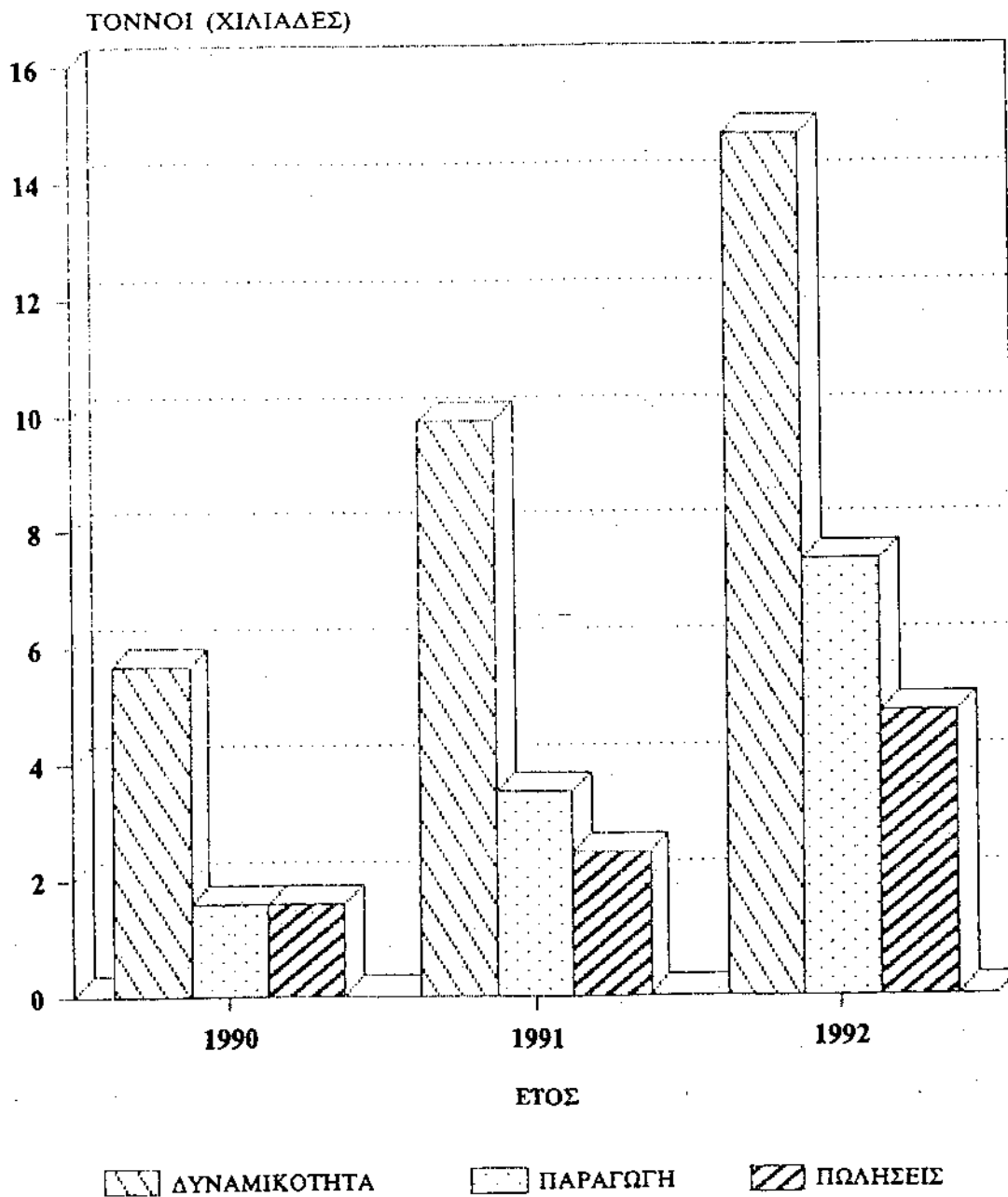
Πηγή: ΑΡΕ

Από τον πίνακα προκύπτει ότι το ποσοστό της παραγωγής σε σχέση με την αντίστοιχη δυναμικότητα συνεχώς αυξάνεται και από 28,4% που ήταν το 1990 έφθασε το 50,7% το 1992.

Η αύξηση αυτή αναμένεται να συνεχιστεί με εντονότερους ρυθμούς στο μέλλον και, με βάση κυρίως τα στοιχεία προμήθειας των ιχθυοδίων της τελευταίας διετίας (1991-1992), υπολογίζεται ότι σε 2-3 χρόνια η παραγωγή των μονάδων θα προσεγγίσει την ετήσια δυναμικότητά τους.

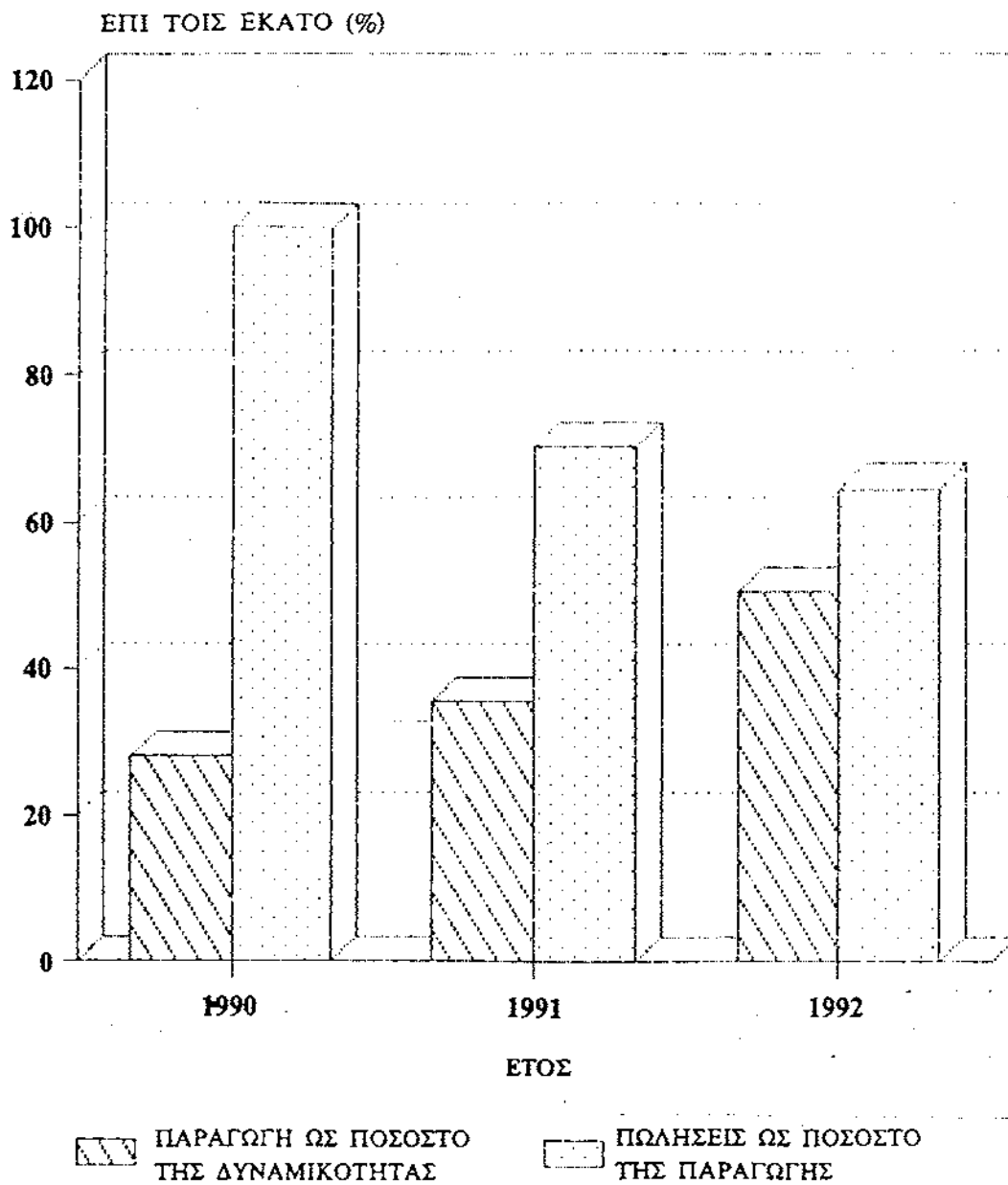
Αντίθετα όσον αφορά τις πωλήσεις, ενώ μέχρι το 1990 αποτελούσαν το 100% της παραγωγής στη συνέχεια για τους λόγους που προαναφέρθηκαν κατά το 1991 και το 1992 μειώθηκαν στο 70,3% και 64,6% της παραγωγής αντίστοιχα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.10: Εξέλιξη της συνολικής δυναμικότητας των μονάδων , της παραγωγής και των πωλήσεων ευρύαλων φαριών. (1990 - 1992)

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.11: Ποσοστιαία σχέση παραγωγής -δυναμικότητας και πωλήσεων - παραγωγής (1990 - 1992).

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

Το φαινόμενο αυτό αναμένεται να συνεχιστεί για αρκετά χρόνια ακό-
μη μέχρις ότου σταθεροποιηθεί ο κλάδος και προσαρμοσθεί η παραγω-
γή στη ζήτηση της αγοράς.

3.9 ΜΗΝΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ

Οι πωλήσεις των μονάδων πάχυνσης κατά μήνα για τη περίοδο 1991-
1992 περιέχονται στον ΠΙΝΑΚΑ 3.11.

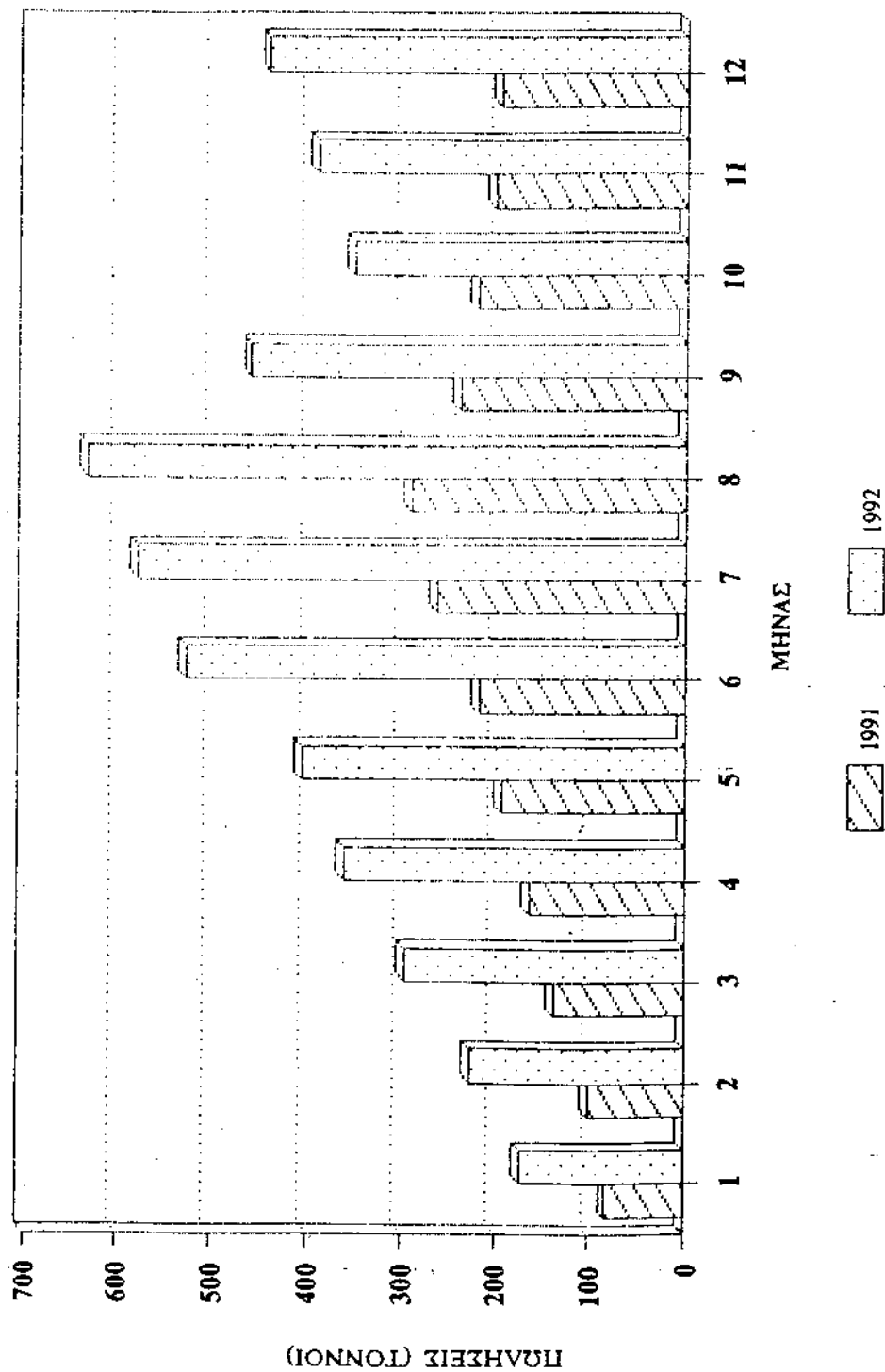
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.11
ΜΗΝΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1991-1992

ΜΗΝΑΣ	1991		1992	
	ΤΟΝΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ %	ΤΟΝΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
1	82,0	3,5	174,5	3,6
2	102,0	4,4	227,0	4,7
3	138,0	6,0	297,0	6,1
4	163,5	7,1	359,0	7,4
5	194,0	8,4	405,5	8,4
6	217,5	9,4	527,5	10,9
7	264,5	11,4	580,0	12,0
8	292,0	12,6	632,5	13,1
9	239,0	10,3	460,5	9,5
10	222,0	9,6	350,5	7,2
11	202,5	8,7	388,5	8,0
12	198,0	8,6	442,5	9,1
ΣΥΝΟΛΟ	2.315,0 *	100.0	4.845,0	100,0

Πηγή: ΑΤΕ

* Ποσοστό 94.1% των πωλήσεων που ανέρχονται σε 2.459 τόννους.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.12: Μηνιαία κατανομή των πωλήσεων
τσιπούρας - λαυρακιού (1991 - 1992).

ΠΗΓΗ: ΑΓΕ

Η μηνιαία κατανομή των πωλήσεων στα δύο αυτά χρόνια, για τα οποία υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία ,είναι σχεδόν ομοιόμορφη (ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3.12).

Κατά τα δύο απογραφέντα χρόνια, ο Ιανουάριος είναι ο μήνας με τις χαμηλότερες πωλήσεις (ποσοστό 3,5% το 1991 και 3,6 το 1992). Στη συνέχεια οι πωλήσεις ακολουθούν μια σταδιακή αυξητική πορεία μέχρι τον Αύγουστο, κατά τον οποίο διατέθηκαν οι περισσότερες ποσότητες (ποσοστό 12,6% και 13,1% αντίστοιχα). Από το Σεπτέμβριο και μετά οι πωλήσεις μειώνονται αλλά με ρυθμό μικρότερο της αύξησης του πρώτου οκταμήνου.

Το τελευταίο αυτό τετράμηνο διαφοροποιείται και η εικόνα που παρουσιάζουν τα δύο αυτά χρόνια. Έτσι ,ενώ το 1991 η πτώση των πωλήσεων την περίοδο αυτή είναι σχετικά ομαλή και συνεχής , το 1992 είναι σημαντική και απότομη μέχρι τον Οκτώβριο για να αυξηθεί στη συνέχεια κατά τους δυο τελευταίους μήνες. Η αύξηση αυτή ,παρά την παρατηρηθείσα πτώση των τιμών κατά το ίδιο χρονικό διάστημα ,εκτιμάται ότι οφείλεται στην προσπάθεια διάθεσης της αυξημένης παραγωγής , κυρίως λόγω των αυξημένων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων των μονάδων κατά το τέλος του χρόνου, και ιδιαίτερα όσων δεν είχαν την οικονομική δυνατότητα να παρατείνουν την εκτροφή μέχρι την Άνοιξη του 1993 ,εν αναμονή βελτίωσης των τιμών.

Θα πρέπει όμως να σημειωθεί ότι λόγω του μικρού βάθους των διαθέσιμων στοιχείων (2 μόνο χρόνια) δεν είναι δυνατόν να εξαχθούν οριστικά συμπεράσματα. Εν τούτοις εκτιμάται ότι και κατά τα επόμενα χρόνια οι πωλήσεις θα παρουσιάζουν παρόμοια εικόνα με εκείνη των 2 τελευταίων χρόνων και ιδιαίτερα με αυτή του 1992 , με μικρές ίσως αυξομειώσεις στα ποσοστά των επιμέρους μηνών.

Συγκεκριμένα εκτιμάται ότι οι πωλήσεις του πρώτου τετραμήνου θα παραμείνουν σε χαμηλά επίπεδα (περίπου στο 20% του συνόλου), επειδή ήδη και στο μέλλον ,τη χειμερινή περίοδο (Δεκέμβριος-Μάρτιος) ,θα παρατηρείται ανάλογη πτώση τιμών όπως και κατά το 1991 και 1992. Το δεύτερο τετράμηνο, λόγω αυξημένης τουριστικής κίνησης και ικανοποιητικών τιμών ,θα διατίθεται περίπου το 50% της παραγωγής ,

ενώ αυξημένες πωλήσεις θα παρατηρούνται και τους δύο τελευταίους μήνες για τους λόγους που αναφέρθηκαν πιο πάνω αλλά και από το γεγονός ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ιχθυοδίων τοποθετούνται για πάχυνση το διάστημα Απριλίου-Αυγούστου (ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.7, ΠΙΝΑΚΑΣ 3.7).

3.10 ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Τα αναλυτικά στοιχεία των αγορών όπου προωθήθηκε η παραγωγή (πωλήσεις) της τσιπούρας και του λαυρακιού τα 3 τελευταία χρόνια περιέχονται στον ΠΙΝΑΚΑ 3.12.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.12
ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΕΙΔΟΣ ΣΤΗΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ (90-92)

ΕΙΔΟΣ	1990		1991		1992	
	ΤΟΝΝΟΙ	%	ΤΟΝΝΟΙ	%	ΤΟΝΝΟΙ	%
Α. ΤΣΙΠΟΥΡΑ						
- Εσωτερικό	-	-	998	78,2	1.592	66,3
- Εξωτερικό	-	-	279	21,8	810	33,7
ΣΥΝΟΛΟ Α.	-	-	1.277	100,0	2.402	100,0
Β. ΛΑΥΡΑΚΙ						
- Εσωτερικό	-	-	238,5	19,9	336,5	13,8
- Εξωτερικό	-	-	947	80,1	2.106,5	86,2
ΣΥΝΟΛΟ Β.	-	-	1.182	100,0	2.443,0	100,0
Γ. ΤΣΙΠΟΥΡΑ-ΛΑΥΡΑΚΙ						
- Εσωτερικό	830	51,9	1.233	50,1	1.928,5	39,8
- Εξωτερικό	770	48,1	1.226	49,9	2.916,5	60,2
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1.600	100,0	2.459	100,0	4.845,0	100,0

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

Από τον ΠΙΝΑΚΑ 3.12 προκύπτει, ότι οι πωλήσεις και των δυο ειδών (τσιπούρα - λαυράκι), αυξήθηκαν σημαντικά κατά την τριετία 1990-1992. Συγκεκριμένα ενώ το 1990 διατέθηκαν συνολικά 1600 τόνοι φαριών, το 1992 διατέθηκαν 4.845 τόνοι (αύξηση 203%).

Μια προσεκτικότερη ανάλυση των συνολικών πωλήσεων με διάκριση προσανατολισμού της αγοράς (εσωτερικό, εξωτερικό) οδηγεί στο συμπέρασμα ότι διαχρονικά το ποσοστό της παραγωγής ευρύαλων που διατίθεται στο εσωτερικό μειώνεται (51,9% το 1990 έναντι 39,8% το 1992), ενώ το ποσοστό της παραγωγής που διατίθεται στο εξωτερικό αυξάνεται (60,2% το 1992 έναντι μόνο 48,1% το 1990).

Πιο συγκεκριμένα από την εξέλιξη των πωλήσεων κατά είδος φαριού για τα έτη 1991-1992, προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα: Όσον αφορά την τσιπούρα, το μεγαλύτερο ποσοστό της παραγωγής (78,2% το 1991 και 66,3% το 1992) διατίθενται στο εσωτερικό, ενώ όσον αφορά το λαυράκι, το μεγαλύτερο ποσοστό (80,1% το 1991 και 86,2% το 1992) διατίθεται στο εξωτερικό. Το γεγονός αυτό ερμηνεύεται από τις διαφορετικές καταναλωτικές συνήθειες που επικρατούν στις διάφορες χώρες προορισμού των φαριών. Έτσι ενώ το καταναλωτικό κοινό της Ελλάδος προτιμά την τσιπούρα, οι καταναλωτές των Ευρωπαϊκών χωρών και κυρίως της Ιταλίας όπου κατευθύνεται ο μεγαλύτερος όγκος των εξαγωγών μας, προτιμούν το λαυράκι.

Κατά την τελευταία διετία οι εξαγωγές της τσιπούρας και του λαυρακιού παρουσίασαν αξιόλογη αύξηση ως εξής: Οι εξαγωγές της τσιπούρας από 279 τόννους το 1991 αυξήθηκαν σε 810 τόννους το 1992 (αύξηση 190%) ενώ του λαυρακιού από 947 τόννους το 1991 αυξήθηκαν σε 2106,5 τόννους το 1992 (αύξηση 122%).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΚΤΡΟΦΗΣ ΤΩΝ ΕΥΡΥΑΛΩΝ ΨΑΡΙΩΝ

4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΚΤΡΟΦΗΣ ΤΩΝ ΕΥΡΥΑΛΩΝ ΨΑΡΙΩΝ

4.1 ΓΕΝΙΚΑ

Σύμφωνα με τα δύο αναλυτικά αναφέρθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια η καλλιέργεια των ευρύαλων ψαριών παρουσιάζει μέχρι τώρα σοβαρό οικονομικό ενδιαφέρον, συμμετέχοντας με ποσοστό 79,2% και 9,7% στη διαμόρφωση του ακαθάριστου προϊόντος των υδατοκαλλιεργειών και του συνόλου των αλιευτικών προϊόντων αντίστοιχα, με τάσεις συνεχούς αύξησης.

Για την εξαγωγή όμως συμπερασμάτων σχετικά με την μελλοντική πορεία του κλάδου, θα πρέπει να επισημανθούν και να αναλυθούν τεχνοοικονομικά οι παράγοντες που επηρεάζουν την οικονομικότητα του. Γι' αυτό στα επόμενα κεφάλαια επιχειρείται ο προσδιορισμός των στοιχείων και των παραμέτρων που συνθέτουν και επηρεάζουν τη διαμόρφωση του κόστους της παραγωγής, καθώς και την εξέλιξη των τιμών διάθεσης και των περιθωρίων κέρδους.

4.2 ΚΟΣΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Οι παράγοντες που συνθέτουν και επηρεάζουν τη διαμόρφωση του κόστους με αναφορά στη διαχρονική εξέλιξη των κυριότερων από αυτούς, είναι οι εξής:

4.2.1 Ιχθυόδια

Η μεγάλη αύξηση του αριθμού των μονάδων πάχυνσης ψαριών και η καθυστέρηση της ίδρυσης και λειτουργίας των ιχθυογεννητικών σταθμών στη χώρα μας είχε ως αποτέλεσμα η προσφορά του γόνου, μέχρι το 1989, να είναι μικρότερη από τη ζήτηση.

Οι ανάγκες καλύφθηκαν αρχικά από εκκολαπτήρια του εξωτερικού (Γαλλία, Ισπανία, Ιταλία, Κύπρος κ.λ.π.) παρά τις δυσκολίες που υπήρχαν λόγω απόστασης, διάρκειας μεταφοράς (2-3 ημέρες), αυξημένων απωλειών κ.λ.π.

Τα παραπάνω είχαν άμεσο αντίκτυπο στη διαμόρφωση υψηλής μέσης τιμής πώλησης των ιχθυδίων ,η διαχρονική εξέλιξη της οποίας εμφανίζεται στον ΠΙΝΑΚΑ 4.1 και στα ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ 4.1 και 4.2.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1

ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΜΕΣΗΣ ΤΙΜΗΣ ΠΩΛΗΣΗΣ ΙΧΘΥΔΙΩΝ ΤΣΙΠΟΥΡΑΣ-ΛΑΥΡΑΚΙΟΥ

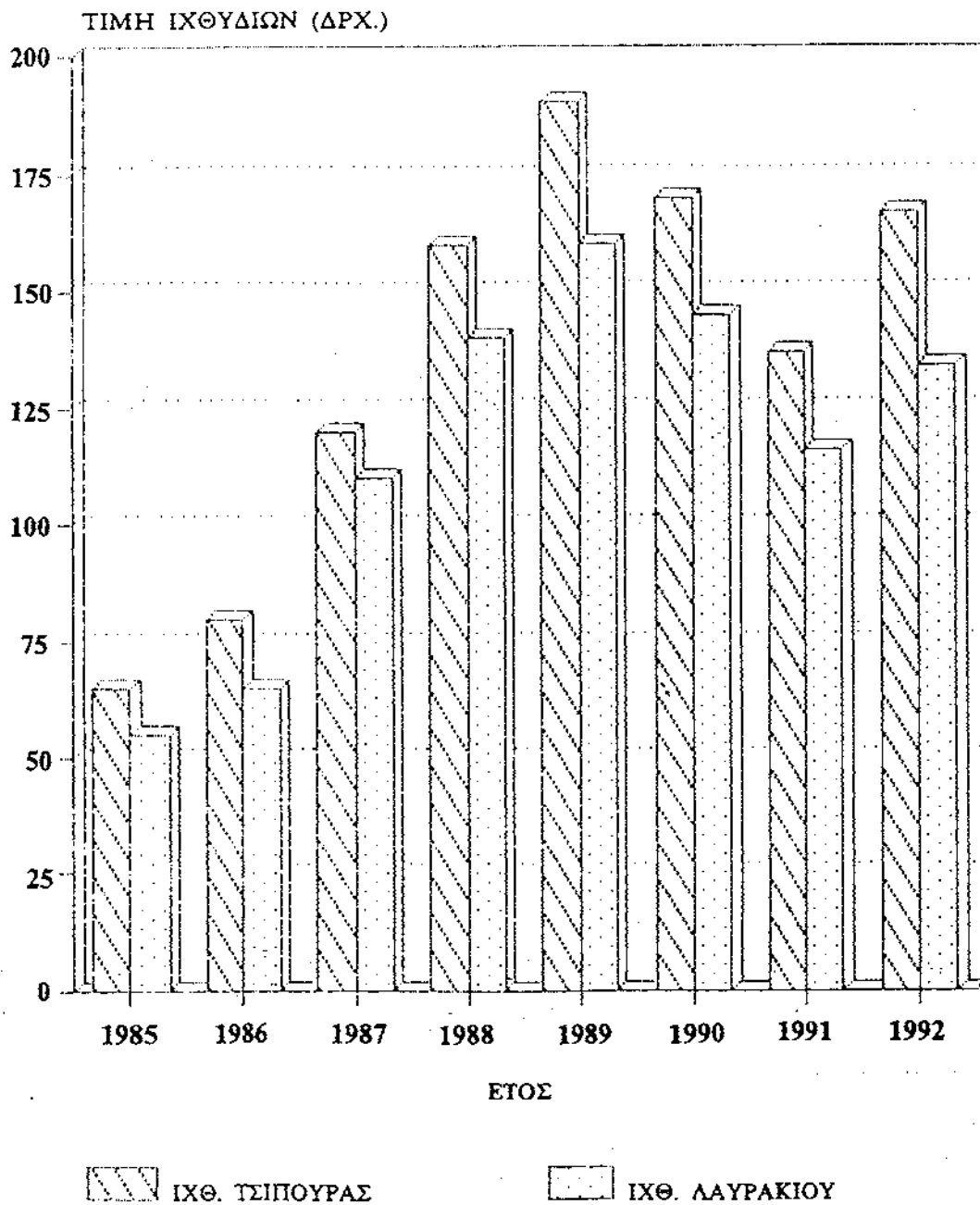
ΕΤΟΣ	ΙΧΘΥΔΙΑ ΤΣΙΠΟΥΡΑΣ			ΙΧΘΥΔΙΑ ΛΑΥΡΑΚΙΟΥ			ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ %
	ΤΙΜΗ (ΔΡΧ.)	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ (%)	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΤΙΜΗ (ΔΡΧ.)	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ (%)	ΔΕΙΚΤΗΣ	
1985	65		100,0	55,0		100,0	
1986	80	23,1	99,7	65,0	18,2	95,6	23,5
1987	120	50,0	128,5	110,0	69,2	139,1	16,4
1988	160	33,3	150,9	140,0	27,3	156,0	13,5
1989	190	18,7	156,9	160,0	14,3	156,2	14,2
1990	170	-10,5	114,2	145,0	-9,4	115,1	23,0
1991	137,3	-19,2	78,0	115,7	-20,2	77,8	18,0
1992	167	21,6	81,8	134,5	16,2	77,8	16,0

Πηγή: ΑΤΕ

Στην πενταετία 1985-1989 ,λόγω της μειωμένης προσφοράς, οι τρέχουσες τιμές πώλησης των ιχθυδίων και των δύο ειδών σχεδόν τριπλασιάστηκαν.Στη συνέχεια και μέχρι το 1991 οι τιμές μειώθηκαν σημαντικά (28% περίπου) για να ανακάμψουν και πάλι το 1992 ,παρουσιάζοντας τελικά αύξηση 157% και 145% συγκριτικά με το 1985 για τα ιχθύδια της τσιπούρας και του λαυρακίου αντίστοιχα.Στην πραγματικότητα όμως μετά την αφαίρεση του πληθωρισμού και την αναγωγή τους σε σταθερές τιμές του 1985 ,εμφανίζονται μειωμένες κατά 18,2% και 22,2% για τα ιχθύδια της τσιπούρας και του λαυρακίου αντίστοιχα.

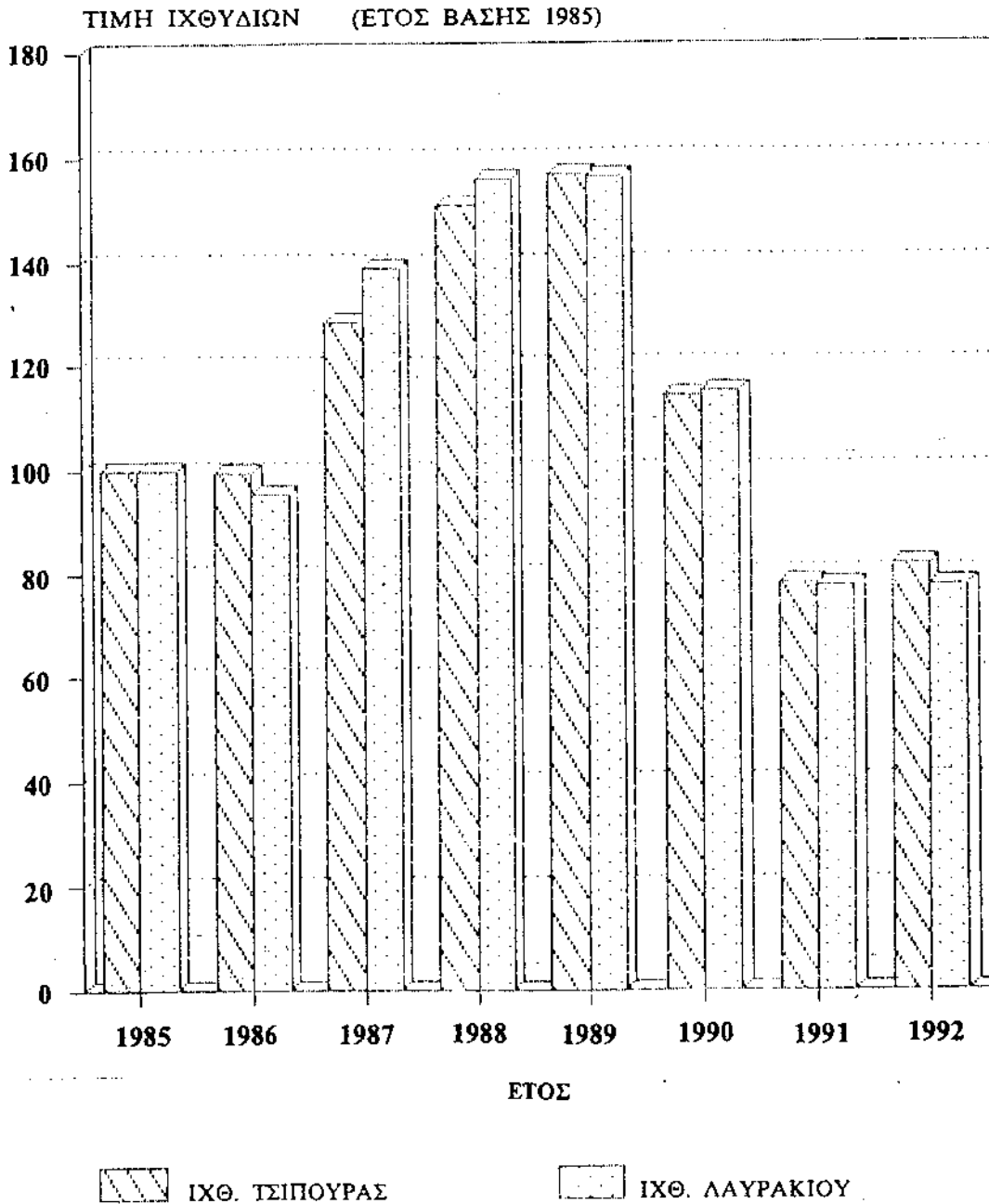
Για την εξέλιξη των τιμών των ιχθυδίων ,ανάλογα με την προέλευσή τους (εσωτερικού, εξωτερικού), διαθέσιμα στοιχεία υπάρχουν μόνο για το 1991 και 1992 , οι δε μέσες ετήσιες τιμές παρουσιάζονται στον ΠΙΝΑΚΑ 4.2.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.1: ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΤΩΝ ΙΧΘΥΔΙΩΝ ΤΣΙΠΟΥΡΑΣ ΚΑΙ ΛΑΥΡΑΚΙΟΥ ΣΕ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΤΙΜΕΣ (1985-1992).

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.2: Εξέλιξη των τιμών των ιχθυοδίων τσιπούρας και λαυρακίου σε σταθερές τιμές (έτος βάσης 1985).

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

*

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2

ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΤΙΜΗΣ ΤΩΝ ΙΧΘΥΔΙΩΝ ΤΣΙΠΟΥΡΑΣ ΛΑΥΡΑΚΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ (ΔΡΧ/ΙΧΘ)

ΒΙΔΟΣ	1991		1992	
	ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΗ	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ	ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΗ	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ
Α. ΙΧΘ. ΤΣΙΠΟΥΡΑΣ				
- ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	85 - 160	135,3 ± 18,0	110 - 220	166,9 ± 21,4
- ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	110 - 165	143,2 ± 14,8	140 - 205	167,8 ± 20,8
- ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ	85 - 165	137,3 ± 17,5	110 - 220	167,0 ± 21,2
Β. ΙΧΘ. ΛΑΥΡΑΚΙΟΥ				
- ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	80 - 150	115,1 ± 12,7	105 - 200	134,9 ± 15,5
- ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ	110 - 140	121,3 ± 14,2	110 - 150	132,1 ± 12,1
- ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ	80 - 150	115,7 ± 12,9	105 - 200	134,5 ± 15,1

Πηγή: ΑΤΣ

Οι μέσες τιμές των ιχθυδίων προέλευσης εξωτερικού παρά το ότι περιλαμβάνουν και τα έξοδα μεταφοράς, κυμάνθηκαν στα ίδια (τσιπούρα ή ελαφρώς χαμηλότερα (λαυράκι) επίπεδα με αυτές του εσωτερικού, ενώ το 1991 ήταν μεγαλύτερες κατά 5-6% περίπου.

Για τα επόμενα χρόνια, λαμβάνοντας υπόψη την αναμενόμενη αυξημένη παραγωγή των Ελληνικών ιχθυογεννητικών σταθμών, που το 1993 εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει τα 50 εκατ. ιχθύδια, και τον ανταγωνισμό των ξένων εκκολαπτηρίων, αναμένεται πτώση των τιμών.

4.2.2. ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΣ

Από την εμφάνιση της πρώτης μονάδας και μέχρι το 1990 η διατροφή των ευρύαλων φαριών εξαρτιόνταν αποκλειστικά από εισαγόμενες ιχθυοτροφές, κυρίως από Ιταλία και Γαλλία.

Με την αύξηση των παραγωγικών μεγεθών του κλάδου, άρχισε να εκδηλώνεται ενδιαφέρον για την παραγωγή ιχθυοτροφών και από εγχώριες βιομηχανίες ζωοτροφών, με αποτέλεσμα να δραστηριοποιούνται σήμερα στον τομέα αυτό 3-4 επιχειρήσεις.

Παράλληλα οι μεγάλες μονάδες του κλάδου προβαίνουν και σε απ'ευθείας εισαγωγές ιχθυοτροφών από διάφορες εταιρίες του εξωτερικού με σκοπό την επίτευξη χαμηλότερων τιμών.

Προβληματισμός επίσης επικράτησε και για την σκοπιμότητα ίδρυσης ή μη παρασκευαστηρίων ιχθυοτροφών από τις μεγάλες μονάδες του κλάδου χωρίς ωστόσο να υλοποιηθεί κάποια επένδυση στον τομέα αυτό.

Ανασταλτικοί παράγοντες για την ίδρυση παρασκευαστηρίων ιχθυοτροφών είναι , το μεγάλο κόστος , η έλλειψη τεχνογνωσίας, η απουσία εξειδικευμένων επιστημόνων στη διατροφή των ευρύαλων ψαριών, καθώς και η αβεβαιότητα για τη μακροπρόθεσμη εξέλιξη του κλάδου. Θα πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι στη χώρα μας , δεν έγινε καμία προσπάθεια νωπής διατροφής των ψαριών όπως σε άλλες χώρες (Ιταλία)

Η διατροφή με νωπά PELLETS είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί εναλλακτικά με τα ξηρά PELLETS και θα ήταν σκόπιμο να διερευνηθεί η εφαρμογή της στις μονάδες της χώρας μας , αφού παρουσιάζει ορισμένα πλεονεκτήματα όπως:

- Δυνατότητα χρήσης φθηνών εποχιακών ψαριών αντί ιχθυαλεύρων.
- Δυνατότητα προσθήκης πρώτων υλών ελεγχμένης νωπότητας (ιχθυάλευρο, σογιάλευρο, γλουτένη , κ.λ.π.), ισορροπιστών (βιταμίνες, ιχθυοστοιχεία) καθώς και χημειοθεραπευτικών.
- Δυνατότητα μεταβολής της σύνθεσης του σιτηρεσίου ανάλογα με τις απαιτήσεις της μονάδας και την προσφορά πρώτων υλών στην αγορά.
- Χαμηλόκόστος κατασκευής παρασκευαστηρίου τέτοιων ιχθυοτροφών.

Η διαχρονική εξέλιξη της μέσης τιμής των ιχθυοτροφών κατά κιλό εμφανίζεται στον ΠΙΝΑΚΑ 4.3 και το ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.3

Από τον πίνακα προκύπτει ότι οι τρέχουσες τιμές των ιχθυοτροφών στο διάστημα 1985-1992 αυξήθηκαν κατά 125%.

Οι ετήσιες όμως αυξήσεις, με εξαίρεση το 1988, κυμάνθηκαν σε επίπεδα σημαντικά χαμηλότερα του πληθωρισμού (μέση ετήσια μεταβολή 12,4% έναντι μέσου πληθωρισμού 17,8%).

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3
ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΙΜΩΝ ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΩΝ

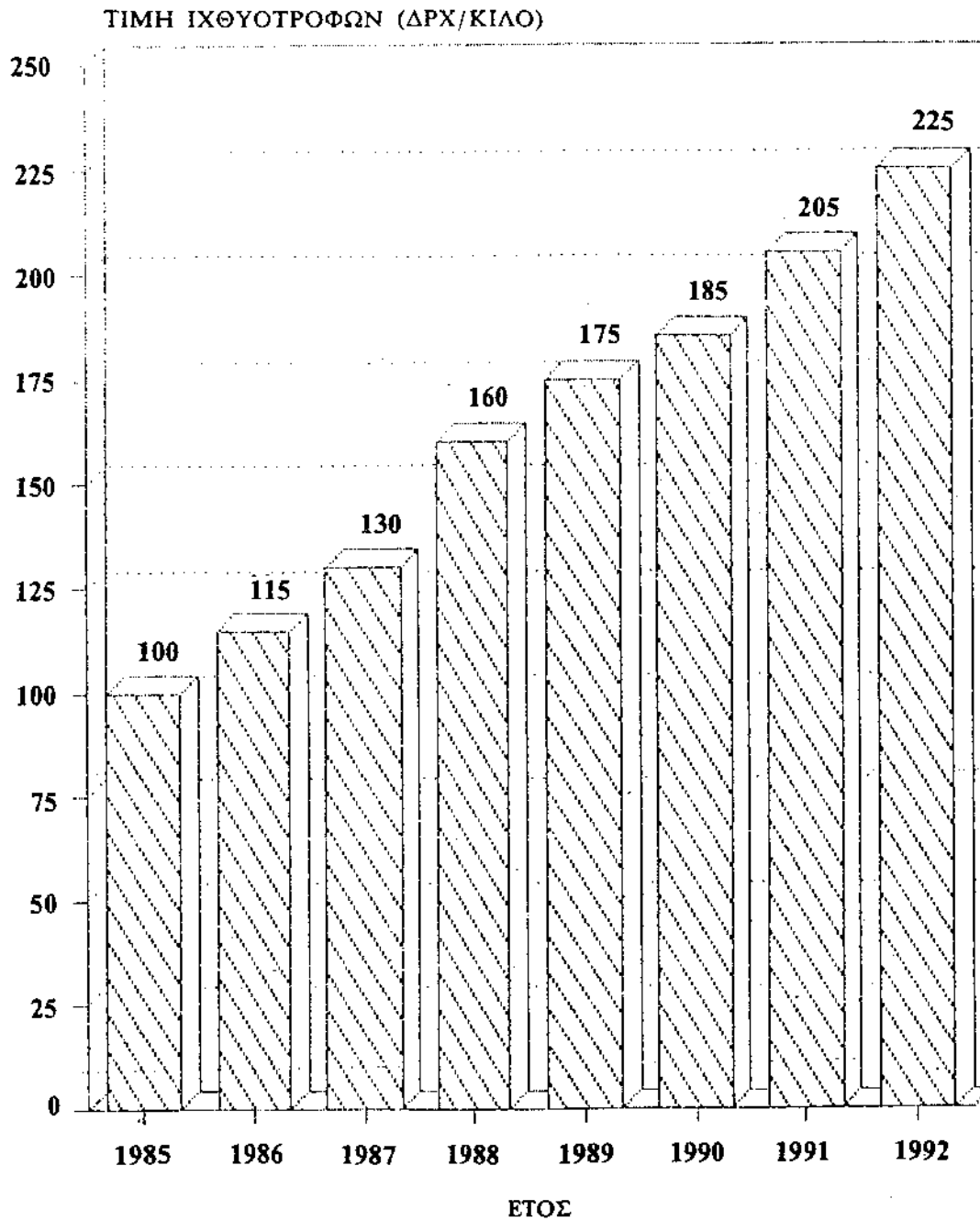
ΕΤΟΣ	ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΤΙΜΗ (ΔΡΧ./ΚΙΛΟ)	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ (%)	ΔΕΙΚΤΗΣ (1985=100)	ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ
1985	100	-	100,0	-
1986	115	15,0	93,1	23,5
1987	130	13,0	90,5	16,4
1988	160	23,1	98,1	13,5
1989	175	9,4	93,9	14,2
1990	185	5,7	80,7	23,0
1991	205	10,8	75,8	18,0
1992	225	9,7	71,6	16,0

Πηγή: ΑΤΕ - ΣΕΘ

Σύμφωνα με τον πιο πάνω πίνακα, μετά την αφαίρεση του πληθωρισμού και την αναγωγή των τιμών σε σταθερές τιμές του 1985, οι τιμές των ιχθυοτροφών το 1992 εμφανίζονται σημαντικά μειωμένες και αποτελούν το 71,6% αυτών του 1985 (ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.4).

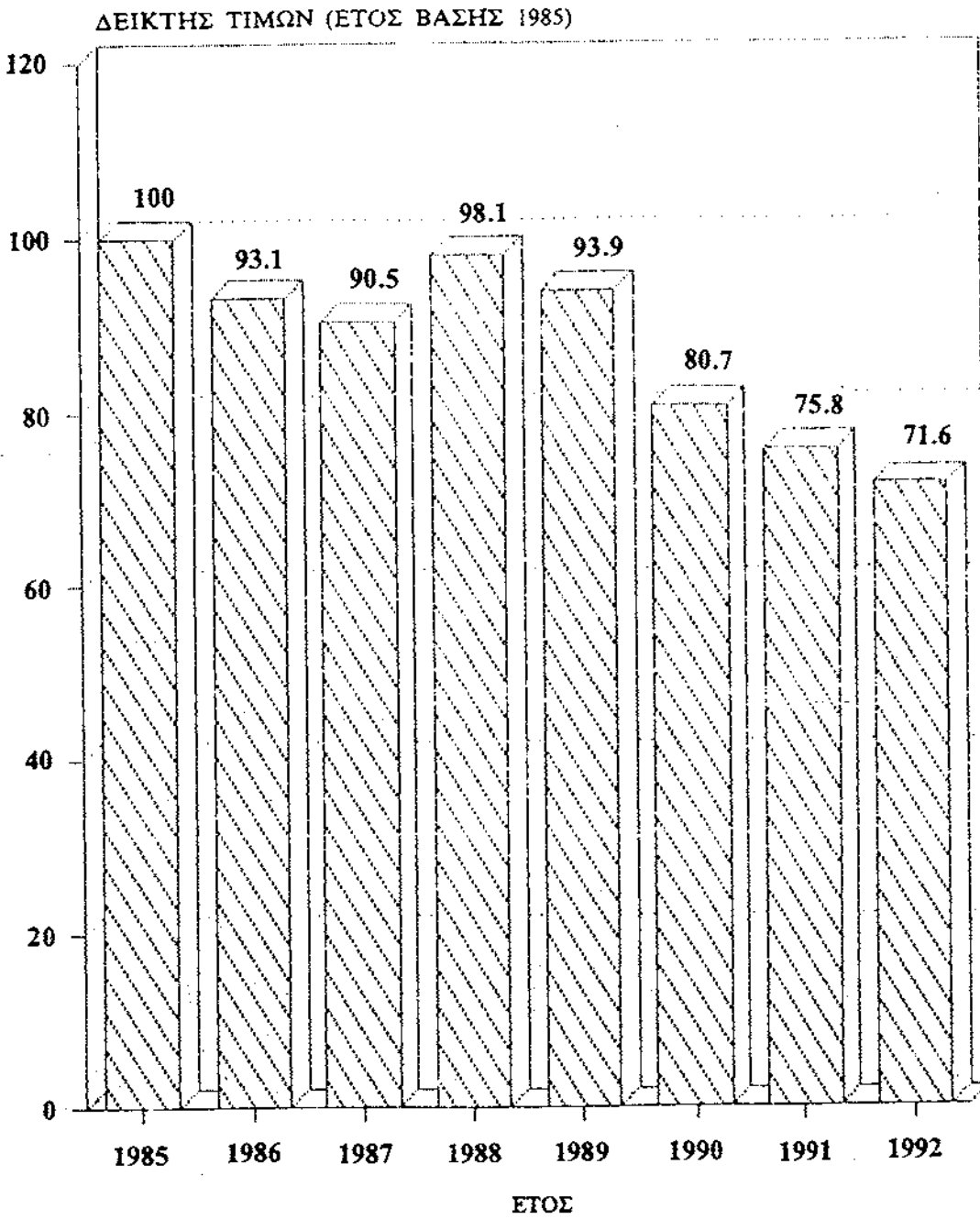
Τα επόμενα χρόνια, λόγω της αναμενόμενης αύξησης της συμμετοχής της εγχώριας παραγωγής ιχθυοτροφών στη διατροφή των ψαριών, αναμένεται περαιτέρω μείωση της τιμής τους.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.3: ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΤΩΝ ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΩΝ ΣΕ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΤΙΜΕΣ (1985 -1992).

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ - ΣΕΘ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.4: ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΤΩΝ ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΩΝ ΣΕ
ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ (ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ 1985).

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ - ΣΕΘ

4.2.3 Εργασία

Η συμμετοχή της εργασίας στη διαμόρφωση του κόστους παραγωγής εξαρτάται από την παραγωγικότητα, ο δείκτης μέτρησης της οποίας είναι Η παραγωγή ανά ανθρωπόετος ή ετήσιες ανθρωπόωρες.

Σχετίζεται και επηρεάζεται άμεσα από το μέγεθος της μονάδας και την ετήσια παραγωγή της (οικονομίες κλίμακος).

Οι μεγάλες μονάδες χαρακτηρίζονται συνήθως από το υψηλό επενδεδυμένο κεφάλαιο ανά ανθρωπόετος και το χαμηλό αριθμό απασχολουμένων ατόμων ανά τόννο παραγωγής, ιδιαίτερα όταν υπάρχουν οι δυνατότητες εξειδίκευσης και καταμερισμού της εργασίας.

Σύμφωνα με τον Σύνδεσμο των Ελληνικών Θαλασσοκαλλιεργειών (ΣΕΘ) η σχέση μεταξύ δυναμικότητας (οικονομίες κλίμακος) και παραγωγικότητας παρουσιάζεται στον ΠΙΝΑΚΑ 4.4 και το ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.5.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.4

ΣΧΕΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ
(ΤΟΝΝΟΙ)

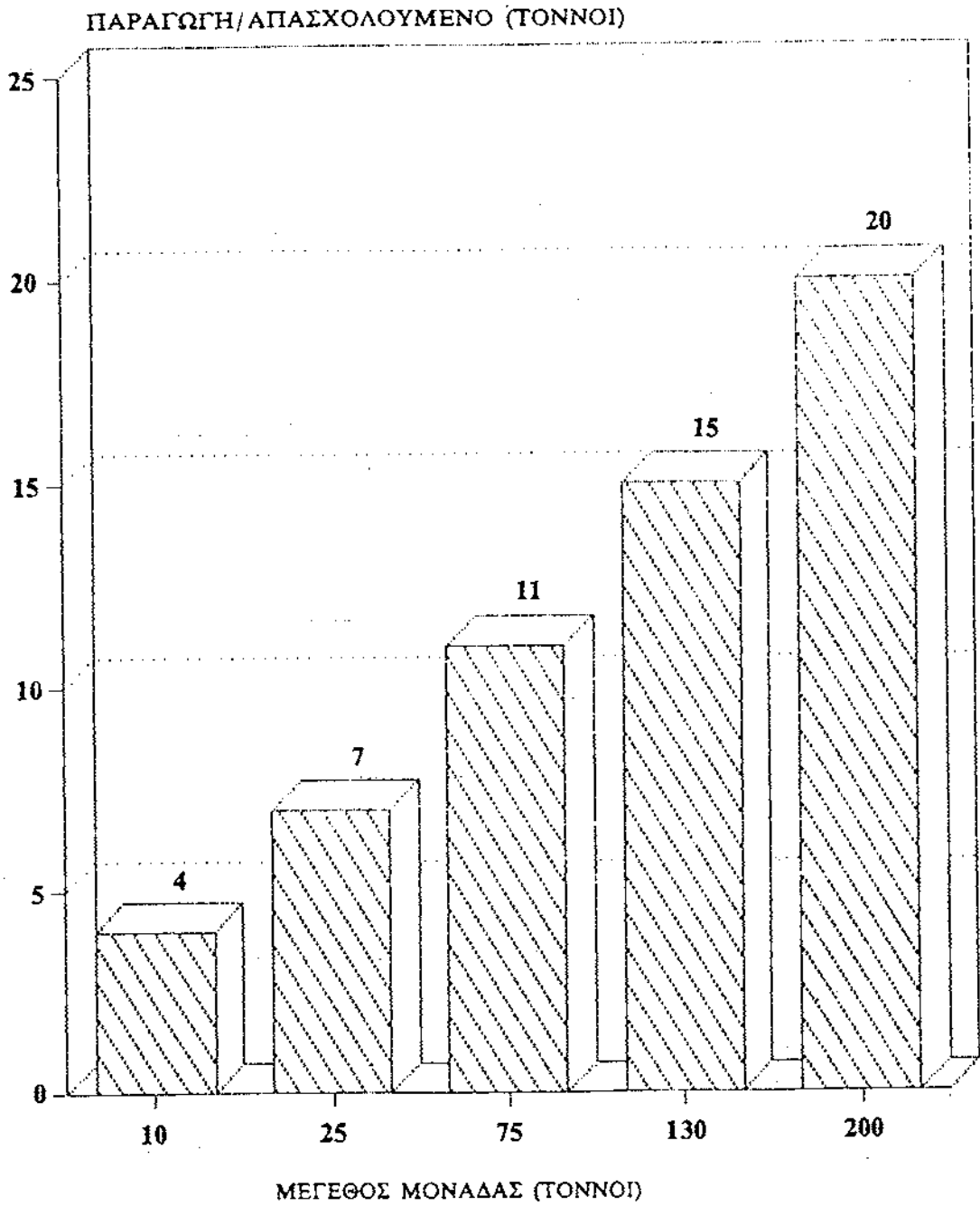
ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
(ΤΟΝ./ΑΤΟΜΟ/ΕΤΟΣ)

10	4
25	7
75	11
130	15
200	20

Πηγή : ΣΕΘ

Από τον παραπάνω πίνακα προκύπτει ότι μία μονάδα ετήσιας παραγωγής 200 τόννων έχει διπλάσια παραγωγικότητα από μία μονάδα 75 τόννων και τριπλάσια εκείνης των 25 τόννων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.5: Σχέση μεταξύ παραγωγικότητας εργασίας και μεγέθους μονάδας.

ΠΗΓΗ: ΣΕΘ

Με την συσσώρευση εμπειρίας (τεχνογνωσία , μάνατζμεντ, μάρκετινγκ) τον εκσυγχρονισμό των μονάδων με τη χρήση πιο εξελιγμένης μορφής παγίων εγκαταστάσεων και την αυτοματοποίηση της παραγωγής αναμένεται σημαντική αύξηση της παραγωγικότητας και μείωση της συμμετοχής της εργασίας στη διαμόρφωση του κόστους παραγωγής.

4.2.4 Λειτουργικές δαπάνες

Το ύψος των λειτουργικών δαπανών εξαρτάται από τη θέση της μονάδας (πρόσβαση, εξυπηρέτηση κ.λ.π.) την εμπειρία και το επίπεδο οργάνωσης της εταιρίας , παράγοντες που συμμετέχουν με αρκετά υψηλό ποσοστό στη διαμόρφωση του κόστους παραγωγής (6-8%).

4.2.5 Ασφάλιση

Η ασφάλιση των εγκαταστάσεων και του εκτρεφόμενου ιχθυοπληθυσμού έχει καταστεί αναγκαία , ιδιαίτερα στις περιπτώσεις που οι επενδυτές έχουν προσφύγει σε Τραπεζικό δανεισμό , γιατί επιτρέπει την ενεχυρίαση τους για τη χορήγηση δανείων.

Η ασφάλεια μπορεί ν 'αποτελεί ένα τρόπο διασποράς του κινδύνου, αλλά η ασφάλιση , ιδιαίτερα του ιχθυοπληθυσμού, είναι δαπανηρή εξαιτίας κυρίως της υψηλής πιθανότητας απωλειών και της δυσκολίας προσδιορισμού των κινδύνων και των αιτιών που προκαλούν τις ζημιές.

Σήμερα τα ασφαλιστρα , ανάλογα με τους κινδύνους που καλύπτει η ασφάλεια, ανέρχονται σε 3-6% του ασφαλιζομένου ποσού, το οποίο θα πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον το κόστος παραγωγής.

4.2.6 Αποσβέσεις

Επειδή το σύνολο σχεδόν των μονάδων (98% περίπου) εκτρέφουν τα ψάρια στη θάλασσα, οι πάγιες εγκαταστάσεις εκτροφής, ιδιαίτερα οι πλωτές, απαιτούν ταχύρρυθμη απόσβεση (5-8 χρόνια) εξαιτίας της φθοράς που υφίστανται.

Οι αποσβέσεις των παγίων εγκαταστάσεων εξαρτώνται άμεσα από το ύψος του επενδεδυμένου κεφαλαίου όπως αυτό αναλύεται στο ΚΕΦΑΛ. 3.5. Όπως είναι φανερό το μέγεθος της μονάδας (οικονομίες κλίμακας) έχει και εδώ απόλυτη εφαρμογή.

4.2.7. Χρηματοοικονομικά

Η πλειονότητα των μονάδων εκτροφής ευρυάλων ψαριών εξαρτάται σε μεγάλο ποσοστό από δανειακά κεφάλαια.

Τα μεσομακροπρόθεσμα δάνεια καλύπτουν το 30-40% του κόστους των εγκαταστάσεων, ενώ τα βραχ/μα δάνεια αποτελούν το 50% περίπου του συνολικού κόστους παραγωγής ή το 70% των καταβαλλομένων (χρηματικών) δαπανών.

Ο κλάδος χαρακτηρίζεται επίσης από υψηλή δέσμευση κεφαλαίου κίνησης και από χαμηλό δείκτη κυκλοφορίας των κεφαλαίων λόγω της μεγάλης περιόδου εκτροφής (κατά μέσο όρο 20 μήνες).

Τα παραπάνω στοιχεία έχουν ως αποτέλεσμα το χρηματοοικονομικό κόστος του επενδεδυμένου κεφαλαίου και του κεφαλαίου κίνησης να συμμετέχει με σημαντικό ποσοστό στη διαμόρφωση του κόστους παραγωγής και να είναι ο τρίτος σε σπουδαιότητα παράγοντας, μετά τα αχθύδια και τις ιχθυοτροφές.

4.2.8. Τεχνική Διαχείριση

Εκτός από τους παραπάνω παράγοντες που επηρεάζουν άμεσα τη διαμόρφωση του κόστους παραγωγής, αποφασιστικό ρόλο διαδραματίζει και η τεχνική διαχείριση του ιχθυοπληθυσμού, τους κυριότερους παράγοντες της οποίας αναλύουμε πιο κάτω.

α. Απώλειες εκτροφής.

Οι απώλειες του πληθυσμού κατά τη διάρκεια της εκτροφής συμμετέχουν σημαντικά στη διαμόρφωση του κόστους παραγωγής γιατί έχουν σχέση με την προμήθεια των αναγκαίων ποσοτήτων των ιχθυοδίων για την εξασφάλιση της ετήσιας παραγωγικής δυναμικότητας.

Το ποσοστό των απωλειών στον εκτρεφόμενο πληθυσμό εξαρτάται κυρίως από:

- Τις περιβαλλοντικές συνθήκες και την ποιότητα του νερού της θέσης εγκατάστασης.
- Την ποιότητα του γόνου.
- Την τεχνική διαχείριση του πληθυσμού.
- Την ποιότητα και εμπειρία του επιστημονικού και εργατοτεχνικού προσωπικού.
- Την πρόληψη και καταπολέμηση των ασθενειών.
- Την εμφάνιση έκτακτων συμβάντων (άσχημες καιρικές συνθήκες, κακός σχεδιασμός εγκαταστάσεων, κλοπές κ.λ.π.)

Το ποσοστό απωλειών μιας επιτυχημένης εκτροφής δεν θα πρέπει να ξεπερνά το 20% του αρχικού αριθμού των εισαχθέντων για πάχυνση ιχθυδίων.

Με τη βελτίωση της ποιότητας του γόνου και την αποκτούμενη εμπειρία σημαντικός αριθμός έκμεταλλεύσεων έχει περιορίσει τις απώλειες στο επίπεδο του 10-15%.

β. Μετατρεψιμότητα τροφής

Ο συντελεστής μετατρεψιμότητας εκφράζει την αξιοποίηση της εκτροφής και εξαρτάται κυρίως από:

- Τις θερμοκρασίες του νερού.
- Την ποιότητα της τροφής.
- Το γενετικό υλικό.
- Την εμπειρία.
- Τη διαχείριση της χορηγούμενης τροφής (ποσότητες, συχνότητα, τρόπος χορήγησης, απώλειες κ.λ.π.).

Σήμερα το επίπεδο του συντελεστή μετατρεψιμότητας κυμαίνεται από 1:2,5 1:3 (αποκτηθέν βάρος:χορηγηθείσα τροφή).

Ο συντελεστής μετατρεψιμότητας επηρεάζει άμεσα την κατανάλωση της τροφής η οποία μαζί με το γόνο αποτελούν τα σπουδαιότερα στοιχεία του κόστους παραγωγής των ευρυάλων ψαριών.

Διαχρονικά εκτιμάται ότι ο συντελεστής μετατρεψιμότητας θα καλυτερεύσει ως αποτέλεσμα της βελτίωσης της ποιότητας της τροφής και της συσσωρευμένης εμπειρίας.

γ. Διάρκεια εκτροφής

Η διάρκεια εκτροφής αποτελεί σημαντικό παράγοντα που επηρεάζει έμμεσα τη διαμόρφωση του κόστους παραγωγής μέσα από το κόστος διατροφής, την απασχόληση του προσωπικού και των εγκαταστάσεων του κεφαλαίου κίνησης καθώς και της ασφάλισης.

Επηρεάζεται και εξαρτάται κυρίως από:

- Τις περιβαλλοντικές και υδροβιολογικές συνθήκες της περιοχής (θερμοκρασία, ποιότητα νερού κ.λ.π.).
- Την ποιότητα του γόνου.
- Την εποχή εισαγωγής του γόνου για πάχυνση (ΚΕΦ. 3.7).
- Την τεχνική διαχείριση του ιχθυοπληθυσμού (πυκνότητα εκτροφής, διατροφή, διαλογές κ.λ.π.).
- Το είδος του καλλιεργούμενου ψαριού.
- Το εμπορεύσιμο μέγεθος.

Η διάρκεια εκτροφής ιχθυδίων βάρους 1-2 γραμ. μέχρις ότου αποκτήσουν το εμπορεύσιμο βάρος των 350-400 γραμ., κυμαίνεται από 16-24 μήνες με μέση τιμή 18-20 μήνες. Μελλοντικά με τη βελτιστοποίηση των συνθηκών παραγωγής και κυρίως της ποιότητας του γόνου, της εποχής εισαγωγής και της διαχείρισης του πληθυσμού, είναι δυνατή μια σχετικά περιορισμένη μείωση του απαιτούμενου χρόνου εκτροφής.

δ. Ιχθυοπαθολογία - υγιεινή μονάδων πάχυνσης.

Παράλληλα με την ανάπτυξη του κλάδου των ευρύαλων ψαριών εμφανίστηκαν και προβλήματα παθολογίας-υγιεινής στους ιχθυοπληθυσμούς, όπως άλλωστε συμβαίνει σε όλους τους κλάδους της ζωικής παραγωγής.

Τα διάφορα είδη ασθενειών που εμφανίζονται έχουν άμεση επίπτωση στο κοστολόγιο παραγωγής των ψαριών είτε με τη μορφή των απωλειών

,είτε ως κόστος καταπολέμησης ή πρόληψης των ασθενειών.

Παράλληλα η ανεξέλεγκτη και αλόγιστη χρήση χημειοθεραπευτικών και αντιβιοτικών είναι δυνατόν να δημιουργήσει προβλήματα στην δημόσια υγεία ,στο υδάτινο περιβάλλον και να οδηγήσει στη δημιουργία ανθεκτικών βακτηριακών στελεχών που δύσκολα καταπολεμούνται. Σύμφωνα με τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν τα τελευταία χρόνια, η παθολογία των εκτρεφόμενων ειδών τσιπούρας και λαυρακιού ,επικεντρώνεται στις εξής επιμέρους κατηγορίες.

Μολυσματικές ασθένειες

- Ιώσεις (Λεμφοκύστη).
- Βακτηριώσεις (Αρνητικά κατά Gram βακτήρια: *Vibrio spp.*, *Pastereilla piscicida*, *Aeromonas*, *Pseudomonas* .Θετικά κατά Gram βακτήρια: *Streptococcus spp.* , Μυξοβακτήρια κ.α.).
- Παρασιτώσεις (Βλεφαριδωτά, Πλατυέλμινθες, Διγενή τρηματώδη).

Μη μολυσματικές ασθένειες

- Διατροφικές.
- Βλάβες δέρματος και κορμού.
- Γενετικές ανωμαλίες.
- Περιβαλλοντικές επιδράσεις.
- Σύνδρομο προσαρμογής (Stress).

Ιδιαίτερη σημασία για την πρόληψη κυρίως των ασθενειών ,έχει η βελτίωση των συνθηκών εκτροφής (ποιότητα γόνου, κατάλληλη περιεχόμενη εγκατάσταση μονάδας , ιχθυοφόρτιση, διαλογές ιχθυοπληθυσμού, διατροφή) καθώς και η αυστηρή τήρηση των κανόνων υγιεινής του ιχθυοτροφείου ,πρακτική η οποία δε φαίνεται να ακολουθείται επαρκώς από την πλειονότητα των φορέων των μονάδων.

Αντίθετα γίνεται κατάχρηση αντιβιοτικών και χημειοθεραπευτικών χωρίς να ακολουθείται πάντοτε η σωστή μεθοδολογία που βασίζεται στην ορθή διάγνωση του παθολογικού προβλήματος και τη χορήγηση του πλέον κατάλληλου αντιμικροβιακού σκευάσματος μετά από τεστ ευαισθησίας σε εξειδικευμένο εργαστήριο.

Σύμφωνα με στοιχεία της ΑΤΕ, ελάχιστες μεγάλες μονάδες διαθέτουν εξειδικευμένα παθολογικά εργαστήρια. Οι υπόλοιπες μονάδες εξυπηρετούνται από ιχθυοπαθολόγους που τις παρακολουθούν συστηματικά ή κατά περίπτωση ανάλογα με το εμφανιζόμενο ιχθυοπαθολογικό πρόβλημα.

Στις μονάδες της τελευταίας κατηγορίας υπάρχει πρόβλημα έγκαιρης και ορθής διάγνωσης των ιχθυοπαθολογικών περιστατικών, ούχ απαιτείται λήψη δειγμάτων και αποστολή τους σε εξειδικευμένα εργαστήρια που σε αρκετές περιπτώσεις απέχουν αρκετά από τη θέση εγκατάστασης της μονάδας.

Όσον αφορά το κόστος της θεραπείας με αντιβιοτικά, σύμφωνα με στοιχεία μεγάλης μονάδας που διατηρεί ιχθυοπαθολογικό εργαστήριο, κυμαίνεται από 12.5 μέχρι 125 δρχ./χλγ. Ζ.Β. φαρμάκων, ανάλογα με το είδος του αντιβιοτικού, το είδος της επέμβασης και το μέγεθος των φαρμάκων (τιμές 1992):

4.2.9 Συμμετοχή των συντελεστών παραγωγής στη διαμορφωση του κόστους

Υστερα από την ανάλυση των επιμέρους στοιχείων που προηγήθηκε (ΚΕΦ. 4.2.1-4.2.8), η συμμετοχή καθ' ενός ξεχωριστά από αυτά στο κόστος παραγωγής, όπως αυτό διαμορφώθηκε το 1992, εμφανίζεται στον ΠΙΝΑΚΑ 4.5 και στο ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.6.

Για τον υπολογισμό του κόστους παραγωγής χρησιμοποιήθηκαν οι μέσες τιμές των επιμέρους στοιχείων του 1992 και έγιναν οι παρακάτω παραδοχές:

- Απώλειες εκτροφής	:20%
- Συντελεστής μετατρεψιμότητας	:1:2,5
- Μέση διάρκεια εκτροφής	:18 μήνες
- Εμπορεύσιμο μέγεθος	:350 γραμ.
- Ετήσια παραγωγική δυναμικότητα	:100 τον. (Μέσο μέγεθος μονάδ. ΚΕΦ.3.5)

- Επενδεδυμένο κεφάλαιο :1.000.000 δρχ./τόννο
(μέσο κόστος κατασκ.
ΚΕΦ.4.4)
- Εκτρεφόμενο είδος :50% Τσιπούρα
50% Λαυράκι
(ΚΕΦ.3.8)
- Υψος επιχορήγησης :50% (μέσος όρος)

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.5
ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ 1992

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΟΣΤΟΥΣ	ΚΟΣΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ (ΔΡΧ./ΚΙΛΟ)	ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ (%)
- Ιχθύδια	555	30,0
- Τροφές	565	30,6
- Εργατικά	150	8,1
- Λειτουργικές δαπάνες-διάφορα	200	10,8
- Αποσβέσεις ¹	60	3,2
- Ασφάλεια ²	90	4,9
- Χρηματοοικονομικά ³	230	12,4
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	1850	100,0

Πηγη: ΑΤΕ

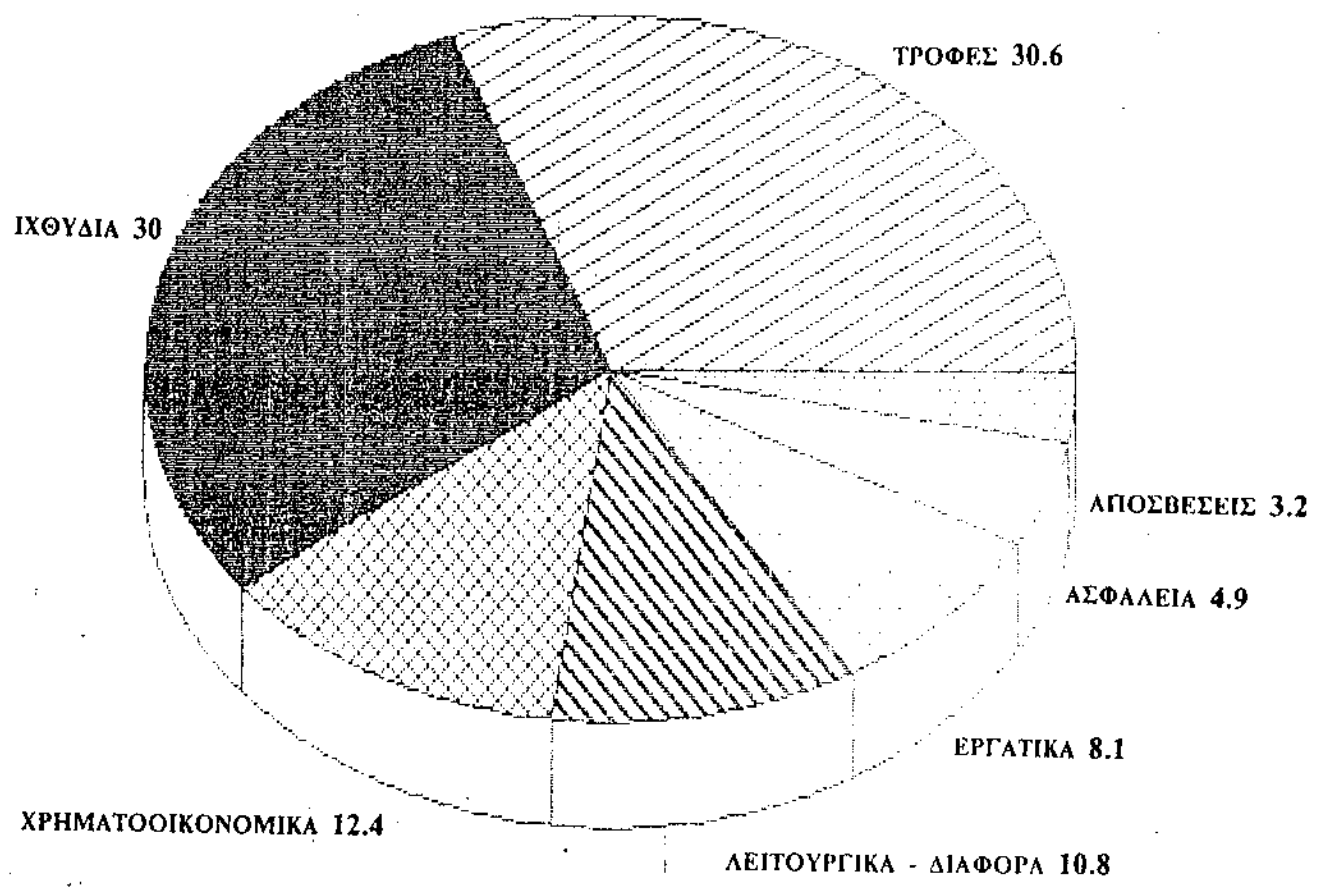
1: Αφαιρουμένης της επιχορήγησης.

2: Παγίων και ιχθυοπληθυσμού.

3: Τόκοι δανείων και ιδίων κεφαλαίων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.6: Ποσοστιαία συμμετοχή των συντελεστών παραγωγής στη διαμόρφωση του κόστους το 1992.

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

4.3 ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Με βάση τα όσα αναφέρθηκαν πιο πάνω (ΚΕΦ. 4.2) σχετικά με τους παράγοντες που συνθέτουν και επηρεάζουν το κόστος παραγωγής και τις παραδοχές του ΚΕΦ. 4.2.9, η εξέλιξη του σε τρέχουσες και σε σταθερές (αποπληθωρισμένες) τιμές, την περίοδο 1986-1992 ακολούθησε την παρακάτω πορεία:

4.3.1 Τρέχουσες Τιμές

Η εξέλιξη του κόστους παραγωγής 1 κιλού προϊόντος σε τρέχουσες τιμές, εμφανίζεται στον ΠΙΝΑΚΑ 4.6 και στο ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.7.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.6

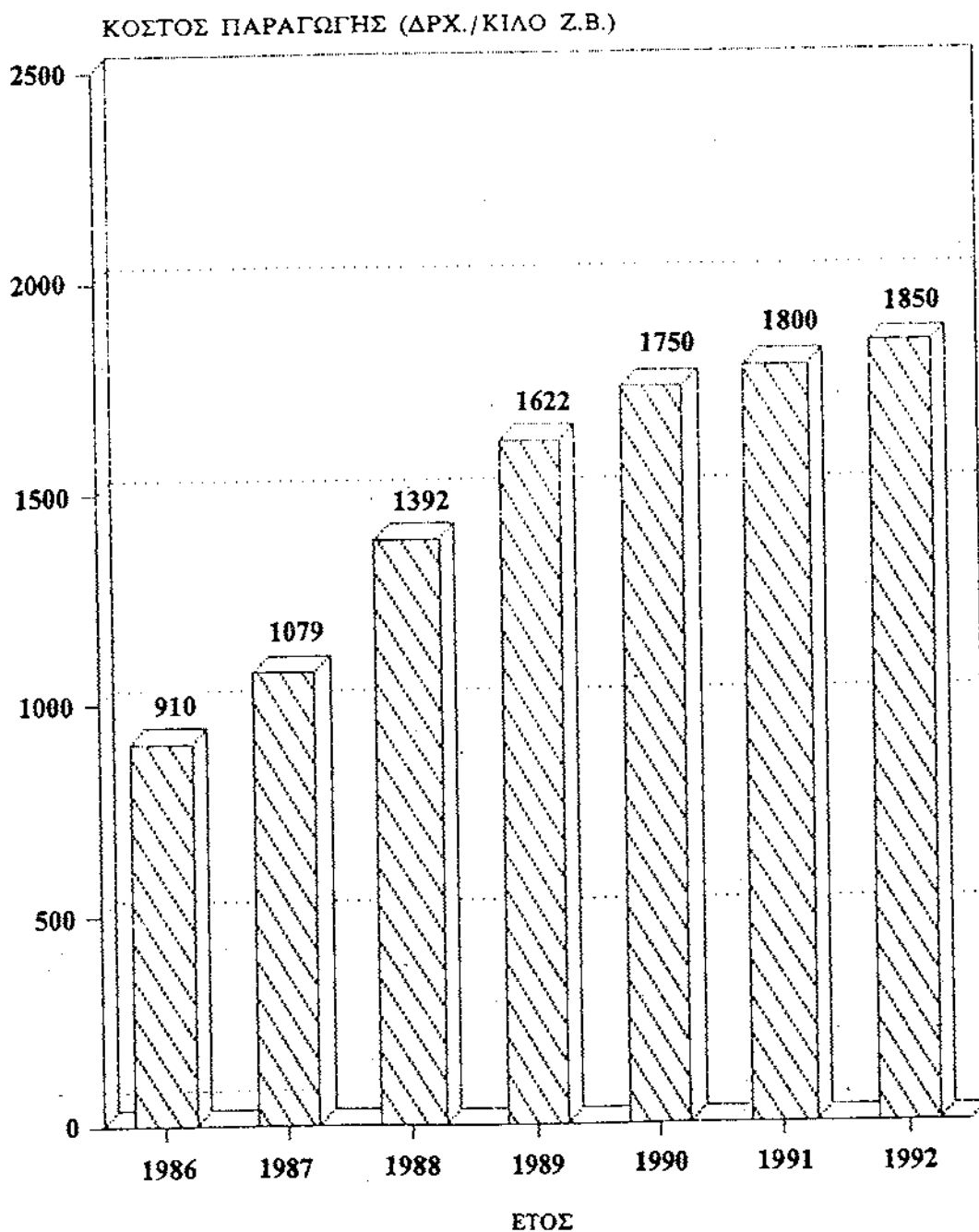
ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ 1986-1992 ΣΕ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΤΙΜΕΣ

ΕΤΟΣ	ΤΙΜΗ (ΔΡΧ)	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ(%)	ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ (%)
1986	910	-	-
1987	1.079	18,6	16,4
1988	1.392	29,0	13,5
1989	1.622	16,5	14,2
1990	1.750	7,9	23,0
1991	1.800	2,9	18,0
1992	1.850	2,8	16,0

Πηγή: ΑΤΕ -ΣΕΘ

Από τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα βλέπουμε ότι το κόστος παραγωγής το 1992 ήταν υπερδιπλάσιο (αύξηση 103,3%) του κόστους του 1986 και η μέση ετήσια αύξηση ήταν της τάξης του 13% έναντι μέσου ετήσιου πληθωρισμού 16,9%.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.7: Διαχρονική εξέλιξη του κόστους παραγωγής σε τρέχουσες τιμές (1986 - 1992).

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ - ΣΕΘ

Αισθητή αύξηση ,αρκετά πάνω από τα επίπεδα του πληθωρισμού, παρατηρείται τα πρώτα χρόνια και μέχρι το 1989 ,ως αποτέλεσμα κυρίως του τριπλασιασμού κατά την ίδια περίοδο, της τιμής των ιχθυοδίων και της κατά 75% αύξησης της τιμής των ιχθυοτροφών (ΚΕΦ 4.2.1 και 4.2.2), δύο παραγόντων που συμμετέχουν κατά 60% στη διαμόρφωση του κόστους παραγωγής.

Από το 1990 και μετά οι ετήσιες αυξήσεις κυμάνθηκαν πολύ κάτω του πληθωρισμού και τείνουν να μηδενισθούν (ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.9) επειδή το ίδιο διάστημα ο μέσος όρος των τιμών των ιχθυοδίων μειώθηκε κατά 19,7% ενώ οι τιμές των ιχθυοτροφών αυξήθηκαν μόνο κατά 21,6%.

4.3.2 Αποπληθωρισμένες τιμές

Επειδή η διαχρονική πορεία της εξέλιξης αποδίδεται καλύτερα σε σταθερές τιμές, αποπληθωρίστηκε το κόστος παραγωγής της περιόδου 1986-1992 με αναγωγή στο έτος βάσης ,1986.

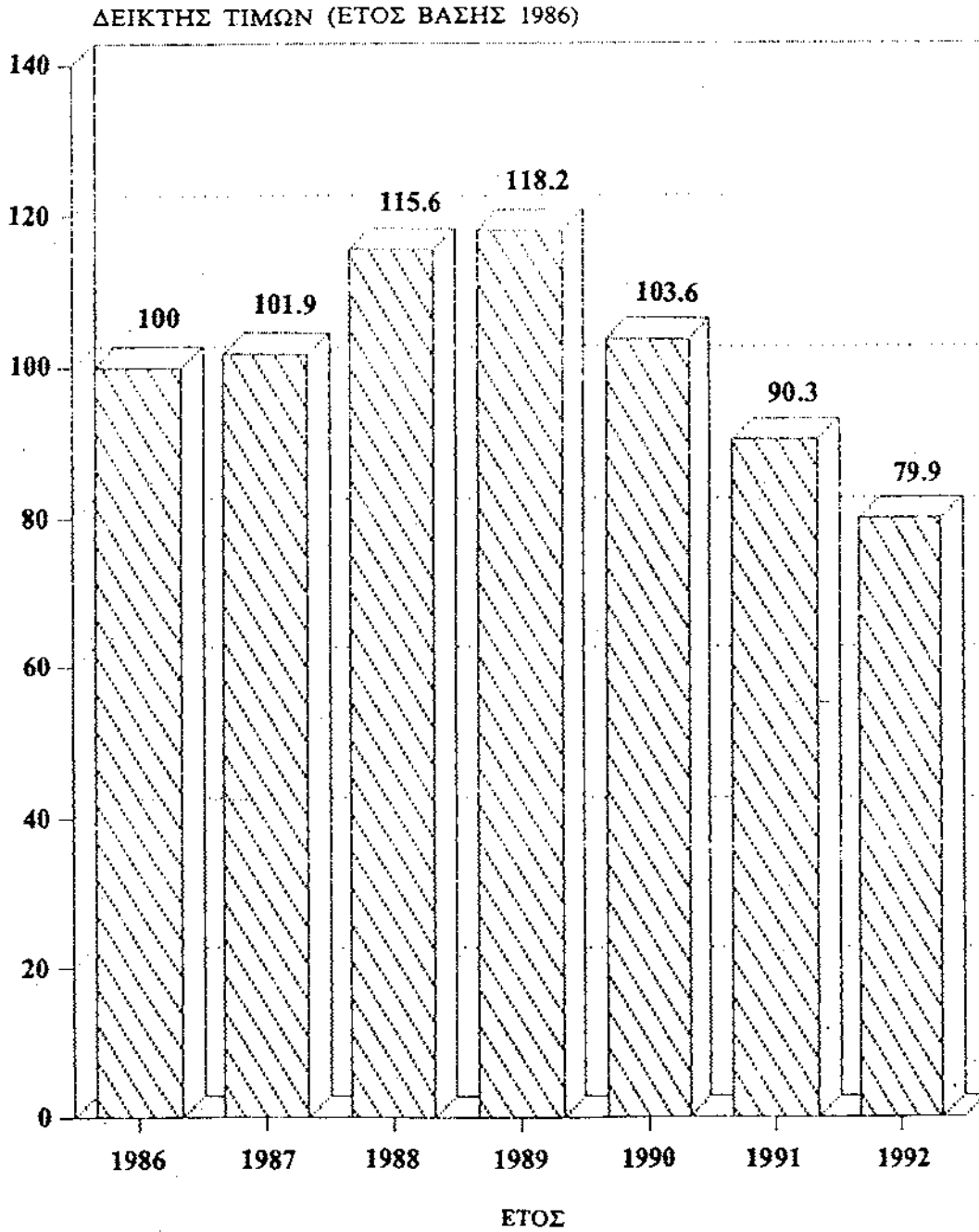
Τα αποτελέσματα εμφανίζονται στον ΠΙΝΑΚΑ 4.7 και απεικονίζονται στο ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.8.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.7
ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ 1986 -1992 ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ

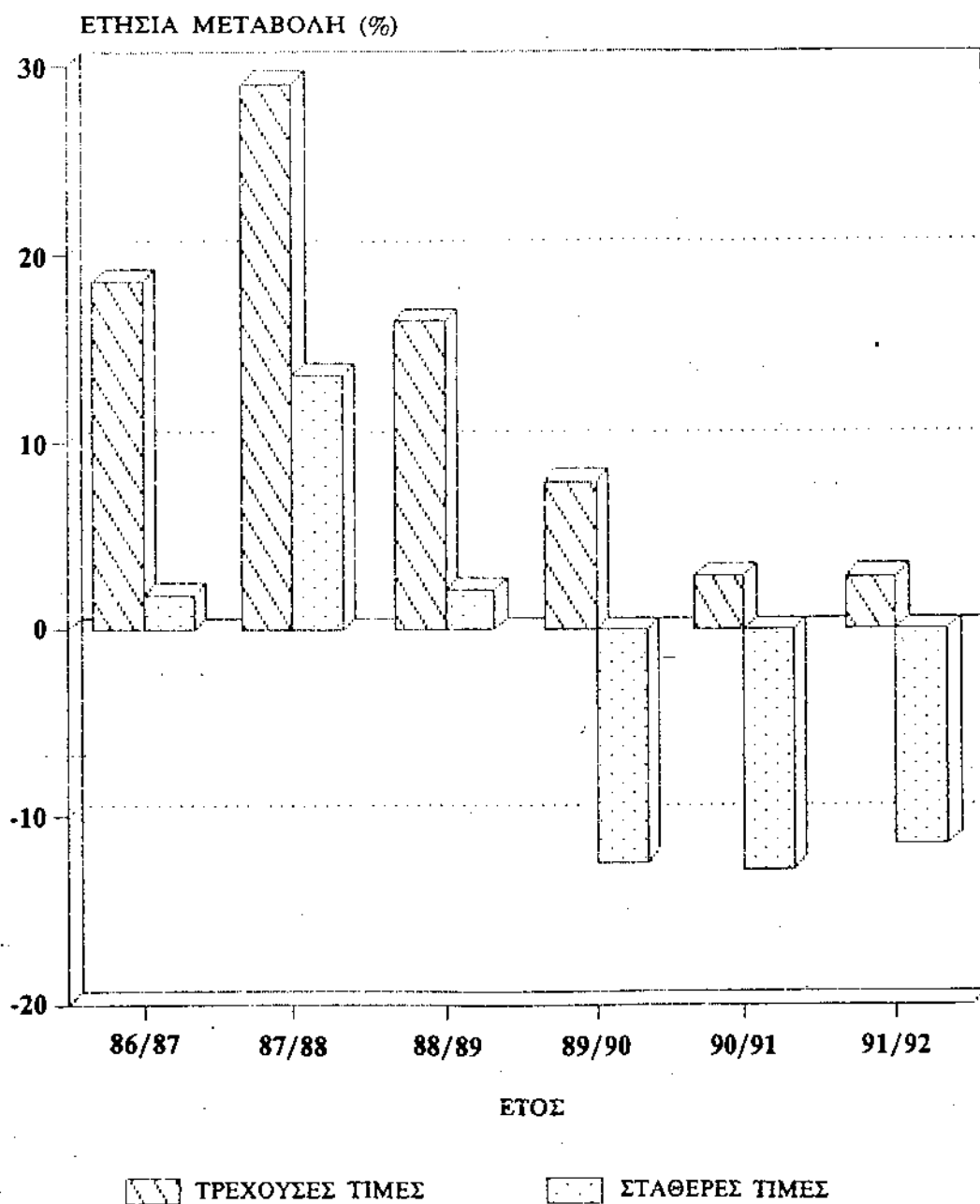
ΕΤΟΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ (%)
1986	100,0	-
1987	101,9	1,9
1988	115,8	13,6
1989	118,2	2,1
1990	103,6	-12,4
1991	90,3	-12,8
1992	79,9	-11,5

Πηγή: ΑΤΕ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.8: Διαχρονική εξέλιξη του κόστους παραγωγής σε σταθερές τιμές (έτος βάσης 1986).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.9: Ετήσιες μεταβολές του κόστους παραγωγής σε τρέχουσες και σταθερές τιμές.

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

Με βάση τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα το κόστος παραγωγής, σε σταθερές τιμές, εμφανίζεται το 1992 μειωμένο κατά 20,1% συγκριτικά - με αυτό του 1986, ως αποτέλεσμα της παρατηρηθείσης την τελευταία τριετία (1990-1992) μείωσής του κατά 12,2% ετησίως περίπου, (ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.9) για τους λόγους που αναφέρθηκαν πιο πάνω (ΚΕΦ. 4.3.1).

4.4. ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΔΙΑΘΕΣΗΣ

4.4.1 Τρέχουσες τιμές

Οι μέσες ετήσιες τιμές διάθεσης από τις μονάδες παραγωγής για κάθε είδος ξεχωριστά (τσιπούρα, λαυράκι) και συνολικά, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΑΤΕ και του ΣΕΘ, παρουσιάζονται στον ΠΙΝΑΚΑ 4.8 και το ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.10.

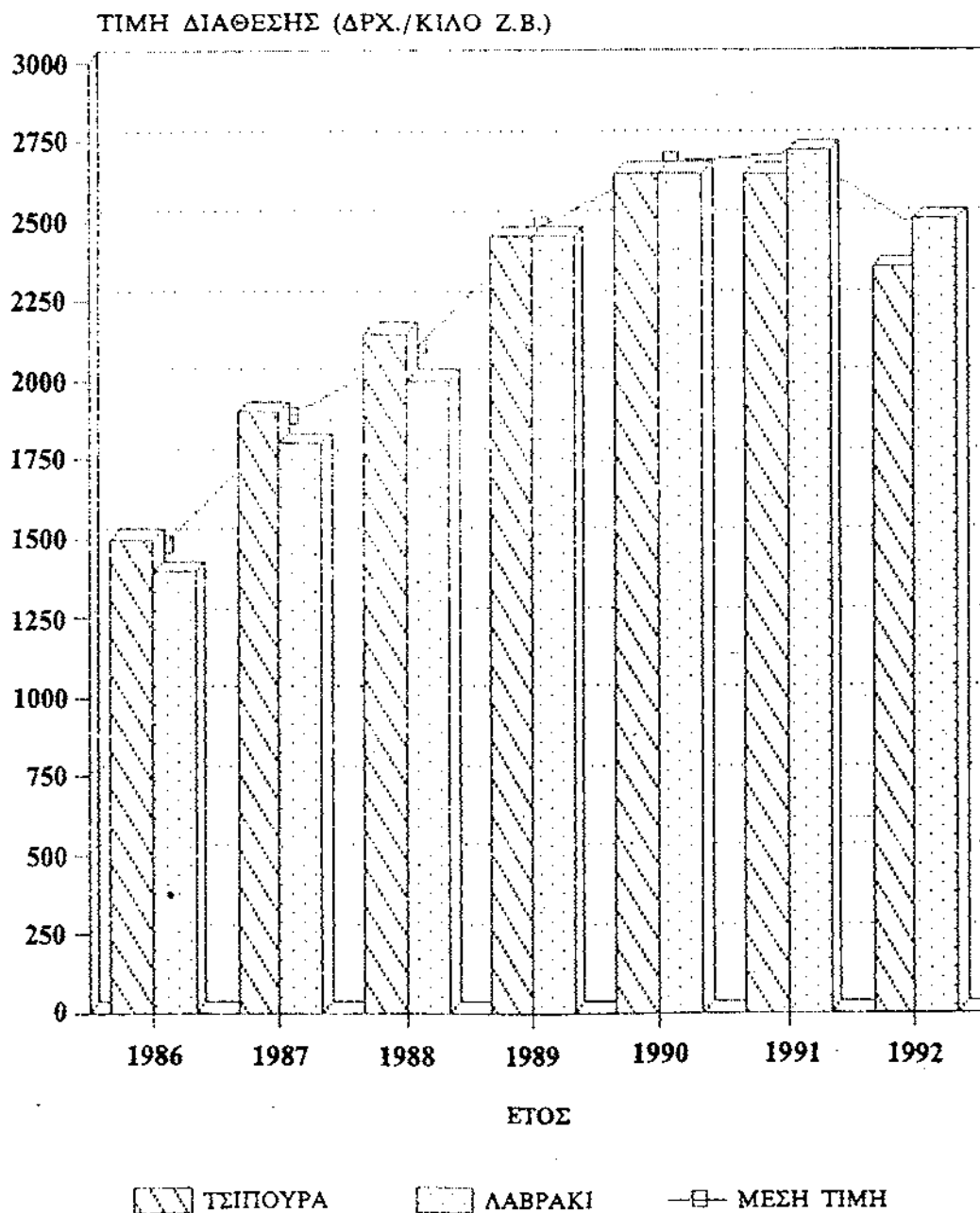
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.8
ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΤΩΝ ΕΥΡΥΑΛΩΝ ΨΑΡΙΩΝ

ΕΤΟΣ	ΤΣΙΠΟΥΡΑ		ΛΑΥΡΑΚΙ		ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ		ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ (%)
	ΤΙΜΗ (ΔΡΥ/ΧΙΛΟ)	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ(%)	ΤΙΜΗ (ΔΡΥ/ΧΙΛΟ)	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ(%)	ΤΙΜΗ (ΔΡΥ/ΧΙΛΟ)	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ(%)	
1986	1.500	-	1.400	-	1.450	-	-
1987	1.900	26,7	1.800	28,6	1.850	27,6	16,4
1988	2.150	13,2	2.000	11,1	2.075	12,2	13,5
1989	2.450	14,0	2.450	22,5	2.450	18,1	14,2
1990	2.650	8,2	2.650	8,2	2.650	8,2	23,0
1991	2.650	0,0	2.718	2,7	2.684	1,3	18,0
1992	2.355	-11,1	2.505	-7,8	2.430	-9,5	15,0

Πηγή: ΑΤΕ - ΣΕΘ

Μέχρι το 1989 η μέση τιμή διάθεσης και των δύο ειδών παρουσίασε σημαντική αύξηση που κάλυψε τα επίπεδα του πληθωρισμού (μέση ετήσια αύξηση 19,3% έναντι μέσου πληθωρισμού 14,7%).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.10: Διαχρονική εξέλιξη της μέσης τιμής διάθεσης σε τρέχουσες τιμές (1986 - 1992).

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

Απο το 1990 όμως και μετά το ποσοστό της ετήσιας αύξησης μειώνεται σημαντικά (ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.13) και φθάνουμε στο 1992 όπου οι τρέχουσες τιμές εμφανίζονται μειωμένες κατά 9,5% σε σχέση με το 1991. Συνολικά, τη χρονική περίοδο 1986-1992 η μέση ετήσια αύξηση της τιμής διάθεσης σε τρέχουσες τιμές, αγγίχθηκε σε 9,7% έναντι μέσου πληθωρισμού 16,9%.

Η εξέλιξη των τιμών διάθεσης για κάθε είδος χωριστά ακολούθησε την ίδια περίπου πορεία, με αυτές του λαυρακιού να είναι χαμηλότερες της τσιπούρας κατά 100-150 δραχ./κιλό μέχρι το 1988.

Στη συνέχεια η εικόνα σταδιακά αντιστρέφεται και το 1992 οι μέσες τιμές του λαυρακιού εμφανίζονται να υπερέχουν κατά 150 δραχ. αυτών της τσιπούρας.

Για τα αμέσως επόμενα χρόνια προβλέπεται ότι η πτώση των τιμών θα συνεχιστεί, πράγμα που επιβεβαιώνεται και από τα πρώτα στοιχεία του 1993. Η τάση αυτή σημαίνει ότι το προϊόν από το 1990 και μετά βρίσκεται υπό συνεχή πίεση με δυσμενή αντίκτυπο στις τιμές διάθεσης.

Όσον αφορά τη διαμόρφωση των τιμών ανάλογα με τις αγορές προορισμού (εσωτερικού και εξωτερικού), διαθέσιμα στοιχεία υπάρχουν μόνο για τα δύο τελευταία χρόνια 1991 και 1992 (ΠΙΝΑΚΑΣ 4.9). Τα στοιχεία αυτά είναι προϊόν μιας λεπτομερούς έρευνας σ'όλες τις μονάδες που ξεκίνησε προ τριετίας και συνεχίζει από τότε η ΑΤΕ.

Από την ανάλυση των στοιχείων του ΠΙΝΑΚΑ 4.9 προκύπτει ότι η μέση τιμή διάθεσης της τσιπούρας στο εξωτερικό και στο εσωτερικό κυμάνθηκε, τόσο το 1991 όσο και το 1992, στα ίδια επίπεδα, ενώ μεταξύ των δύο αυτών ετών υπάρχει μία πτώση της τιμής της τάξης του 11,1% για το 1992.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.9

ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΤΙΜΗΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

ΕΙΔΟΣ	1991	1992
A. ΤΣΙΠΟΥΡΑ		
- Εσωτερικό	2.651,2 ± 256,6	2.357,6 ± 291,4
- Εξωτερικό	2.650,0 ± 159,2	2.351,1 ± 300,8
- Μέση Τιμή	2.650,9 ± 228,2	2.355,3 ± 293,6
B. ΛΑΥΡΑΚΙ		
- Εσωτερικό	2.564,3 ± 276,3	2.495,5 ± 273,7
- Εξωτερικό	2.794,6 ± 183,8	2.509,1 ± 258,2
- Μέση Τιμή	2.718,0 ± 241,9	2.505,4 ± 261,3

Πηγή: ΑΤΕ

Αντίθετα η τιμή του λαυρακιού στο εξωτερικό ενώ το 1991 ήταν μεγαλύτερη της τιμής του εξωτερικού κατά 9% ,το 1992 οι τιμές και στις δύο αγορές ,κυμάνθηκαν στα ίδια περίπου επίπεδα, λόγω της σημαντικής κατά 10,2% πτώσης της τιμής του λαυρακιού στο εξωτερικό έναντι πτώσης μόνο κατά 2,7% στο εσωτερικό ,αποτέλεσμα κυρίως:

- Της αυξημένης παραγωγής του 1992.
- Των μεγάλων ποσοτήτων που προωθήθηκαν στην αγορά τους τελευταίους μήνες του χρόνου (ΚΕΦ. 3.9) με συνέπεια τη μεγάλη πτώση των τιμών που επηρέασε σημαντικά τη μέση ετήσια τιμή στις Ιταλικές αγορές όπου κατευθύνεται το σύνολο σχεδόν των εξαγωγών του λαυρακιού.
- Την υποτίμηση της Ιταλική Αιρέττας.

Όσον αφορά την σύγκριση των τιμών των δύο αυτών ειδών ,το 1991 οι τιμές του λαυρακιού στο εσωτερικό ήταν μικρότερες από αυτές της τσιπούρας κατά 3,3% ενώ στο εξωτερικό μεγαλύτερες κατά 5,4%.Αντίθετα το1992 οι τιμές του λαυρακιού τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό ήταν μεγαλύτερες κατά 5,8% και 6,7% αντίστοιχα.

4.4.2 Μηνιαίες τιμές

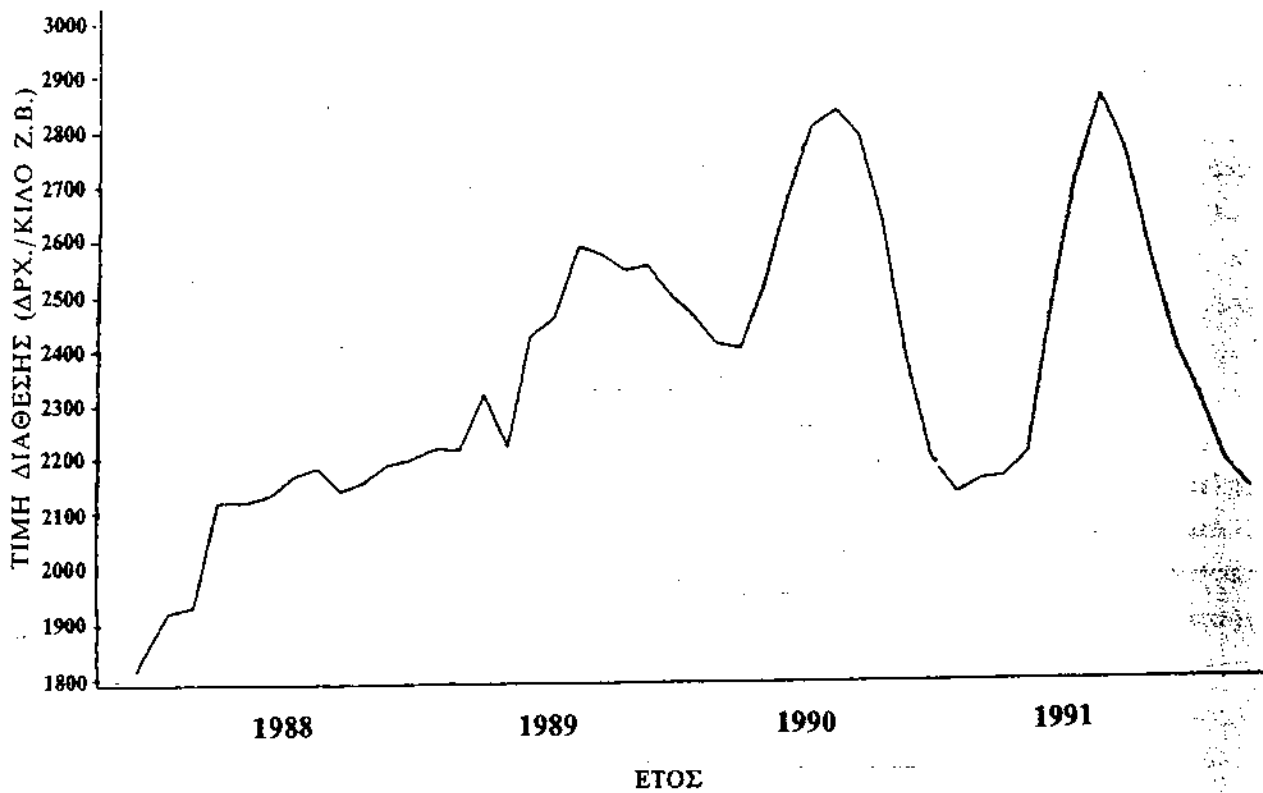
Τα αναλυτικά στοιχεία για τις μηνιαίες τιμές διάθεσης της τσιπούρας προέρχονται από τον Σύνδεσμο Ελληνικών Θαλασσοκαλλιεργειών και καλύπτουν την περίοδο 1.1.1988 μέχρι 31.12.1991.

Από τη μελέτη του ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 4.11 προκύπτει ότι η μηνιαία τιμή διάθεσης μέχρι τα τέλη του 1989 παρουσίασε μιά συνεχή ανοδική πορεία.

Από το 1990 όμως και μετά παρατηρούνται σημαντικές εποχιακές αυξομειώσεις με σταδιακή πτώση των τιμών από το φθινόπωρο μέχρι το τέλος του Χειμώνα και αντίστοιχα αύξηση από την Άνοιξη μέχρι το Καλοκαίρι και ούτω καθ'εξής. Το φαινόμενο αυτό συνεχίζεται μέχρι σήμερα και θα συνεχισθεί και στο μέλλον όσο θα ισχύει η εποχικότητα στη προσφορά και τη ζήτηση.

Επίσης, από το 1991 μέχρι σήμερα, οι εκάστοτε μηνιαίες τιμές διαμορφώνονται κάθε χρόνο σε επίπεδα χαμηλότερα αυτών της προηγούμενης χρονιάς με αποτέλεσμα την παρατηρηθείσα πτώση της μέσης ετήσιας τιμής διάθεσης (ΚΕΦ. 4.4.1, ΠΙΝΑΚΑΣ 4.8).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.11: Εξέλιξη της μέσης μηνιαίας τιμής διάθεσης της τσιπούρας την περίοδο 1988 - 1991 (Στοιχεία Σ.Ε.Θ.).

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ - ΣΕΘ

4.4.3 Αποπληθωρισμένες τιμές

Η πορεία των μέσων ετήσιων τιμών διάθεσης (ΠΙΝΑΚΑΣ 4.8) σε σταθερές (αποπληθωρισμένες) τιμές με αναγωγή στο έτος βάσης 1986 δίνονται στον ΠΙΝΑΚΑ 4.10 και απεικονίζονται γραφικά στο ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.12.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.10

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ-ΜΕΣΩΝ ΤΙΜΩΝ ΔΙΑΘΕΣΗΣ 1986-1992 ΣΕ ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ

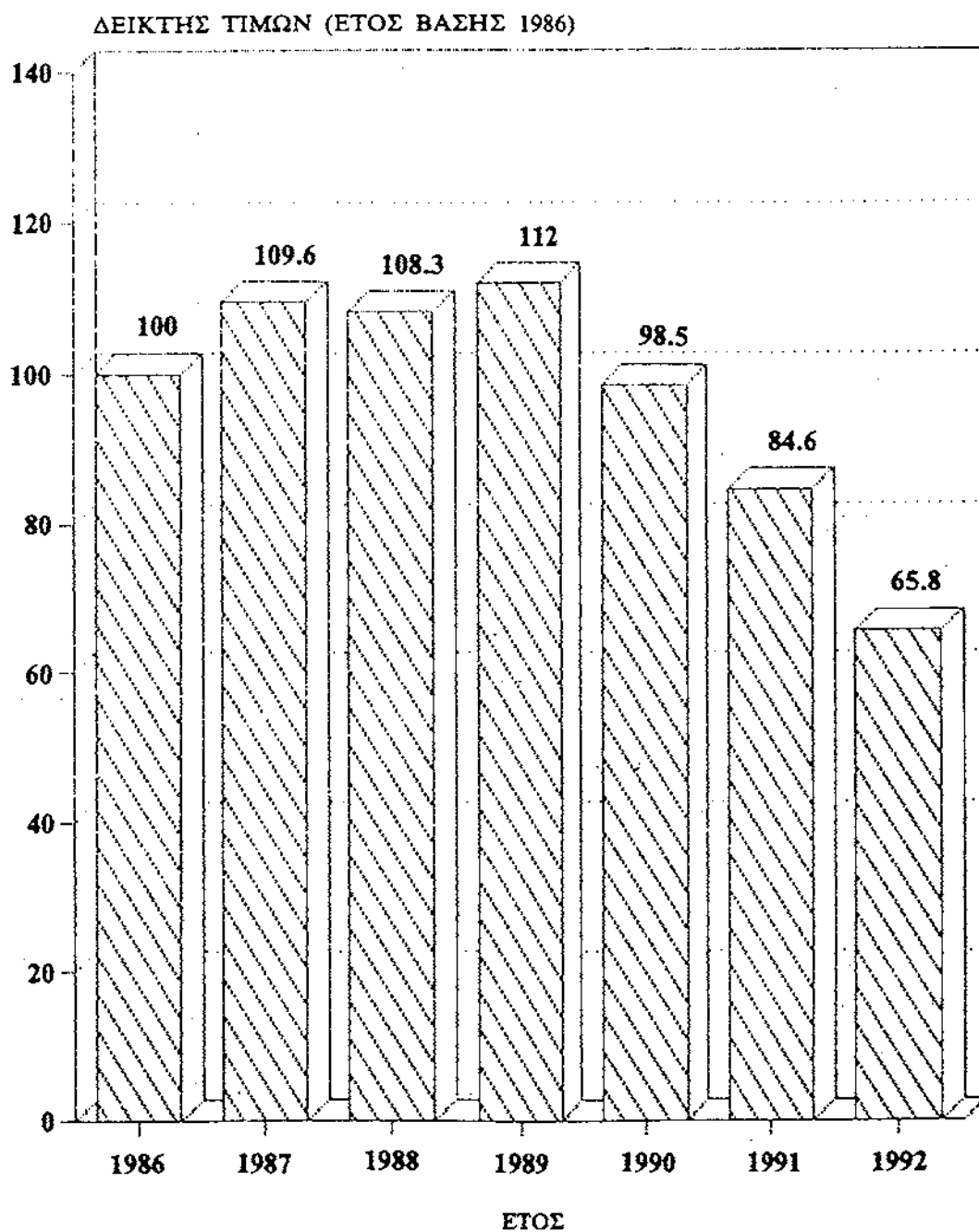
ΕΤΟΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ(%)
1986	100,0	-
1987	109,6	9,6
1988	108,3	-1,2
1989	112,0	3,4
1990	98,5	-12,1
1991	84,6	-14,1
1992	65,8	-22,2

Πηγή: ΑΤΕ

Από τα στοιχεία του παραπάνω ΠΙΝΑΚΑ προκύπτει ότι η μέση τιμή του 1992 αντιπροσώπευε μόνο τα 2/3 αυτής του 1986 ως αποτέλεσμα της πτώσης των τιμών από το 1990 και μετά που κατά μέσο όρο ανήλθε σε 16,1% το χρόνο, ενώ μέχρι το 1989 οι τιμές αυξάνονταν με μέσο ετήσιο ρυθμό 3,9% (ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.13).

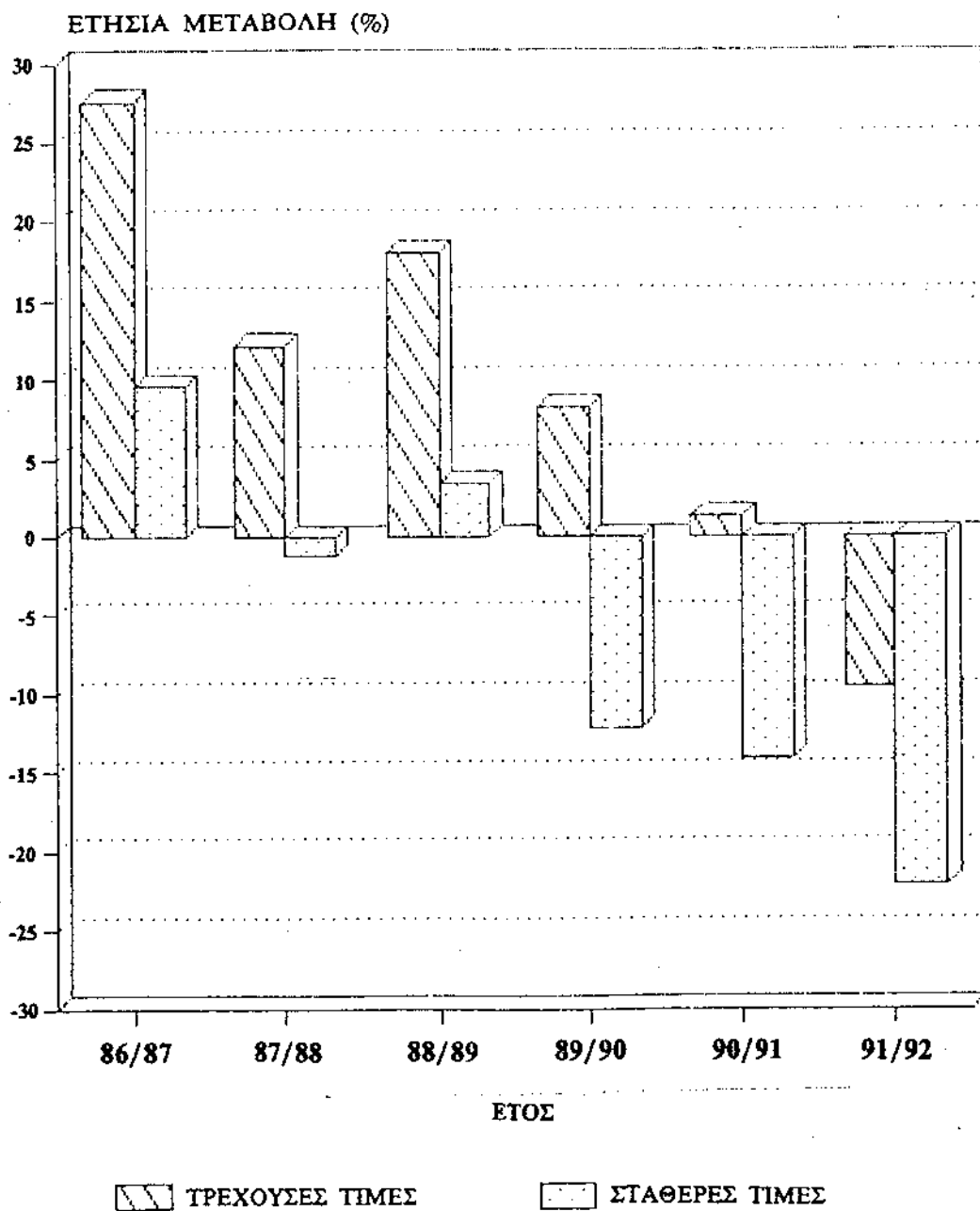
Η πτώση αυτή, όπως αναφέρεται και πιο πάνω (ΚΕΦ. 4.4.1 και 4.4.2) προβλέπεται να συνεχισθεί και στα επόμενα χρόνια με μειωμένο ρυθμό.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.12: Διαχρονική εξέλιξη της μέσης τιμής διάθεσης σε σταθερές τιμές (έτος βάσης 1986).

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.13: Ετήσιες μεταβολές της μέσης τιμής διάθεσης σε τρέχουσες και σταθερές τιμές.

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

4.5 ΠΕΡΙΘΩΡΙΑ ΚΕΡΔΟΥΣ

Από την ανάλυση που προηγήθηκε και τα στοιχεία του κόστους παραγωγής (ΠΙΝΑΚΑΣ 4.6) και των τιμών διάθεσης (ΠΙΝΑΚΑΣ 4.8) η διαχρονική εξέλιξη του περιθωρίου κέρδους σε τρέχουσες τιμές και ως ποσοστό επί των πωλήσεων δίνεται στον ΠΙΝΑΚΑ 4.11 και τα ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ 4.14 και 4.15.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.11
ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ

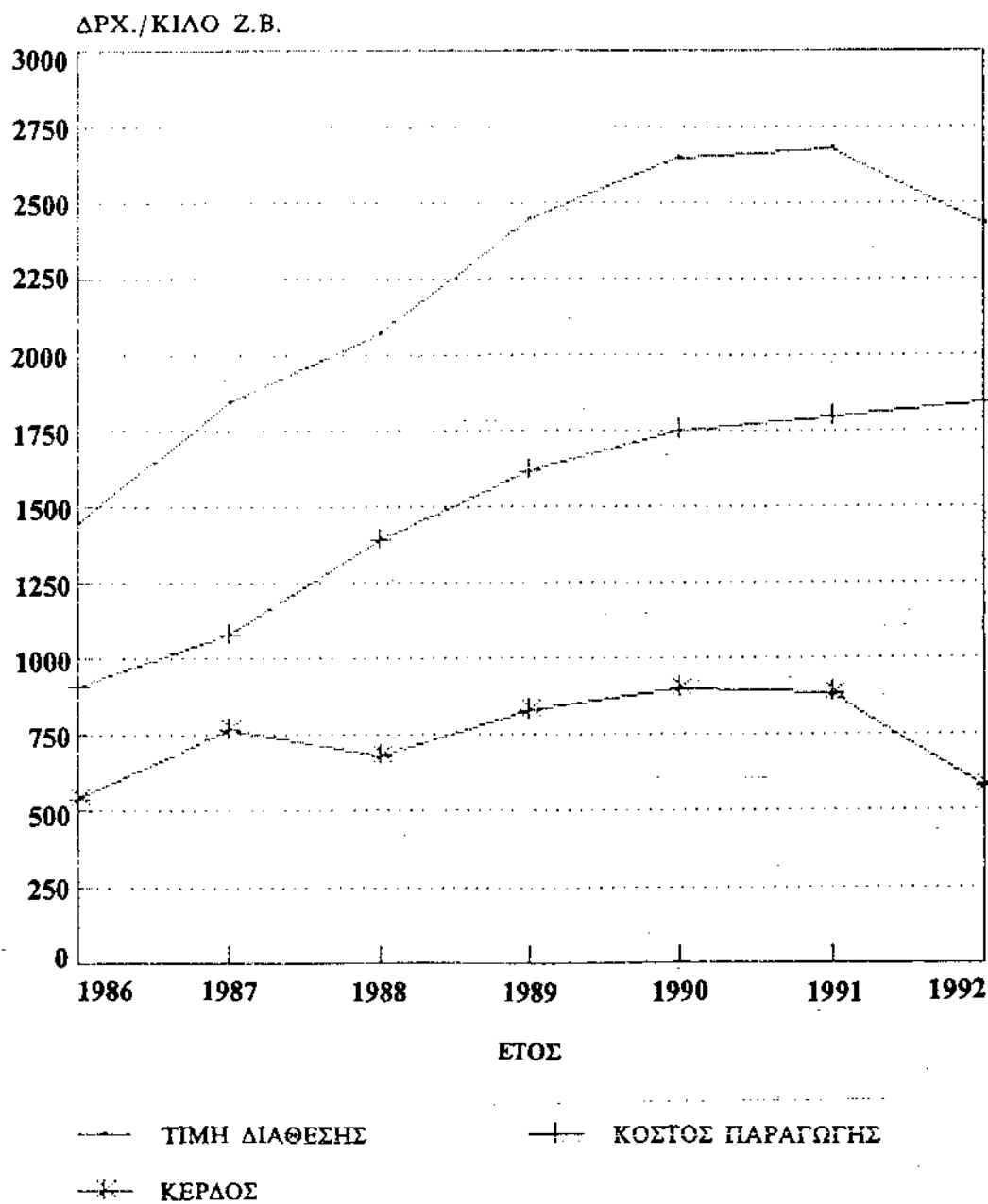
ΕΤΟΣ	ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΚΕΡΔΟΥΣ ΣΕ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΤΙΜΕΣ (ΔΡΧ./ΚΙΛΟ)	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ (%)	ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΣΕ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΤΙΜΕΣ (ΔΡΧ./ΚΙΛΟ)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ (%)
1986	540	-	1.450	37,2
1987	771	42,8	1.850	41,7
1988	683	-11,4	2.075	32,9
1989	828	21,2	2.450	33,8
1990	900	8,7	2.650	33,6
1991	884	-1,8	2.684	32,9
1992	580	-34,4	2.430	23,9

Πηγή: ΑΤΣ

Την περίοδο 1986-1991 παρατηρούμε ότι το περιθώριο κέρδους ως ποσοστό επί της τιμής πώλησης σε τρέχουσες τιμές, μετά την αύξηση που παρουσίασε το 1987, μειώθηκε σημαντικά το 1988 (κατά 11,6% σε σχέση με το 1986) και μέχρι το 1991 παρέμεινε σε σταθερά περίπου επίπεδα.

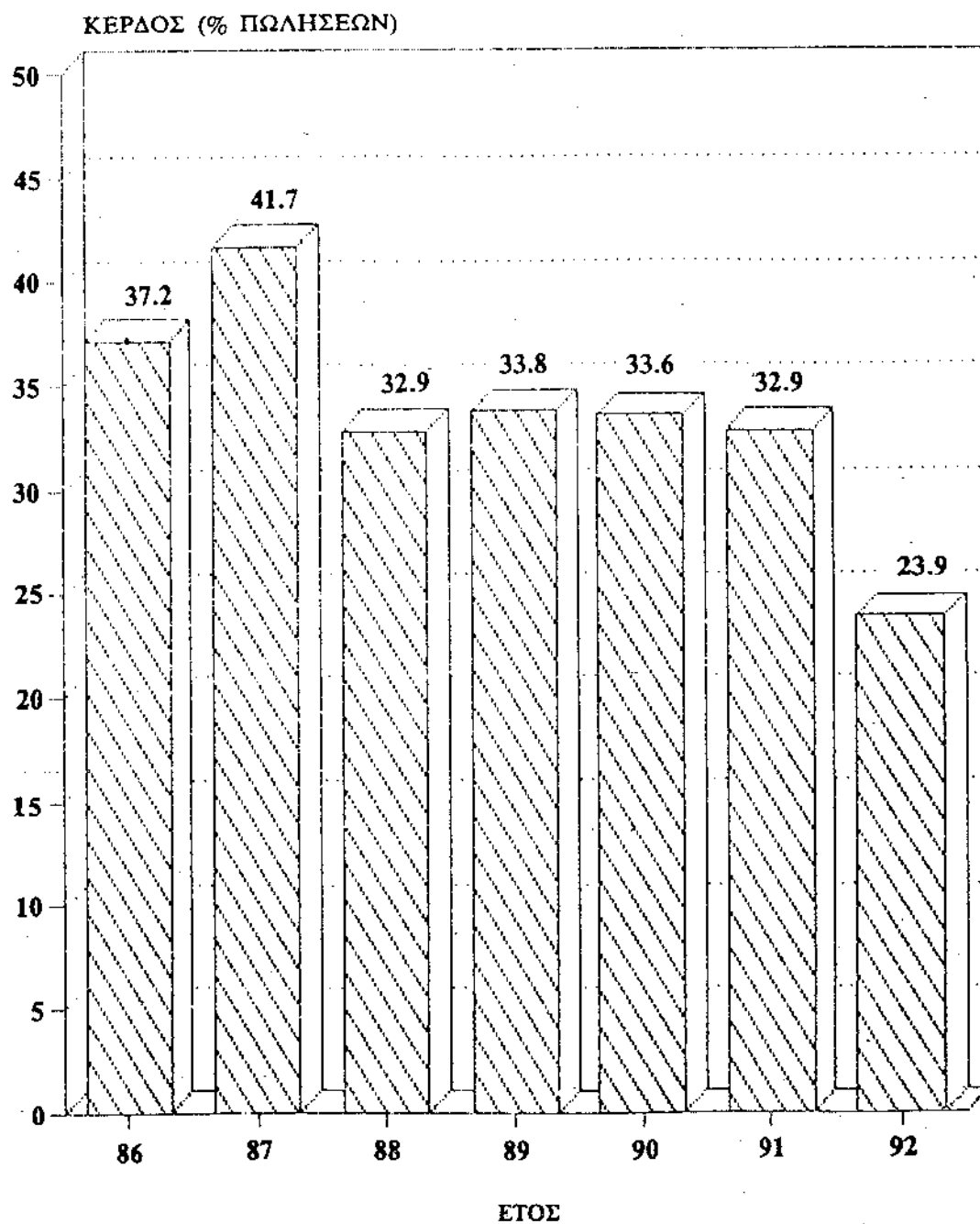
Το 1992 όμως η πτώση ήταν θεαματική και το δραχμικό κέρδος μειώθηκε μέσα σε ένα χρόνο κατά 34,4% ενώ το περιθώριο κέρδους ως ποσοστό επί της τιμής πώλησης, έπεσε στο 23,9%, αποτέλεσμα της μεγάλης πτώσης των τιμών διάθεσης το χρόνο αυτό (ΚΕΦ. 4.4.1, ΠΙΝΑΚΕΣ 4.8 και 4.9).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.14: Διαχρονική εξέλιξη της μέσης τιμής διάθεσης του κόστους παραγωγής και της κερδοφορίας.

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.15: Διαχρονική εξέλιξη περιθωρίου κέρδους ως ποσοστό επί των πωλήσεων (1986 - 1992).

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

Η μεγάλη συμπίεση που έχει υποστεί το καθαρό κέρδος τα τελευταία χρόνια και οι ετήσιες μεταβολές του, φαίνονται καθαρά από την αν-αγωγή του σε σταθερές τιμές με έτος βάσης το 1986. (ΠΙΝΑΚΑΣ 4.12 ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ 4.16 και 4.17).

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.12

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΙΜΩΝ ΔΙΑΘΕΣΗΣ, ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ ΣΕ
ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ (1986-1992)

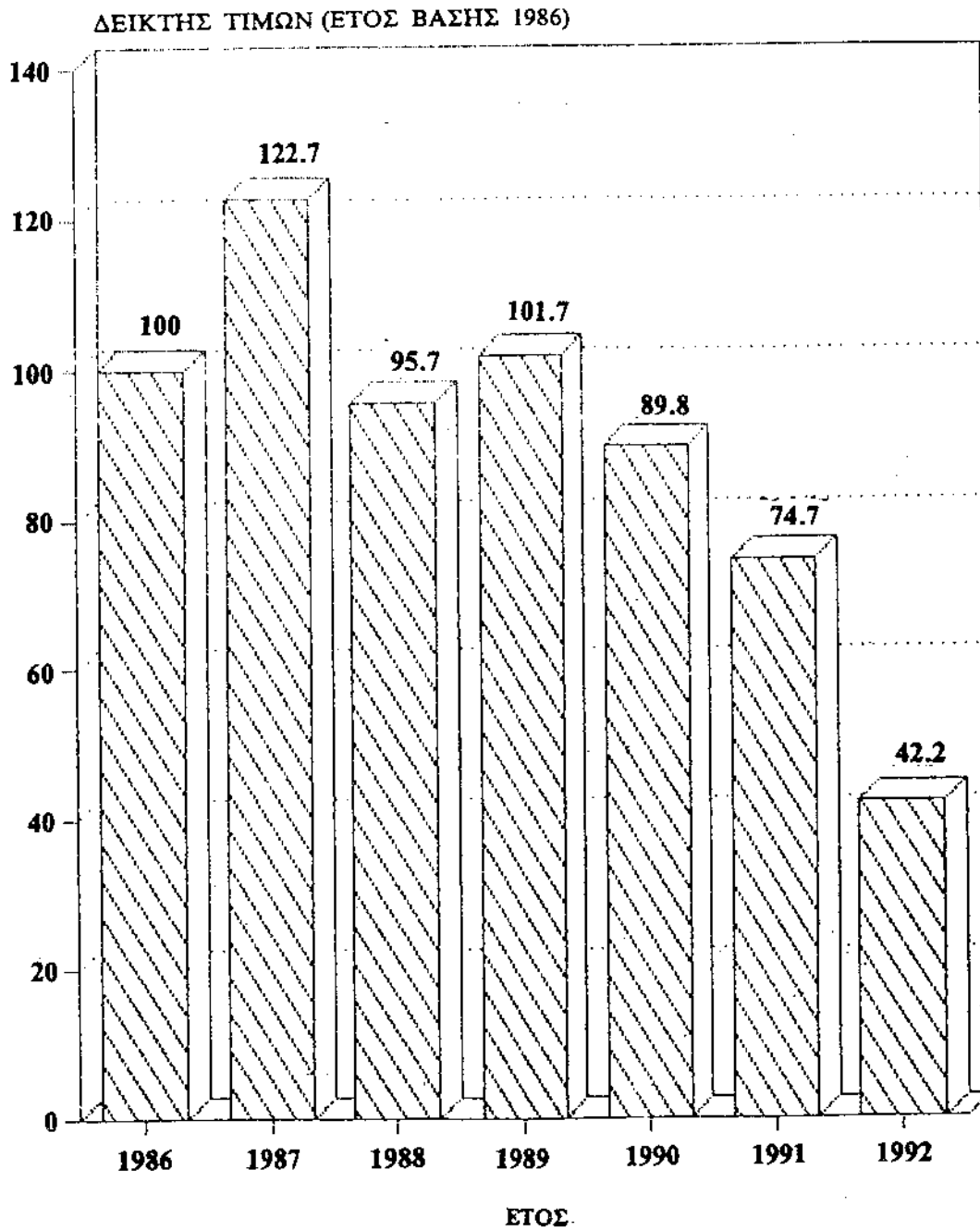
(1 9 8 6 = 1 0 0)				
ΕΤΟΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΚΑΘΑΡΟΥ ΚΕΡΔΟΥΣ (%)
1986	100,0	100,0	100,0	-
1987	109,6	101,9	122,7	22,7
1988	108,3	115,8	95,7	-22,0
1989	112,0	118,2	101,7	6,3
1990	98,5	103,6	89,8	-11,7
1991	84,6	90,3	74,7	-16,8
1992	65,8	79,9	42,2	-43,5

Πηγή: ΑΤΕ

Από τα στοιχεία του παραπάνω πίνακα παρατηρούμε ότι στην περίοδο 1986-1989 ,με εξαίρεση το 1987 ,τα περιθώρια κέρδους σε σταθερές τιμές, παρά τις επιμέρους ετήσιες αυξομειώσεις ,παρέμειναν σχεδόν σταθερά.

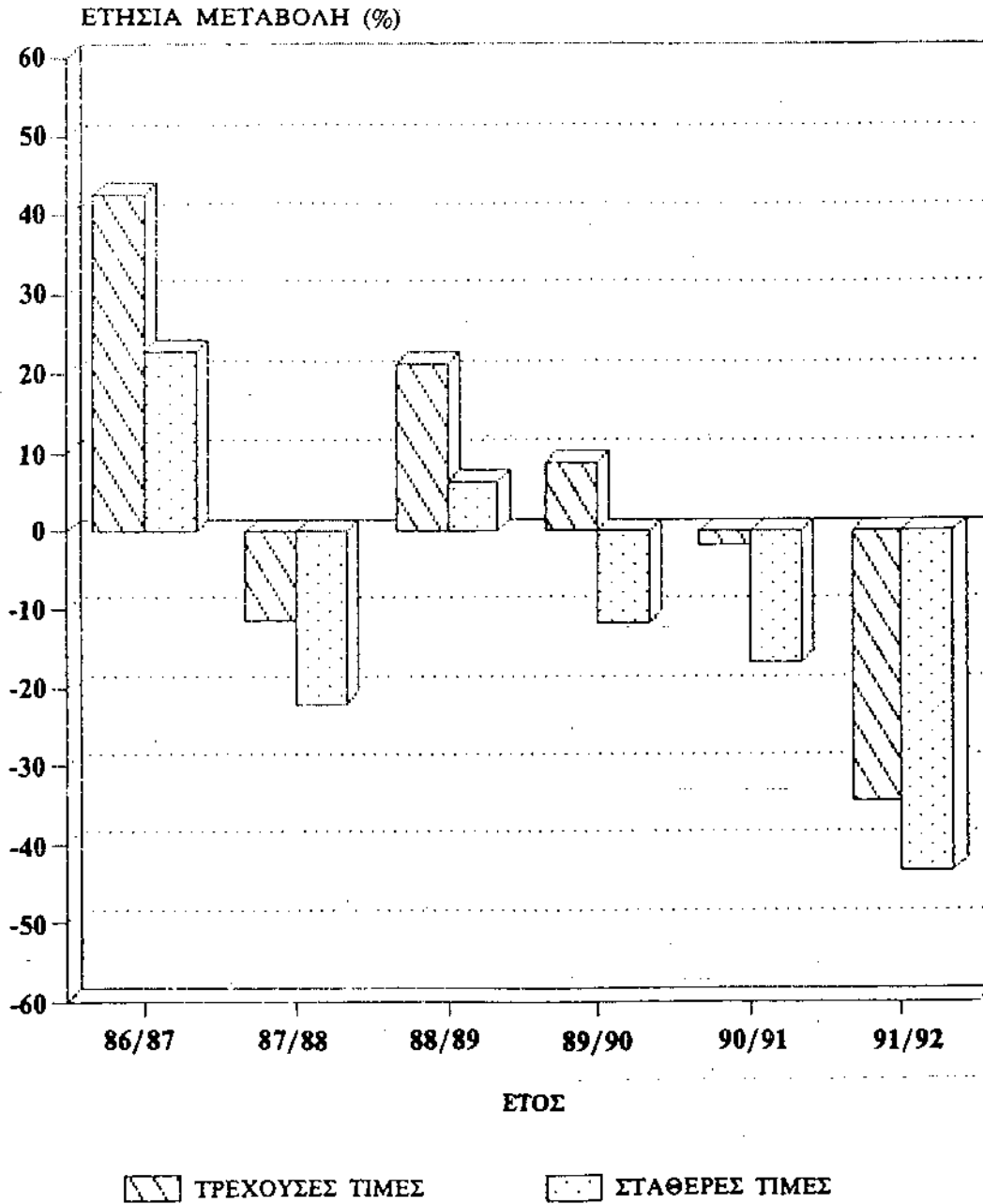
Ομως από το 1990 και μετά τα περιθώρια κέρδους ,μειώνονται συνεχώς με αποτέλεσμα το 1992 να εμφανίζονται μειωμένα κατά 57,8% και 58,5% σε σχέση με αυτά του 1986 και του 1989 αντίστοιχα.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.16: Διαχρονική εξέλιξη του περιθωρίου κέρδους σε σταθερές τιμές (έτος βάσης 1986).

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.17: Ετήσιες μεταβολές του περιθωρίου κέρδους σε τρέχουσες και σταθερές τιμές.

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

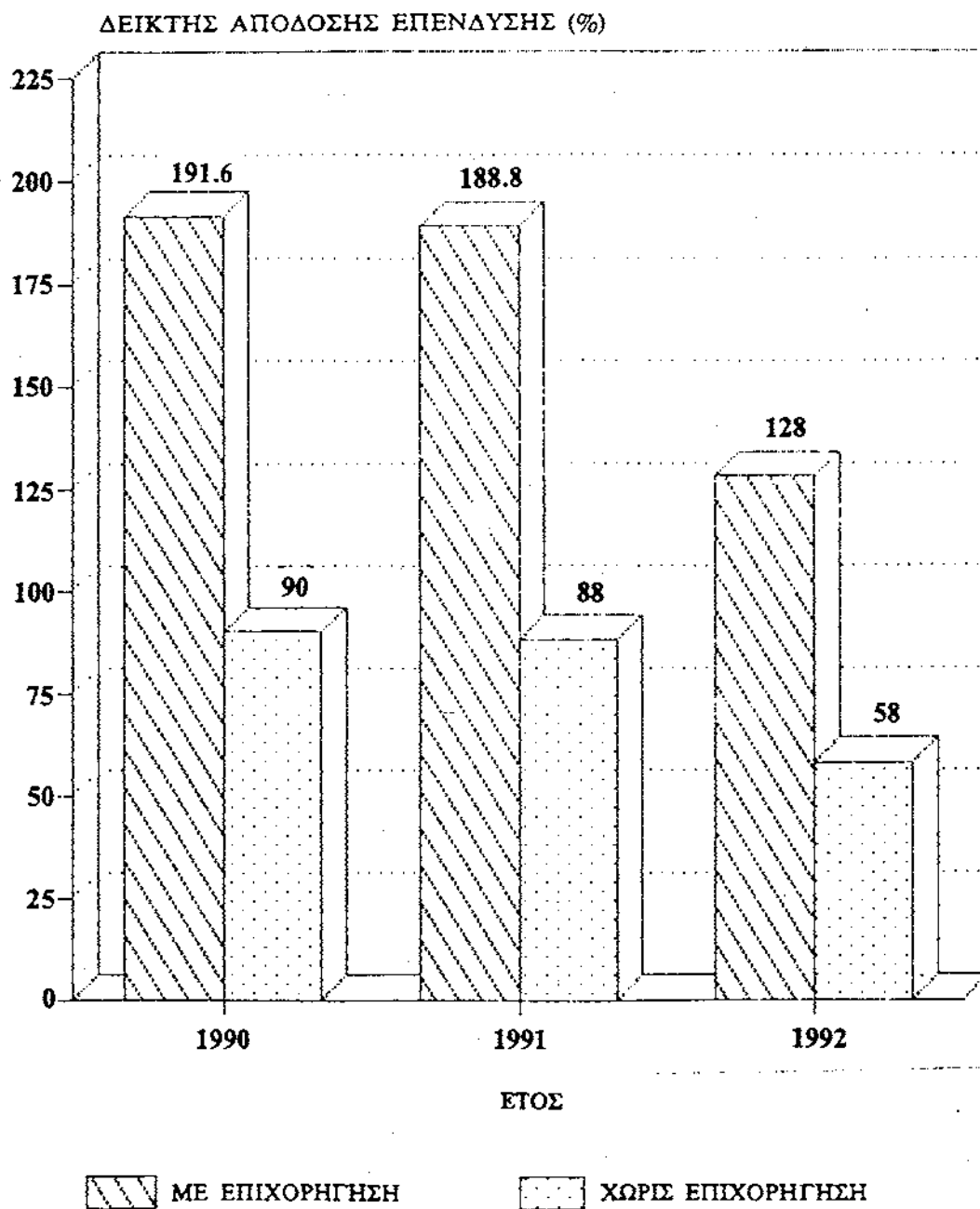
Η πτώση των τιμών διάθεσης και η μεγάλη συμπίεση των περιθωρίων κέρδους την τελευταία τριετία (1990-1992), είχαν ως αποτέλεσμα :

α. Τη σημαντική μείωση του Δείκτη Αποδοτικότητας της Επένδυσης (Δ.Α.Ε). Ο Δ.Α.Ε. μιας μέσης μονάδας ετήσιας δυναμικότητας 100 τόννων , χωρίς να υπολογισθούν οι επιχορηγήσεις , από 90% το 1990 έπεσε στο 58% το 1992 (ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.18). Παρά τη σημαντική όμως αυτή μείωση , ο Δ.Α.Ε. των μονάδων καλλιέργειας ευρύαλων φαριών εξακολουθεί να είναι πολύ υψηλός , υπερδιπλάσιος από οποιοδήποτε άλλο κλάδο της ζωικής παραγωγής.

β. Την αύξηση του Νεκρού Σημείου (Ν.Σ.) από 34,4% το 1990 σε 48,3% το 1992 (ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.19).

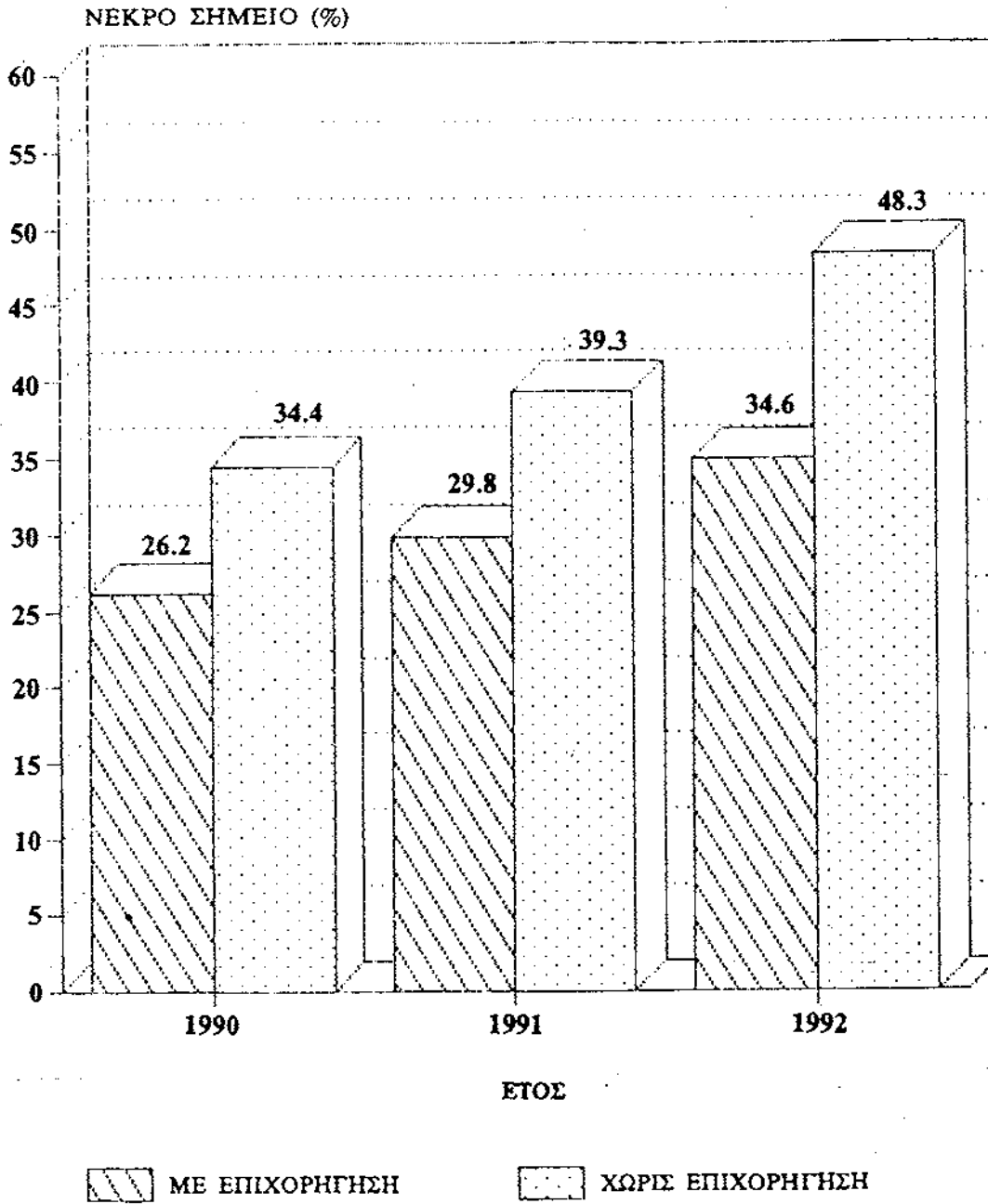
Παρά την αύξηση , το νεκρό σημείο εξακολουθεί να είναι χαμηλό διασφαλίζοντας την οικονομική βιωσιμότητα των μονάδων ακόμη και στην περίπτωση που επιτευχθεί παραγωγή ίση με το 50% της δυναμικότητάς τους. Αν μάλιστα υπολογισθούν και οι επιχορηγήσεις των Αναπτυξιακών Νόμων και Κανονισμών, το Ν.Σ. μειώνεται ακόμη πιο πολύ και φθάνει μόλις το 35%.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.18: ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ.

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.19: ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ ΣΗΜΕΙΟΥ.

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΕΜΠΟΡΙΑ - ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΕΥΡΥΑΛΩΝ ΨΑΡΙΩΝ

5. ΕΜΠΟΡΙΑ-ΔΙΑΚΙΝΗΣΗ ΕΥΡΥΑΛΩΝ ΨΑΡΙΩΝ

5.1 ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΩΝ ΕΥΡΥΑΛΩΝ ΨΑΡΙΩΝ

5.1.1 Γενικά

Προσφορά ενός προϊόντος σε μία αγορά καλούμε τις διάφορες ποσότητες, τις οποίες οι παραγωγοί μπορούν και είναι διατεθειμένοι να διαθέσουν στην αγορά σε ορισμένες τιμές και σε μια ορισμένη μονάδα του χρόνου, ενώ οι λοιποί πλην της τιμής παράγοντες παραγωγής και διάθεσης του προϊόντος παραμένουν σταθεροί.

Από αυτό συνάγεται ότι η προσφορά είναι μια αντιστοιχία τιμών και ποσοτήτων προϊόντος σε ορισμένη αγορά.

Η προσφορά εκφράζει τη σχέση που συνδέει τη σχετική τιμή του προϊόντος με την προσφερόμενη ποσότητα αυτού σε δεδομένη τεχνολογία. Προέρχεται δε αυτή από τη συνάρτηση παραγωγής με την προϋπόθεση ότι επικρατούν συνθήκες ισορροπίας της τέλει ανταγωνιστικής επιχείρησης. Αυτό σημαίνει ότι ο παραγωγός συμπεριφέρεται ορθολογικά και επιδιώκει τη μεγιστοποίηση του κέρδους της επιχείρησης ή την ελαχιστοποίηση της ζημίας. Θα πρέπει δηλαδή ο παραγωγός να παράγει και να προσφέρει τόση ποσότητα ώστε τα έσοδα που απολαμβάνει με την τιμή εκείνη που επικρατεί στην αγορά να είναι τουλάχιστον ίσα με το κόστος παραγωγής.

5.1.2. Παράγοντες που επηρεάζουν την προσφορά

Από τον ορισμό της προσφοράς προκύπτει ότι οι προσφερόμενες ποσότητες ενός προϊόντος σε μία αγορά είναι συνάρτηση των δυνατοτήτων και των επιθυμιών των παραγωγών για την παραγωγή των προϊόντων. Και οι μεν δυνατότητες να παράγουν, εξαρτώνται από τη συνάρτηση παραγωγής και τα διάφορα θεσμικά μέτρα, οι δε επιθυμίες να διαθέσουν το προϊόν στις διάφορες τιμές, εξαρτώνται από το εάν ικανοποιείται η βασική επιδίωξη να μεγιστοποιείται το εισόδημα τους.

Με την προϋπόθεση ,ότι γίνεται ορθολογική κατανομή των συντελεστών παραγωγής ,είναι προφανές ότι η εκπλήρωση της επιθυμίας για "μεγιστοποίηση των εσόδων εξαρτάται από την τιμή του προϊόντος αυτού ,τις τιμές των ομοειδών προϊόντων και του κόστους παραγωγής του προϊόντος.

Η προσφερόμενη ποσότητα ψαριών από τους παραγωγούς είναι συνάρτηση των εξής παραγόντων:

- Της τιμής των ψαριών.
- Των τιμών των ανταγωνιστικών προϊόντων.
- Του κόστους παραγωγής των ψαριών.
- Της εφαρμοζόμενης τεχνολογίας.
- Των υφιστάμενων θεσμικών μέτρων.

5.1.3. Θεωρητική διερεύνηση της προσφοράς.

Η θεωρητική ανάλυση των διακυμάνσεων της προσφοράς των αγροτικών προϊόντων έχει επιχειρηθεί να αναλυθεί πολλές φορές με το θεώρημα του ισοτού της αράχνης που αποτελεί τη στατική ανάλυση της προσφοράς ,σύμφωνα με την οποία υποτίθεται ότι οι παραγωγοί αποφασίζουν για το ύψος της προσφερόμενης ποσότητας ενός προϊόντος με βάση την τιμή της αγοράς της προηγούμενης περιόδου.Οι βασικές υποθέσεις (αντικειμενικοί παράγοντες) του θεωρήματος είναι:

- Η ύπαρξη πλήρους ανταγωνισμού στην αγορά του προϊόντος.
- Οι προσδοκίες των παραγωγών ότι η τιμή κατά την τρέχουσα περίοδο θα είναι ανάλογη εκείνης που ίσχυε και την προηγούμενη περίοδο.
- Η καμπύλη προσφοράς βραχυχρόνια ,είναι πλήρως ανελαστική.
- Η έλλειψη αποθεμάτων του προϊόντος από την προηγούμενη περίοδο.

Στους υποκειμενικούς παράγοντες περιλαμβάνονται η ανεπαρκής γνώση , η αβεβαιότητα στις προσδοκίες και η επιδίωξη μη χρηματικών σκοπών από τους παραγωγούς.

Υπάρχουν επίσης και δυναμικά υποδείγματα προσφοράς αγροτικών προϊόντων που αποτελούν σημαντική βελτίωση σε σύγκριση με τα στατικά υποδείγματα που προυποθέτουν τέλεια ανταγωνιστική αγορά. Ένα τέτοιο δυναμικό υπόδειγμα είναι αυτό του NERLOVE.

Απ' όσα εκτέθηκαν παραπάνω προκύπτει ότι η μελέτη του οικονομετρικού υποδείγματος της προσφοράς είναι εξειδικευμένο αντικείμενο και στην περίπτωση των ευρύαλων φαριών η έλλειψη βάθους στοιχείων αποτελεί περιοριστικό παράγοντα, προκειμένου να επιχειρηθεί οποιαδήποτε προσέγγιση.

5.2 ΖΗΤΗΣΗ ΕΥΡΥΑΛΩΝ ΨΑΡΙΩΝ

5.2.1. Γενικά

Ζήτηση ενός προϊόντος καλούμε τις διάφορες ποσότητες του προϊόντος που αντιστοιχούν σε διάφορες τιμές αυτού και που επιθυμούν αλλά και μπορούν να αγοράσουν σε ορισμένη χρονική περίοδο οι καταναλωτές μιας αγοράς, των λοιπών, πλην της τιμής του προϊόντος, συνθηκών της αγοράς θεωρούμενων σταθερών.

Οι ζητούμενες ποσότητες του προϊόντος είναι το άθροισμα των ζητούμενων ποσοτήτων από τον κάθε καταναλωτή στις διάφορες τιμές του προϊόντος.

Η ζήτηση ευρύαλων φαριών στην Ελληνική και στη διεθνή αγορά εξαρτάται από διάφορους προσδιοριστικούς παράγοντες, ο κυριότερος των οποίων είναι η τιμή του προϊόντος. Άλλοι προσδιοριστικοί παράγοντες που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη ως μεταβλητές στη συνάρτηση της ζήτησης είναι οι εξής:

- Το Καθαρό Εθνικό Εισόδημα.
- Ο πληθυσμός.
- Οι τιμές των ανταγωνιστικών προϊόντων.

θα πρέπει να τονιστεί η σημασία που έχουν για τη ζήτηση των ευρύ-αλων φαρμάκων, οι προτιμήσεις των καταναλωτών οι οποίες επηρεάζονται κάθε φορά από τις επικρατούσες τάσεις (υγιεινή διατροφή κ.λ.π και που συμβάλουν στην κατά κεφαλή αύξηση ή και μείωση της κατανάλωσης του προϊόντος. Βέβαια αυτό έχει σχέση με την οικονομική ανάπτυξη και το εισόδημα των καταναλωτών. Αν το εισόδημα των καταναλωτών είναι χαμηλότερο οι προτιμήσεις τους θα στραφούν σε φάρμακα φθηνότερα και επομένως η ζήτηση για τα ευρύαλα φάρμακα που είναι ακριβότερα, θα είναι μειωμένη. Αν το εισόδημα είναι υψηλό, όπως συμβαίνει στις ανεπτυγμένες χώρες, τότε η ζήτηση ακριβών προϊόντων είναι αυξημένη. Η έκφραση των προτιμήσεων των καταναλωτών είναι αυξημένη. Η έκφραση των προτιμήσεων των καταναλωτών είναι δύσκολη και στην περίπτωση μας δε θα χρησιμοποιηθεί τέτοια μεταβλητή παρά το γεγονός ότι σε μελέτες ζήτησης χρησιμοποιείται η μεταβλητή χρόνος για τις προτιμήσεις των καταναλωτών.

Θεωρούμε ότι στα πλαίσια της μελέτης αυτής θα πρέπει να ληφθεί υπόψη στο υπόδειγμα της συνάρτησης της ζήτησης μόνο η τιμή του προϊόντος. Η διερεύνηση των υπολοίπων μεταβλητών στο υπόδειγμα της συνάρτησης της ζήτησης θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο εξειδικευμένης μελέτης της ζήτησης του προϊόντος που εκφεύγει των πλαισίων της παρούσας εργασίας.

5.2.2. Καμπύλη Ζήτησης

Η καμπύλη ζήτησης είναι η διαγραμματική απεικόνιση της αντιστοίχιας τιμών και ζητούμενων ποσοτήτων του προϊόντος, που σύμφωνα με την οικονομική θεωρία έχει αρνητική κλίση.

Σύμφωνα με τον ορισμό της ζήτησης, εάν οι άλλοι προσδιοριστικοί παράγοντες, εκτός της τιμής ενός προϊόντος, θεωρηθούν σταθεροί, σε δεδομένη χρονική στιγμή θα έχουμε και στην περίπτωση μας

Η καμπύλη ζήτησης ενός προϊόντος μπορεί να μελετηθεί και εκτιμηθεί σε δύο διαφορετικές αγορές:

α) Στην αγορά καταναλωτή, οπότε αναφερόμαστε σε ζητούμενες ποσότητες κατανάλωσης και τιμές λιανικής πώλησης, που υπεισέρχον-

α) γίνεται κατά την εκτίμηση της συνάρτησης ζήτησης.

β) Στην αγορά χονδρέμπορου - παραγωγού (at farm gate), οπότε αναφερόμαστε σε ζητούμενες ποσότητες και τιμές, που υπεισέρχονται κατά την εκτίμηση της συνάρτησης ζήτησης.

Η πιο πάνω έρευνα καλύπτει τη δεύτερη περίπτωση.

Για την εκτίμηση της συνάρτησης ζήτησης και τη χάραξη της καμπύλης, χρησιμοποιήθηκε παλινδρόμηση μεταξύ των μεταβλητών D =ποσότητες φαριών και P =τιμές (ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.1). Τα διαθέσιμα στοιχεία αφορούν περίοδο 7 ετών (1986-1992) και αναφέρονται σε σταθερές αποπληθωρισμένες τιμές με βάση το έτος 1986 και στις αντίστοιχες ποσότητες πωληθέντων φαριών.

Η εξίσωση που συνδέει την ποσότητα με τις τιμές είναι:

$$D=11243,73 - 7,00032 P$$

D = ζητούμενη ποσότητα ως ετήσια συνολική κατανάλωση

P = τιμές του προϊόντος

$$R^2=0,91$$

$$a= 11243,73$$

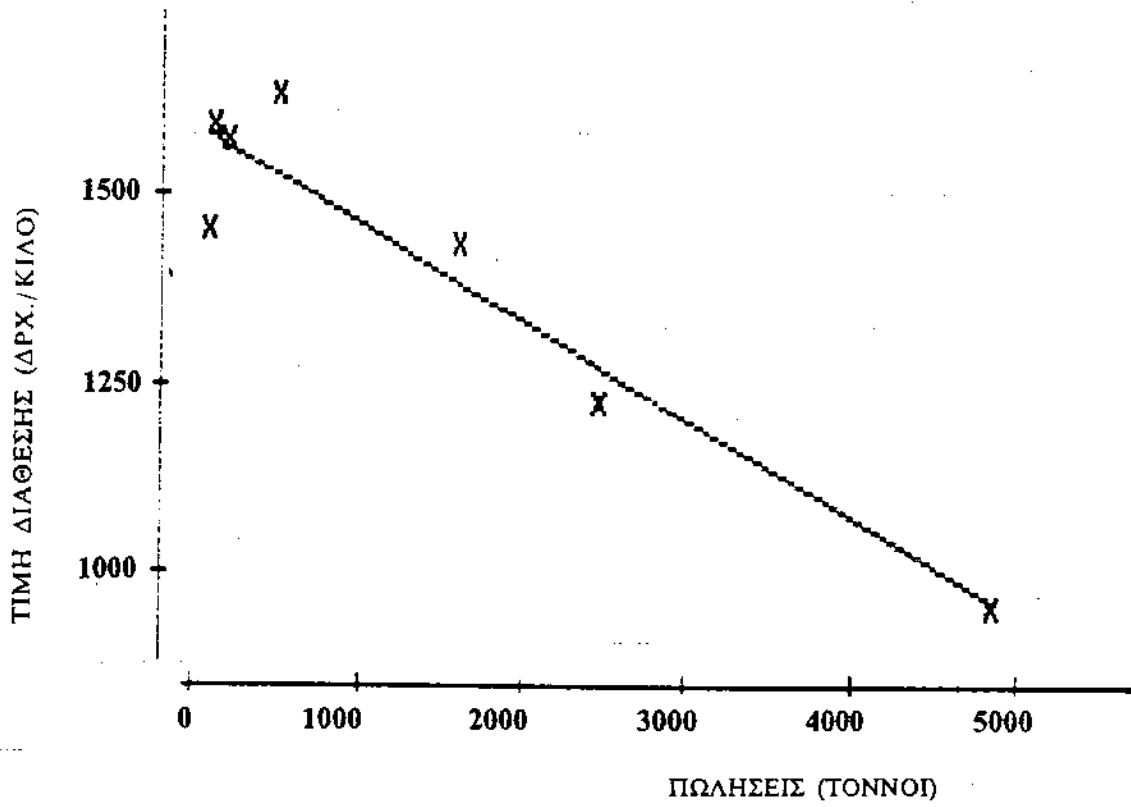
$$b= -7,00032$$

$$Df= 5$$

Από τα παραπάνω στοιχεία διαφαίνεται ότι:

- Υπάρχει αρνητική συσχέτιση μεταξύ τιμών και προϊόντος όπως αναμενόταν.
- Ο συντελεστής προσδιορισμού R^2 , ο οποίος μας δείχνει την αναλογία ή το ποσοστό μεταβλητότητας της εξαρτημένης μεταβλητής (ζητούμενη ποσότητα) που ερμηνεύεται από τη γραμμή παλινδρόμησης του δείγματος ή με άλλα λόγια του πόσο καλό είναι το δείγμα που έχουμε εκτιμήσει, είναι υψηλός (κοντά στο 1).
- Τα πρόσημα της συνάρτησης είναι σύμφωνα με την οικονομική θεωρία που προβλέπει αρνητικούς συντελεστές για την μεταβλητή της τιμής του προϊόντος και θετικούς για τους συντελεστές των μεταβλητών των τιμών των υποκατάστατων του προϊόντος και του εισοδήματος.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.1: Καμπύλη συσχέτισης μεταξύ των πωλήσεων (D) και των τιμών διάθεσης (P) σε σταθερές τιμές του 1986.

5.2.3. Ελαστικότητα της Ζήτησης

Η γνώση της ελαστικότητας της ζήτησης για ένα προϊόν αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο της πολιτείας ή άλλων φορέων για την άσκηση της αγροτικής τους πολιτικής για το προϊόν αυτό, γιατί σχετίζεται με την ευαισθησία μεταβολής της ζητούμενης ποσότητας του προϊόντος στις μεταβολές των τιμών και εκφράζεται από τη σχέση :

$$ED = \frac{\% \text{ μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας}}{\% \text{ μεταβολή στην τιμή του προϊόντος}}$$

Η αρνητική τιμή της ελαστικότητας ζήτησης καλείται **συντελεστής ελαστικότητας**, είναι καθαρός αριθμός (αρνητικός) και παριστάνεται με ή χωρίς πρόσημο. Ο συντελεστής αυτός μας δείχνει την ποσοστιαία (%) μεταβολή της ζητούμενης ποσότητας όταν η τιμή του προϊόντος μεταβάλλεται κατά 1%, ενώ οι άλλοι παράγοντες παραμένου αμετάβλητοι (CETERIS PARIBUS).

Η αλγεβρική διατύπωση της ελαστικότητας ζήτησης ενός σημείου είναι η εξής:

$$ED = \frac{(Dx)}{D(Dx)} \times \frac{Px}{Dx}$$

Επειδή το μέγεθος $Px:Dx$ μεταβάλλεται κατά μήκος μιας ευθύγραμμης καμπύλης ζήτησης η ελαστικότητα της ζήτησης ενός προϊόντος δεν είναι σταθερός αριθμός. Κατά συνέπεια για τον προσδιορισμό της ελαστικότητας της ζήτησης πρέπει να προσδιορίζονται τα Dx και τα Px στα οποία αναφέρεται.

Στην πράξη η ελαστικότητα υπολογίζεται στο σημείο των μέσων (Μέση ελαστικότητα).

Η μέση ελαστικότητα της ζήτησης των ευρύαλων φαριών ως προς τιμή δίνεται από τη σχέση:

$$\bar{E}_D = B_1 \times \frac{P}{D} = -7,005$$

$$B_1 = -7,00032$$

$$\bar{P} = 1406,31$$

$$\bar{D} = 1405,32$$

Η μέση ελαστικότητα της ζήτησης βρέθηκε να είναι μεγαλύτερη της μονάδας, δηλ. η ζήτηση της αγοράς είναι ελαστική που σημαίνει ότι η ποσοστιαία μεταβολή (%) της ζητούμενης ποσότητας ήταν κατά 7 φορές μεγαλύτερη σε σχέση με την ποσοστιαία (%) μεταβολή της τιμής παραγωγού (δρχ./χλγρ.) του προϊόντος για την εξεταζόμενη περίοδο 1986-1992.

Η τιμή όμως αυτή δεν είναι αντιπροσωπευτική της σημερινής τάσης του κλάδου όσον αφορά την ελαστικότητα ζήτησης για τους εξής λόγους:

- Το δείγμα αναφέρεται σε μικρή σειρά ετών (7).
- Τα ακραία όρια της μεταβλητής D (ποσότητα) παρουσιάζουν μεγάλη διακύμανση (89 τόννοι το 1986, 4845 τόννοι το 1992).

Είναι επομένως αναγκαίο να εξετασθεί η στιγμιαία ελαστικότητα ή η ελαστικότητα του σημείου τουλάχιστον για τα τελευταία χρόνια, η οποία έχει ως εξής:

$$E_D (1989) = - 22,7$$

$$E_D (1990) = - 6,2$$

$$E_D (1991) = - 3,5$$

$$E_D (1992) = - 1,4$$

Παρατηρείται επομένως εξαιρετικά υψηλή ελαστικότητα της ζήτησης μέχρι το 1989 , και έκτοτε τάση μείωσης μέχρι την τιμή $E^D_f = -1,4$ (1992).

Αυτό ενισχύει την επικρατούσα άποψη ότι τα ψάρια αυτά λόγω της υψηλής τιμής διάθεσής τους δεν αποτελούσαν προϊόν ευρείας κατανάλωσης αλλά μάλλον προϊόν πολυτελείας. Ήδη το προϊόν τείνει να χαρακτηριστεί ως τυπικό αγροτικό προϊόν με χαμηλή ελαστικότητα ζήτησης που , όπως είναι γνωστό , είναι ένα από τα τυπικά χαρακτηριστικά των αγροτικών προϊόντων από οικονομική άποψη.

Η άποψη αυτή ενισχύεται και από την πρόβλεψη για το 1993 όπου για παραγωγή 7000 τον. και μέση τιμή διάθεσης 2200 δραχ/χλγρ. σε τρέχουσες τιμές ή 800 δραχ/χλγρ. σε αποληθωρισμένες τιμές του έτους 1986 η ελαστικότητα ζήτησης διαμορφώνεται σε $E^D (1993) = -0,8$ που σημαίνει ότι για μείωση της τιμής του προϊόντος κατά 1% , αναμένεται αύξηση της κατανάλωσης του κατά 0,8%.

Τα ιδιαίτερα αυτά χαρακτηριστικά σε συνδυασμό με την αντιμετώπιση κινδύνων και αβεβαιότητας κατά την παραγωγική διαδικασία , την έλλειψη προς το παρόν νέων ειδών εκτρεφόμενων ψαριών ευρείας κατανάλωσης και τις γενικότερες συνθήκες της αγοράς , τείνουν να απομυθοποιήσουν τον κλάδο , από το καθεστώς προσδοκίας μεγάλων κερδοφοριών και να τον καθιέρωσουν ως ένα τυπικό αγροτικό κλάδο.

5.3 ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Η διάθεση των ψαριών στην εσωτερική αγορά άρχισε να προβληματίζει τους παραγωγούς την τελευταία τριετία , ως αποτέλεσμα της αύξησης της προσφοράς του προϊόντος , που άρχισε να πιέζει την αγορά και να δημιουργεί πρόβλημα πτώσης των τιμών, όπως άλλωστε φαίνεται στο ΚΕΦ. 4.4.

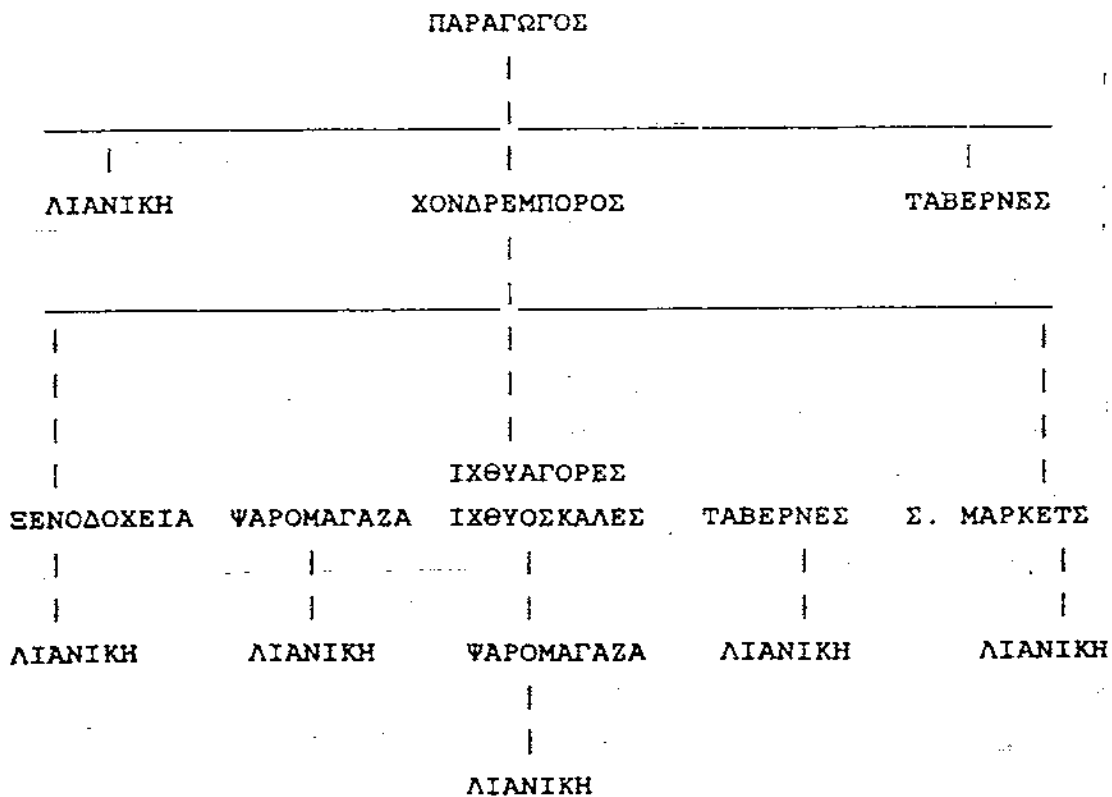
Η διακίνηση των ψαριών συνδέεται άμεσα με ορισμένες παραμέτρους όπως , η ελαχιστοποίηση του χρόνου διάθεσης λόγω της φύσης του προϊόντος και οι συνθήκες διακίνησης στις ιχθυόσκαλες και στις ιχθυαγορές , που αφορούν άλλωστε και όλα τα αλιευτικά προϊόντα.

Η αγορά δραστηριοποιείται κύρια από τη δύση μέχρι την ανατολή του ηλίου και κατά συνέπεια τα ψάρια θα πρέπει να έχουν αποσταλεί στο κατάστημα του χονδρέμπορου από το προηγούμενο βράδυ, προκειμένου να πωληθούν την επόμενη μέρα.

Μέχρι σήμερα το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής διακινείται από μικρό αριθμό χονδρεμπόρων που είναι εγκατεστημένοι στις ιχθυόσκαλες και τις ιχθυαγορές. Μικρότερες ποσότητες διακινούνται απ'ευθείας και από τους παραγωγούς σε ταβέρνες, πολυκαταστήματα, ξενοδοχεία, κ.λ.π.

Συνοπτικά η διαδικασία διακίνησης ψαριών φαίνεται στην παρακάτω διαγραμματική απεικόνιση.

ΚΑΝΑΛΙΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΨΑΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Γενικότερα διαπιστώνεται ότι η διαδικασία της αγοράς των φαριών των ιχθυοκαλλιεργειών ακολουθεί σε γενικές γραμμές εκείνων της αγοράς των παραδοσιακών αλιευτικών προϊόντων. Κατά συνέπεια τα πλεονεκτήματα της ελεγχόμενης παραγωγής και της ορθής διαχείρισης του προϊόντος (εγγυημένη νωπότητα, συσκευασία, τυποποίηση μεγέθους φαριών, σήμα ποιότητας μελλοντικά) δεν είναι δυνατόν να αξιοποιηθούν κατάλληλα και να οδηγήσουν εύκολα στην αύξηση της ζήτησης και στη διαμόρφωση ικανοποιητικής τιμής του προϊόντος.

Παράλληλα δεν υπάρχουν αξιόπιστα στοιχεία αγοράς των παραδοσιακών αλιευτικών προϊόντων, προκειμένου να αξιοποιηθεί εμπορικά και το υπάρχον πλαίσιο διακίνησης σε όφελος των προϊόντων των υδατοκαλλιεργειών.

Παρακάτω παρατίθενται στοιχεία διακίνησης νωπών φαριών στην Ιταλία που αφορούν την κατανομή των πωλήσεων (σημεία πώλησης)

1. Παντοπωλεία	: 1,4%
2. Πολυκαταστήματα (Σούπερ-Υπερ-Μάρκετς)	: 11,3%
3. Ιχθυοπωλεία	: 31,6%
4. Ιχθυαγορές	: 12,5%
5. Λαϊκές εβδομαδιαίες αγορές	: 39,1%
6. Αγορά από τον παραγωγό	: 2,0%
7. Ερασιτεχνική αλιεία	: 2,1%

Από τα παραπάνω στοιχεία διαφαίνεται ότι ποσοστό 11,3% των διακινούμενων φαριών στη γειτονική χώρα διακινείται μέσω των πολυκαταστημάτων. Αντίστοιχα στοιχεία για την Ελληνική Αγορά δεν υπάρχουν. Σύμφωνα όμως με εκτιμήσεις μας το αντίστοιχο ποσοστό δεν πρέπει να ξεπερνάει το 2-3%. Παρά όμως την σημαντική διείσδυση στην αγορά της Ιταλίας των πολυκαταστημάτων, το μεγαλύτερο μέρος της διακίνησης των αλιευμάτων γίνεται από τα ιχθυοπωλεία, τις ιχθυαγορές και τις λαϊκές αγορές γεγονός που υποδηλώνει την προσωπική σχέση εμπιστοσύνης που κυριαρχεί μεταξύ πωλητών και καταναλωτών.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται επίσης στοιχεία που αναφέρονται στον αριθμό των σημείων πώλησης μέσω πολυκαταστημάτων για το 1991 στην Ιταλία.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΗΜΕΙΩΝ ΠΩΛΗΣΗΣ ΨΑΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

	1991	1995 (Πρόβλεψη)
ΣΟΥΠΕΡ-ΜΑΡΚΕΤΣ 800-1000 m ²	950	1900
ΣΟΥΠΕΡ-ΜΑΡΚΕΤΣ > 1000 m ²	600	950
ΥΠΕΡΜΑΡΚΕΤΣ	95	140

Πηγή: Nielsen 1992

Και από τα στοιχεία αυτά τεκμηριώνεται ανοδική τάση, όσον αφορά το μερίδιο συμμετοχής των πολυκαταστημάτων στην αγορά του φρέσκου ψαριού.

Στο κεφάλαιο αυτό θα πρέπει επίσης να επισημανθούν και ορισμένα προβλήματα που αναφέρονται στην παραγωγική διαδικασία, τη διαχείριση και τον εκσυγχρονισμό των μονάδων όπως:

- Η έλλειψη συντονισμού της εποχής τοποθέτησης των ιχθυοδίων για πάχυνση και χρονικού προγραμματισμού των πωλήσεων της μονάδας.
- Η έλλειψη ποιοτικών προδιαγραφών (ομοιομορφία, μέσα βάρη, διαλογές, σκελετικές παραμορφώσεις).
- Η έλλειψη δυνατότητας συνεχούς ανεφοδιασμού της αγοράς.
- Οι συνθήκες εκτροφής (αλλαγές δίχτυων, ιχθυοφορτήσεις, διατροφή, έλεγχος περιβάλλοντος, κ.λ.π.).
- Η έλλειψη συσκευαστηρίων και λοιπών πλαισιωτικών εγκαταστάσεων.

Η αλματώδης αύξηση της προσφοράς χωρίς ανάλογη αύξηση της ζήτησης, όπως τεκμηριώθηκε αναλυτικά σε προηγούμενα κεφάλαια της μελέτης αυτής, οδηγεί σε σημαντική πτώση των τιμών με όλα τα δυσμενή για τον κλάδο αποτελέσματα (ΚΕΦ. 4.4).

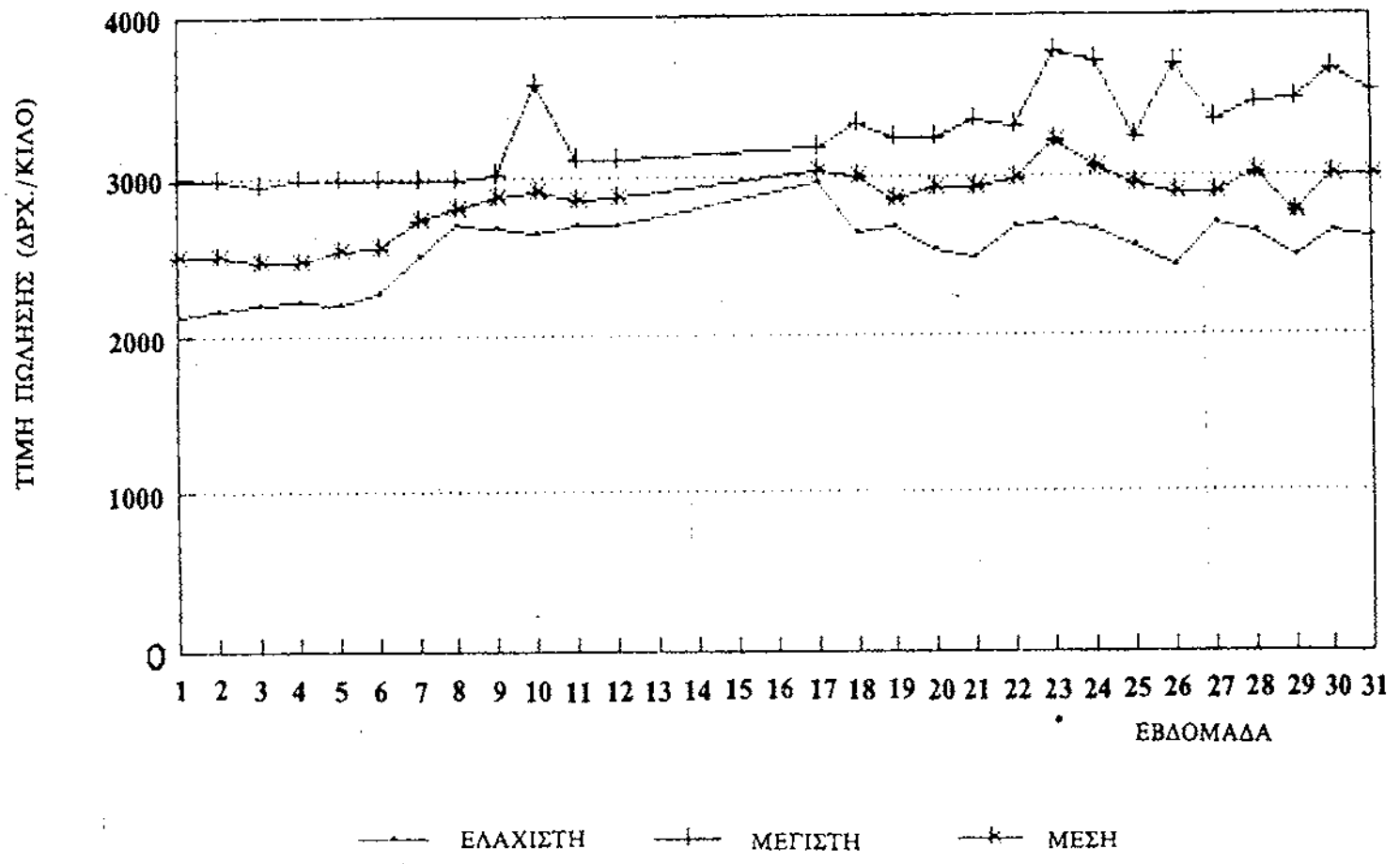
Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με την αποσία οργανωμένου φορέα συγκέντρωσης και διάθεσης της παραγωγής, επιβάλλει τη λήψη άμεσων μέτρων όπως:

- Συστηματική και συχνή έρευνα της αγοράς μέσω των σύγχρονων μεθόδων του μάρκετινγκ.
- Διερεύνηση της δυνατότητας σύστασης οργανωμένου φορέα διακίνησης του προϊόντος των υδατοκαλλιεργειών.
- Κατάλληλη προβολή του προϊόντος μέσω των σύγχρονων διαιτητικών απόψεων (κατανάλωση φαριών λόγω της παρουσίας ακόρεστων λιπαρών οξέων κ.λ.π.).
- Καθιέρωση σήματος ποιότητας, κ.λ.π.

Ενδεικτικά στο **ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.2** παρατίθενται οι διακυμάνσεις λιανικής πώλησης των τιμών τσιπούρας της Κεντρικής Ιχθυαγοράς Αθηνών για το διάστημα 11.1.1993 - 4.4.1993 και 3.5.1993 - 15.8.1993, σύμφωνα με στοιχεία της Α.Τ.Ε.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.2: Μέση εβδομαδιαία λιανική τιμή πώλησης Τσιπούρας στην Κεντρική Ιχθυαγορά Αθηνών το διάστημα 11.1.1993 - 15.8.1993.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6.2: Μέση εβδομαδιαία λιανική τιμή πώλησης Τσιπούρας στην Κεντρική Ιχθυαγορά Αθηνών το διάστημα 11.1.1993 - 15.8.1993.

ΠΗΓΗ: ΑΤΕ

5.4 ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

5.4.1. Διακίνηση των αλιευμάτων στις Ευρωπαϊκές αγορές.

Τα εξαγόμενα Ελληνικά ψάρια κατευθύνονται κυρίως προς την Ιταλία, όπου η παραδοσιακά μεγάλη κατανάλωση ευρύαλων ψαριών απετέλεσε σημαντικό παράγοντα ανάπτυξης του κλάδου στη χώρα μας. Η κατανάλωση των ψαριών αυτών στη γειτονική χώρα είναι της τάξης των 5.000-6.000 τόννων ετησίως και αφορά, κατά το μεγαλύτερο ποσοστό, το λαυράκι.

Με την αύξηση της εγχώριας παραγωγής και την επιτακτική ανάγκη διάθεσής της, επιχειρήθηκε και το άνοιγμα άλλων αγορών όπως της Αγγλίας, της Γερμανίας, της Ελβετίας, του Βελγίου κ.α. Τα αποτελέσματα ήσαν μάλλον πενιχρά με εξαίρεση την αγορά της Αγγλίας όπου επιτεύχθηκε κάποια διείσδυση.

Η αποστολή ψαριών στην Ιταλική και την Αγγλική αγορά γίνεται με δύο τρόπους:

- Αεροπορικά μέσω των αεροδρομίων του Μιλάνου και του Χρήθρου.
- Με φορτηγά αυτοκίνητα, όσον αφορά την Ιταλική αγορά.

Τις περισσότερες φορές η αποστολή των εμπορευμάτων γίνεται με ευθύνη των πωλητών και όχι των αγοραστών (CIF). Υπάρχουν επίσης και περιπτώσεις όπου Ιταλοί έμποροι παραλαμβάνουν τα εμπορεύματα στη μονάδα (EX FACTORY). Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι τελευταία παρατηρήθηκαν κρούσματα ασυνέπειας από μέρος των Ιταλών εμπόρων στις πληρωμές του προϊόντος, με αποτέλεσμα σε μερικές μονάδες να δημιουργηθούν σοβαρά οικονομικά προβλήματα.

Τα κυριότερα κέντρα διανομής ψαριών είναι:

- α) Για την Αγγλική Αγορά:
- Λονδίνο
 - Εσσεξ

β) Για την Ιταλική αγορά:

- Μιλάνο
- Βερόνα
- Μπολόνια
- Νάπολι
- Γένοβα
- Μπρίντεζι

γ) Για τη Γαλλική αγορά:

- Μασσαλία
- Κυανή ακτή

δ) Για την Ισπανική αγορά:

- Σεβίλλη

5.4.2 Σημεία πώλησης στην Ευρωπαϊκή αγορά

Τα κυριότερα σημεία πώλησης στις παραπάνω αγορές είναι:

- α. Οι ιχθυαγορές κάθε πόλης. Σε αυτές έχουν καταστήματα κυρίως χονδρέμποροι εισαγωγής και οι εταιρίες, οι οποίες δεν εισάγουν προϊόν αλλά πωλούν με προμήθεια για λογαριασμό του χονδρέμπορου εισαγωγέα.
- β. Τα κέντρα διανομής των εισαγωγέων στις πόλεις όπου αυτοί δραστηριοποιούνται.
- γ. Τα καταστήματα πώλησης νωπών ψαριών, τα οποία και αγοράζουν τα εμπορεύματα είτε από τους εμπόρους των ιχθυαγορών, είτε από τις εισαγωγικές εταιρίες διανομής-εμπορίας.

5.4.3. Ο ανταγωνισμός στην Ευρωπαϊκή Αγορά

Η έρευνα σχετικά με την κατάσταση των ανταγωνιστών μας είναι ιδιαίτερα χρήσιμη, επειδή μας επιτρέπει να γνωρίζουμε το μέγεθος των προσφερομένων ποσοτήτων, τις τιμές πώλησης, την ποιότητα του προϊόντος, τους όρους πληρωμής κ.λ.π.

Η κυριότερη ανταγωνίστρια χώρα απ'ότι φαίνεται και από την ανάλυση που έγινε στο ΚΕΦ. 1 είναι η Ισπανία, όπου οι περισσότερες εταιρίες του κλάδου δραστηριοποιούνται κυρίως στην παραγωγή τσιπούρας, παράγοντας προϊόν εφάμιλλο του Ελληνικού σε γεύση και εμφάνιση. Οι εταιρίες αυτές προωθούν την παραγωγή τους στις αγορές την Ιταλίας και της Ισπανίας και λόγω της πρόσφατης υποτίμησης της πεσέτας έχουν τη δυνατότητα να πωλούν σε τιμές φθηνότερες κατά 5-10% από τις Ελληνικές.

Η Γαλλία δραστηριοποιείται επίσης στον Ευρωπαϊκό χώρο μέσω μίας ημικρατικής εταιρίας που έχει εγκαταστάσεις, εκτός από τη Γαλλία, στην Ελλάδα και την Τυνησία.

Εταιρίες που εμπορεύονται τσιπούρες και λαβράκια ελεύθερης αλιείας υπάρχουν επίσης στο Μαρόκο, την Τυνησία και την Αίγυπτο. Τα ψάρια αυτά υστερούν σε γεύση και εμφάνιση των ελληνικών αλλά προσφέρονται σε τιμές 10-20% χαμηλότερες από τις ελληνικές.

5.4.4. Έρευνα αγοράς του εξωτερικού.

Η έρευνα της αγοράς για την μελέτη των καταναλωτικών προτύπων κάθε χώρας καθώς και τα έθιμα που επικρατούν σε αυτές είναι στοιχεία απαραίτητα για την ανάπτυξη των αγορών και την αύξηση των πωλήσεων.

Κατά την άποψή μας ο παράγοντας καταναλωτικά πρότυπα αποτελεί το σημαντικότερο κριτήριο αξιολόγησης μίας αγοράς. Πιο συγκεκριμένα πρόκειται για τις παραδοσιακές διατροφικές συνήθειες ενός πληθυσμού σε συσχέτισμό με την ένταση και το πλήθος των προκαταλήψεων του από τις οποίες επηρεάζονται οι συνήθειες αυτές. Συνήθειες που σε πολλές περιπτώσεις έχουν εξελιχθεί σε έντονους παραδοσιακούς νόμους και αρχές. Θα αποτελούσε π.χ. έντονα ριφοκίνδυνη εμπορική πράξη η προσπάθεια διάθεσης μυδιών ή στρειδιών σε πληθυσμούς που ποτέ ή ελάχιστες φορές έχουν δει ή ακούσει για τους οργανισμούς αυτούς. Όπως επίσης η προσπάθεια διάθεσης ψαριών του γλυκού νερού σε νησιώτικούς Μεσογειακούς πληθυσμούς ή ακόμη η αντικατάσταση των άγριων χόρτων στο πιάτο του λαού μας με θαλασσινά ψύκια.

Μέσα στα πλαίσια λειτουργίας της οικονομίας της αγοράς ,η αλλαγή των συνηθειών αυτών στα περισσότερα μέρη του κόσμου απαιτεί ,αν μη τίποτα άλλο ,τουλάχιστον πολύ χρόνο.

Κατά συνέπεια αγορές όπως η Γερμανία ,η Ελβετία, το Βέλγιο κ.λ.π. που παρουσιάζουν μεγάλο ενδιαφέρον ,λόγω του υψηλού οικονομικού και πολιτιστικού επιπέδου τους δεν είναι εύκολο να αναπτυχθούν αφού τα φάρια αυτά είναι σχεδόν άγνωστα στις χώρες αυτές.

Για το άνοιγμα των αγορών αυτών απαιτείται συνεργασία των συναρμοδίων φορέων (ΣΕΘ, ΑΤΕ, ΟΠΕ,ΥΠ. ΓΕΩΡΓΙΑΣ), ώστε να χαραχθούν οι στρατηγικοί στόχοι του κλάδου με βάση ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα δράσης ,σε συνδυασμό με τη χρήση προωθημένων τεχνικών, που προσφέρει η επιστήμη του σύγχρονου Μάρκετινγκ.

Καταλήγοντας συμπερασματικά θα πρέπει να παρατηρήσουμε ότι η διερεύνηση της αγοράς του εξωτερικού αποτελεί μια από τις βασικότερες προϋποθέσεις για την ύπαρξη και ανάπτυξη των ελληνικών θαλάσσιων υδατοκαλλιεργειών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ - ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

6. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ - ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Το θεαματικότερο επίτευγμα στον πρωτογενή αγροτικό τομέα τα τελευταία χρόνια είναι η ραγδαία ανάπτυξη του κλάδου της καλλιέργειας των ευρύαλων ψαριών , που αποτέλεσε μια από τις μεγαλύτερες επενδυτικές πρωτοβουλίες στη χώρα μας.

Θα μπορούσε ίσως να λεχθεί ότι αποτέλεσε αντίστοιχο φαινόμενο , σε μικρότερη βέβαια κλίμακα , με την ανάπτυξη της εκτροφής του σολομού στη Β.Ευρώπη κατά την προηγούμενη δεκαετία.

Το γεγονός ότι στη χώρα μας υπάρχουν οι κατάλληλες προϋποθέσεις (κλιματολογικές, χωροταξικές, υδροβιολογικές, κ.λ.π.) για την ανάπτυξη των ιχθυοκαλλιεργειών , σε συνδυασμό με τη μεγάλη έμφαση και προβολή που δόθηκε από τους αρμόδιους κρατικούς φορείς, τη θεσμοθέτηση υψηλών επιχορηγήσεων (Εθνικών και Ε.Ο.Κ.) και την παραδοσιακή αναζήτηση επικερδών επενδυτικών ευκαιριών, από τους υποψήφιους επενδυτές , συνετέλεσε στη μυθοποίηση της όλης κατάστασης και τη θεώρηση του κλάδου ως πρόσφορου πεδίου αναζήτησης νέων επενδυτικών ευκαιριών και μεγάλης κερδοφορίας.

Ως αποτέλεσμα των παραπάνω, ένα πλήθος ετερόκλητης προέλευσης υποψήφιων επενδυτών , αναζητούσε την εκπλήρωση των επενδυτικών του σχεδίων χωρίς ωστόσο να συγκεντρώνει, σε μεγάλο ποσοστό , τις απαραίτητες προϋποθέσεις (εμπειρία, επαρκής κεφαλαιακή συγκρότηση, γνώση του κλάδου και της αγοράς , κ.λ.π.).

Η κατάσταση αυτή ώθησε τον κλάδο , παρά τα υφιστάμενα γραφειοκρατικά και άλλα ουσιαστικά εμπόδια (διαδικασίες εγκρίσης αδειών, αντιδράσεις κοινωνικών ομάδων, δυσκολία εξεύρεσης κατάλληλων θέσεων τα τελευταία χρόνια κ.λ.π.), σε ιλιγγιώδεις ρυθμούς ανάπτυξης. Κατά την ανάπτυξη του κλάδου δόθηκε μονόπλευρη βαρύτητα στην αύξηση της παραγωγής χωρίς ταυτόχρονα να επιδιωχθεί ανταγωνιστικό κόστος παραγωγής και αποτελεσματική οργάνωση του μάρκετινγκ του προϊόντος.

Ετοι σε διάστημα ολίγων ετών (7-8 έτη) επενδύθηκαν στον κλάδο περί τα 20 δις δρχ. εκ των ποίων το 50% περίπου αντιπροσωπεύουν επιχορηγήσεις και τα υπόλοιπα έδια κεφάλαια και δάνεια Τραπεζών . Η έντονη αυτή επιχειρηματική δραστηριότητα έφερε τη χώρα μας πρώτη σε παραγωγή ευρύαλων ψαριών και ιχθυοείων μεταξύ των χωρών της Μεσογειακής λεκάνης με ποσοστό πλεόν του 40% της παραγόμενης ποσότητας στην περιοχή.

Από τη διεξοδική παράθεση ,καταγραφή και επεξεργασία των στοιχείων του κλάδου προκύπτουν οι παρακάτω διαπιστώσεις:

- Το ισοζύγιο της χώρας στον τομέα των ιχθυερών προϊόντων είναι αρνητικό .Το ετήσιο έλλειμμα ανέρχεται περίπου σε 35-45.000 έθνους.
Όσον αφορά τα ψάρια άκατηγορίας που προέρχονται από αλίευση στα οποία υπάγονται και τα υπό μελέτη είδη, το ποσοστό του ανήλθε σε 7,7% ενώ με την προσθήκη των εκτρεφόμενων ειδών (τσιπούρα-λαυράκι) ανήλθε σε 11% περίπου. Διαφαίνεται επομένως μια τάση υποκατάστασης των ποσοτήτων της ελεύθερης αλιείας , που σταδιακά ελλείπουν , με καλλιεργούμενα είδη.
Σημειώνεται επίσης ότι το ποσοστό συμμετοχής των καλλιεργούμενων ευρύαλων ψαριών στο συνολικό ακαθάριστο αλιευτικό προϊόν αοξήθηκε από 0,5% το 1988 σε 9,7% το 1992 και μέχρι το 1995 αναμένεται να ξεπεράσει το 15%.Επίσης οι αυξημένες ποσότητες ευρύαλων ψαριών που εξαχθηκαν ,συνετέλεσαν στη βελτίωση κατά 30% του εμπορικού ισοζυγίου ιχθυερών το 1992.
- Ο αριθμός των μονάδων πάχυνσης αυξάνονταν με ταχύ ρυθμό και από 2 μονάδες το 1985 έφθασαν τις 155 μονάδες το 1992 ,Από το 1990 όμως και μετά παρουσιάζεται επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης που προβλέπεται να συνεχισθεί με εντονότερο ρυθμό τα προσεχή χρόνια λόγω αδυναμίας εξεύρεσης νέων θέσεων εγκατάστασης ,μειωμένων επιχορηγήσεων ,υψηλών επιτοκίων και κορεσμού της αγοράς. Όσον αφορά τους ιχθυογεννητικούς σταθμούς ,ο αριθμός τους έφθασε τους 16,ενώ άλλοι 6 είναι στο στάδιο της κατασκευής.

- Η εγκατεστημένη ετήσια παραγωγική δυναμικότητα των μονάδων πάχυνσης αυξήθηκε την τελευταία τριετία κατά 262% φθάνοντας τους 15.000 τόννους. Με τους ίδιους περίπου ρυθμούς (200%) αυξήθηκε και η δυναμικότητα των ιχθυογεννητικών σταθμών που ανέρχεται σήμερα σε 50.000.000 ιχθύδια/χρόνο καλύπτοντας κατά 90% τις σημερινές απαιτήσεις των μονάδων πάχυνσης.

Η μέση δυναμικότητα των μονάδων πάχυνσης είναι 95,3 τόννοι με τάση μετατόπισης προς μεγαλύτερες δυναμικότητες. Η τιμή αυτή δεν είναι αντιπροσωπευτική λόγω της μεγάλης απόκλισης που εμφανίζεται στην κατανομή των μονάδων με βάση τη δυναμικότητα τους. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το 40,6% των μονάδων είναι δυναμικότητας μέχρι 50 τόννους και το 72,9% μέχρι 100 τόννους. Όσον αφορά τη δυναμικότητα των μονάδων, διαπιστώνεται έντονη ανισομέρεια αφού το 9,7% των μονάδων (15 μονάδες με δυναμικότητα μεγαλύτερη των 200 τόννων) αντιπροσωπεύουν το 34,5% της συνολικής δυναμικότητας.

Η μέση δυναμικότητα των ιχθυογεννητικών σταθμών ανέρχεται σε 3.125.000 ιχθύδια. Διαγράφεται επίσης τάση ίδρυσης, από μικρομεσαίες μονάδες πάχυνσης, σταθμών ελαφρού τύπου και μικρής δυναμικότητας ιχθυογεννητικών σταθμών για ικανοποίηση ιδίων αναγκών, μείωση του κόστους και έλεγχο της ποιότητας των ιχθυδίων.

- Η παραγωγή των ιχθυδίων από 1.000.000 το 1988 έφθασε τα 34.650.000 ιχθύδια το 1992 που αποτελεί το 69% της εγκατεστημένης δυναμικότητας. Η παραγωγή αυτή δεν ήταν επαρκής για να καλύψει τις ανάγκες των μονάδων πάχυνσης με αποτέλεσμα το 1992 να εισαχθούν 8.600.000 ιχθύδια από το εξωτερικό.

Παρ'ότι πολύ σύντομα (μέχρι το 1994) προβλέπεται αύξηση της παραγωγής των ιχθυδίων στα επίπεδα της δυναμικότητας των μονάδων, πιθανολογείται ότι θα εξακολουθήσει η εισαγωγή ιχθυδίων από το εξωτερικό με βάση εμπορική ακριβοπιοτικά κριτήρια (ανταγωνιστικότητα τιμών, ποιότητα γόνου, πιστωτικές διευκολύνσεις, κ.λ.π.).

- Το 80% περίπου των ιχθυδίων εισάγεται στις μονάδες κατά το διάστημα Απριλίου-Αυγούστου. Η κατάσταση αυτή, παρ'ότι διαγράφεται

διαγράφεται ευνοϊκή από πλευράς διαχείρισης των μονάδων (μείωση διάρκειας εκτροφής) ,εν τούτοις μετατοπίζει σημαντικό μέρος της προς διάθεση παραγωγής στο διάστημα Οκτωβρίου-Φεβρουαρίου, όταν η ζήτηση για αυτά τα φάρια είναι μειωμένη. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να παρατηρείται σημαντική πτώση των τιμών κατά το παραπάνω διάστημα και να γίνεται αποθεματοποίηση του προϊόντος.

- Κατά την απολογιζόμενη περίοδο ,η παραγωγή των φαρμάκων αυτών διπλασιάζονταν κάθε χρόνο και το 1992 έφθασε τους 7.500 τόννους. Η ποσότητα αυτή αποτελεί ποσοστό 50% της εγκατεστημένης δυναμικότητας του κλάδου ,την οποία πολύ σύντομα υπολογίζεται ότι θα προσεγγίσει.

Μέχρι το 1990 όλες οι παραχθείσες ποσότητες απορροφήθηκαν από την αγορά χωρίς προβλήματα. Στη συνέχεια όμως η αυξανόμενη παραγωγή και η σημαντική πτώση των τιμών, ιδιαίτερα στο τέλος κάθε χρόνου ,οδήγησαν στην αποθεματοποίηση μεγάλων ποσοτήτων φαρμάκων (2.650 τον. το 1992) με αποτέλεσμα οι πωλήσεις να αποτελούν ένα συνεχώς μειούμενο ποσοστό της παραγωγής (70,3% το 1991 , 64,6% το 1992). Το φαινόμενο αυτό αναμένεται να συνεχισθεί για αρκετά χρόνια ακόμη μέχρις ότου σταθεροποιηθεί ο κλάδος.

- Η μηνιαία καμπύλη κατανομής των πωλήσεων είναι παρόμοια με εκείνη των τοποθετήσεων των ιχθυδίων με μετατόπιση του σημείου αιχμής κατά 2 ως 3 μήνες εξ αιτίας της μεγάλης διάρκειας εκτροφής και της χρονικής μετατόπισης των πωλήσεων του προϊόντος κατά τον επόμενο χρόνο, λόγω των αποθεμάτων του προηγούμενου χρόνου.

Η παρατηρηθείσα αύξηση των πωλήσεων το τελευταίο τρίμηνο του 1992 οφείλεται στην αύξηση της προσφοράς και τη μείωση των τιμών και αντανakλά τις αυξημένες ανάγκες των παραγωγών για ρευστοποίηση, προκειμένου να ανταπεξέλθουν στις δανειακές τους υποχρεώσεις.

- Μέχρι το 1991 οι εξαγωγές αντιπροσώπευαν το 50% περίπου των πωλήσεων. Το 1992 όμως αυξήθηκαν κατά 20,6% φθάνοντας το 60,2% της συνολικής διατεθείσας ποσότητας. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως

στην σημαντική (κατά 54,6%) , αύξηση των εξαγωγών της τσιπούρας σε σχέση με το 1991 , που έφθασε το 33,7% των συνολικών ποσοτήτων που διατέθηκαν.

- Το 24% των ιχθυοκαλλιεργητικών μονάδων δεν διαθέτουν χερσαία έκταση για την κατασκευή των απαραίτητων πλαισιωτικών εγκαταστάσεων. Στις μισές περίπου από αυτές που διαθέτουν τέτοιες εγκαταστάσεις , το μέγεθος των εγκαταστάσεων αυτών κρίνεται ανεπαρκές για την ομαλή διεκπεραίωση των απαιτούμενων εργασιών.

- Κατά την ίδρυση των νέων μονάδων διαπιστώνεται αρχική η προτίμηση στους ξύλινους ιχθυοκλωβούς. Στη συνέχεια διαπιστώθηκε σημαντική διεύθυνση πλαστικών και μεταλλικών ιχθυοκλωβών , γιατί οι τελευταίοι παρουσιάζουν αυξημένη αντοχή και μακροβιότητα , στοιχεία με ιδιαίτερη βαρύτητα επειδή άρχισε να εμφανίζεται έλλειψη κατάλληλων προστατευμένων θέσεων για την εγκατάσταση νέων μονάδων.

- Από τη μελέτη συσχέτισης του μεγέθους των μονάδων προς το κόστος εγκατάστασης ανά τόνο εγκατεστημένης δυναμικότητας , συνάγεται ότι δεν υπάρχει συμμεταβολή των δύο μεταβλητών , ιδιαίτερα στις μικρομεσαίες μονάδες.

Αναλυτικότερα στις μικρές μονάδες , (μέχρι 50 τόννους) οι πλαισιωτικές εγκαταστάσεις και ο εξοπλισμός είναι ελλιπείς επειδή γίνεται προσπάθεια να εξαντληθούν οι δυνατότητες αξιοποίησης των διαθέσιμων εργατικών χεριών της οικογένειας. Στις μονάδες μέχρι 100 τόννους, η αύξηση του κόστους σχετίζεται με τον πληρέστερο εξοπλισμό των μονάδων αυτών. Τέλος στις μονάδες άνω των 100 τόννων , παρά την ευρεία χρήση μηχανολογικού και ειδικού εξοπλισμού , καθώς επίσης και πλαισιωτικών εγκαταστάσεων , το κόστος , λόγω οικονομίας κλίμακας , εμφανίζεται συγκριτικά χαμηλότερο.

- Η συμμετοχή των συντελεστών της παραγωγής στη διαμόρφωση του κόστους ανά κιλό Ζ.Β. φαριών το 1992 είχε ως εξής : Ιχθύδια 30% , τροφές 30,6% , εργατικά 8,1% , λειτουργικές δαπάνες-δίδαφορα 10,8% , χρηματοοικονομικά 12,4% , αποσβέσεις 3,2% , ασφάλεια 4,9%.

- Οι τιμές των ιχθυδίων μετά τον τριπλασιασμό τους μέχρι το 1989 ,λόγω μειωμένης προσφοράς ,στη συνέχεια μειώθηκαν. Η μείωση αυτή σε σταθερές τιμές από το 1986 μέχρι το 1992 ήταν συνολικά 18,2% και 22,2% για την τσιπούρα και το λαυράκι αντίστοιχα. Ιδιαίτερα δε η μείωση των τιμών το διάστημα 1990-1992 ξεπέρασε το 48%.

Στο άμεσο μέλλον, λόγω της αυξημένης παραγωγής και του έντονου ανταγωνισμού που προβλέπονται στον κλάδο ,αναμένεται περαιτέρω πτώση των τιμών των ιχθυδίων.

- Οι τιμές των ιχθυοτροφών ,κατά την περίοδο 1985-1992 παρουσίασαν συνεχή αύξηση σε τρέχουσες τιμές αλλά σε ποσοστό μικρότερο του πληθωρισμού με αποτέλεσμα ,σε σταθερές τιμές, να εμφανίζονται μειωμένες κατά 28,4%. Στο μέλλον διαφαίνεται τάση μείωσης λόγω του αναμενόμενου ισχυρού ανταγωνισμού μεταξύ των εταιριών που δραστηριοποιούνται στον κλάδο.

Προβληματισμός επικράτησε για την σκοπιμότητα ίδρυσης παρασκευαστηρίων τροφών από τις μεγάλες ιχθυοκαλλιεργητικές μονάδες , χωρίς ωστόσο να υλοποιηθεί καμιά επένδυση στον τομέα αυτό.

- Η παραγωγικότητα του συντελεστή εργασίας βαίνει βελτιούμενη με την αύξηση του μεγέθους των μονάδων. Πιο συγκεκριμένα σε μονάδα 200 τόννων η παραγωγικότητα της εργασίας είναι διπλάσιος απ'ότι σε μονάδα 75 τόννων.

Η απόκτηση εμπειρίας ,η χρήση πιο σύγχρονων παγίων εγκαταστάσεων και εξοπλισμού και η αυτοματοποίηση της παραγωγής αναμένεται να αυξήσουν σημαντικά την παραγωγικότητα της εργασίας στις μονάδες των υδατοκαλλιεργειών.

- Δεν διαφείνεται τάση μείωσης της συμμετοχής των χρηματοπιστωτικών δαπανών στο σύνολο του κόστους παραγωγής λόγω των υψηλών επιτοκίων χρηματοδότησης ,της μεγάλης δέσμευσης κεφαλαίου κίνησης και του χαμηλού δείκτη ανακύκλωσης ,καθώς επίσης και της μεγάλης διάρκειας της περιόδου εκτροφής.

- Το κόστος παραγωγής μέχρι το 1989 αυξάνονταν με ετήσιους ρυθμούς πάνω από τον πληθωρισμό. Στη συνέχεια όμως ο ρυθμός μεταβολής υπήρξε πτωτικός με τάση σταθεροποίησης του κόστους. Σε σταθερές τιμές το κόστος παραγωγής του 1992 μειώθηκε κατά 21,1% και 32,4% σε σχέση με το 1985 και 1989 αντίστοιχα.

Η προβλεπόμενη πτώση των τιμών των ιχθυοδίων και των ιχθυοτροφών, η αύξηση της παραγωγικότητας, η καλύτερη οργάνωση των μονάδων καθώς επίσης και η καλύτερη τεχνική διαχείρισης (μείωση απωλειών ιχθυοδίων και ιχθυοτροφών, αύξηση μετατρεψιμότητάς της τροφής, μείωση του χρόνου εκτροφής, κ.λ.π.) αναμένεται να επιφέρουν σημαντική μείωση του κόστους παραγωγής.

- Οι μέσες ετήσιες τιμές πώλησης των ευρύαλων φαριών μέχρι το 1989 αυξάνονταν με ρυθμό σημαντικά πάνω από τον πληθωρισμό. Από το 1990 όμως και μετά τα ποσοστά της ετήσιας αύξησης μειώνονται συνεχώς ακι το 1992 όποτε και για πρώτη φορά παρατηρήθηκε μείωση της τιμής σε σχέση με το 1991 κατά 9,5% σε τρέχουσες τιμές. Σε σταθερές τιμές το διάστημα 1986-1992, οι μέσες τιμές πώλησης μειώθηκαν συνολικά κατά 34,2% ενώ οι τιμές του 1992 σε σχέση με αυτές του 1989 εμφανίζονται μειωμένες κατά 41,2% (μέση ετήσια μείωση 16,1%).

Η κάμψη των τιμών αναμένεται να συνεχισθεί και μελλοντικά γεγονός που επιβεβαιώνεται και από την εξέλιξη των τιμών του 1993. Όσον αφορά τις μηνιαίες διακυμάνσεις των τιμών διάθεσης, από το 1990 και μετά, παρατηρείται έντονη εποχιακή διακύμανση (μείωση φθινόπωρο - Χειμώνα και αύξηση Άνοιξη - Καλοκαίρι).

- Η συσχέτιση του κόστους παραγωγής και των τιμών διάθεσης, σε τρέχουσες τιμές, μετά το 1990, εμφανίζει συνεχή συμπίεση του περιθωρίου κέρδους, η οποία συνολικά ανήλθε σε ποσοστό 35,5% από το οποίο το 34,4% τον τελευταίο χρόνο (1992).

Σε σταθερές τιμές η αντίστοιχη μείωση ανήλθε συνολικά σε 58% από το οποίο 43,5% τον τελευταίο χρόνο.

Αν δε το περιθώριο κέρδους υπολογισθεί ως ποσοστό επί της τιμής πώλησης το 1992 ανήλθε σε 23,9% δηλαδή ήταν μειωμένο κατά 27,4% και 28,9% σε σχέση με το 1991 και 1990 αντίστοιχα.

Επειδή ο ρυθμός μείωσης του κόστους παραγωγής διαγράφεται μικρότερος της αντίστοιχης πτώσης της τιμής διάθεσης αναμένεται περαιτέρω συρρίκνωση του περιθωρίου κέρδους.

- Σύμφωνα με το οικονομετρικό υπόδειγμα που διαμορφώθηκε, η ετήσια ελαστικότητα της ζήτησης έβαινε μειούμενη από -22,7 το 1989 σε -1,4 το 1992 πράγμα που σημαίνει ότι για το έτος αυτό (1992) η μείωση της τιμής κατά 1%, επέφερε αύξηση της ζήτησης κατά 1,4%.

Με βάση το παραπάνω οικονομετρικό υπόδειγμα και την παραδοχή ότι το 1993 οι πωλήσεις θα ανέλθουν σε 7.000 τόννους η δε μέση ετήσια τιμή διάθεσης σε τρέχουσες αξίες σε 2.200 δρχ/κιλό, η αντίστοιχη ετήσια ελαστικότητα θα διαμορφωθεί σε -0,8.

Από την εξέλιξη των τιμών ελαστικότητας συνάγεται ότι ο κλάδος τείνει να διαμορφωθεί ως τυπικός κλάδος του πρωτογενούς τομέα ο οποίος χαρακτηρίζεται από χαμηλή κερδοφορία, δυνατότητα υποκατάστασης του προϊόντος από άλλα ομοειδή και ελαστικότητα ζήτησης μικρότερη της μονάδας.

- Από τα προϊόντα του κλάδου, το λαυράκι διατίθεται στην πλειονότητα του (ποσοστό 86% το 1992) στο εξωτερικό και κυρίως στην Ιταλία, ενώ η τσιπούρα στις εσωτερικές αγορές, ιδιαίτερα εκείνη των Αθηνών.

Η διαδικασία διάθεσης των ψαριών της ιχθυοκαλλιέργειας στην εσωτερική αγορά ακολουθεί, σε γενικές γραμμές, την αγορά των παραδοσιακών αλιευτικών προϊόντων, κατά συνέπεια, τα πλεονεκτήματα της ελεγχόμενης παραγωγής και της ορθής διαχείρισης του προϊόντος (εγγυημένη νωπότητα, συσκευασία, τυποποίηση του μεγέθους, σήμα ποιότητας μελλοντικά κ.λ.π.) δεν είναι δυνατόν τουλάχιστον προς το παρόν να αξιοποιηθούν κατάλληλα και να οδηγήσουν σε αύξηση της ζήτησης και στη διαμόρφωση ικανοποιητικών τιμών παραγωγού.

Όσον αφορά την εξωτερική αγορά η πλειονότητα των εξαγωγών κατευθύνεται στη γειτονική Ιταλία η οποία όμως συγκντρώνει παράλληλα το ενδιαφέρον και άλλων παραγωγών χωρών. Από τις ανταγωνίστριες χώρες, η πλέον δυναμική φαίνεται να είναι η Ισπανία της οποίας η ετήσια παραγωγή τσιπούρας - λαυρακιού προβλέπεται να ξεπεράσει τους 10.000 τόννους το 1996, ενώ παράλληλα η χώρα αυ-

τή δραστηριοποιείται στην παραγωγή και άλλων ειδών φαριών (πλατύφαρα ,μαγιδάτικο ,τονοειδή ,κέφαλος κ.λ.π.). Από τις άλλες χώρες δεν διαφαίνεται στο άμεσο μέλλον ισχυρός ανταγωνισμός ,μακροπρόθεσμα όμως αναμένεται σημαντική αύξηση της παραγωγής τους.

- Πέρα από τις παραπάνω διαπιστώσεις που αφορούν το γενικό πλαίσιο διακίνησης των φαριών θα πρέπει να επισημανθούν ειδικότερα και ορισμένα προβλήματα αγοράς που έχουν σχέση με την παραγωγική διαδικασία ,τη διαχείριση και το επίπεδο εκσυγχρονισμού των μονάδων όπως:

- * Η μη εναρμόνιση του χρόνου τοποθέτησης των ιχθυδίων με τον προγραμματισμό πωλήσεων της μονάδας.
- * Η έλλειψη ποιοτικών προδιαγραφών (ομοιομορφία ,μέσα βάρη, διαλογές ,σκελετικές ανωμαλίες, κ.λ.π.).
- * Η αδυναμία συνεχούς ανεφοδιασμού της αγοράς λόγω μη ορθολογικού προγραμματισμού της παραγωγής.
- * Η αλόγιστη ,πολλές φορές ,χρήση αντιβιοτικών και λοιπών χημειοθεραπευτικών.
- * Η έλλειψη επαρκών συσκευαστηρίων και λοιπών πλαισιωτικών εγκαταστάσεων.
- * Η έλλειψη σύγχρονου ιχθυοπαθολογικού εργαστηρίου με έμφαση στην ιολογία που θα κάλυπτε συστηματικά και υπεύθυνα τις ανάγκες των μονάδων στον τομέα αυτό, σε επίπεδο χώρας.

Κρίνεται επίσης σκόπιμο να παρατεθούν ορισμένες διαπιστώσεις που έχουν σχέση με μάρκετινγκ του προϊόντος ,σημαντικότερες των οποίων είναι:

- * Η άγνοια των διαδικασιών της αγοράς και του ανταγωνισμού.
- * Η έλλειψη κοινής τιμολογιακής πολιτικής.
- * Η εξάρτηση των παραγωγών από τους ιχθυέμπορους.
- * Η έλλειψη συνεταιριστικού πνεύματος και κοινής προσπάθειας εκ μέρους των ιχθυοκαλλιεργητών για τον συντονισμό της προσφοράς.
- * Η ανεπαρκής συσπείρωση των παραγωγών στο συλλογικό φορέα εκπροσώπησή τους ,για διάφορους λόγους.

* Η έλλειψη προβολής και προώθησης του προϊόντος , από τα σύγχρονα μέσα επικοινωνίας, η οποία θα μπορούσε να εκμεταλλευθεί τη σημερινή συγκυρία που ευνοεί την υψηλή κατανάλωση ιχθυηρών στα πλαίσια της υγιεινής διατροφής.

* Η έλλειψη συστηματικής έρευνας των ξένων αγορών και κατάρτισης ενός κατάλληλου σχεδίου μάρκετινγκ για την κατάκτηση των αγορών αυτών από συλλογικό φορέα. Μέχρι τώρα στο χώρο αυτό έχουν γίνει μεμονωμένες και αποσπασματικές προσπάθειες από ορισμένους παραγωγούς χωρίς ικανοποιητικά αποτελέσματα.

- Τέλος σημειώνεται ότι η υπερβολική ευαισθητοποίηση της κοινής για τις υδατοκαλλιέργειες θα πρέπει να αποδοθεί στο γεγονός ότι πρόκειται για ένα νέο κλάδο που χρησιμοποιεί ανταγωνιστικά το υδάτινο οικοσύστημα που διεκδικείται και από άλλους χρήστες . Δεν συμβαίνει το ίδιο και με τον κλάδο της γεωργικής παραγωγής που επιβαρύνει το περιβάλλον πολύ περισσότερο , (λιπάσματα , φυτοφάρμακα , απόβλητα ελαιοτριβείων , κ.λ.π.) χωρίς όμως να εκδηλώνονται τόσο έντονες αντιδράσεις.

θα πρέπει να τονισθεί ότι η επιτυχημένη λειτουργία μιας μονάδας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη διατήρηση καθαρού περιβάλλοντος εκτροφής , και η οποιαδήποτε διατάραξη των φυσικοχημικών χαρακτηριστικών του νερού βλάπτει πρώτιστα τον εκτρεφόμενο ιχθυοπληθυσμό , πράγμα που δεν έχει συμβεί μέχρι τώρα σε καμιά από τις λειτουργούσες μονάδες.

Οι οικολογικές επιπτώσεις είναι συνυφασμένες με οποιαδήποτε σχεδόν παραγωγική δραστηριότητα, Κατά συνέπεια οι τυχόν επιβαρύνσεις των ιχθυοκαλλιεργειών στο περιβάλλον θα πρέπει να εκτιμώνται συγκριτικά και όχι με τις απόλυτες ποιοτικές και ποσοτικές παραμέτρους των ρύπων τους. Σε αντίθετη περίπτωση, αν δηλαδή το κριτήριο είναι μόνο η ρύπανση με την ευρεία έννοια της , θα έπρεπε να ανακοπεί η δραστηριότητα αρκετών παραγωγικών κλάδων της οικονομίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

7. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η μέχρι σήμερα ικανοποιητική πορεία εξέλιξης του κλάδου δεσφαιρίζει ευνοϊκές προοπτικές για το άμεσο μέλλον. Αν μάλιστα ληφθεί υπόψη η προβλεπόμενη σημαντική αύξηση τόσο της εγχώριας παραγωγής όσο και αυτής των ανταγωνιστριών χωρών, η διάθεση της παραγωγής στο εσωτερικό και στις αγορές του εξωτερικού ανμένεται να αντιμετωπίσει πολλά προβλήματα στο προσεχές μέλλον.

Στην εσωτερική αγορά η εξέλιξη του κλάδου, όσον αφορά τις πωλήσεις, θα κριθεί από τη διαμόρφωση των τιμών το ύψος των οποίων θα εξαρτηθεί από τη ζήτηση και τη δυνατότητα μεταβολής των καταναλωτικών συνηθειών, ώστε να αυξηθεί και η κατανάλωση του λαυρακιού, η οποία σήμερα αντιπροσωπεύει μόνο το 14% των συνολικών πωλήσεων του είδους στην εγχώρια αγορά.

Η έγκαιρη επισήμανση και η λήψη κατάλληλων μέτρων αντιμετώπισης ορισμένων βασικών προβλημάτων του κλάδου, είναι πρωταρχικής σημασίας για την μελλοντική πορεία του. Γι' αυτό προτείνεται μια σειρά μέτρων για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των προβλημάτων παραγωγής, εμπορίας και θεσμικού πλαισίου του κλάδου με στόχο, την σταθεροποίηση και παραπέρα ανάπτυξή του.

7.1 ΑΠΟ ΠΛΕΥΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

- Εφαρμογή της ενδεδειγμένης τεχνικής στη διαχείριση της μονάδας με αξιοποίηση της μέχρι σήμερα κτηθείσης εμπειρίας.
- Προγραμματισμός της παραγωγής και εκπόνηση χρονοδιαγράμματος πωλήσεων, τόσο σε επίπεδο παραγωγού όσο και σε επίπεδο κλάδου, σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς (αυξημένη-μειωμένη ζήτηση και με στόχο τη συνεχή τροφοδοσία της.
- Εναρμόνιση του χρόνου τοποθέτησης των ιχθυδίων στις μονάδες πάχυνσης σύμφωνα με τον προγραμματισμό των πωλήσεων.

- Επιλογή του γόνου με βάση ποιοτικά κριτήρια και όχι μόνο με κριτήρια τιμής.
- Δραστηριοποίηση των παραγωγών για τη μηχανογράφηση των στοιχείων της παραγωγικής διαδικασίας, ώστε κάθε μονάδα να ταυτοποιήσει την "προσωπικότητά" της όσον αφορά τους κυριότερους δείκτες εκτροφής (θερμοκρασίες, ρυθμοί ανάπτυξης, διατροφή, απώλειες, πυκνότητες, ασθένειες, κ.λ.π.). Η γνώση των παραπάνω, θα επιτρέψει τη σύγκριση με τα καθιερωμένα αποδεκτά πρότυπα, προκειμένου να γίνουν οι απαραίτητες βελτιώσεις, όπου προκύπτει ανάγκη, για την ελαχιστοποίηση του κόστους παραγωγής και βελτίωση της ποιότητας του παραγόμενου προϊόντος.
- Βελτίωση των συνθηκών εκτροφής (ποιότητα γόνου, καταλληλότητα περιοχής, ιχθυοφορτίσεις, διαλογές, διατροφή, κ.λ.π.) και αυστηρή τήρηση των κανόνων υγιεινής του ιχθυοτροφείου, πρακτική που δεν ακολουθείται επαρκώς σήμερα από την πλειονότητα των φορέων των μονάδων.
- Λελογισμένη χρήση αντιβιοτικών και χημειοθεραπευτικών που να βασίζεται στη σωστή μεθοδολογία και διάγνωση του παθολογικού προβλήματος, σύμφωνα με τις οδηγίες του ειδικού ιχθυολόγου.
- Αυτοσυγκράτηση από πλευράς παραγωγών, όσον αφορά τις αυθαίρετες, σε αρκετές περιπτώσεις, επεκτάσεις με την προσθήκη νέων κλώβων στους υπάρχοντες, προκειμένου να αποφευχθούν ανεξέλεγκτες αυξήσεις της παραγωγής.
- Ορθολογικός σχεδιασμός των μονάδων με βάση την μέχρι τώρα κτηθείσα εμπειρία όπως : Κατάλληλη περιοχή εγκατάστασης, σύγχρονος εξοπλισμός, άμεση πρόσβαση από στεριά και θάλασσα, επαρκής χερσαία έκταση και πρόβλεψη κατασκευής συσκευαστηρίου και λοιπών πλαισιωτικών εγκαταστάσεων ή συνεργασία για το λόγο αυτό με γειτονικές μονάδες εφόσον το μέγεθος δεν το επιτρέπει.

- Εκσυγχρονισμός επίσης των υφιστάμενων μονάδων όσο είναι εφικτό ,σύμφωνα με το παραπάνω σχήμα.
- Διερεύνηση δυνατότητας ίδρυσης συνεταιριστικού εργοστασίου ιχθυοτροφών εγγυημένων και σταθερών ποιοτικών προδιαγραφών, δεδομένου ότι στο προσεχές μέλλον η κατανάλωση τροφών από το σύνολο του κλάδου θα ξεπεράσει τους 30.000 τόννους το χρόνο. Το όφελος των παραγωγών από τη δραστηριότητα αυτή, αναμένεται να είναι της τάξης τουλάχιστον του 20% σε σχέση με τις σημερινές τιμές των ιχθυοτροφών ,πράγμα που σημαίνει μείωση του συνολικού κόστους παραγωγής άμεσα κατά 6% ,αλλά και έμμεσα λόγω της βελτίωσης των οργανοληπτικών χαρακτηριστικών των ψαριών και της ποιοτικής ομοιομορφίας του προϊόντος ,στο μέτρο που αυτή επηρεάζεται από τον παράγοντα διατροφή.
- Είναι επιτακτική ανάγκη οι ιχθυοκαλλιεργητές και κυρίως οι ασχολούμενοι με τους ιχθυογεννητικούς σταθμούς ,εκμεταλλευόμενοι τη διεθνή έρευνα και εμπειρία ,να προχωρήσουν άμεσα στη διερεύνηση της δυνατότητας παραγωγής και πάχυνσης νέων ειδών ψαριών τα οποία θα τονώσουν τη ζήτηση με την προσφορά στο καταναλωτικό κοινό μεγαλύτερης ποικιλίας προϊόντων .Ηδη με την πτώση των τιμών της τσιπούρας και του λαβρακιού ,μερικά είδη ψαριών αρχίζουν να παρουσιάζουν οικονομικό ενδιαφέρον για την παραγωγή τους σε εμπορική κλίμακα, (σαργός , συναγρίδα ,μυτάκι ,μυλοκόπι ,μπαλάς ,τόνο, μαγιάτικο ,κ.λ.π)
- Διερεύνηση της δυνατότητας γενετικής βελτίωσης των εκτρέφόμενων ειδών ,σε συνεργασία με επιστημονικά ιδρύματα και φορείς. Στα ψάρια υπάρχει το γενετικό πλεονέκτημα της πληθώρας των απογόνων και κατά συνέπεια της δυνατότητας αυστηρής επιλογής που είναι δυνατόν να γίνει ,προκειμένου να δημιουργηθούν "καθαρές σειρές" με τα επιθυμητά γενετικά χαρακτηριστικά (σχήμα ,χρώμα ,ρυθμός ανάπτυξης, συντελεστής εκμετάλλευσης τροφής ,αντοχή σε ασθένειες ,κ.λ.π.), από την διασταύρωση των οποίων θα προκύψουν τα προς εκτροφή υβρίδια.

Η μεθοδολογία αυτή η οποία έχει εφαρμοσθεί και σε φάρια του γλυκού νερού, αλλά κυρίως σε άλλους κλάδους της ζωικής παραγωγής (πιτηνοτροφία ,χοιροτροφία ,βοοτροφία ,κ.λ.π.), απέδωσε εξαιρετικά αποτελέσματα , με άμεσο αντίκτυπο στη βελτίωση του προϊόντος και στη μείωση του κόστους παραγωγής.

- Διευκόλυνση ,από πλευράς παραγωγών, των ερευνητικών εργασιών επιστημονικών ιδρυμάτων ή μεμονωμένων επιστημόνων που επιθυμούν να διεξάγουν πειραματικές μελέτες με συνθήκες εκτροφής σε εμπορική κλίμακα ,με την προϋπόθεση ότι τα ερευνητικά πρ - ρίσματα θα κοινοποιούνται και θα είναι στη διάθεση κάθε πα - ραγωγού ή του αντιπροσωπευτικού τους συλλογικού φορέα.
- Πληρέστερη συσπείρωση και οργάνωση των παραγωγών ώστε να καταστεί εφικτή η συνεργασία και η συνεννόηση μεταξύ τους σε θέματα τεχνικής διαχείρισης ,προγραμματισμού παραγωγής ,εμπ - ρίας και συλλογικής δράσης όπου απαιτείται (εργοστάσιο ιχθυ - οτροφών ,νέα είδη , γενετική βελτίωση ειδών ,κ.λ.π.).

7.2. ΑΠΟ ΠΛΕΥΡΑΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ

- Εφαρμογή ορθών συλλεκτικών και μετασυλλεκτικών χειρισμών που αναφέρονται :
 - * Στην κατάλληλη προετοιμασία των φαριών (νηστεία ,μη χορή - γηση φαρμάκων και αναισθητικών ,κ.λ.π.) και στον τρόπο συλλογής τους.
 - * Στην προσεκτική και έγκαιρη μεταφορά των φαριών στους χώ - ρους διαλογής και συσκευασίας και την παραμονή τους σε κατάλληλους θαλάμους φύξης και συντήρησης ώστε να ελαχι - στοποιούνται οι κίνδυνοι ποιοτικής υποβάθμισης του πριν τη διάθεση τους.
 - * Τη συσκευασία του προϊόντος σύμφωνα με τους κανόνες της υγιεινής και τις επιθυμίες του πελάτη.

- Καθιέρωση σήματος ποιότητας μετά από μελέτη των οργανοληπτικών, των μορφολογικών και γενικότερα των ποιοτικών χαρακτηριστικών (χρώμα, σχήμα, μέγεθος, έλλειψη σκελετικών και σωματικών παραμορφώσεων, σχέση λιπαρών/κρέατος, υφή σάρκας, τελική εμφάνιση και συσκευασίας προϊόντος, κ.λ.π.), σε συνεργασία των παραγωγών με τους συναρμόδιους κρατικούς φορείς (Ο.Π.Ε., Υπουργείο Γεωργίας, Α.Τ.Ε. κ.λ.π.).

Ε. Εφαρμογή της κατάλληλης στρατηγικής και των μεθόδων του σύγχρονου μάρκετινγκ για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας του κλάδου.

- Μελέτη της εποχιακής κατανομήσ της ζήτησης τόσο στην εσωτερική όσο και την εξωτερική αγορά, για τον καλύτερο προγραμματισμό της παραγωγής και των πωλήσεων.

- Μελέτη του δίκτυου διανομής των ψαριών στην Ελληνική αγορά για να διερευνηθούν νέα σημεία πώλησης, πέρα από τα παραδοσιακά ώστε να προσεγγισθεί μεγαλύτερο μέρος του καταναλωτικού κοινού.

Πιο συγκεκριμένα θα πρέπει να δοθεί έμφαση στη διακίνηση των ψαριών μέσω των πολυκαταστημάτων και SUPER MARKETS, στα οποία οι διακινούμενες ποσότητες ιχθυερών προϊόντων φαίνεται να αυξάνονται στον Ευρωπαϊκό χώρο.

Παράλληλα θα πρέπει να εξετασθεί και η δυνατότητα εγκατάστασης στα μεγάλα καταναλωτικά κέντρα σημείων πώλησης τσιπούρας-λαύρακιού, με την προϋπόθεση ότι θα προσφέρονται στον καταναλωτή και άλλα είδη ψαριών που πιθανώς θα εκτρέφονται στο εγγύς μέλλον.

- Δραστηριοποίηση του συλλογικού οργάνου των ιχθυοπαραγωγών με τη συμπαράσταση της Πολιτείας για τη διφήμιση και προβολή του προϊόντος, με έμφαση στις υγιεινές ιδιότητες της διατροφής με ψάρια, γεγονός που αποτελεί επιταγή της σύγχρονης διαιτητικής επιστήμης, για την απόκτηση ανταγωνιστικού "προφίλ" σε σχέση με άλλα προϊόντα.

- Συνεργασία των παραγωγών για τον συνεχή εφοδιασμό της αγοράς και την εφαρμογή ενιαίας τιμολογιακής πολιτικής.
- Μελέτη σκοπιμότητας για την ίδρυση φορέα με αντικείμενο:
 - * Τη συνεχή παρακολούθηση και ενημέρωση όλων των ενδιαφερόμενων παραγωγών, για τις εσωτερικές και διεθνείς εξελίξεις στην αγορά του προϊόντος ,με στόχο τον συντονισμό της προσφοράς.
 - * Τη συγκέντρωση και διάθεση της παραγωγής βάσει οργανωμένου προγράμματος πωλήσεων.
 - * Τη δημιουργία ιδίων δικτύων διανομής.
 - * Τον καλύτερο συντονισμό των εξαγωγικών δραστηριοτήτων από συνεταιριστικούς φορείς και ιδιώτες εμπόρους.
 - * Την τήρηση συνέπειας στις αποστολές και τις συναλλαγές.
- Συνεχής παρακολούθηση των εξελίξεων στις αγορές των κυριότερων ιχθυοπαραγωγών χωρών. Η γνώση της κατάστασης των ανταγωνιστών μας (προσφερόμενες ποσότητες ,τιμές πώλησης ,ποιότητα προϊόντος ,όροι πληρωμής ,κ.λ.π.) ,θα συμβάλει στην λήψη των κατάλληλων μέτρων και την εκτέλεση των διαρθρωτικών μεταβολών , που είναι αναγκαίες ,για να αντιμετωπισθεί έγκαιρα και αποτελεσματικά ο ανταγωνισμός.
- Τμηματοποίηση των αγορών με βάση το "κατ'αρχήν" ενδιαφέρον που συνίσταται στην αξιολόγηση του πολιτιστικού και οικονομικού επιπέδου, καθώς και των καταναλωτικών πρότυπων ,ηθών και εθίμων ,προκειμένου να επιδιωχθεί στη συνέχεια η διείσδυση στις αγορές-στόχους που παρουσιάζουν το μεγαλύτερο ενδιαφέρον , μέσω των μεθόδων του σύγχρονου εξαγωγικού μάρκετινγκ.
Για το άνοιγμα των νέων αυτών αγορών-στόχων απαιτείται η συνεργασία των συναρμόδιων φορέων (παραγωγών ,Υπουργείου Γεωργίας , Α.Τ.Ε. ,Ο.Π.Ε ,κ.λ.π.) ,ώστε να χαραχθούν οι στρατηγικοί στόχοι του κλάδου ,με βάση ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα δράσης.

Καταλήγοντας θα πρέπει να τονισθεί ότι η συνεχής και συστηματική έρευνα της αγοράς του εξωτερικού αποτελεί μία από τις βασικότερες προϋποθέσεις για την ύπαρξη των Ελληνικών υδατοκαλλιεργειών και την περαιτέρω ανάπτυξη τους.

7.3 ΑΠΟ ΠΛΕΥΡΑΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

- Καθιέρωση ζωνών σε επιλεγμένες , μετά από μελέτη , περιοχές με προκαθορισμένη μέγιστη επιτρεπτή δυναμικότητα/έτος , για την αποκλειστική εγκατάσταση μονάδων υδατοκαλλιεργειών , με παράλληλη κατασκευή των έργων υποδομής (οδική - θαλάσσια πρόσβαση, Δ.Ε.Η. , Ο.Τ.Ε. , κ.λ.π.).

Η καθιέρωση υδατοκαλλιεργητικών ζωνών , κατά το πρότυπο των βιομηχανικών ζωνών , θα συμβάλλει στην ελαχιστοποίηση της χρονοβόρας , πολύπλοκης και γραφειοκρατικής διαδικασίας έκδοσης των σχετικών αδειών εγκατάστασης των μονάδων. Θα αποτρέψει τριβές και ανταγωνισμούς με άλλους χρήστες της θαλάσσιας έκτασης και της παραθαλάσσιας γης , καθώς και φαινόμενα συγκρούσεων και φθορών εγκαταστάσεων , όπως στο πρόσφατο παρελθόν.

- Επαναπροσδιορισμός του τρόπου χορήγησης νέων αδειών ίδρυσης και επέκτασης μονάδων και καθορισμός ανωτάτου ορίου ετήσιας παραγωγικής δυναμικότητας , μετά από μελέτη που, εκτός των άλλων παραμέτρων , θα λαμβάνει υπόψη τις εξελίξεις και τις προοπτικές του κλάδου , τόσο στην παραγωγή , όσο και στην εμπορία
- Αποτελεσματική παρα παρακολούθηση από τους αρμόδιους φορείς (Υπουργείο Γεωργίας , Α.Τ.Ε. , κ.λ.π.) της τήρησης των όρων των εκδιδόμενων αδειών προκειμένου ν' αποφευχθούν φαινόμενα αυθαίρετης επέκτασης των μονάδων , που δημιουργούν προβλήματα υπερπροσφοράς και αποδυναμώνουν κάθε οργανωτική προσπάθεια, για τον αποτελεσματικότερο συντονισμό της παραγωγής και της εμπορίας των ευρύαλων ψαριών.

- Μελέτη σκοπιμότητας για την ίδρυση Ελληνικού Οργανισμού Υδατοκαλλιεργειών.
- Ίδρυση Ινστιτούτου Υδατοκαλλιεργειών για τη διενέργεια προγραμματισμένης έρευνας με στόχο τη βελτίωση των συνθηκών παραγωγής και εμπορίας του προϊόντος.
- Ίδρυση Ιχθυοπαθολογικού Ινστιτούτου με έμφαση στην Ιολογία και στελέχωση των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Υπουργείου Γεωργίας με ειδικούς ιχθυοπαθολόγους ,για την κάλυψη των αναγκών του κλάδου.
- Ίδρυση στα Πανεπιστήμια προπτυχιακών τμημάτων με αποκλειστικό αντικείμενο τις υδατοκαλλιέργειες και καθιέρωση επίσημων μεταπτυχιακών σπουδών στο αντικείμενο αυτό.
- Ενίσχυση του κλάδου από την Πολιτεία και τους συναρμόδιους φορείς (Υπουργείο Γεωργίας ,ΥΠ.ΕΘ.Ο. ,Α.Τ.Ε. ,Ο.Π.Ε.,κ.λ.π.).
- Στα πλαίσια της νομοματοπιστωτικής πολιτικής της Πολιτείας θα πρέπει ,τουλάχιστον στον πρωτογενή αγροτικό τομέα ,να εξετασθεί η δυνατότητα μείωσης των επιτοκίων χορηγήσεων, γεγονός που θα συμβάλλει σημαντική στη μείωση του κόστους παραγωγής και στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου.

Τέλος θα πρέπει να τονισθεί ιδιαίτερα ότι η προσπάθεια προσαρμογής και εκσυγχρονισμού των παραγωγικών δομών της χώρας μας στα νέα Ευρωπαϊκά δεδομένα ,αποτελεί επιτακτική ανάγκη εν όψει της επικείμενης Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν παραπάνω.

8. ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

8.1 ΡΥΠΑΝΣΗ - ΜΟΛΥΝΣΗ.

ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΡΥΠΑΝΤΕΣ ΤΟΥ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Ως ρύπανση γενικά ορίζεται η διοχέτευση στο περιβάλλον κάθε ουσίας (στερεάς, υγρής και αέριας), που δυνητικά είναι ένας ρυπαντής.

Ειδικότερα, ως ρύπανση του θαλάσσιου περιβάλλοντος ορίζεται κάθε μεταβολή των φυσικοχημικών χαρακτηριστικών, ενώ ως μόλυνση ορίζεται η αλλοίωση του μικροβιακού φορτίου του νερού, με αύξηση της παρουσίας των παθογόνων μικροοργανισμών.

Τις τελευταίες δεκαετίες η αύξηση της συγκέντρωσης του ανθρώπινου πληθυσμού σε μεγάλα αστικά κέντρα οδήγησε στην έντονη αύξηση της προσθήκης υλικών διαφορετικής προέλευσης και σύστασης στους υδάτινους αποδέκτες (ποτάμια, λίμνες και παράκτιες περιοχές). Έτσι είναι δυνατόν να διακρίνουμε τα ακόλουθα είδη ρύπανσης:

- Βιολογική ρύπανση: Συνδέεται κυρίως με την ύπαρξη αστικών λυμάτων και κτηνοτροφικών αποβλήτων, υπολειμμάτων εργοστασίων, τροφών, ελαιουργείων κ.λ.π., που προστίθενται στο θαλάσσιο περιβάλλον.
- Χημική ρύπανση: Συνδέεται κυρίως με την προσθήκη στο θαλάσσιο περιβάλλον βιομηχανικών αποβλήτων, γεωργικών φαρμάκων λιπασμάτων, πετρελαιοκηλίδων, πλαστικών (σακούλες, φιάλες, ποτήρια) κ.λ.π.

Στον παρακάτω ΠΙΝΑΚΑ 8.1 φαίνονται οι ποσότητες ρυπαντών που προστίθενται στη Μεσόγειο ετησίως από ανθρωπογενείς δραστηριότητες:

ΠΙΝΑΚΑΣ 8.1

ΠΗΓΕΣ ΡΥΠΑΝΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

<u>ΡΥΠΑΝΤΗΣ</u>	<u>ΠΟΣΟΤΗΤΑ (Τόν.)</u>
Ορυκτέλαια	120.000
Φενόλες	12.000
Συνθετικά απορρυπαντικά	60.000
Υδράργυρος	100
Μόλυβδος	3.800
Χρώμιο	2.400
Ψευδάργυρος	21.000
Φώσφορος	320.000
Αζωτούχα	800.000
ΣΥΝΟΛΟ	1.339.000

Πηγή: UNEP (1985)

8.2 ΡΥΠΑΝΤΙΚΑ ΦΟΡΤΙΑ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΡΥΠΑΝΣΗΣ ΕΝΟΣ ΙΧΘΥΟΤΡΟΦΕΙΟΥ

8.2.1 Γενικά

Είναι γνωστό ότι η εκτροφή ευρυάλων ψαριών σε ιχθυοκλωβούς είναι σχετικά νέα δραστηριότητα και τοπικά περιορισμένη στη λεκάνη της Μεσογείου. Δεν υπάρχουν επομένως αξιόπιστα στοιχεία που να τεκμηριώνουν τη δυσμενή επίδραση αυτού του τύπου της ιχθυοκαλλιέργειας στο θαλάσσιο περιβάλλον.

Η έλλειψη επαρκούς επιστημονικής πληροφόρησης γύρω από το θέμα, καθώς και η ύπαρξη ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων που συναρτώνται με θαλάσσιες και παραθαλάσσιες περιοχές (τουρισμός, οικοπεδοποίηση παραθαλάσσιας γής, κ.λ.π.), δημιουργούν σύγχυση και ασάφεια και οδηγούν αρκετές φορές σε βίαιες αντιδράσεις και συγκρούσεις μεταξύ των ιχθυοτρόφων και του κοινού.

Η κατάσταση αυτή, πέραν της ουσιώδους πλευράς του ζητήματος "ρύπανση ή όχι", επέδρασε ανασταλτικά στην εξέλιξη του κλάδου με τη ματαίωση εγκατάστασης μονάδων, με την αναγκαστική επιλογή λιγότερο ευνοϊκών θέσεων και ακόμη με την καταστροφή ιχθυοτροφικού εξοπλισμού.

Η υπερβολική αυτή ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης απέναντι στις υδατοκαλλιέργειες δεν παρατηρείται μόνο στην Ελλάδα, αλλά και σε άλλες χώρες. Στη Φινλανδία π.χ. αποδείχθη, ότι από τη συνολικά εισερχόμενη στο υδάτινο περιβάλλον ποσότητα θρεπτικών συστατικών (N,P) από τις Υδ/γείες προέρχεται το 2% του P και το 1% του N, ενώ από τη Γεωργία τα αντίστοιχα ποσοστά είναι 40% και 24% .

Για τη χώρα μας δεν υπάρχουν αντίστοιχα επιστημονικά δεδομένα αλλά είναι δυνατόν να αναφερθούν ως πηγές ρύπανσης του υδάτινου περιβάλλοντος, τα ανεπεξέργαστα βιομηχανικά λύματα, τα αστικά απόβλητα των πολεοδομικών συγκροτημάτων για την επεξεργασία των οποίων την τελευταία πενταετία άρχισαν να κατασκευάζονται ανάλογες εγκαταστάσεις, καθώς και τα υπολείμματα γεωργικών φαρμάκων και λιπασμάτων.

Είναι προφανές ότι οι παραπάνω πηγές ρύπανσης επιβαρύνουν πολλαπλάσια το υδάτινο σύστημα απ' ότι οι υδατοκαλλιέργειες. Ως παράδειγμα αναφέρουμε τα απόβλητα των ελαιουργείων, των οποίων οι τιμές BOD5 και COD έχουν ως εξής:

	PH	BOD5 mg/lt	COD
Ελαιουργείο κλασικού τύπου:	4,6 - 4,9	20 - 50.000	50 - 160.000
Ελαιουργείο φυγοκεντ.τύπου:	5,2	8 - 15.000	30 - 80.000

BOD5: Βιολογική Ανάγκη σε Οξυγόνο.

COD: Χημική Ανάγκη σε Οξυγόνο.

Οι μειωμένες τιμές BOD5 και COD των αποβλήτων (κατσιγάρος) των φυγοκεντρικών ελαιουργείων οφείλονται στην αραίωση τους, λόγω περισσότερης επεξεργασίας και χρησιμοποίησης μεγαλύτερων ποσοτήτων νερού.

Σημειώνεται ότι το BOD5 των αστικών λυμάτων κυμαίνεται από 300-400 mg/lit είναι δηλ. 50-200 φορές λιγότερο επιβαρυνμένα από ένα φυγοκεντρικό ελαιουργείο. Για παράδειγμα αναφέρεται ότι ένα ελαιουργείο με απόβλητα 50 m³ την ημέρα ισοδυναμεί με πόλη 6.000 κατοίκων από άποψη φορτίου.

Εκτός των παραπάνω τα απόβλητα των ελαιουργείων είναι ιδιαίτερα τοξικά λόγω των κατωτέρων λιπαρών οξέων και των φαινολών που περιέχουν.

Η υπερβολική ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης απέναντι στις υδατοκαλλιέργειες θα πρέπει ν' αποδοθεί στο γεγονός ότι πρόκειται για ένα νέο, άγνωστο στους πολλούς κλάδο, που χρησιμοποιεί το υδάτινο οικοσύστημα ανταγωνιστικά με άλλους χρήστες και έτυχε να αναπτυχθεί έντονα μετά το 1980, μια εποχή που η κοινή γνώμη είχε ήδη ευαισθητοποιηθεί έντονα σε θέματα περιβάλλοντος. Αντίθετα με την κατά πολύ περισσότερο επιβαρύνουσα το περιβάλλον γεωργία, την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης είναι σχετικά ελάχιστη.

8.2.2 Περίπτωση των ιχθυοκλωβών

Η προσθήκη ρυπαντών, στο υδάτινο περιβάλλον, από την εκτροφή ψαριών με το σύστημα των ιχθυοκλωβών είναι δύο κατηγοριών:

- Τα υπολείμματα της μη χρησιμοποιούμενης τροφής και
- Η ουροκόπρος, που είναι το προϊόν μεταβολισμού των ψαριών, λόγω της διατροφής τους, σχεδόν αποκλειστικά, με συνθετικά σιτηρέσια.

Η χορηγούμενη ημερήσια τροφή είναι συνάρτηση του βάρους των ψαριών, της θερμοκρασίας του νερού, της ενεργειακής πυκνότητας και της συνολικά εκτρεφόμενης βιομάζας.

Η παραγόμενη ποσότητα περιττωμάτων επηρεάζεται από την ηλικία του ιχθυοπληθυσμού, το είδος, τον ρυθμό ανάπτυξης, την ποσότητα, την ποιότητα, τον τρόπο χορήγησης τροφής, τη θερμοκρασία, το O₂ κ.λ.π.

Υπάρχουν διάφοροι μέθοδοι για τον υπολογισμό τους (KLONZ ET ALL 1978 κ.λ.π.).

Για τη διερεύνηση της επίδρασης των παραπάνω ρυπαντών στο υδάτινο οικοσύστημα, εκπονήθηκε από τον ΚΟΣ Η. Μάργαρη ερευνητική μελέτη στη θαλάσσια περιοχή μονάδας του ΚΟΣ Βυθιακού κόλπου από την οποία διαπιστώθηκε ότι η επίδραση των αποβλήτων της μονάδας, με βάση τις τιμές των δεικτών (Αμμωνία, Οξυγόνο, νιτρικών ενώσεων, θειικών ιόντων κ.λ.π.) ήταν ασήμαντη.

Προκειμένου όμως να εξαχθούν θεμελιωμένα επιστημονικά συμπεράσματα, η έρευνα αυτή θα έπρεπε να είχε την απαιτούμενη διαχρονικότητα και να στηριχθεί σε αντιπροσωπευτικό δείγμα του συνολικού αριθμού των μονάδων.

Η μέχρι τώρα εμπειρία και έρευνα έχει δείξει ότι η επιτυχημένη λειτουργία μιας μονάδας εξαρτάται από τη διατήρηση καθαρού περιβάλλοντος. Επομένως οποιαδήποτε διαταραχή των φυσικοχημικών χαρακτηριστικών του νερού, βλάπτει πρώτιστα τον εκτρεφόμενο πληθυσμό, δεδομένης μάλιστα της μεγάλης πυκνότητας της εκτροφής συγκριτικά με τους φυσικούς πληθυσμούς.

Ειδικά οι οικολογικές επιπτώσεις είναι συνυφασμένες με οποιαδήποτε σχεδόν επαγγελματική δραστηριότητα. Οι οποιαδήποτε επιβαρύνσεις των ιχθυοκαλλιεργειών θα πρέπει να εκτιμώνται συγκριτικά με τις άλλες ανθρωπογενείς δραστηριότητες και όχι με τις απόλυτες ποιοτικές και ποσοτικές προσμέτρους των ρύπων τους. Αν το κριτήριο είναι μόνο η ρύπανση με την γενική έννοιά της, θα έπρεπε να ανακοπεί η δραστηριότητα πολλών παραγωγικών κλάδων της οικονομίας.

8.2.3 Η εκτροφή σε δεξαμενές - Ιχθυογενετικοί σταθμοί

Στην περίπτωση των δεξαμενών ο ~~αποδέκτης~~ αποδέκτης των λυμάτων είναι συνήθως το θαλάσσιο περιβάλλον που γειτνιάζει με την μονάδα.

Μια πάγια υγειονομική αρχή είναι η προσθήκη γενικά λυμάτων στο υδάτινο περιβάλλον να μην επιφέρει αλλαγή των φυσικοχημικών χαρακτηριστικών του νερού.

Για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι απαραίτητο να υπολογισθεί η ρυπαντική ικανότητα του νερού εκτροφής, ώστε να εκτιμηθεί η επιβάρυνση του αποδέκτη και να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα σε περίπτωση που δημιουργείται πρόβλημα στο περιβάλλον.

Για την εκτίμηση της ποιότητας του νερού εκτροφής λαμβάνονται υπόψη ορισμένοι δείκτες όπως (BOD, COD, ΟΛΙΚΗ ΑΜΜΩΝΙΑ, ΑΙΩΡΟΥΜΕΝΑ ΣΤΕΡΕΑ, Κ.Λ.Π.) και ανάλογα με τις ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις καθορίζονται τα ανώτατα ανεκτά όρια των δεικτών αυτών.

Οι εγκαταστάσεις απορρύπανσης δεν διαφέρουν συνήθως από εκείνες της επεξεργασίας αστικών αποβλήτων. Αποτελούνται κυρίως από μηχανικό περιστρεφόμενο τύμπανο κατακράτησης στερεών ή δεξαμενή καθίζησης, δεξαμενές οξειδωσης, χλωρίωσης και τελικό υποθαλάσσιο αγωγό διασποράς στο υδάτινο περιβάλλον. Το κόστος εγκατάστασης μονάδας απομάκρυνσης ρύπων είναι αρκετά σημαντικό και υπολογίζεται για τις μονάδες ευρύαλων ψαριών σε ποσοστό 4-12% του συνολικού κόστους της μονάδας (στοιχεία ΑΤΕ).

Τα ίδια ισχύουν γενικά και για την περίπτωση των ιχθυογεννητικών σταθμών, με την επισήμανση ότι τα παραγόμενα λύματα είναι ασήμαντα λόγω της μικρής βιομάζας των ιχθυδίων (2000-2700 χλγ)/1.000.000 ιχθύδια/έτος.

8.3 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗ ΒΟΡΕΙΑ ΕΥΡΩΠΗ (ΕΚΤΡΟΦΗ ΣΟΛΟΜΟΥ)

Η επιτυχία της εκτροφής του σολομού αποτελεί το μεγαλύτερο επίτευγμα που σημειώθηκε ποτέ στον Ευρωπαϊκό χώρο στον κλάδο των υδατοκαλλιεργειών. Αφορά κυρίως την εκτροφή του κοινού σολομού του Ατλαντικού με το σύστημα των πλωτών ιχθυοκλωβών, κυρίως στη Νορβηγία αλλά και στη Σκωτία, την Ιρλανδία και τη Φιλανδία.

Η παγκόσμια παραγωγή σολομού από 68.000 τόννους που ήταν το 1986 έφθασε τους 225.000 τόννους το 1990 με πρόβλεψη τους 350.000 τόννους για το 2000. Το γεγονός αυτό ανάγκασε ορισμένες χώρες με μεγάλη παραγωγή (Νορβηγία 120.000 τον., Φιλανδία 35.000 τον.) να λάβουν μέτρα, προκειμένου να προστατεύσουν το περιβάλλον.

Στη συνέχεια παρατίθεται η περιβαλλοντική πολιτική που ακολουθούν η Νορβηγία και η Φιλανδία στις υδατοκαλλιέργειες.

8.3.1 Νορβηγία:

Οι αρχές της περιβαλλοντικής πολιτικής της Νορβηγίας στις υδατοκαλλιέργειες είναι δύο: α) Η αρχή της προφύλαξης και β) η αρχή της παραγωγής του μέγιστου από το ελάχιστο.

Η εφαρμογή των αρχών αυτών έχει ως συνέπεια:

- Να μην αποβάλλονται τοξικά ή αντιβιοτικά.
- Η αποβολή θρεπτικών στοιχείων (N,P) και άλλων διαλυτών να είναι η χαμηλότερη δυνατή με την εφαρμογή της κατάλληλης τεχνολογίας.

Οι περιβαλλοντικοί περιορισμοί που επιβάλλουν οι Νορβηγοί στις μονάδες είναι:

- Η αποφυγή δημιουργίας ή επιδείνωσης υπάρχοντος περιβαλλοντικού προβλήματος.
- Από το 1994 οι αποβαλλόμενοι μικρορυπαντές (π.χ. Cu) δεν θα πρέπει να προκαλούν μη αναστρέψιμη βλάβη.
- Από το 1994 επίσης, απαγορεύεται η ιζηματοποίηση πέραν του χώρου κάτω από τη μονάδα και σε πάχος που να επιτρέπει την απομάκρυνσή της σε λίγα χρόνια, μετά την παύση λειτουργίας της μονάδας.
- Από το 1994 δεν είναι επιτρεπτή η ανίχνευση αντιβιοτικών (ίχνη) σε άγρια ψάρια, όστρακα, ίζημα, κ.λ.π.
- Από το 1993, όλα τα απόβλητα συσκευαστηρίων και σφαγείων ψαριών, καθώς και τα νεκρά ψάρια δεν θα επιτρέπεται να προκαλούν ρύπανση, αλλά θα ανακυκλώνονται κατά 90% ως πρώτη ύλη ζωοτροφών.

- Η διανομή τροφής θα είναι στο ελάχιστο δυνατό επίπεδο και ο συντελεστής μετατρεψιμότητας δεν θα υπερβαίνει το 1,6:1 στην κύρια εκτροφή και το 1,1:1 στα ιχθύδια.
- Ο περιορισμός στη χορήγηση τροφής με αντιβιοτικά, ενώ όταν γίνεται αυτό η μονάδα θα πρέπει να φέρει ειδικό σήμα (σημαία).
- Οι ιχθυοτρόφοι θα πρέπει να αποδεικνύουν ότι εκτρέφουν σύμφωνα με τους κανόνες αυτούς και θα πρέπει να κρατούν αρχείο με σχετικά στοιχεία, τα οποία θα πρέπει να στέλνουν μια φορά το χρόνο στις αρμόδιες περιβαλλοντικές αρχές.

8.3.2 Φιλλανδία

Στη Φιλλανδία προτείνεται ν' αλλάξει ο τύπος των χορηγούμενων αδειών ιχθυοκαλλιέργειας. Συγκεκριμένα οι άδειες δεν θα αναφέρονται όπως τώρα στην ετήσια παραγωγή ψαριών (π.χ. άδεια για μονάδα 100 τόννων), αλλά στο ετήσιο φορτίο θρεπτικών (N,P) κάθε μονάδας.

Αυτό σημαίνει ότι οι Υπηρεσίες πρέπει να γνωρίζουν το ρυπαντικό φορτίο κάθε μονάδας το οποίο και θα ελέγχουν με αξιόπιστες μεθόδους μετρώντας την έξοδο του νερού για τις χερσαίες μονάδες, ή γνωρίζοντας την ετήσια χορηγούμενη ποσότητα τροφής και τον ρυθμό ανάπτυξης για τις μονάδες ιχθυοκλωβών.

Κοινή όμως διαπίστωση και στις δύο αυτές χώρες είναι ότι στις μονάδες ιχθυοκλωβών τα προβλήματα προέρχονται από την υπερδιατροφή (Overfeeding). Συνιστάται δε η χορηγούμενη ημερήσια τροφή να περιοριστεί στο ενεργειακά άριστο επίπεδο με βάση τη φυσιολογία θρέψης των ψαριών και όχι τον μηχανικό κορεσμό που είναι συνάρτηση της χωρητικότητας του στομάχου.

Κατά συνέπεια είναι αναγκαίος, ο επαναπροσδιορισμός μίας νέας στρατηγικής στη διατροφή, η αναθεώρηση της χημικής σύστασης των ιχθυοτροφών και η σύνθεση των σιτηρεσίων.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει ν' αναφερθεί ότι η Ελληνική πραγματικότητα είναι τελείως διαφορετική συγκριτικά με τις Σκανδιναυικές χώρες (Μεγάλη διασπορά των μονάδων, χαμηλή ιχθυοφόρτιση, μικρή παραγωγή ψαριών κ.λ.π.).

Απ' όσα εκτέθηκαν παραπάνω, ειδικότερα από τις περιπτώσεις των χωρών παραγωγής σολομού, τεκμαίρεται ότι είναι δυνατή η προστασία του περιβάλλοντος, χωρίς να καταφεύγουμε σε ακραίες θέσεις απόλυτης προστασίας που ασφαλώς καταλήγουν σε βάρος της ανάπτυξης.

Κατά συνέπεια για να είναι οι υδατοκαλλιέργειες αποδεκτή δραστηριότητα θα πρέπει να είναι συμβατές με το περιβάλλον. Αυτό επιβάλλει τη γνώση των αλληλεπιδράσεων ανάμεσα στις υδατοκαλλιέργειες και το υδάτινο οικοσύστημα, (όπως ο ευτροφισμός, η επίδραση στην άγρια ζωή και η χρήση χημικών) καθώς και την αναζήτηση τρόπων που η παραπάνω γνώση μπορεί να διασφαλίσει ότι η ανάπτυξη είναι απόλυτα συμβατή με το περιβάλλον.

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΣΕΛΟΝΤΑ ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΗΡΕΑ
ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ ΤΟΥ 1995

Δύσκολη εποχή το φθινόπωρο για τη ΣΕΛΟΝΤΑ και το ΝΗΡΕΑ μια που η πορεία των μετοχών τους ήταν πτωτική (Σεπτέμβριος, Νοέμβριος) αν και υπήρξαν γεγονότα που θα μπορούσαν να επηρεάσουν θετικά την πορεία τους. Για το ΝΗΡΕΑ είχαμε την αύξηση του μετοχικού του κεφαλαίου κατά 2,16 δις δρχ. που πραγματοποιήθηκε από 9/10-9/11/1995. Εκδόθηκαν 861.484 νέες μετοχές και η ανανέωση βασίστηκε στην συνθήκη 2 νέες κοινές μετοχές + 2500 δρχ. για κάθε δέκα παλιές.

Για τη ΣΕΛΟΝΤΑ οι εξελίξεις ήταν έμμεσες και αφορούσαν την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας RIO PESCA η οποία ανήκει κατά 75% στη ΣΕΛΟΝΤΑ. Θέλοντας να πετύχει μια αύξηση κεφαλαίου 84.000.000 δρχ. εξέδωσε 843.000 κοινές ανώνυμες μετοχές ονομαστικής αξίας 100 δρχ. και τιμή διάθεσης 1200 δρχ. έκαστη. Η δημόσια εγγραφή πραγματοποιήθηκε από 22 έως 24/11/1995 με απόλυτη επιτυχία (υπερκάλυψη κατά 80 φορές).

Η ανάλυση που ακολουθεί χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο αναλύονται οι τιμές της μετοχής για κάθε μήνα του φθινοπώρου και στο δεύτερο αναλύονται οι δείκτες P/E και Μερισματική Απόδοση (%) σε εβδομαδιαία βάση για το φθινόπωρο 1995. Οι τιμές των μετοχών προέρχονται από δημοσιεύσεις στον ημερήσιο τύπο δελτίων της χρηματιστηριακής εταιρείας ALPHA TRUST).

Σ Ε Π Τ Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ

Στους πίνακες που ακολουθούν καταγράφεται η τιμή της μετοχής ανά ημέρα (ΠΙΝΑΚΑΣ 1) και στατιστικά στοιχεία από 1 έως 29/9/95 (ΠΙΝΑΚΑΣ 2) Η γραφική απεικόνιση του ΠΙΝΑΚΑ 1 γίνεται στο ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1 ,του οποίου ο άξονας χ απεικονίζει τις μέρες κίνησης του χρηματιστηρίου ,ενώ στον άξονα ψ απεικονίζονται οι τιμές της μετοχής.

Σ Ε Λ Ο Ν Τ Α

Για την ΣΕΛΟΝΤΑ ο μήνας ξεκίνησε με απώλειες 145 δρχ. κατά την πρώτη εβδομάδα. Ακολούθησε τριήμερο σταθεροποιητικών τάσεων, το οποίο διαδέχθηκε πενθήμερο συνεχούς ανόδου που έδωσε στη μετοχή κέρδη 260 δρχ. Η άνοδος αυτή διεκόπη στα μέσα της τρίτης εβδομάδας όπου και άρχισε μια νέα πτώση διάρκειας μιας εβδομάδας ,ρίχνοντας την τιμή της μετοχής στις 2105 δρχ. (μια από τις χειρότερες επιδόσεις που πέτυχε η ΣΕΛΟΝΤΑ το τελευταίο εξάμηνο), απώλειες δηλαδή 285 δρχ.Την τελευταία εβδομάδα προσπάθησε να συνέλθει από το κτύπημα και να περιορίσει τις απώλειες κινούμενη θετικά για δύο ημέρες στο τέλος του μήνα πράγμα που την ώθησε στις 2190 δρχ.

Ν Η Ρ Ε Α Σ

Η μετοχή του ΝΗΡΕΑ παρουσίασε την πρώτη εβδομάδα πτώση με μικρές απώλειες ,(80 δρχ. η οποία συνεχίστηκε και ως τα μέσα της επόμενης εβδομάδας κλείνοντας τις 2795 δρχ.Από το σημείο αυτό και για 4 μέρες υπήρξε μικρή άνοδος (100 δρχ.) για να ακολουθήσει μια μεγάλη πορεία κάμψης ως τα τέλη του μήνα με αρκετές απώλειες (250 δρχ.) οι οποίες βελτιώθηκαν καθώς την τελευταία μέρα υπήρξε άνοδος της μετοχής κατά 75 δρχ.

Όπως φαίνεται από τον ΠΙΝΑΚΑ 2 μπορεί η ΣΕΛΟΝΤΑ να έχει μικρότερη τιμή από τον ΝΗΡΕΑ αλλά οι τελικές της απώλειες περιορίστηκαν σε μικρότερο ποσοστό ,από αυτές του ανταγωνιστή της ,χωρίς αυτό να σημαίνει κάποια ιδιαίτερη βελτίωση. Ο ΝΗΡΕΑΣ είχε παρουσία καλύτερη από τη ΣΕΛΟΝΤΑ όσον αφορά την τιμή της μετοχής αν και έχασε το 10% περίπου της τιμής του.

Ο Κ Τ Ω Β Ρ Ι Ο Σ

Στους πίνακες που ακολουθούν καταγράφεται η τιμή της μετοχής ανά ημέρα (ΠΙΝΑΚΑΣ 3) καθώς και στατιστικά στοιχεία (ΠΙΝΑΚΑΣ 4) για το διάστημα 2-31/10/1995. Η γραφική απεικόνιση του ΠΙΝΑΚΑ 3 γίνεται στο ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2 όπου άξονας χ είναι οι μέρες κίνησης του χρηματιστηρίου ενώ ο άξονας ψ απεικονίζει τις τιμές της μετοχής.

Σ Ε Λ Ο Ν Τ Α

Η τιμή της μετοχής κυμάνθηκε σε χαμηλά επίπεδα ως τις 10/10/1995 υποχωρώντας ως τις 2100 δρχ. κάνοντας νέο κατώτερο όριο στις 4/10. Οι απώλειες ήταν 65 δρχ. Από αυτό το σημείο και για 5 ημέρες υπήρξε συνεχής άνοδος που έδωσε κέρδη 243 δρχ. κλείνοντας έτσι στις 2343 δρχ. την 11/10.

Οι δυο μέρες που ακολούθησαν έριξαν την τιμή κατά 63 δρχ. για να ακολουθήσει νέα περίοδος ανόδου που απέφερε κέρδη 170 δρχ. ως τις 20^η Οκτωβρίου 1995. Η μικρή κάμψη των τιμών που ακολούθησε είχε σταθεροποιητικό χαρακτήρα. Ο μήνας έκλεισε ευνοϊκά για την μετοχή αφού ακολούθησε νέα συνεχής άνοδος για 4 μέρες κατά την οποία η μετοχή κέρδισε 205 δρχ. κλείνοντας ύστερα από μικρή υποχώρηση στις 2610 δρχ.

Ν Η Ρ Ε Α Σ

Η μετοχή του ΝΗΡΕΑΣ κινήθηκε ανοδικά ως τις 10/10 φθάνοντας τις 2720 χωρίς όμως να έχει σημαντικά κέρδη. Ακολούθησε πορεία σταθεροποίησης διάρκειας πέντε ημερών (10-16/10). Από τις 16-20/10 είχε τετραήμερη άνοδο που του έδωσε κέρδη 130 δρχ. Στο διάστημα που ακολούθησε ως τις 25/10 η νέα πτώση ήρθε χωρίς μεγάλες απώλειες (75 δρχ.). Ο μήνας έκλεισε θετικά αφού μέσα στις επόμενες πέντε μέρες η τιμή της μετοχής ανήλθε στις 2935 δρχ. επιτυγχάνοντας κέρδη 170 δρχ.

Στον ΠΙΝΑΚΑ 4 διακρίνουμε την σαφώς καλύτερη θέση της ΣΕΛΟΝΤΑ σε σχέση με τις τιμές που παρουσίασε η μετοχή τον περασμένο μήνα. Εκτός του ότι κάλυψε τη διαφορά των μονάδων που έχασε κέρδισε σχεδόν 450 δρχ. κάτι που της έδωσε τη δυνατότητα να μειώσει τη διαφορά της τιμής της

Ο ΝΗΡΕΑΣ πήγε καλά αλλά οι ρυθμοί αύξησης της τιμής του ήταν λιγότερο έντονοι από αυτούς της ΣΕΛΟΝΤΑ. Συνέχισε να παίζει σε τιμές πάνω από 2500 δραχ. επιτυγχάνοντας να ξεπεράσει τις 2900 στο τέλος του μήνα. Είναι γεγονός ότι και οι δύο μετοχές πέτυχαν τις καλύτερες τιμές τους στο τέλος του μήνα ενώ οι χαμηλότερες παρουσιάστηκαν στην αρχή. Θα λέγαμε ότι και οι δύο μετοχές είχαν μια θετική πορεία αυτό το μήνα.

Ν Ο Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ

Ο Νοέμβριος εκτός από τα γεγονότα που αναφέρθηκαν στον πρόλογο, ρόλο - όχι ιδιαίτερα σημαντικό- έπαιξε η ασθένεια του πρωθυπουργού ο οποίος εισήχθη στο νοσοκομείο στις 20/11/95 (Δευτέρα) εγκαινιάζοντας έτσι μια πτωτική πορεία για πολλές μετοχές, η οποία για κάποιες μετοχές ήταν μικρής διάρκειας ενώ για άλλες κράτησε αρκετές μέρες. Ευτυχώς το πρόβλημα αυτό ξεπεράστηκε σύντομα χωρίς μεγάλες απώλειες οι οποίες περιορίστηκαν κυρίως κατά τις δύο πρώτες μέρες του προβλήματος καθώς οι μετοχές του ΝΗΡΕΑ και της ΣΕΛΟΝΤΑ κέρδισαν γρήγορα το χαμένο έδαφος.

Οι μεταβολές των τιμών ανά ημέρα κίνησης του χρηματιστηρίου καταγράφονται στον ΠΙΝΑΚΑ 5 που αποδίδεται γραφικά στο ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3 όπου ο άξονας χ αντιστοιχεί στις ημέρες κίνησης του χρηματιστηρίου και ο άξονας ψ στις τιμές της μετοχής. Στον πίνακα 6 αναφέρονται μερικά χρήσιμα στατιστικά στοιχεία.

Σ Ε Λ Ο Ν Τ Α

Στις πρώτες τρεις μέρες του μήνα η μετοχή έχασε 125 δρχ. κινούμενη πτωτικά ,όμως ακολούθησε κατά τις επόμενες πέντε μέρες (ως 10/11) , ανοδική τάση που σηματοδεύτηκε απο κέρδη 140 δρχ. Επόμενο σημαντικό διάστημα είναι το πενθήμερο πτωτικών τάσεων που διήρκησε από 15/11 ως και 21/11 και κατά το οποίο η μετοχή έχασε 315 δρχ. - η μεγαλύτερη υποχώρηση το φθινόπωρο - πτώση που συνοδεύτηκε από την ασθένεια του πρωθυπουργού και την εισαγωγή του στο νοσοκομείο. Κατά τις δύο πρώτες ημέρες της ασθένειας η μετοχή υποχώρησε κατά 260 δρχ. Ανέβηκε όμως γρήγορα (22-23/11) κερδίζοντας 190 δρχ. Στην συνέχεια όμως αναγκάστηκε να υποχωρήσει και πάλι κατά 180 δρχ. Ο μήνας έκλεισε με την μετοχή να ανακάμπτει μερικώς κερδίζοντας την τελευταία μέρα 75 δρχ.

Ν Η Ρ Ε Α Σ

Πτωτική και για τον ΝΗΡΕΑ η πορεία της μετοχής του τις πρώτες μέρες. Μια μικρή υποχώρηση 80 δραχ. στο πρώτο πενθήμερο υπερκαλύφθηκε εύκολα τις επόμενες μέρες αφού ως τις 10/11 ανέβηκε η τιμή της κατά 140 δραχ. Την άνοδο διαδέχθηκε νέα μικρή περίοδος πτώσης (80 δραχ.) και ακολούθως νέα μικρή άνοδος για να υποχωρήσει ως τις 21/11 που έκλεισε στις 2521 δραχ. κάτω από ισχυρές πιέσεις και υπό ασθένεια του πρωθυπουργού. Στο διάστημα αυτό έχασε 354 δραχ. (πορεία παράλληλη με την ΣΕΛΟΝΤΑ), που τελούσε την μεγαλύτερη συνεχή υποχώρησή της μετοχής στο φθινόπωρο. Ακολούθησε άνοδος με κέρδη 199 δραχ. το επόμενο τριήμερο, και έπειτα τέσσερις μέρες ως το τέλος του μήνα που ενώ ξεκίνησαν πτωτικά την τελευταία μέρα κέρδισαν 110 δραχ. κλείνοντας έτσι στις 2715.

Όπως φαίνεται από τον προηγούμενο πίνακα (ΠΙΝΑΚΑΣ 6) οι ελάχιστες τιμές των δύο μετοχών σημειώθηκαν την ίδια μέρα (ανακοίνωση για εισαγωγή πρωθυπουργού στο νοσοκομείο), ενώ οι μέγιστες σημειώθηκαν περίπου στα μέσα του μήνα. Οι μεταβολές που έγιναν όσον αφορά την ΣΕΛΟΝΤΑ είναι στα ίδια περίπου επίπεδα με τις αντίστοιχες του Σεπτεμβρίου, το ίδιο και για τον ΝΗΡΕΑ με κάπως μεγαλύτερες αποκλίσεις.

Το Α΄ΜΕΡΟΣ κλείνει με το ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4 που παρουσιάζει την συνολική πορεία των μετοχών του ΝΗΡΕΑ και της ΣΕΛΟΝΤΑ κατά το φθινόπωρο του 1995. Ο άξονας χ περιλαμβάνει τις ημέρες κίνησης του χρηματιστηρίου (ανά χρηματιστηριακές εβδομάδες) και ο άξονας ψ τις τιμές.

ΔΕΙΚΤΗΣ
ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ (%)

Στον ΠΙΝΑΚΑ 7 καταγράφονται οι τιμές της Μερισματικής Απόδοσης στο τέλος κάθε εβδομάδας για το φθινόπωρο του 1995. Για το Σεπτέμβριο ο ΝΗΡΕΑΣ εμφάνισε καλύτερες τιμές από την ΣΕΛΟΝΤΑ και μάλιστα με αυξητικές τάσεις άνω του 1,30 σε αντίθεση με την ΣΕΛΟΝΤΑ που βρίσκονταν συνεχώς κάτω του 1,15. Τον Οκτώβριο οι τιμές σημείωσαν νέα πτώση και ο ΝΗΡΕΑΣ έπεσε γρήγορα στα επίπεδα 1,15-1,20 ,η δε ΣΕΛΟΝΤΑ έπεσε για πρώτη φορά και κάτω του 1,00 την τελευταία εβδομάδα του Οκτώβρη. Οι πτωτικές τάσεις συνεχίστηκαν και μέσα στο Νοέμβριο κυμαινόμενες από 1,10-1,15 για τον ΝΗΡΕΑ και γύρω στο 0,95 για την ΣΕΛΟΝΤΑ. Αυξητικές τάσεις φάνηκαν στο τέλος του μήνα καθώς ο ΝΗΡΕΑΣ έτεινε προς το 1,20 και η ΣΕΛΟΝΤΑ να προσπαθεί να περάσει και πάλι το 1,00. Συνοφίζοντας μπορούμε να πούμε ότι η Μερισματική Απόδοση του ΝΗΡΕΑ πήγε καλύτερα από την αντίστοιχη της ΣΕΛΟΝΤΑ.

Δ Ε Ι Κ Τ Η Σ Ρ/Ε

Αντίστοιχα με τον ΠΙΝΑΚΑ 7 στον ΠΙΝΑΚΑ 8 έχουμε τις τιμές του Ρ/Ε. Χαρακτηριστικό σε αυτό το δείκτη είναι οι χαμηλότερες τιμές κατά το Σεπτέμβρη του ΝΗΡΕΑ ,κάτι που έκανε πιά ελκυστική την μετοχή του. Η ΣΕΛΟΝΤΑ είχε μικρές ανακατατάξεις και κυμάνθηκε άνω των 20 μονάδων σε αντίθεση με τον ΝΗΡΕΑ που έφτασε στις 15. Τον Οκτώβριο η ΣΕΛΟΝΤΑ συνέχισε να ανεβαίνει ακολουθούμενη από τον ΝΗΡΕΑ του οποίου η τιμή ανέβηκε γρήγορα και ξεπέρασε τις 20 μονάδες ,πλησιάζοντας τη ΣΕΛΟΝΤΑ. Τέλος ο Νοέμβριος κράτησε σταθερή τη ΣΕΛΟΝΤΑ στις 23-25 μονάδες ενώ ο ΝΗΡΕΑΣ αν και ανέβηκε ως τις 22 κατόρθωσε να κατέβει στο τέλος του μήνα κάτω από τις 20.

Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι και σε αυτό τον δείκτη ο ΝΗΡΕΑΣ τα πήγε λίγο καλύτερα από την ΣΕΛΟΝΤΑ.

Στο ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6 και στο ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5 απεικονίζονται τα στοιχεία των ΠΙΝΑΚΩΝ 7 και 8 αντίστοιχα ,όπου άξονας χ είναι οι μέρες που σημειώθηκαν οι τιμές και στον ψ οι τιμές του εκάστοτε ,προς ανάλυση,δείκτη.

Μετά τις αναλύσεις που προηγήθηκαν έγινε κατανοητό ότι το φθινόπωρο που πέρασε ήταν δύσκολο και για τις δύο μετοχές ,πολύ περισσότερο όμως για την μετοχή της ΣΕΛΟΝΤΑ η οποία βρέθηκε αρκετά χαμηλά ύστερα από πολύ καιρό κάτι που οφείλεται στις πιέσεις που δέχτηκε από χρηματιστηριακούς παράγοντες οι οποίοι θέλουν να συνεχίσουν το παιχνίδι που ξεκίνησε το καλοκαίρι. "Τί μέλλει γενέσθαι"; Αυτό το ξέρουν μόνο οι ίδιοι. Βέβαι η πορεία της μετοχής για το επόμενο τρίμηνο θα εξαρτηθεί και από την τύχη της Α.Ε.Μ.Ε.Τ. αλλά και της νεοεισερχόμενης στο χρηματιστήριο RIO PESCA λόγω των σχέσεών τους με την ΣΕΛΟΝΤΑ. Όσον αφορά τον ΝΗΡΕΑ που στο διάστημα αυτό πήγε λίγο καλύτερα από την ΣΕΛΟΝΤΑ η πορεία της μετοχής του πιθανώς θα εξαρτηθεί έμμεσα από τους "πόντους" που θα πάρει μέσω της απορρόφησης θυγατρικών εταιρειών που αναμένεται να γίνει στο πρώτο εξάμηνο του 1996 καθώς και με την επικείμενη συνεργασία με την Γαλλική Ντασό.

Με λίγα λόγια η μελλοντική πορεία των δύο μετοχών θα εξαρτηθεί κυρίως από τρεις παράγοντες: α) οι επενδύσεις που θα κάνουν στο άμεσο μέλλον οι δύο εταιρείες ,β) η στήριξη από χρηματιστηριακούς παράγοντες και γ) οι πολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα οι οποίες επηρεάζουν γενικότερα τις εξελίξεις στο Χρηματιστήριο Αθηνών άλλες φορές λιγότερο, άλλες περισσότερο και με έμμεσο ή άμεσο τρόπο.

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΣΕΛΟΝΤΑ ΚΑΙ ΤΟΥ ΝΗΡΕΑ
ΤΟ ΧΕΙΜΩΝΑ ΤΟΥ 1995 - 1996

Το 1995 έκλεισε με μια καλή πορεία των δύο εταιρειών που εκτός από τις φιλοδοξίες τους στο Χ.Α.Α. κατάφεραν να πραγματοποιήσουν και αρκετά από τα σχέδια που είχαν για την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Η αλλαγή του πρωθυπουργού (16 Ιανουαρίου) και η Ελληνοτουρκική κρίση στις βραχονησίδες Ίμια (29-31 Ιανουαρίου) ήταν τα δύο σημαντικότερα γεγονότα που επηρέασαν το γενικό δείκτη στις αρχές του 1996. Την 16/1 ακολούθησε περίοδος με κλίμα ευφορίας για το χρηματιστήριο , που δυστυχώς σταμάτησε στις 29/1 με την αρχή της κρίσης των βραχονησίδων η οποία και εγκαινίασε περίοδο ανησυχίας και αναμονής εκ μέρους των επενδυτών. Παρ'όλα αυτά ο γενικός δείκτης κατόρθωσε να ξεπεράσει το φράγμα των 1000 μονάδων στο τέλος του Φεβρουαρίου ξεφεύγοντας από ένα τέλμα 15 περίπου ημερών , ικανοποιώντας έτσι τους επενδυτές που μιλούσαν για νέα εποχή. Βέβαια υπάρχει αρκετός δρόμος μια που η χρυσή εποχή που έχουν προβλέψει οι αισιόδοξοι για δείκτη Χ.Α.Α. στις 1150-1200 είναι μακριά. Είναι θετικό πάντως το γεγονός ότι σε σχέση με το τελευταίο εξάμηνο , ο δείκτης είναι σε καλύτερα επίπεδα.

Όσον αφορά το πως αντέδρασαν οι δύο εταιρείες στις εθνικές εξελίξεις αλλά και στην είσοδο της RIO PESCA στο χρηματιστήριο θα δούμε ότι η ΣΕΛΟΝΤΑ επηρεάστηκε μάλλον αρνητικά από την εκλογή του κ. Σημίτη ως πρωθυπουργού , σε αντίθεση με τον ΝΗΡΕΑ , χωρίς αυτό να σημαίνει πολιτική τοποθέτηση για έναν από τους δύο. Στην κρίση των Ίμια και οι δύο είχαν προβλήματα κι ακολούθησαν τη γενικότερη πτώση του χρηματιστηρίου που ευτυχώς σταμάτησε γρήγορα. Τέλος όσον αφορά την είσοδο της πολλά υποσχόμενης RIO PESCA οι επενδυτές που ποντάριζαν στη ΣΕΛΟΝΤΑ μάλλον προτίμησαν την νεοεισερχόμενη δύναμη καθώς τις πρώτες μέρες κίνησής της , η ΣΕΛΟΝΤΑ γνώρισε στασιμότητα στις συναλλαγές και πτώση της τιμής της. Πτωτικά τις ίδιες μέρες κινήθηκε και ΝΗΡΕΑΣ. Βέβαια δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι ο ΝΗΡΕΑΣ συγκαταλέγονταν ανάμεσα στις 10 μετοχές με την μεγαλύτερη εμπορευσιμότητα το χειμώνα του 1996.

Η RIO PESCA συγκέντρωσε γρήγορα τα βλέμματα των επενδυτών και σε αυτό βοήθησε η προϊστορία των ΝΗΡΕΑ , ΣΕΛΟΝΤΑ ,τα πολύ καλά οικονομικά μεγέθη της εταιρείας που σημειώθηκαν τα προηγούμενα χρόνια αλλά και οι αισιόδοξες προβλέψεις για το 1996. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι είχε την πιά επιτυχή απόδοση από τις μετοχές που κινήθηκαν το χειμώνα του 1996.

Η ανάλυση που ακολουθεί χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο γίνεται ανάλυση για τις εταιρείες ΣΕΛΟΝΤΑ και ΝΗΡΕΑΣ και στο δεύτερο μέρος ανάλυση για την RIO PESCA. Οι τιμές των δεικτών που καταγράφονται στους πίνακες βασίζονται στα κέρδη των εταιρειών του 1994.

Δ Ε Κ Ε Μ Β Ρ Ι Ο Σ

Ο Δεκέμβριος θα λέγαμε ότι ήταν μήνας χωρίς μεγάλες μεταβολές καθώς τις περισσότερες ημέρες οι μετοχές των δύο εταιρειών γνώρισαν μικρές αυξομειώσεις ή παρέμειναν αμετάβλητες. Ο μήνας έκλεισε με τη ΣΕΛΟΝΤΑ να έχει κέρδη (160 δρχ.) μειώνοντας έτσι την απόσταση που τη χώριζε από το ΝΗΡΕΑ ο οποίος παρουσίασε μικρές απώλειες (50 δρχ.).

Σ Ε Λ Ο Ν Τ Α

Όπως φαίνεται και από τον ΠΙΝΑΚΑ 1 η ΣΕΛΟΝΤΑ χωρίς να εμφανίσει επιθετικό πρόσωπο όπως μας είχε συνηθίσει κατά την διάρκεια του 1995 , επέβαλε αργά αλλά σταθερά ,ανοδική πορεία άνω των 2500 δρχ. αν και τις πρώτες μέρες είχαμε στασιμότητα της μετοχής. Στις 7/12 η τιμή έκανε μικρό άλμα 140 δρχ. για να συνεχίσει με περίοδο μικρής ανόδου όπου και εμφάνισε κέρδη 50 δρχ. Η περίοδος ως το τέλος του μήνα χαρακτηρίστηκε από αυξομειώσεις της τιμής για να ακολουθήσει το διήμερο 28-29/12 όπου η μετοχή κέρδισε 110 δρχ. κλείνοντας έτσι το 1995 θετικά.

Ν Η Ρ Ε Α Σ

Σε αντίθεση με την ΣΕΛΟΝΤΑ ο ΝΗΡΕΑΣ εμφάνισε πτωτική πορεία ξεκινώντας με απώλειες 105 δρχ. τις πρώτες 4 ημέρες. Με αφετηρία την 7/12 ξεκίνησε βαθμιαία νέα πτώση ως τις 15/12 με την μετοχή να χάνει σιγά-σιγά άλλες 120 δρχ. Από τότε και ως τις 27/12 ακολούθησε διάστημα αυξομειώσεων της τιμής, διάστημα το οποίο ακολούθησε διήμερο κερδών (65 δρχ.) περιορίζοντας έτσι της απώλειες του μήνα.

Στον πίνακα με τα στατιστικά στοιχεία που ακολουθεί φαίνεται η θετική μεταβολή για την τιμή της ΣΕΛΟΝΤΑ και η αρνητική για τον ΝΗΡΕΑ. Χαρακτηριστικό είναι επίσης οι περίοδοι στις οποίες οι μέγιστες και οι ελάχιστες τιμές κάθε μετοχής είναι χρονικά αντιδιαμετρικές (η μέγιστη τιμή του ΝΗΡΕΑ σημειώθηκε αρχές του μήνα όταν η ΣΕΛΟΝΤΑ εμφάνιζε την ελάχιστη τιμή της. Αντιθέτως η μέγιστη τιμή της ΣΕΛΟΝΤΑ ήταν στα τέλη του μήνα όταν ο ΝΗΡΕΑΣ είχε την ελάχιστη τιμή του).

Ι Α Ν Ο Υ Α Ρ Ι Ο Σ

Το 1996 έκανε ένα πολύ καλό ποδαρικό στο ΝΗΡΕΑ ο οποίος σημείωσε καλά κέρδη ξεπερνώντας για πρώτη φορά τις 3000 δρχ. αν και έμεινε μόνο δύο μέρες πάνω από αυτό το όριο καθώς ακολούθησε η κρίση στο Αιγαίο.

Η ΣΕΛΟΝΤΑ ενώ ξεκίνησε θετικά τις δύο πρώτες μέρες ακολούθησε πτωτική πορεία ,με μικρές συνεχόμενες υποχωρήσεις ,πορεία που διεκόπη δύο με τρείς φορές από μονοήμερα μικρά διαστήματα ανόδου.

Σ Ε Λ Ο Ν Τ Α

Όπως φαίνεται και από τον ΠΙΝΑΚΑ 2 ,η ΣΕΛΟΝΤΑ κέρδισε τις δύο πρώτες μέρες 75 δρχ. και ως τις 8/1 ακολούθησε πορεία μικρών αυξομειώσεων της τιμής .Απο 9 εως 11/1 είχε απώλειες κατά 80 δρχ.Η πτωτική τάση διεκόπη στις 12/1 όπου η μετοχή κέρδισε 30 δρχ. για να ακολουθήσει νέα περίοδος πτώσης ως τις 23/1 κατά την οποία έχασε 145 δρχ. Την περίοδο διαδέχθηκε τετραήμερο κερδών 75 δρχ. πριν την 30/1 όπου η ΣΕΛΟΝΤΑ έχασε 115 δρχ. δηλαδή το 4,3% της αξίας της. Όταν η κρίση άρχισε να υποχωρεί στις 31/1 η μετοχή εμφάνισε κέρδη 35 δρχ.

Ν Η Ρ Ε Α Σ

Η μετοχή του ΝΗΡΕΑ ξεκίνησε καλά με κέρδη ως τις 8/1/96 που η ΡΙΟ ΠΕΣΚΑ έκανε την εμφάνιση της .Απο τότε και ως τις 12/1/96 έχασε 100 δρχ. Ακολούθησε διάστημα 3 ημερών ανόδου ως τις 17/1 με κέρδη 145 δρχ. και μετά διάστημα αυξομειώσεων της τιμής του ως τις 24/1. Στις 25 και 26 του μήνα η μετοχή πραγματοποίησε άλμα ανόδου 180 δρχ. τα κέρδη της οποίας γρήγορα εξανεμίστηκαν με την κρίση στις Ίμια (29-31/1/96). Οι απώλειες για το ΝΗΡΕΑ περιορίστηκαν ,καθώς η μετοχή με το τέλος της κρίσης σημείωσε άνοδο 65 δρχ.

Όπως φαίνεται από τον πίνακα των στοιχείων τα μεγέθη του ΝΗΡΕΑ είναι σαφώς πιά βελτιωμένα από το Δεκέμβριο ιδιαίτερα δε τα κέρδη που αυτή τη φορά ξεπέρασαν το πλαφόν του 8,0% επί της τιμής της μετοχής στην αρχή του μήνα. Η ΣΕΛΟΝΤΑ είχε απώλειες οι οποίες την ώθησαν στα επίπεδα που είχε στις αρχές Δεκεμβρίου κρατώντας τη έτσι μακριά από τον ανταγωνιστή της.

Χαρακτηριστικό επίσης είναι το γεγονός των χρονικά αντιδιαμετρικών ακραίων τιμών των αντιπάλων (μέγιστη και ελάχιστη) που επαναλαμβάνεται όπως και τον Δεκέμβριο. Πρέπει ακόμα να σημειωθεί το γεγονός της ανόδου του ΝΗΡΕΑ πάνω από τις 3000 δρχ. αν και διατήρησε μόνο για δύο μέρες τη θέση αυτή.

Φ Ε Β Ρ Ο Υ Α Ρ Ι Ο Σ

Κύριο χαρακτηριστικό του μήνα ήταν οι έντονες μεταβολές στην τιμή της ΣΕΛΟΝΤΑ μέσα από βραχύβιες περιόδους 2-3 ημερών και η αντίστοιχη πορεία με λιγότερο έντονους ρυθμούς ,για το ΝΗΡΕΑ που όμως σταμάτησε το τελευταίο δεκαήμερο λόγω εμφάνισης σταθεροποιητικών τάσεων μέσω μικρών αυξομειώσεων. Ο μήνας έκλεισε τελικά με απώλειες και για τους δύο τερματίζοντας έτσι το χειμώνα μέσα από τον οποίο η ΣΕΛΟΝΤΑ βγήκε χαμένη κατά 165 δρχ. (6,46%) και ο ΝΗΡΕΑΣ κερδισμένος κατά 60 δρχ. δηλαδή ποσοστό 2,14%.

Σ Ε Λ Ο Ν Τ Α

Η ΣΕΛΟΝΤΑ ξεκίνησε αρνητικά την πορεία της με απώλειες 185 δρχ. (7,3%) σε τρεις μέρες. Ακολούθησε διάστημα κερδών 85 δρχ. μικρή πτώση για μια μέρα και νέα περίοδος κερδών 13-15/2 στην οποία είχε άνοδο 9,6% δηλαδή 230 δρχ. Στο επόμενο διάστημα και ως τις 21/2 είχε απώλειες 170 δρχ. απώλειες που συνεχίστηκαν στο διάστημα 23-28/2 όπου η μετοχή έχασε άλλες 120 δρχ. Ο μήνας έκλεισε με ελάχιστη ανάκαμψη 10 δρχ. κάτι που δεν επηρέασε καθόλου την πτωτική πορεία.

Απο τον πίνακα των στατιστικών στοιχείων παρατηρείται ότι όσον αφορά τα μεγέθη ελάχιστη ,μέγιστη τιμή και μέσος όρος η ΣΕΛΟΝΤΑ πραγματοποίησε την πιο άσχημη εμφάνιση του τριμήνου. Συγκρινόμενο δε το γεγονός αυτό και με τις απώλειες θα λέγαμε ότι ο Φεβρουάριος ήταν ένας μέτριος μήνας από πλευράς απόδοσης.

Η πορεία του ΝΗΡΕΑ ήταν η καλύτερη αυτό το μήνα καθώς η ελάχιστη τιμή και ο μέσος όρος κυμάνθηκαν σε πιο καλά επίπεδα σε σχέση με το δίμηνο που πέρασε παρ'ότι υπήρξαν και εδώ απώλειες:

Άξιο λόγου είναι το γεγονός η ΣΕΛΟΝΤΑ υποχώρησε για πρώτη φορά το χειμώνα κάτω από τις 2500 δρχ. ενώ ο ΝΗΡΕΑΣ πέρασε και πάλι - έστω και για λίγο - το φράγμα των 3000 δρχ.

Ν Η Ρ Ε Α Σ

Την ίδια αρνητική πορεία παρουσίασε αρχικά και ο ΝΗΡΕΑΣ χάνοντας τις πρώτες τρεις μέρες 215 δρχ. (7,11%). Γρήγορα όμως ανέκαμψε και στο διάστημα 6-7/2 κέρδισε 155 δρχ. Νέα πτώση ακολούθησε στο διάστημα 8-12/2 με απώλειες 75 δρχ. την οποία ακολούθησε και πάλι διήμερο ανόδου με κέρδη 130 δρχ. Μετά από δύο μέρες αυξομειώσεων σημειώθηκε νέα πτώση 19-22/2 στην οποία υπήρξαν απώλειες 120 δρχ. για να κλείσει ο μήνας με περίοδο μικρών αυξομειώσεων που δεν άλλαξαν και στον ΝΗΡΕΑ την ήδη υπάρχουσα κατάσταση.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΚΑΙ Ρ/Ε ΓΙΑ ΣΕΛΟΝΤΑ-ΝΗΡΕΑ
Καταγραφή ανά τελευταία ημέρα χρηματιστηριακής εβδομάδας

Ρ/Ε (ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4)

Η ΣΕΛΟΝΤΑ ,όπως και το φθινόπωρο ,συνέχισε να κινείται πάνω από το επίπεδο των 20 μονάδων και με αυξημένο Ρ/Ε σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο ,διατηρώντας τη διαφορά της από το ΝΗΡΕΑ στα ίδια περίπου επίπεδα. Ο ΝΗΡΕΑΣ κινήθηκε σε μεγαλύτερα επίπεδα από το φθινόπωρο και κυμάνθηκε και αυτός πάνω από τις 20 μονάδες.

ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ (%)

(ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5)

Η ΣΕΛΟΝΤΑ κινήθηκε κάτω του 1,0% με εξαίρεση το Φεβρουάριο. Κυμάνθηκε σε επίπεδα χαμηλότερα από αυτά του φθινοπώρου αν και με το νέο έτος έδειξε ανοδικές τάσεις εξαιρουμένου του 0,90 των αρχών Ιανουαρίου το οποίο και ήταν το χαμηλότερο από το Σεπτέμβρη και μετά.

RIO - PESCA. Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΤΗΣ ΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ
ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΚΑΙ Ρ/Ε ΤΟ ΧΕΙΜΩΝΑ ΤΟΥ 1996.

Η παράδοση συνεχίστηκε και έτσι η RIO PESCA έκανε μια θριαμβευτική είσοδο στο χρηματιστήριο. Οι επενδυτές που μπόρεσαν να αγοράσουν μετοχές μέσω της δημόσιας εγγραφής (1200 δρχ. έκαστη) είδαν τα χρήματά τους να πολλαπλασιάζονται πολύ γρήγορα ξεπερνώντας και τους πιο αισιόδοξους σε προβλέψεις καθώς η τιμή της μετοχής ξεπέρασε τις 2500 δρχ. πλησιάζοντας σε απόσταση αναπνοής τη μητέρα ΣΕΛΟΝΤΑ και ξεπερνώντας τη στις 7/2 (2380 - 2355) και παραμένοντας πολύ κοντά για τέσσερις μέρες.

Η μετοχή ξεκίνησε την πρώτη μέρα με 1296 δρχ. και συνέχισε με πορεία κερδών (7-8% κάθε μέρα) ως τις 22/2 οπότε και σημειώθηκε η πρώτη βραχύβια κάμψη με απώλειες 110 δρχ. Ακολούθησε νέα περίοδος ανόδου 24 έως 29/1 με κέρδη 295 δρχ. (13,1%) την οποία διαδέχθηκε διήμερο απωλειών 110 δρχ. κατά τις ημέρες της Ελληνοτουρκικής κρίσης. Τα πράγματα άλλαξαν το φεβρουάριο καθώς ο μήνας εγκαινίασε περίοδο πτωτικών τάσεων (1-6/2) στην οποία η μετοχή έχασε 160 δρχ. Ακολούθησαν τρεις ημέρες που έφεραν κέρδη 125 δρχ. και διάστημα δύο ημερών στο οποίο υπήρξαν απώλειες 80 δρχ. Στην περίοδο 14-16/2 σημειώθηκαν πολύ μικρές συζομειώσεις της τιμής και από 19-21/2 υπήρξε πτώση κατά 90 δρχ. , πτώση ύστερα από την οποία η μετοχή σταμάτησε να κινείται για δύο μέρες. Ακολούθησε μικρή πτώση 20 δρχ. στις 27/2 ορίζοντας έτσι την τιμή στις 2240 δρχ. , τιμή η οποία διατηρήθηκε ως το τέλος του μήνα με διήμερο σταθερότητας.

Στον πίνακα που προηγήθηκε βλέπουμε την πολύ καλή πορεία της μετοχής αν και στο τέλος φεβρουαρίου εμφάνισε σημεία κόπωσης κάτι που έγινε αντιληπτό και από την στασιμότητά της. Το γεγονός πάντως είναι ότι η μετοχή παρέμεινε πάνω από τις 2200 δρχ. ακολουθώντας μια καλή πορεία και έχοντας προς το παρόν ικανοποιητικά αποτελέσματα.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΚΑΙ Ρ/Ε ΓΙΑ RIO PESCA

ΤΟ ΧΕΙΜΩΝΑ 1996

Η μερισματική απόδοση της RIO PESCA κυμάνθηκε κάτω του 4,0% ,σαφώς υψηλότερα από τις αντίστοιχες των ανταγωνιστών της. Το Ρ/Ε ξεκίνησε αρκετά καλά αλλά σύντομα ξεπέρασε τις 17 μονάδες έχοντας τάσεις ανόδου. Ο δείκτης τελικά παρέμεινε πάνω από το επίπεδο αυτό μέχρι τέλος του χειμώνα κρατώντας έτσι την απόσταση από τις άλλες δύο εταιρείες και βέβαια είναι γνωστό ότι όσο πιο χαμηλό είναι το Ρ/Ε τόσο πιο ελκυστική είναι η μετοχή για του επενδυτές.

Η γραφική απεικόνιση του ΠΙΝΑΚΑ 6 εικονίζεται στο ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7 (ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ) και στο ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8 (Ρ/Ε) με άξονα χ την ημέρα καταγραφής της τιμής και άξονα ψ την τιμή του εκάστοτε δείκτη.

ΣΕΛΟΝΤΑ, ΝΗΡΕΑΣ, RIO PESCA εκφράζουν μέσα από το χρηματιστήριο πλέον τις φιλοδοξίες τους και την εκπληκτική πορεία των θαλασσοκαλλιεργειών στην Ελλάδα. Όμως η επιτυχημένη πορεία των ΣΕΛΟΝΤΑ, ΝΗΡΕΑΣ θα συνεχιστεί και το 1996. Είναι ένα ερώτημα το οποίο θα απαντηθεί θετικά αλλά και με επιφύλαξη γιατί οι πολιτικές αλλά και εθνικές εξελίξεις που επηρεάζουν πάντα το χρηματιστήριο θα παίξουν καθοριστικό ρόλο στην διακύμανση των τιμών ιδιαίτερα σε επιθετικές μετοχές όπως απέδειξαν ότι είναι οι δύο εταιρείες. Αν όλα πάνε καλά τότε δεν θα υπάρξουν αρνητικές εκπλήξεις μια που και οι δύο εταιρείες είναι έτοιμες το 1996 να κάνουν πράξη τα σχέδια που ετοίμαζαν από καιρό και που αφορούν νέες εξαγορές εταιρειών του κλάδου, ίδρυση μονάδων μεταποίησης ,και συνεργασία στο εξωτερικό.

Για το ΝΗΡΕΑ υπάρχουν πληροφορίες - δημοσιευμένες στον τύπο - ότι πρόκειται να αγοράσει μονάδα μεταποίησης στην Αν. Αττική, αν και είναι γνωστό ότι έχει σχέδια για κάτι ανάλογο δικά του στην περιοχή Ασπροπύργου. Στα σχέδια πραγματοποίησε με επιτυχία ήταν και η εξαγορά των ιχθυοκαλλιεργητικών εταιρειών THALASSA, ΜΕΘΕΝΙΤΗΣ, ΙΧΘΥΣ, ΟΙΝΟΥΣΣΕΣ και HELLAS FISHERIES. Η ΣΕΛΟΝΤΑ επίσης πηγαίνει πολύ καλά και στο εξωτερικό - που προς το παρόν δεν έχει ανταγωνιστή στα σχέδια της - και ετοιμάζει συνεργασία με τη ΣΑΟΥΔΙΚΗ ΑΡΑΒΙΑ προκειμένου να προσφέρει τεχνογνωσία.

Αξίζει να θυμηθούμε την επιτυχημένη συνεργασία της ΣΕΛΟΝΤΑ με την Κουβεϊτιανή εταιρεία ΒΑΒΗΚΙΑΝ FISHERIES. Όσον αφορά τις εξαγωγές μονάδων η ΣΕΛΟΝΤΑ ετοιμάζει κάτι νέο το οποίο θα δώσει πνοή στα φιλόδοξα σχέδια της εταιρείας σε συνέχεια των ήδη επιτυχημένων επενδύσεων του 1995 ανάμεσα στις οποίες ήταν η εξαγορά του 67,53% της ΑQUA LIFE (εταιρεία χαρτοφυλακίου μέσω της οποίας ελέγχει και ιχθυοκαλλιεργητικές εταιρείες) καθώς και της ΑΕΜΕΤ (εταιρεία συμμετοχών) της οποίας η κίνηση το χειμώνα 1996 εικονίζεται γραφικά στο ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9. Σημειωτέον ότι η ΑΕΜΕΤ κατατάγεται στις 10 πρώτες μετοχές με τις μεγαλύτερες συναλλαγές για το χειμώνα του 1996.

Μη ξεχνάμε βέβαια και την εξαγορασθείσα το 1995 RIO PESCA και τη σημασία το να είναι ο μεγαλύτερος ιχθυογεννητικός σταθμός της Μεσογείου με αναμενόμενη παραγωγή 40 εκατ. ιχθύδια και 1200 τον. φάρι.

Τέλος η σχέση με το χρηματιστήριο των δύο εταιρειών θα εξαρτηθεί από το πόσο θα στηριχθούν από τις χρηματιστηριακές εταιρείες και κύρια από τον κ. Β. Χατζηλία ο οποίος τον Ιανουάριο διέφευσε φήμες που τον ήθελαν να αρνείται συμμετοχή ιχθυοκαλλιεργητικών εταιρειών στο χαρτοφυλάκιο του.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΕΥΡΥΑΛΩΝ ΨΑΡΙΩΝ

Η αλματώδης ανάπτυξη των καλλιεργειών των ευρύαλων ψαριών στην Ελλάδα, οφείλεται κατά κύριο λόγο στα κίνητρα της Πολιτείας και τις σημαντικές οικονομικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν και χορηγούνται στους ενδιαφερόμενους για την εν γένει ανάπτυξη των υδατοκαλλιεργειών μέσα από τους Αναπτυξιακούς Νόμους και τους Κανονισμούς της Ε.Ο.Κ. και συγκεκριμένα:

- Του Α.Ν. 1262/82 (Δεν ισχύει πλέον).
- Του Α.Ν. 1892/90.
- Του Καν. 4028/86 της Ε.Ο.Κ.
- Του Καν. 4042/88 της Ε.Ο.Κ.
- Του Καν. 2320/88 της Ε.Ο.Κ.

Συνοπτικά στοιχεία για την υπαγωγή των επενδύσεων του κλάδου στους παραπάνω Αναπτυξιακούς Νόμους και Κανονισμούς καθώς επίσης και οι ελάχιστες απαιτούμενες προϋποθέσεις μια ένταξη στον ΚΑΝ.4028/86 και τον Α.Ν. 1892/90 παραθέτονται στη συνέχεια.

I. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 1892/90

α. Σκοπός

Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων υδατοκαλλιεργειών σύγχρονης τεχνολογίας όπως καθορίστηκαν με την 51/705/91 (ΦΕΚ 95/Β/91) κοινή απόφαση των Υπουργείων Εθνικής Οικονομίας και Γεωργίας.

β. Δικαιούχοι

Φυσικά ή Νομικά πρόσωπα ή ενώσεις αυτών.

γ. Ύψος ενίσχυσης

Το ποσοστό της επιχορήγησης στο συνολικό κόστος της παραγωγικής επένδυσης εξαρτάται από τις περιοχές της Επικράτειας όπως αυτές καθορίζονται από το άρθρο 3 του Νόμου και συγκεκριμένα:

- Α περιοχή: 15%
- Β, Γ και Δ περιοχές: 35%
- Ειδικές ζώνες και ΒΙ.ΠΕ. ΕΤΒΑ της Δ περιοχής: 40%
- Θράκη: 45%
- Ειδικές ζώνες και ΒΙ.ΠΕ. ΕΤΒΑ της Θράκης: 52%

δ. Ίδια συμμετοχή

Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής στο συνολικό κόστος της επιχορηγούμενης παραγωγικής επένδυσης εξαρτάται από την περιοχή της επικράτειας και δεν μπορεί να είναι κατώτερο από:

- Α περιοχή: 40%
- Β, Γ και Δ περιοχή: 25%
- Θράκη: 15%

ε. Ελάχιστες προϋποθέσεις για ένταξη

- Να αφορούν επενδύσεις άνω των 30.000.000 δρχ. για ίδρυση μονάδων και άνω των 10.000.000 δρχ. για επέκταση ή εκσυγχρονισμό.
- Οι φορείς να διαθέτουν επαρκείς επαγγελματικές και επιχειρηματικές ικανότητες.
- Οι επιχειρήσεις να είναι βιώσιμες και αποδοτικές.
- Να πληρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις που αναφέρονται παρακάτω στο ΚΕΦ. V.

στ. Διαδικασία υποβολής αίτησης-μελέτης

Οι ενδιαφερόμενοι φορείς υποβάλλουν με αίτησή τους πλήρη φάκελλο της επένδυσης που περιλαμβάνει ολοκληρωμένη τεχνονομική προμελέτη σε 3 αντίγραφα μαζί με τα απαιτούμενα

δικαιολογητικά που καθορίζονται με την 945/86 (ΦΕΚ.843/Β/86) απόφαση του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

Οι αιτήσεις, για ύψος επενδύσεων μέχρι 800.000.000 δρχ. υποβάλλονται στα κατά τόπους καταστήματα της Α.Τ.Ε., ενώ για ύψος άνω των 800.000.000 δρχ. στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

Οι αιτήσεις από 1.1.1994 θα γίνονται δεκτές τον πρώτο μήνα κάθε τετραμήνου (Ιανουάριος, Μάιος, Σεπτέμβριος) και οι αντίστοιχες αποφάσεις θα δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης στο τέλος του ίδιου τετραμήνου.

Τα στοιχεία αξιολόγησης των επενδύσεων, η βαθμολόγηση και ο τρόπος λειτουργίας-εφαρμογής των κριτηρίων υπαγωγής και η διαδικασία εξέτασης και γνωμοδότησης καθορίζονται με τις 22352/91 (ΦΕΚ 28/Β/91) και 33254/91 (ΦΕΚ 643/Β/91) αποφάσεις του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

ΙΙ. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ 4028/86 ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.

α. Σκοπός

Ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμός μονάδας.

β. Δικαιούχοι

Φυσικά ή Νομικά πρόσωπα ή Ενώσεις αυτών που αναλαμβάνουν το κόστος πραγματοποίησης ενός σχεδίου.

γ. Ύψος ενίσχυσης

- Ε.Ο.Κ.: 40% των επιλέξιμων δαπανών επένδυσης.
- Ελλάδα: 15% των παραπάνω δαπανών.

δ. Ελάχιστες προϋποθέσεις για ένταξη

- Να εγγράφονται στα πλαίσια του Πολυετούς Προγράμματος Προσανατολισμού Υδατοκαλλιεργειών (1992-1996).
- Να αφορούν επενδύσεις ύψους άνω των 50.000 ECU.
- Να έχουν αποκλειστικά εμπορικό σκοπό.
- Να πραγματοποιούνται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που διαθέτουν επαρκείς επαγγελματικές ικανότητες.
- Να υπάρχουν επαρκείς εγγυήσεις ότι τα σχέδια θα είναι τελικά αποδοτικά.
- Να πληρούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις κατά περίπτωση που περιέχονται παρακάτω στο ΚΕΦ. V.

ε. Διαδικασία υποβολής αίτησης-μελέτης

Οι φορείς, οι ενδιαφερόμενοι να εντάξουν επενδυτικά σχέδια στον Κανονισμό (Ε.Ο.Κ.) 4028/86, υποβάλλουν με αίτηση, σύμφωνα με σχετικό υπόδειγμα, στην αρμόδια για θέματα αλιείας υπηρεσία του Νομού, όπου προγραμματίζεται να γίνει η επένδυση, πλήρη φάκελο για την επένδυση, που περιλαμβάνει ολοκληρωμένη τεχνο-οικονομική προμελέτη σε 3 αντίγραφα.

Αιτήσεις γίνονται δεκτές καθ'όλη τη διάρκεια του έτους, με καταληκτική ημερομηνία την 31 Δεκεμβρίου για το α' εξαμήνο και 31 Ιουλίου για το β' εξαμήνου του έτους.

Όλες οι λεπτομέρειες για το περιεχόμενο της αίτησης-μελέτης, τον τρόπο καθορισμού του κόστους, των επιλέξιμων δαπανών κ.λ.π. καθώς και τις διαδικασίες έγκρισης ελέγχου κ.ο.κ. καθορίζονται στην Υπουργική Απόφαση 257192/12.1.1993 που έχει δημοσιευθεί στο ΦΕΚ (τεύχος Β) 30/28.1.1993.

III. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ 4042/89 ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.

α. Σκοπός

Βελτίωση συνθηκών μεταποίησης και εμπορίας.

β. Δικαιούχοι

Φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών ή νομικών προσώπων που έχουν την ευθύνη των επενδύσεων με δημόσιο, ημιδημόσιο ή ιδιωτικό χαρακτήρα.

γ. Ύψος ενίσχυσης

- Ε.Ο.Κ. : Μέχρι 50% των επιλέξιμων δαπανών των επενδύσεων.
- Ελλάδα: i: Μέχρι 20% των επιλέξιμων δαπανών των επενδύσεων μεταποίησης.
ii: Μέχρι 25% των επιλέξιμων δαπανών εμπορίας.

δ. Διαδικασία

Η διαδικασία υπαγωγής στον ΚΑΝ (Ε.Ο.Κ.) 4042/89 αναφέρεται αναλυτικά στην 223584/31.10.91 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 1017Β, 16.12.91.).

Οι αιτήσεις υποβάλλονται στις Υπηρεσίες Αλιείας των Νομαρχιών.

IV. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ 2320/88 ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.

α. Σκοπός

Πρώθηση κατανάλωσης αλιευτικών προϊόντων.

β. Δικαιούχοι

Δημόσιοι, ημιδημόσιοι, ή ιδιωτικοί οργανισμοί, αντιπροσωπευτικοί του τομέα Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας που αναλαμβάνουν

δράσεις με σκοπό να προωθηθεί η κατανάλωση προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιεργειών.

γ. Ύψος ενίσχυσης

- Ε.Ο.Κ.: Μέχρι 50% των επιλέξιμων δαπανών των επενδύσεων.
- Ελλάδα: Μέχρι 20% των επιλέξιμων δαπανών.

δ. Επιλέξιμες επενδύσεις

Οι επιλέξιμες επενδύσεις, αφορούν αλιευτικά προϊόντα, που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση και προέρχονται από είδη που παρουσιάζουν πλεόνασμα ή τυγχάνουν μικρής εκμετάλλευσης και καλύπτουν κυρίως:

- Εκστρατεία προώθησης.
- Έρευνες κατανάλωσης.
- Ενέργειες ελέγχου που αφορούν την κατανάλωση.
- Οργάνωση εκθέσεων ή ημερίδων και συμμετοχή σε αυτά.
- Μελέτες αγοράς, σφυγμομετρήσεις.
- Σύμβουλες και βοήθεια για πωλήσεις και υπηρεσίες που στρέφονται προς τους χονδρέμπορους και λιανοπωλητές.

ε. Διαδικασία

Η διαδικασία υπαγωγής στον ΚΑΝ (Ε.Ο.Κ.) 2320/88 αναφέρεται αναλυτικά στην 220592/2.5.1989 Απόφαση του Υπουργού Γεωργίας.

Οι αιτήσεις υποβάλλονται στις Υπηρεσίες Αλιείας των κατά τόπους Νομαρχιών.

V. ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΝΤΑΞΗ ΣΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ 4028/86 ΚΑΙ ΤΟΝ Α.Ν. 1892/90 ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΕΥΡΥΑΛΩΝ ΨΑΡΙΩΝ

V.1 ΓΙΑ ΙΔΡΥΣΗ ΜΟΝΑΔΑΣ

α. Μονάδα πάχυνσης

- Πλωτοί ιχθυοκλωβοί.

Εκταση: Δέκα στρέμματα υδάτινης έκτασης.

Δυναμικότητα: Πενήντα τόννοι το χρόνο.

- Χερσαίες δεξαμενές.

Εκταση: Δέκα στρέμματα χερσαίας έκτασης.

Δυναμικότητα: Πενήντα τόννοι το χρόνο.

β. Ιχθυογεννητικός σταθμός με μονάδα πάχυνσης.

Εκταση: Δεκατέσσερα στρέμματα χερσαία ή τέσσερα στρέμματα χερσαία και δέκα στρέμματα υδάτινη.

Δυναμικότητα: Ενα εκατομμύριο ιχθύδια και εκατόν πενήντα τόννοι ψαριών το χρόνο.

γ. Ιχθυογεννητικός σταθμός

Εκταση: Τέσσερα στρέμματα χερσαία.

Δυναμικότητα: Πεντακόσιες χιλιάδες ιχθύδια το χρόνο.

Απαραίτητη προϋπόθεση: Επιτυχής λειτουργία, επί διετία, μονάδας πάχυνσης πενήντα τόννων από τον ίδιο, που θα αποδεικνύεται με σχετική βεβαίωση της αρμόδιας για θέματα αλιείας Υπηρεσίας του Νομού.

V.2 ΓΙΑ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΜΟΝΑΔΑΣ

Επέκταση μονάδας θεωρείται η δημιουργία εγκαταστάσεων αύξησης παραγωγής, από φορέα ιδιοκτήτη ήδη λειτουργούσας μονάδας, για παραγωγή στην ίδια με την υπάρχουσα έκταση, εφόσον υπάρχει

η δυνατότητα, ή άλλη έκταση που βρίσκεται σε επαφή με την υπάρχουσα, ή για θαλάσσιες υδατοκαλλιέργειες μέχρι μεγίστης απόστασης δύο ναυτικών μιλών από την αρχική μονάδα.

α. Ιδιου με το καλλιεργούμενο είδος ή είδη.

Οι προϋποθέσεις έκτασης και δυναμικότητας θα είναι συνολικά (παλαιά μονάδα και επέκταση) αυτές που αναφέρονται στο ΚΕΦ. V.1. Η δυναμικότητα της επέκτασης της μονάδας θα είναι τουλάχιστον το ήμισυ αυτών που αναφέρονται στο ΚΕΦ. V.1 κατά περίπτωση και θα υπάρχει η απαιτούμενη για την συνολική δυναμικότητα έκταση.

Κατ'εξαιρέση των παραπάνω, για τις επεκτάσεις καθετοποιημένων μονάδων (ιχθυογεννητικό σταθμό και μονάδα πάχυνσης) των ειδών τσιπούρας, λαβρακιού ή άλλων θαλασσινών ψαριών, η επέκταση μπορεί να αφορά μόνο τον ιχθυογεννητικό σταθμό ή μόνο τη μονάδα πάχυνσης ή τον ιχθυογεννητικό σταθμό και τη μονάδα πάχυνσης. Στις παραπάνω περιπτώσεις η δυναμικότητα του ιχθυογεννητικού σταθμού πρέπει να αυξάνεται τουλάχιστον κατά 1.000.000 άτομα και της μονάδας πάχυνσης τουλάχιστον κατά 75 τόνους.

β. Άλλο από το καλλιεργούμενο είδος ή είδη.

Ισχύουν οι ελάχιστες προϋποθέσεις για την ίδρυση μονάδας που αναφέρθηκαν στο ΚΕΦ. V.1.

V.3. ΓΙΑ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ

Η μονάδα που πρόκειται να εκσυγχρονισθεί ή εξοπλισθεί πρέπει να έχει έκταση και δυναμικότητα το ήμισυ τουλάχιστον της ελάχιστης που αναφέρεται στο ΚΕΦ. V.1 κατά περίπτωση και να βρίσκεται σε λειτουργία.

Σε περίπτωση που οι προτεινόμενες για αντικατάσταση εγκαταστάσεις και εξοπλισμός επιδοτήθηκαν στο παρελθόν από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους θα πρέπει να έχουν συμπληρωθεί τουλάχιστον 10 χρόνια από την ολοκλήρωση της κατασκευής των μονίμων εγκαταστάσεων και 5 χρόνια από την προμήθεια και εγκατάσταση του υπολοίπου εξοπλισμού.

Αν έχουν επιδοτηθεί αποκλειστικά από εθνικούς πόρους, απαιτείται η υποβολή της προβλεπόμενης σχετικής υπουργικής απόφασης που επιτρέπει την αντικατάσταση των επιδοτηθεισών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού.

Οι προτεινόμενες εγκαταστάσεις θα πρέπει να αφορούν, είτε την αντικατάσταση υπάρχοντος υλικού που η αλλαγή του επιβάλλεται να γίνει, είτε την προμήθεια νέων μη αναλώσιμων υλικών και θα αποσκοπούν σε στόχους όπως:

- Στη βελτίωση της μεθόδου καλλιέργειας και των συνθηκών διάθεσης του προϊόντος.
- Στη μείωση του κόστους παραγωγής.
- Στην ασφάλεια των εγκαταστάσεων, βελτίωση των συνθηκών εργασίας και ασφάλεια των απασχολούμενων.
- Στην αντιμετώπιση λειτουργικών προβλημάτων της καλλιέργειας.
- Σε πρόσθετες διασφαλίσεις του περιβάλλοντος.

Σε κάθε περίπτωση ο ενδιαφερόμενος θα αιτιολογεί σχετικά.

VI. ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Η συμβολή της Α.Τ.Ε. στην ανάπτυξη του κλάδου υπήρξε σημαντικότερη και θα είναι ακόμα μεγαλύτερη στο μέλλον. Παρά το γεγονός ότι από το 1989 και μετά υπάρχει δυνατότητα χορήγησης δανείων για τις δραστηριότητες του κλάδου και από άλλες Τράπεζες, εν τούτοις η Α.Τ.Ε. παραμένει σχεδόν ο αποκλειστικός χρηματοδότης των υδατοκαλλιεργειών. Οι άλλες Τράπεζες διστάζουν να χρηματοδοτήσουν τον κλάδο λόγω έλλειψης εξειδικευμένου και έμπειρου προσωπικού καθώς και λόγω των κινδύνων και της αβεβαιότητας που συνεπάγεται η χρηματοδότηση του πρωτογενούς τομέα της οικονομίας γενικότερα.

Η ΑΤΕ με συνεχή αναπροσαρμογή του πιστωτικού της προγράμματος παρέχει σημαντικές διευκολύνσεις στους ιχθυοκαλλιεργητές για την υλοποίηση των επενδυτικών πρωτοβουλιών με την έγκαιρη, επαρκή και με ευνοϊκούς όρους δανειοδότησή τους, ενώ ταυτόχρονα με το εξειδικευμένο προσωπικό της παρέχει σε αυτούς κάθε τεχνική βοήθεια.

Τα δάνεια που χορηγεί η Α.Τ.Ε. για την υλοποίηση επενδυτικών προγραμμάτων στις καλλιέργειες ευρύαλων ψαριών διακρίνονται σε μεσοπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα.

Τα επιτόκια των δανείων αυτών καθορίζονται κάθε φορά από την πολιτεία.

α. Μεσοπρόθεσμα δάνεια.

Χορηγούνται για την ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμό των μονάδων και διακρίνονται σε:

- Κανονικού επιτοκίου.

Με τα δάνεια της κατηγορίας αυτής αντιμετωπίζεται το κόστος επένδυσης που δεν καλύπτεται από τη συμμετοχή και την επιχορήγηση.

Η διάρκεια τους εξαστάται από τη φύση των έργων και κυμαίνεται συνήθως από 5 μέχρι 15 χρόνια.

Το επιτόκιο των δανείων αυτών ανέρχεται στα 20%.

Εάν η επένδυση έχει υπαχθεί στον Αναπτυξιακό Νόμο 1492/90, το επιτόκιο επιδοτείται για 3 χρόνια από την ημερομηνία που θεθεί στις περιοχές Α, Β, Γ και Δ. Η απόφαση αυτή πρέπει να εγκατασταθεί στις ειδικές ζώνες της Δ.Π.Α. (Π.Α.Α.Α.) με 3 ή 5 χρόνια αν εγκατασταθεί στη θάλασσα.

Το ποσοστό της επιδότησης του επιτοκίου είναι 100% από το ποσοστό της εγκριθείσας επιχορήγησης.

Τα δάνεια κανονικού επιτοκίου έχουν πενήντα χρονοί, με κεφαλαιοποίηση των τόκων, που ανέρχεται με 5 χρόνια για τις μονάδες πάχυνσης και σε 3 χρόνια για τις κρέατες μονάδες, δηλαδή τις μονάδες με ιχθυογεννητικό σταθμό και πάχυνση.

- Εναντι επιχορήγησης

Χορηγούνται για να καλύψουν την εγκριθείσα επιχορήγηση του Ν.1892/90 και του ΚΑΝ 4028/86 της Ε.Ο.Κ.

Η διάρκεια τους είναι τριήχρονη και το σημερινό επιτόκιο ανέρχεται σε 25%.

β. Βραχυπρόθεσμα δάνεια.

Χορηγούνται για την κάλυψη μέρους των λειτουργικών δαπανών (κεφάλαιο κίνησης) της επιχείρησης και συγκεκριμένα :

- Για την παραγωγή ιχθυδίων στους Ιχθυογεννητικούς σταθμούς
- Για την αγορά των αναγκαίων ιχθυδίων για την επίτευξη της ετήσιας παραγωγικής δυναμικότητας της μονάδας.
- Για την αγορά ιχθυοτροφών.
- Για τις λοιπές λειτουργικές δαπάνες (ενοίκια, ενέργεια, κ.λ.π.).

Τα επιμέρους όρια των δανείων αυτών αναπροσαρμόζονται ανάλογα με το ύψος των παραγωγικών δαπανών και σύμφωνα με τις τιμές της αγοράς.

Σήμερα τα όρια αυτά είναι:

- Για παραγωγή ιχθυδίων: 50 δρχ./ιχθύδιο βάρους 1,5-2 γρμ. που παράγεται στον ιχθυογεννητικό σταθμό.
- Για αγορά ιχθυδίων: 120 δρχ./ιχθύδιο ή 450 δρχ./κιλό παραγωγής.
- Για αγορά ιχθυοτροφών: 300-360 δρχ./κιλό παραγωγής.
- Για λοιπές δαπάνες: 120 δρχ./κιλό παραγωγής.

Με βάση τα παραπάνω επιμέρους όρια τα χορηγούμενα από την Α.Τ.Ε. βραχυπρόθεσμα δάνεια καλύπτουν περίπου το 70 % των καταβλητέων (μεταβλητών) δαπανών των μονάδων πάχυνσης και πλέον του 80 % των ιχθυογεννητικών σταθμών.

γ. Διασφαλίσεις

Τα χορηγούμενα μεσοπρόθεσμα δάνεια κανονικού επιτοκίου και τα βραχυπρόθεσμα δάνεια διασφαλίζονται με εμπράγματες διασφαλίσεις (ακίνητα, εγγυητικές επιστολές, ομόλογα, μετοχές κ.λ.π.) και με τη σύσταση ενεχύρου στις εγκαταστάσεις της μονάδας και τον εκτρεφόμενο ιχθυοπληθυσμό εφόσον τα ενέχυρα είναι ασφαλισμένα κατά πάντος κινδύνου.

Η ελάχιστη σχέση διασφάλισης είναι 150:100 (εμπράγματες διασφαλίσεις και ενέχυρα προς δάνεια).

Τα δάνεια έναντι επιχορήγησης, εφόσον δεν χορηγηθούν και δάνεια κανονικού επιτοκίου, διασφαλίζονται όπως παραπάνω. Στην αντίθετη περίπτωση, αν δηλαδή χορηγηθούν ταυτόχρονα και δάνεια κανονικού επιτοκίου, τότε διασφαλίζονται με εμπράγματες διασφαλίσεις σε σχέση 50:100 (εμπράγματες διασφαλίσεις προς δάνεια).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΑΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΑΧΥΝΣΗΣ ΚΑΙ
ΙΧΘΥΟΓΕΝΝΗΤΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ ΤΣΙΠΟΥΡΑΣ-ΛΑΥΡΑΚΙΟΥ.

A. ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΑΧΥΝΣΗΣ

ΜΟΝΑΔΑ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΜΟΝΑΔΑ ΥΠΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

1. ΓΕΩΤ/ΚΗ ΕΠΙΘ/ΣΗ

2. ΚΑΤ/ΜΑ

3. ΕΠΟΝΥΜΙΑ ΦΟΡΕΑ-ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ Δ/ΝΣΗ
ΤΗΛΕΦΩΝΟ

4. ΕΔΡΑ ΜΟΝΑΔΑΣ : ΝΟΜΟΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

5. ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ

6. ΔΥΝ/ΤΑ ΜΟΝΑΔΑΣ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΛΩΒΩΝ ΚΑΘΑΡΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΕΞΑΜΕΝΩΝ " "

ΥΛΙΚΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΛΩΒΩΝ

ΥΛΙΚΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΔΕΞΑΜΕΝΩΝ

7. ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΕΓΚ/ΣΕΙΣ ΜΟΝΑΔΑΣ : ΕΚΤΑΣΗ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ ΟΤΡ.
ΚΤΙΡΙΑ-ΑΠΘΗΚΕΥΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΛΠ τ.μ. ΑΠΟΣΤΑΣΗ
ΕΓΚ/ΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΙΧΘΥΟΚΛΩΒΟΥΣ μέτρα.

8. ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΤΟΜΩΝ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΠΛΗΡΟΣ ΣΤΗ ΜΟΝΑΔΑ :
(πλήρης απασχόληση νοείται η καθημερινή 8ωρος απασχόληση)
ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
ΕΚΤΑΚΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

9. ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΕΝΔΕΔΥΜΕΝΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΕΚΤΟΣ ΑΞΙΑΣ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ
..... ΔΡΧ

10. ΙΧΘΥΔΙΑ ΠΟΥ ΤΟΠΟΘΕΤΗΘΗΚΑΝ ΣΤΗ ΜΟΝΑΔΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 1991:
ΙΧΘΥΔΙΑ ΤΣΙΠΟΥΡΑΣ : ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΙΧΘΥΔΙΑ ΛΑΥΡΑΚΙΟΥ : " "

11. ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΙΧΘΥΔΙΩΝ :
ΤΣΙΠΟΥΡΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡΧ/ΤΕΜ.
ΤΣΙΠΟΥΡΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ " "
ΛΑΥΡΑΚΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ " "
ΛΑΥΡΑΚΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ " "

12. ΑΛΛΑ ΕΚΤΡΕΦΟΜΕΝΑ ΕΙΔΗ : ΑΡΙΘΜΟΣ ΙΧΘΥΔΙΩΝ ΤΕΜ.
 (ΣΑΡΓΟΣ - ΦΑΓΚΡΙ - ΕΥΝΑΓΡΙΔΑ) ΚΑΙ ΣΕ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΜΟΡΦΗ.

13. ΜΗΝΑΣ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΙΧΘΥΔΙΩΝ ΣΤΗ ΜΟΝΑΔΑ (ΑΡΙΘ. ΙΧΘΥΟΔΙΩΝ ΟΣ
 ΔΙΑΤΡΕΦΟΝΤΑΙ) :

Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Ε	Ο	Ν	Δ
:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:

14. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΤΟ 1991 ΤΟΝ.

15. ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ :
 ΣΤΟ ΒΕΣΤΕΡΙΚΟ ΤΣΙΠΟΥΡΕΣ ΤΟΝ. ΛΑΥΡΑΚΙΑ ΤΟΝ.
 ΣΤΟ ΒΕΣΤΕΡΙΚΟ " " " " " "

16. ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΨΑΡΙΩΝ:
 ΣΤΟ ΒΕΣΤΕΡΙΚΟ ΤΣΙΠΟΥΡΕΣ ΔΡΧ/ΚΓ ΛΑΥΡΑΚΙΑ ΔΡΧ/ΚΓ
 ΣΤΟ ΒΕΣΤΕΡΙΚΟ " " " " " "

17. ΕΓΧΩΝ ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ (ΣΕ ΤΟΝΝΟΥΣ)

Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Ε	Ο	Ν	Δ
:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:

18. ΕΜΠΟΡΙΑ ΨΑΡΙΩΝ (ΔΙΑΘΕΣΗ ΣΕ ΤΟΝΝΟΥΣ)
 ΔΙΑΝΙΚΗ ΠΩΛΗΣΗ ΧΟΝΔΡΕΜΠΟΡΟΣ ΨΑΡΑΓΟΡΑ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ-ΞΕΝΟΔΟΧ.
 " " " " " "

19. ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΜΟΝΑΔΑΣ
 ΑΠΟ ΑΤΕ ΑΠΟ ΑΛΛΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΔΕΝ ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΟΥΝΤΑΙ
 " " " " " "

20. ΕΧΟΥΝ ΑΛΛΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΟΙ ΜΕΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ
 ΝΑΙ ΟΧΙ

21. ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΠΟΥ
 ΓΕΙΤΝΙΑΖΟΥΝ ΜΕ ΤΗ ΜΟΝΑΔΑ
 " " " " " "

22. ΔΑΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΤΕ

ΦΕΒΡΙΑΣ	ΔΗΕ/ΣΜΕΣ	ΔΛΗΚΤΕΣ	(31.12.91)
ΑΠΟ ΜΕΣ/ΣΜΑ ΔΑΝΕΙΑ	
ΑΠΟ ΒΡΑΧ/ΣΜΑ "	
ΕΥΝΟΛΟ	

Β. ΙΧΘΥΟΠΕΡΙΩΧΗΤΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ :

ΜΟΝΑΔΑ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΜΟΝΑΔΑ ΥΠΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

1. ΔΕΒΑΜΕΝΕΣ : ΧΟΡΗΓΙΚΟΤΗΤΑ κ.ρ. ΥΛΙΚΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ...

2. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΤ'ΕΙΔΟΣ ΤΟ ΠΕΡΑΣΜΕΝΟ ΧΡΟΝΟ:
 ΛΑΥΡΑΚΙ χιλ.τεμ. ΤΣΙΠΟΥΡΑ χιλ.τεμ.

3. ΚΑΙΜΑΚΩΔΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΤ'ΕΤΟΣ
ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΔΥΟ ΦΟΡΕΣ ΤΟ ΧΡΟΝΟ ΤΡΕΙΣ ΦΟΡΕΣ ΤΟ ΧΡΟΝΟ

4. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ:
 ΜΕ ΧΡΗΣΗ ΦΩΤΟΠΕΡΙΟΔΙΣΜΟΥ ΧΩΡΙΣ ΦΩΤΟΠΕΡΙΟΔΙΣΜΟ

5. ΕΠΟΧΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΟΝ ΙΧΘΥΔΙΟΝ (ΑΡΙΘ. ΣΕ ΧΙΛ.ΚΟΜΜΑΤΙΑ)

	:	Ι	:	Φ	:	Μ	:	Α	:	Μ	:	Ι	:	Ι	:	Α	:	Γ	:	Ο	:	Ν	:	Δ	:
Τσίπ.	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Λαβρ	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:

6. ΠΩΛΗΘΕΝΤΑ ΙΧΘΥΔΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 1991:
 ΤΣΙΠΟΥΡΑ τεμ. ΛΑΥΡΑΚΙ τεμ.

7. ΙΧΘΥΔΙΑ ΓΙΑ ΙΔΙΑ ΧΡΗΣΗ
 ΤΣΙΠΟΥΡΑ τεμ. ΛΑΥΡΑΚΙ τεμ.

8. ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΙΧΘΥΔΙΟΝ
 ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΤΣΙΠΟΥΡΑ δρχ/τεμ.
 ΛΑΥΡΑΚΙ δρχ/τεμ.
 ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΤΣΙΠΟΥΡΑ δρχ/τεμ.
 ΛΑΥΡΑΚΙ δρχ/τεμ.

9. ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

10. ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΕΝΔΕΣΥΜΕΝΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ
 ΔΡΧ.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ

1. Σε περίπτωση μονάδας πάχυνσης υπό κατασκευή θα συμπληρώνεται το πρώτο μέρος του δελτίου (Α) μέχρι τον αριθμό 7. Ομοίως σε περίπτωση ιχθυογεννητικού σταθμού θα συμπληρώνεται το δεύτερο μέρος του δελτίου (Β) μέχρι τον αριθμό 4.

2. Όπως είναι γνωστό οι υφιστάμενοι ιχθυογεννητικοί σταθμοί περιλαμβάνουν στο σύνολό τους και μονάδες πάχυνσης. Κατά συνέπεια, όπου υφίστανται ιχθυογεννητικοί σταθμοί και μονάδες πάχυνσης, θα συμπληρώνονται και κατά τα δύο μέρη του δελτίου (Α-Β). Σε περίπτωση απογραφής μόνο μονάδων πάχυνσης θα συμπληρώνεται το πρώτο μέρος του δελτίου.

3. Η στήλη 5 του πρώτου μέρους του δελτίου συμπληρώνεται ανάλογα με την ύπαρξη κλωβών ή δεξαμενών. Διαγράφονται αντίστοιχα οι κλωβοί ή οι δεξαμενές.

4. Στη στήλη 12 του πρώτου μέρους θα αναφερθεί ο αριθμός των ιχθυδίων που υπήρχαν το 1991 και το είδος που εκτρέφονταν.

5. Στις στήλες 13 και 17 όπου ζητείται η εποχή τοποθέτησης ιχθυδίων και διάθεσης της παραγωγής θα τεθεί ο αντίστοιχος αριθμός ιχθυδίων, που τοποθετήθηκε η παραγωγή που διατέθηκε ως εξής :

(ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ)

: I : Φ : Μ : Α : Μ : I : I : κλπ.
: : : 20000 : : 30000 : 40000 : : :

: I : Φ : Μ : Α : Μ : I : I : κλπ.
: : : : 5 τόν. : 10 τόν. : 12 τόν. : : :

6. Για πληροφορίες οι ερωτήσεις που αφορούν τη σύνταξη του δελτίου, παρακαλούμε ν' απευθύνεστε στο Τμήμα Αλιείας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

**ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΑΝΑ ΚΙΛΟ Ζ.Β. ΤΣΙΠΟΥΡΑΣ - ΛΑΥΡΑΚΙΟΥ
ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟ 1992**

ΕΚΤΡΕΦΟΜΕΝΟ ΒΙΔΟΣ: ΛΑΥΡΑΚΙ-ΤΣΙΠΟΥΡΑ

ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ: ΕΝΤΑΤΙΚΟ (ΔΕΣΑΚΕΝΣΕ)

ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΟΣΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΤΙΜΕΣ ΑΝΑ ΚΙΛΟ Ζ.Β.		ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΗ (%)	ΟΡΙΑ ΔΙΑΣΥΜΜΑΝΣΗΣ (ΛΙΡΕΣ ΙΤΑΛΙΑΣ)
	ΙΤΑΛΙΑΣ	ΔΡΑΧΜΕΣ*		
Αγορά - τοποθέτηση ιχθυοδίων	2920	429	19.8	2400 - 3650
Διατροφή και παροχή Οξυγόνου	3600	528	23.1	3200 - 4100
Φάρμακα, απολυμαντικά	120	18	0.8	30 - 140
Πετρέλαιο θέρμανσης	195	129	1.3	-
Ηλεκτρική ενέργεια	1300	190	8.4	1200 - 1400
Συντήρηση	160	23	1.0	95 - 500
Ασφάλεια	45	6	0.3	-
Ενοίκια, αμοιβές τεχνικών συμβούλων	200	29	1.3	-
Γεν. (τηλέφωνο, ταχυδρομείο, κλπ)	900	132	5.8	-
Δημοτικοί φόροι, και δικαιώματα	205	30	1.3	-
Φόροι, εισφορές	150	22	1.0	-
Μισθοί	3248	477	20.9	2500 - 4000
Αποσβέσεις	1190	174	7.7	850 - 1543
Τόκοι κυκλ. κεφαλαίου	589	86	3.8	470 - 883
Τόκοι παγίων	730	107	4.7	486 - 973
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	15552	2280	100.0	

* 100 ΛΙΡΕΣ ΙΤΑΛΙΑΣ = 14,66 ΔΡΑΧΜΕΣ

Πηγή: Περιοδικό "LAGUNA" Νο 12/13 Μαγ. - Απρ. 1993.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΠΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΘΗΚΑΝ
ΓΙΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΝ. 4028/86 ΤΑ ΕΤΗ 1987 - 1992

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ (1987 - 1989)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	1987		1988		ΣΥΜΜΕΛΕΤΕΣ	
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ	ΚΟΣΤΟΣ (ΕΚΔ.)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ	ΚΟΣΤΟΣ (ΕΚΔ.)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ	ΚΟΣΤΟΣ (ΕΚΔ.)
Α.1	1	1.392.994	1	1.392.994	1	1.392.994
Α.2	1	110.895	-	-	-	110.895
Α.3	3	2.579.656	3	2.579.656	3	2.579.656
Α.4	44	27.439.388	47	27.439.388	47	27.439.388
Α.5	40	2.873.518	38	2.873.518	38	2.873.518
Α.6	15	11.953.845	14	11.953.845	14	11.953.845
Α.7	13	15.956.113	17	15.956.113	17	15.956.113
Α.8	9	8.380.000	18	8.380.000	12	2.563.156
Α.9	2	1.515.888	6	1.515.888	7	675.917
Α.10	15	8.058.889	17	8.058.889	16	3.763.560
Α.11	8	9.694.124	21	9.694.124	19	2.744.214
ΣΥΝΟΛΟ	177	95.855.723	177	95.855.723	177	95.855.723

Πηγή: Περιοδικό "LAGUNA" no 12/13 Μαγ. - Απρ. 1993

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΤΑ ΕΤΗ 1990 - 1992

ΧΩΡΑ	1990		1991		1992		ΟΛΙΚΟ 1990 - 1992	
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ	ΣΠΙΛΑΣΣΙΜΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ	ΕΠΙΛΑΣΣΙΜΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ	ΣΠΙΛΑΣΣΙΜΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ	ΕΠΙΛΑΣΣΙΜΟ
		ΚΟΣΤΟΣ (ΕΣΟ)		ΚΟΣΤΟΣ (ΕΣΟ)		ΚΟΣΤΟΣ (ΕΣΟ)		ΚΟΣΤΟΣ (ΕΣΟ)
Γερμανία	2	500.000	2	330.000	2	300.000	6	1.130.000
Βέλγιο	-	-	-	-	1	400.000	1	400.000
Δανία	7	1.380.000	9	994.000	6	1.750.000	22	4.034.000
Ισπανία	31	9.340.000	57	8.134.000	27	5.460.000	115	22.934.000
Γαλλία	51	4.680.000	64	5.427.000	62	6.790.000	177	15.897.000
Ελλάδα	37	6.420.000	33	7.713.000	35	7.450.000	105	21.581.000
Ιταλία	19	11.530.000	12	8.156.000	17	8.670.000	48	28.356.000
Ιρλανδία	10	2.221.000	6	1.449.000	6	780.000	22	4.450.000
Ολλανδία	8	840.000	5	646.000	1	30.000	14	1.516.000
Πορτογαλία	32	7.360.000	18	2.919.000	14	4.320.000	64	15.099.000
Ην. Βασίλειο	15	2.830.000	10	1.901.000	7	2.050.000	32	6.781.000
ΟΛΙΚΟ	262	47.101.000	226	37.641.000	188	39.030.000	676	123.772.000

Πηγή: Περιοδικό "LAGUNA" αρ 12/13 Μαρ. - Απρ. 1993

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ 1987 - 1992

ΧΩΡΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ	ΕΠΙΛΕΞΙΜΟ ΚΟΣΤΟΣ (ECU)
Γερμανία	24	4.114.994
Βέλγιο	2	510.805
Δανία	41	6.613.656
Ισπανία	387	50.373.388
Γαλλία	276	24.770.518
Ελλάδα	146	23.534.845
Ιταλία	89	40.312.113
Ιρλανδία	61	12.830.000
Ολλανδία	29	3.031.888
Πορτογαλία	113	23.157.889
Ην. Βασίλειο	88	16.475.124
ΟΛΙΚΟ	1256	175.695.420

Πηγή: Περιοδικό "LAGUNA" no 12/13 Mar. - Apr. 1993

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Α.Τ.Ε.: "Ετήσιες απολογιστικές εκθέσεις της Διεύθυνσης Ζωικής Παραγωγής των ετών 1980-1992", και εσωτερικές μελέτες και μονογραφίες του Τμήματος Αλιείας της ίδιας Διεύθυνσης.
2. ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗΣ ΣΤ., 1992: "Επενδύσεις στην Υδατοκαλλιέργεια". Αλιευτικά Νέα, Νοέμβριος 1992, σελ. 62-69.
3. ΚΑΚΑΒΟΥΛΗΣ Ε., 1992: "Ιχθυολογία - Υγιεινή Ιχθυοτροφείων". Εισήγηση στην ημερίδα της Αγροτικής Ασφαλιστικής με θέμα "ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ", Αθήνα 31.1.1992.
4. ΚΑΤΑΥΔΕΛΛΑ Σ., 1992: "Fish farming in Italy". Εισήγηση στο Συνέδριο της Βερόνα Ιταλίας, Βερόνα, Οκτώβριος 1992.
5. ΚΛΑΟΥΔΑΤΟΣ Σ., 1992: "Προβλέψεις ανάπτυξης και νέα είδη στις υδατοκαλλιέργειες", Αλιευτικά Νέα, Νοέμβριος 1992, σελ. 62-69.
6. ΚΥΠΡΙΩΤΑΚΗΣ Γ., 1987: "Το πρόβλημα της ρύπανσης από τα απόβλητα των ελαιουργείων στην Κρήτη". Α' Παν. Συμπόσιο Χημείας "Βιομηχανική Ανάπτυξη και Περιβάλλον". Βόλος Δεκέμβριος 1987.
7. LAGUNA (περιοδικό): Τεύχος 12/13 Μαρ. - Απρ. 1993 σελ. 27-42.
8. MELOTTI P. et all: "State of the art of Italian Technology for marine fish fingerling production". Riv. It. di acquacoltura vol 27, N1, Μάρτιος 1992, σελ. 19-32.
9. ΜΠΑΡΟΥΤΑΣ Π., 1990: "Οικονομική ανάλυση της Ελληνικής και Διεθνούς Αγοράς του Βάμβακος". Μελέτη στα πλαίσια του προγράμματος μετεκπαίδευσης Γεωτεχνικών Α.Τ.Ε., Γεωργικό Παν. Αθηνών, Αθήνα Νοέμβριος 1990.

10. ΜΠΕΛΛΕΣ Α., 1991: "Διάρθρωση Ελληνικής Αγοράς - Κανάλια διανομής - Μειονεκτήματα - Περιθώρια κέρδους - Τάσεις". Αλιευτικά Νέα, Νοέμβριος 1991, σελ. 70-77.
11. ΜΠΕΛΛΕΣ Α., 1992: "Δυνατότητες διάθεσης στις Ευρωπαϊκές Αγορές προϊόντων των Ελληνικών Ιχθυοκαλλιεργειών". Αλιευτικά Νέα, Νοεμβριος 1992, σελ. 50-55.
12. ΜΠΕΛΛΕΣ Α., 1993: "Ιχθυοκαλλιέργειες και προβλήματα από λαθη σε όλα τα επίπεδα". Γεωργία-Κτηνοτροφία, Ιούνιος-Ιούλιος 1993, σελ. 4-8.
13. ΠΑΠΟΥΤΣΟΓΛΟΥ Σ., 1985: "Εισαγωγή στις Υδατοκαλλιεργειες", Τόμος Α', Εκδόσεις Καραμπερόπουλος, Αθήνα 1985.
14. SAMUELSON P., 1975: "Samuelson Οικονομική". Εκδόσεις Παπαζήση. Τόμος 1 σελ. 98-124, Τόμος 2 σελ. 54-77 και 324-347.
15. SANTAELLA E., 1992: "La acqúicultura en Espana". Εισήγηση στο Συνέδριο της Βερόνα Ιταλίας, Βερόνα, Οκτώβριος 1992.
16. ΣΤΕΦΑΝΗΣ Ι., 1991: "Σύγχρονη προσέγγιση διαχείρισης ιχθυοκαλλιεργητικών μονάδων, βιωσιμότητα ιχθυογεννητικών σταθμών και μονάδων εκτροφής θαλασσινών ψαριών". Αλιευτικά Νέα, Μάιος 1991, σελ. 75-88.
17. ΣΤΕΦΑΝΗΣ Ι., 1992: "Εξέλιξη κόστους παραγωγής, τιμών διάθεσης και περιθωρίου κέρδους". Αλιευτικά Νέα, Μάρτιος 1992, σελ. 62-68.
18. ΣΤΕΦΑΝΗΣ Ι., 1993: "Θαλασσοκαλλιεργειες στη Μεσόγειο: Παρούσα κατάσταση και προοπτικές". Γεωργία-Κτηνοτροφία, Ιούνιος-Ιούλιος 1993, σελ.4-8.
19. ΣΤΡΑΤΙΚΗΣ Γ., 1990: " Οικονομική διερεύνηση της παραγωγής και διάθεσης ακτινιδίων στην Ελλάδα". μελέτη στα πλαίσια του προγράμματος μετεκπαίδευσης Γεωτεχνικών Α.Τ.Ε., Γεωργικό Παν. Αθηνών, Αθήνα Νοέμβριος 1990.

20. GIORGIUTTI E., 1992: "Produzione e consumo di pesce nella Provincia di Venezia.1." Laguna N.11, Δεκέμβριος 1992, σελ. 25-29.
21. ΤΣΟΥΚΝΙΔΗΣ Α., 1990: "Αξιολόγηση πειραματικών σιτηρεσίων τσιπούρας σε συνθήκες κλειστού κυκλώματος". Ερευνητική Εργασία, Γεωγικόν Παν. Αθήνας.
22. ΤΣΟΥΚΝΙΔΗΣ Α., 1991: "Η εντατική εκτροφή του λαβρακιού στη Β.Ιταλία". Αλιευτικά Νέα, Ιούλιος-Αύγουστος 1991, σελ. 62-69.
23. ΤΣΟΥΚΝΙΔΗΣ Α., 1991: "Αλληλεπίδραση υδατοκαλλιέργειών και περιβάλλοντος". Εισήγηση στα σεμινάρια νέων επενδυτών στα πλαίσια του COMETT., Αθήνα Νοέμβριος 1991.
24. ΤΣΟΥΚΝΙΔΗΣ Α., ΓΕΩΡΓΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Α., 1992: "Υφιστάμενη κατάσταση. Προβλήματα-Προοπτικές στις Λιμνοθάλασσες και τα Εσωτερικά νερά (Λίμνες-Ποτάμια). Αλιευτικά Νέα, Φεβρουάριος 1992, σελ. 70-83.
25. FERLIN Ph., 1992: "Aquaculture in France". Εισήγηση στο Συνέδριο της Βερόνα Ιταλίας, Βερόνα Οκτώβριος 1992.
26. ΑΛΙΕΥΤΙΚΑ ΝΕΑ : Τεύχος 175 , Ιανουάριος 1996 & τεύχος 177 , Μάρτιος 1996.
27. ΑΓΟΡΑ : Τεύχος 212 , Σεπτέμβριος 1995

